CUPON NR. 1
SERIA I

ÎNTREBĂRI
CUM A FOST DENUMITĂ ULTIMA PERIO
DĂ DIN CREAȚIA LUI NICOLAE GRIGORESC
DE CE? NUMIȚI ȘASE TABLOURI CELEBRE
DE N. GRIGORESCU.

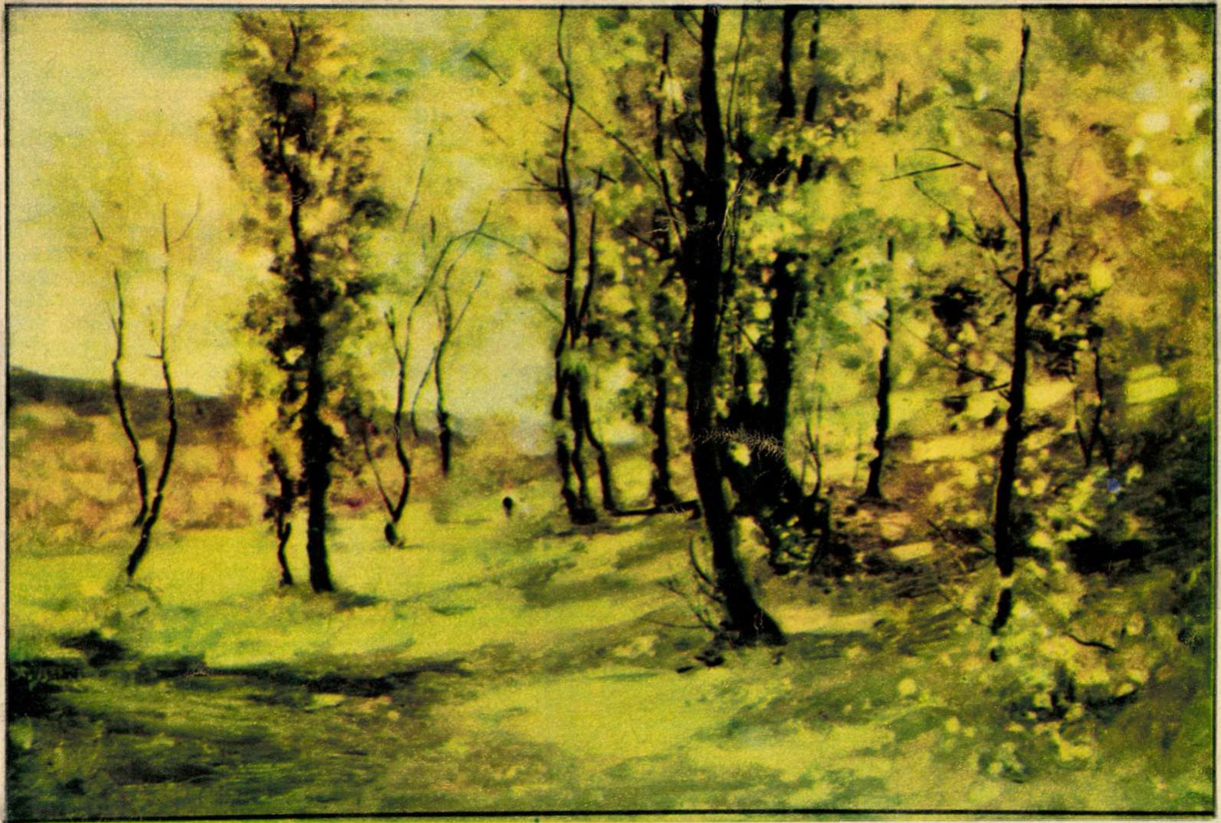

Luminiș **(1896) — ulei pe pînză, Muzeul de artă al Republicii, Galeria națională, București.**

NICOLAE GRIGORESCU

Criticul de artă HORIA HORȘIA vă prezintă:

ALBUMUL DE ARTĂ Cutezătorii

Vă propun, dragi prieteni, să începem albumul nostru cu această pagină de pictură luminoasă. Reprezintă o margine de pădure. Sub lumina blîndă a soarelui, albastrul transparent ca un porțelan fin ne cheamă privirea pînă unde orizontul întîlnește panta domoală a dealurilor. De departe abia se deslușesc venind spre pădure o femeie cu un copil. Frunzișul vibrează, îmbogățit de mulțimea nuanțelor ruginii de aramă. Sîntem în prag de toamnă. O toamnă frumoasă cum veți fi întîlnit și voi, desigur, pe Valea Prahovei. Îi plăcea lui Nicolae Grigorescu să picteze aici, în mijlocul naturii, în «plein-air», cum se obișnuise încă pe vremea cînd lucra în Franța, la Barbizon, cu artiștii francezi care au părăsit atelierele și formulele seci ale academismului pentru a lucra în natură, mai aproape de realitate, mai aproape de adevăr. Iar dacă ne uităm bine, vedem cum peisajul este pictat din pete diferit colorate, «juxtapuse», adică puse una lîngă alta, după cum obișnuia să lucreze alt grup de pictori francezi, impresioniștii, voind să surprindă impresia unui anumit moment al zilei trăit în natură. Dar, spre deosebire de impresioniști, Grigorescu păstrează, după cum observați, nu numai impresia, ci și forma și volumul lucrurilor și desfășurarea planurilor în spațiu. Se poate spune că el este un pre-impresionist și, în același timp, cel dintîi pictor român modern.

DRAGI PRIETENI, RUBRICA GALERIILE DE ARTĂ CUTEZĂTORII

vă invită să participați la primul CONCURS **cu premii, inițiat de redacția noastră pe anul 1970:**

CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?

CE AU DE FĂCUT CONCURENȚII?

Pot participa toți pionierii și școlarii doritori să-și îmbogățească cunoștințele.

De-a lungul unui șir de șase numere va apărea de fiecare dată cîte o reproducere de artă a unui tablou, aparținînd unuia dintre marii pictori români. Aceste reproduceri, decupate, vă vor da prilejul să vă alcătuiți un frumos album. Alături de reproduceri vor fi publicate CUPOANELE DE PARTICIPARE numerotate de la 1 la 6 — seria I. Concurenții vor trece răspunsurile la întrebări pe o foaie de hîrtie și vor păstra cupoanele. După ce au adunat toate cele 6 cupoane (de la 1 la 6) ale seriei I, le vor lipi pe o foaie de hîrtie pe care își vor trece numele și prenumele, adresa completă, clasa și școala. Vor trimite redacției foaia cu cele 6 cupoane lipite și cu răspunsurile, în maximum 5 zile după apariția cuponului nr. 6 (data poștei), într-un plic pe care vor menționa vizibil: **PENTRU CONCURSUL «CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?»**

Juriul va tria răspunsurile corecte și va proceda la desemnarea premianților prin tragere la sorți.

PREMIILE:
(în ordinea extragerii din urnă)

Premiul I — Un tablou original aparținînd unui pictor român contemporan.

Premiul II — O trusă de pictură în ulei cu șevalet.

Premiul III — O trusă de pictură în ulei.

5 mențiuni constînd din cîte o trusă de guașă.

UN CONCURS PENTRU UN MILION DE REPORTERI

Sinceră să fiu, eram atît de adîncită în lectura unor scrisori și-n cercetarea unor fotografii de curînd sosite la redacție, încît ușa care se deschise cu zgomot și silueta betonată de promoroacă ce apăru în prag avură asupra-mi un efect straniu — ceva de felul năvălirii unui ghețar călător!

— Olguța, ia te rog aparatele astea de fotografiat și ajută-mă să-mi scot rucsacul!

— Emil! M-ai speriat! Am crezut că este un aisberg! De unde vii?

— Liniștește-te! Nu sînt aisberg, nu vin de la Polul Nord, ci de pe teren. Știi, și iarna e un anotimp foarte propice pentru mine spre a descoperi lucruri noi. Și parcă totul respiră un aer de solemnitate...

— În vreme ce ți se pare că ai respirat un aer foarte glacial! Poate și de aceea ai un ton atît de condescendent. Cred însă că, și eu ți-aș putea dezvălui noutăți interesante relatate prin corespondențe de către reporterii noștri speciali — elevi din toate colțurile țării.

— Da? Dar cînd am intrat, cercetai cu un aer foarte savant copia fotografică a unui facsimil destul de vechi. Te-ai dedicat istoriografiei?

— Nu, Emil, n-ai ghicit. Fotografia reprezintă, într-adevăr, un facsimil dintr-un ceaslov tipărit în limba slavonă la Brașov în anul 1834, după cum ne informează VERSAVIA BANU. *Dar...*

— Versavia Banu? *Nume cu rezonanțe vechi... numele jupîniței căreia, desigur, i-a aparținut acest ceaslov...*

— Nu, nici de data asta n-ai ghicit. Este elevă în clasa a VII-a la Școala generală, satul Între Văi, județul Brașov. *Am să citez din scrisoarea ei spre a te lămuri, în sfîrșit, despre ce este vorba:* «În urmă cu cîteva luni cineva a avut ideea să înființăm în școală un colț muzeistic. Deși firavă la început, privită cu neîncredere de către unii, cu entuziasm și interes de către alții, ideea a prins viață. Într-o zi, noi, pionierii din clasele a VI-a și a VII-a, am pornit să strîngem primele obiecte pentru acest muzeu. În acea zi am strîns doar cîteva, apoi, pe rînd, unul cîte unul, numărul lor a sporit, iar azi am reușit să recompunem tabloul istoric și etnografic al satului nostru, așezat între Țara Bîrsei și Țara Făgărașului și străjuit de masivele Bucegi, Postăvarul și Piatra Craiului».

Așadar, dragă Emil, în timpul peregrinărilor tale prin țară, poate vei avea răgazul să vizitezi și acest muzeu.

— Îți promit, dragă Olguța, dar văd că ai niște fotografii dintr-o expoziție de ceramică.

— Da, vrei să știi desigur cum s-a născut și această expoziție. Ascultă: «Am colecționat mai întîi obiecte de ceramică specifice ținutului Zlatnei. Dar în curînd vom îmbogăți expoziția noastră cu ceramică din cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Cum? Foarte simplu. Am adresat scrisori unor școli din ținutul Maramureșului, Moldovei, Banatului, trimițînd totodată vase lucrate în atelierele celor mai iscusiți meșteri din Zlatna». *Semnează* LIDIA LAZĂR, clasa a VI-a, Liceul Zlatna, județul Alba. *Iar în încheiere, dragă Emil, iată o secvență din timpul lucrului la cercul de istorie muzeistică al Casei Pionierilor din Rădăuți, unde se reconstituie obiectele descoperite de micii arheologi.*

Olguța

CIBERNETICIENII DIN CLUJ

Elena Popovici, conferențiar universitar și șef de sector de cercetare la Institutul de calcul din Cluj, care conduce cercul «Micul calculator» al elevilor Școlii generale nr. 2 și totodată «Cercul de cibernetică» pentru elevii ultimelor clase de liceu, a adresat un cuvînt tuturor cititorilor revistei **Cutezătorii**:

«Aș vrea să le comunic un gînd al meu care s-a dovedit de multe ori dătător de elan și anume că pasiunea pentru matematică poate să ridice omul pe cele mai înalte culmi ale gîndirii și în același timp poate să pună omul în situația de a contribui în mod efectiv, ca matematician, la progresul tehnicii, la progresul diferitelor ramuri ale științei. Cu alte cuvinte să transforme omul într-un factor activ în construcția unei societăți avansate și prospere. Membrii cercului Micului calculator pe care îl conduc și care peste doi ani vor deveni membrii ai cercului de cibernetică au dovedit o pasiune pentru matematică în care noi punem mari speranțe».

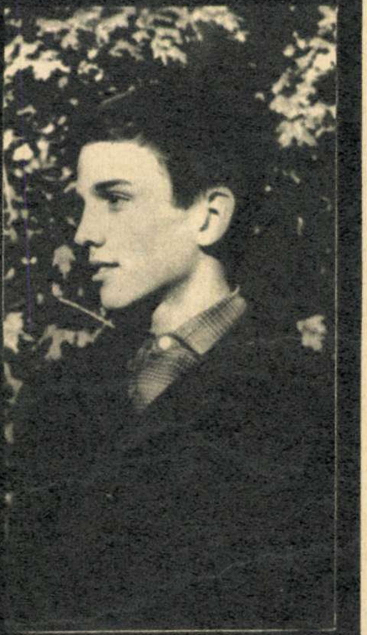

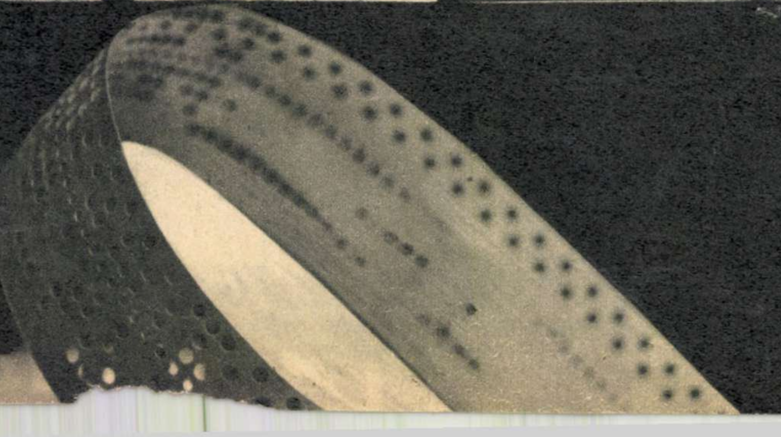

ALGORITMUL ÎNDĂRĂTNIC!

Circuit închis, circuit deschis... Schemei de contact și de conexiuni îi corespunde schema logică a trinomului. În cîteva fracțiuni de secundă, cifrele au fost memorate, întregul sistem de conducere a calculului și a rezolvării problemei a funcționat perfect dar... Pe banda perforată a apărut un răspuns eronat. Ce algoritm încăpățînat! De unde provine greșeala? Nu cumva mașina a primit informații greșite? Se repetă enunțul problemei. Așadar, este vorba despre o problemă de transport în care se urmărește costul transportului minim. Și din nou pe tabla sălii de lucru a Institutului de calcul din Cluj aleargă cifre, se înșiră ecuații, conform etapelor de rezolvare: 1. Căutarea soluției inițiale prin metoda culturilor vest. 2. Raportul între numărul elementelor favorabile și al celor posibile prin teoria probabilității.

Stop! Se scrie polinomul altfel:

$P(x) = x^2 + 3x + 1 = (1 + x(3 + x)$

Rodica Dumitru și *Corina Ariton* răsuflă ușurate. Urmează cîteva simple calcule și în sfîrșit o ultimă formulă e avizată de către o săgeată explicativă că va fi programată la mașină.

— importante sînt schemele logice *corecte* pe care le dai mașinii de calcul pentru a-ți rezolva toate cazurile posibile, spune cu seriozitate Corina, stînd la pupitrul de comandă.

— Iată și răspunsul real al problemei! exclamă Rodica cercetînd cu atenție banda perforată.

— Toată admirația mea pentru voi și pentru «creierul» electronic! Dar de cînd lucrați cu acest automat de calcul?

— De doi ani. Eram pe atunci elevi în clasa a VI-a, îmi răspunde gîndindu-se puțin Rodica.

— Deci acum sînteți în clasa a VIII-a.

Nu, de data aceasta nu este nici o «eroare» de calcul! Cei nouă ciberneticieni, membrii ai cercului «*Micul calculator*» — unicul din țară — care ființează pe lîngă Institutul de calcul din Cluj (primul institut matematic din România al cărui domeniu de cercetare îl constituie construcția și utilizarea mașinilor rapide de calcul) au doar 14 ani. Și sînt elevi în clasa a VIII-a la *Școala generală nr. 2 din Cluj.*

CREIER ȘI «CREIER»... SAU SIMBIOZA OM-MAȘINĂ

La Institutul de calcul din Cluj a fost creat, în urmă cu cîțiva ani, un dispozitiv aritmetic cifric cu care lucrează și ciberneticienii noștri. I-am întrebat în ce constă superioritatea acestui automat electronic față de posibilitățile lor de rezolvare a problemei de mai sus. Mi-a răspuns *Traian Pintilie*, care e foarte captivat de construcția mașinilor rapide de calcul.

— În primul rînd în memoria lui formidabilă: cu o viteză uimitoare memorează peste 2 000 de cifre și efectuează toate operațiile (adunare, scădere, înmulțire, împărțire, ridicarea la putere și chiar dificila extragere de radical) în bazele de numerație 2 și 8.

— Deci și în rapiditate, intervine Rodica. Vreau să vă povestesc o întîmplare. Odată am provocat mașina la întrecere pentru rezolvarea unei probleme mai complicate, cu înmulțiri. Am obținut același rezultat: numai că mie mi-au trebuit 4 minute, iar mașinii cîteva fracțiuni de secundă.

Beatrice Șardi, o fată cu ochii negri, scrutează implacabil soluția cea mai apropiată de realitate a unei noi probleme de probabilitate cu soluții multiple, privind cele mai eficace și economice posibilități în transportul materialelor de construcție.

— E o problemă destul de dificilă și pe care n-ar putea-o rezolva, de pildă, mașina Olivetti (italiană) pentru că nu efectuează extragerea radicalului. Voi lucra cu dispozitivul electronic despre care s-a vorbit. Foarte bine. El va face calculul complicat pe care mie mi-e greu să-l fac pentru că îmi răpește mult timp. Dar pentru a face acest calcul după un anumit sistem, care se cheamă algoritm, trebuie să-i dau mașinii un număr de informații potrivit unei scheme logice. Ca să fac această schemă trebuie să cunosc logică matematică. Și aici, în institut am primit serioase cunoștințe de matematică superioară. Nu e suficient să apeși pe un buton pentru a declanșa circuitele care pun mașina într-o agitație nemaipomenită. Trebuie să știu să-i alcătuiesc un program. Dar am toate motivele să admir «inteligența» creierului electronic. Iată un mic incident petrecut anul trecut: am luat un 7 în teză la matematică. M-am gîndit atunci cît de utilă mi-ar fi fost o mașină de calcul. Acasă am rezolvat problema corect. Cu mult mai greu!

— Dar nu uita, vorbește foarte emoționată *Ana Maria*

Mora, că noi am fost martori la proiectarea și construcția unei mașini de calcul, *Dacicc 200*, superioară dispozitivului anterior și care efectuează activități mult mai complicate. Anul acesta vom lucra și noi în laboratorul institutului, pentru mine un preludiu al viitoarelor cercetări într-un laborator de fizică atomică.

UN VIITOR ARHITECT AL ANULUI 2 000

«Amplificatorul» de inteligență, cum i se mai spune unui calculator electronic, este produsul minții omului pe care acesta l-a creat spre a-i ușura activitatea în diverse domenii.

— Tu, spre exemplu — l-am întrebat pe *Traian Pintilie* care mi se păruse foarte visător și detașat de subiectul discuției noastre — dacă ai construi un calculator electronic în ce domeniu l-ai folosi?

— A, fantezia mea merge foarte departe: aș dori să se realizeze în anul 2 000 tot ceea ce oamenii de știință prevăd și propun, iar eu să fiu printre cei care vor înfăptui toate acestea.

— Știam că te pasionează istoria...

— Da, dar nu în istorie am de gînd să aplic cunoștințele de cibernetică. Mă interesează, în special locuința viitorului, sistematizarea orașelor viitorului. Știu că niște foarte talentate calculatoare electronice proiectează deja profiluri de clădiri extrem de interesante. Un astfel de «gînditor» electronic aș vrea să construiesc și eu.

Urez succes acestui viitor arhitect al anului 2 000 și o colaborare fructuoasă cu mașina pe care, poate, o va crea!

ROXANA TĂUTU NEAGĂ TALENTUL «CALLIOPEI»!

Cei nouă ciberneticieni se gîndesc cu seriozitate la examenul de admitere în liceu și la ce vor face în viitor. Am aflat că *Beatrice Șardi* s-a înscris la cercul «Micul calculator» pentru că o interesează aplicațiile ciberneticii în domeniul biochimiei, iar *Roxana Nemeș*, care dorește să devină medic, în cel al neurofiziologiei. Și la această vîrstă a adolescenței ești ispitit să le cauți însușirea primă, dominantă a viitoarei lor personalități. *Rodica Dumitru* se destăinuie prin cuvîntul transfigurat, în metafora poeziei, cu aceeași ușurință cu care cîntărește cifrele.

— Cît vei dărui din timpul tău Olimpului și cît științei?

— Atît cît va trebui unui compromis echitabil pe măsura preocupărilor științifice și al aplecării spre literatură: voi urma Facultatea de fizică-atomică și voi continua să scriu versuri.

Paulina Dalea e cea mai bună prietenă a ei. Poate, crede ea, și pentru că pasiunea ei pentru matematică se împletește cu năzuințele lor literare. Și-a ales ca obiect de studiu matematica. Dar, și aceasta spune foarte sincer, n-ar putea face în aceeași măsură matematică și literatură.

Iată însă că *Roxana Tăutu* discută cu o dezinvoltură care mie nu mi se pare proprie unei matematiciene. Îi place matematica numai ca obiect de studiu în școală, dar nu se gîndește să urmeze o specialitate bazată pe matematică. Nu știe încă dacă viitorul ei stă sub însemnele poeziei sau sub blazonul teatrului.

— Totuși de ce te-ai înscris la cercul de calcul? Mirajul ciberneticii?

— Fantezia joacă uneori renghiuri. Un calculator electronic era ceva nou pentru mine, m-am gîndit imediat la roboți, la cibernauți. Ceva ca în «Răzbunătorii».

— Atunci nu ți-a fost teamă să te apropi de un automat electronic?

— De altfel, nu cred că mașină electronică ar putea acționa, sau reacționa altfel decît cum a conceput-o creatorul ei, omul.

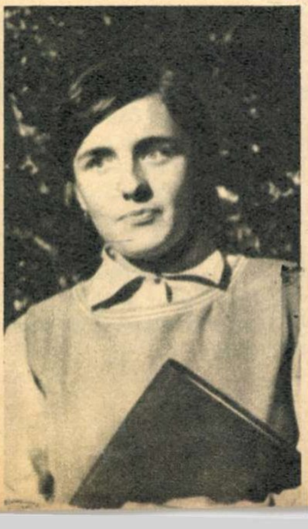

— Și totuși se întîmplă uneori ca o asemenea mașină «cugetătoare» să ia o decizie de-a dreptul ciudată. Să zicem că ar suferi un mic accident, de pildă i s-ar defecta un șurub. Odată, într-un colț îndepărtat al Americii, în fața porții unui fermier s-au adunat o mulțime de exemplare dintr-o revistă ilustrată, pentru că robotul — de altfel foarte docil — care trecea adresele, s-a poticnit din greșeală tocmai la numele lui. Și l-a repetat de mii de ori. O întîmplare absolut adevărată, deloc de domeniul legendei.

Scrimerul clasei, *Dan Perju*, o pune în gardă pe Roxana că, împreună cu prietenul lui, *Traian Pintilie*, va construi o mașină care să compună versuri și care să rivalizeze cu poeziile ei.

— Știai că mașina Calliope (franceză) compune versuri și încă de-o factură foarte modernă? o avertizează Dan.

— Amenințarea voastră nu mă sperie. Niciodată creierul mașinii electronice nu va putea înlocui sensibilitatea unui poet. Va face opere corecte, poate sub aspectul logic dar opere care să emoționeze, nu. Nici o mașină electronică nu-l va egala pe Eminescu! Știu însă că o mașină poate efectua traduceri. Pe mine mă interesează, și nu întîmplător, aplicarea matematicii în lingvistică și cu osebire în stilistică.

Am plecat de la Institutul de calcul împreună cu cea mai bună matematiciană a cercului, *Corina Ariton*. Îmi mărturisea că aici se tratează probleme de prim ordin care pentru ea sînt foarte importante întrucît dorește să se dedice ciberneticii.

— Înainte, trecînd pe această stradă (locuiesc în apropiere), mă gîndeam că mi-ar place nespus de mult să lucrez în acest institut.

Dar nu vreți să mă însoțiți pînă acasă? Aș vrea să vă cînt ceva la pian. Muzica te eliberează de sub imperiul cifrelor!

— Cînți de mult?

— Da. Anul trecut am luat nota 10 la Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. Poate că un eșec m-ar fi făcut să nu mai încerc și anul acesta.

Am însoțit-o pe Corina cu plăcere.

— E o toamnă maiestuoasă! Și atîta prisos de bronz și aur roșcat pe ramurile copacilor din Grădina Botanică! Am să vă cînt ceva din Beethoven.

La arpegiile timpului se adaugă încă un vis al copilăriei care prinde viață acum, la anii adolescenței — preludiu al muncii și pasiunii din anii maturi. Lumina filtrată prin fereastra camerei îmi stăruie pe gene și sub povara ei am închis pentru o clipă ochii. Ascultînd-o pe Corina mi-am imaginat-o în viitor — un om de știință profund, sensibil, complet.

ILEANA PIȚA

ÎNCHIS PENTRU INVENTAR

de MIRCEA SÎNTIMBREANU

Treaba asta, admisibilă și necesară din cînd în cînd și mai cu seamă foarte rar, i se întîmplă amicului... de cîteva (zeci de) ori pe zi. Se înțelege, cînd amicul își face «inventarul» trage obloanele. Aceasta în primul rînd. Apoi scotocește adună, scade, iarăși scotocește, ș.a.m.d., totul cu o eroică înfrigurare, zorit să-și pună la punct cît mai curînd bilanțul avuțiilor și... să înceapă altul. Acum știu, totul pornește de la faptul că amicul nu suportă minusuri. În această privință e un gospodar fără cusur, habotnic aș zice.

A început să-și facă lecțiile și, deodată, se ivește, tulburătoare, întrebarea:

— Unde mi-e guma a treia pe care o pusesem în cutia de chibrituri în penarul de-al doilea?

Întrebarea îl pătrunde ca un fier roșu. Sare ca ars, trage obloanele și ... caută. Afară, la «coadă», rămîn să se îmbulzească munți, ape, voievozi. N-are a face. Amicul e în inventar. Nu mult: 15—30 de minute. Și iată, victorie! A găsit guma... Dar unde e compasul al treilea din mapa a patra? Alarmă, inventar! Voievozii rămîn tot pe dinafară. E o îmbulzeală calmă, ei au răbdare, în fond așteaptă de sute de ani. De munți ce să mai vorbim? E limpede că n-or s-o ia razna. Rămîn la coadă și cei nu

știu cîți zeci de mii de pomi plantați la C.A.P. Pomii unde să fugă? Cu compasul e altceva. Trebuie să-i pună un vîrf nou, dintr-un ac vechi de patefon. Dar unde a pus acul? Așadar, două obiective acum, nu e de glumit: 1 compas + 1 ac!. E un ac mic cît un vîrf de... ac. Noroc că nu e de căutat într-un car cu fîn. Gata, în 15—30 de minute l-a găsit! Nu, nu-l repară acum. Acum deschide obloanele, trebuie să-i primească pe voievozi, să deschidă drum apelor, să străbată munții, să calculeze costul pomilor...

— Apropo, unde mi-e celofanul colorat în care mi-am învelit gustarea de la ora 10?

La ce-i trebuie? La nimic. Așa, ca să iasă la inventar. Zbrrr! Iar a tras obloanele. Nu vă alarmați, doar pentru 15—30 de minute...

Și nu știu cum se face că gospodarul nostru găsește totul, totul, în afară de cele cîteva (zeci de) ori 15—30 de minute. În pulberea lor zac secole, munți, văi ș.a.m.d. care vor lipsi mereu la inventar. O, dar în schimb amicul nu rătăcește un singur vîrf de ac, o singură hîrtiuță, o singură bilă... Căci el nu suportă minusuri. Și nu-și dă seama că pînă acum îi lipsește aproape... un trimestru. Dar îl auzi triumfător de cîteva (zeci de) ori pe zi.

— Ura! Totul e în regulă. Am găsit totul, totul! Pînă și vîrful de ac!...

ULCIORUL DE LUT

POVESTIRE DE
CĂLIN GRUIA

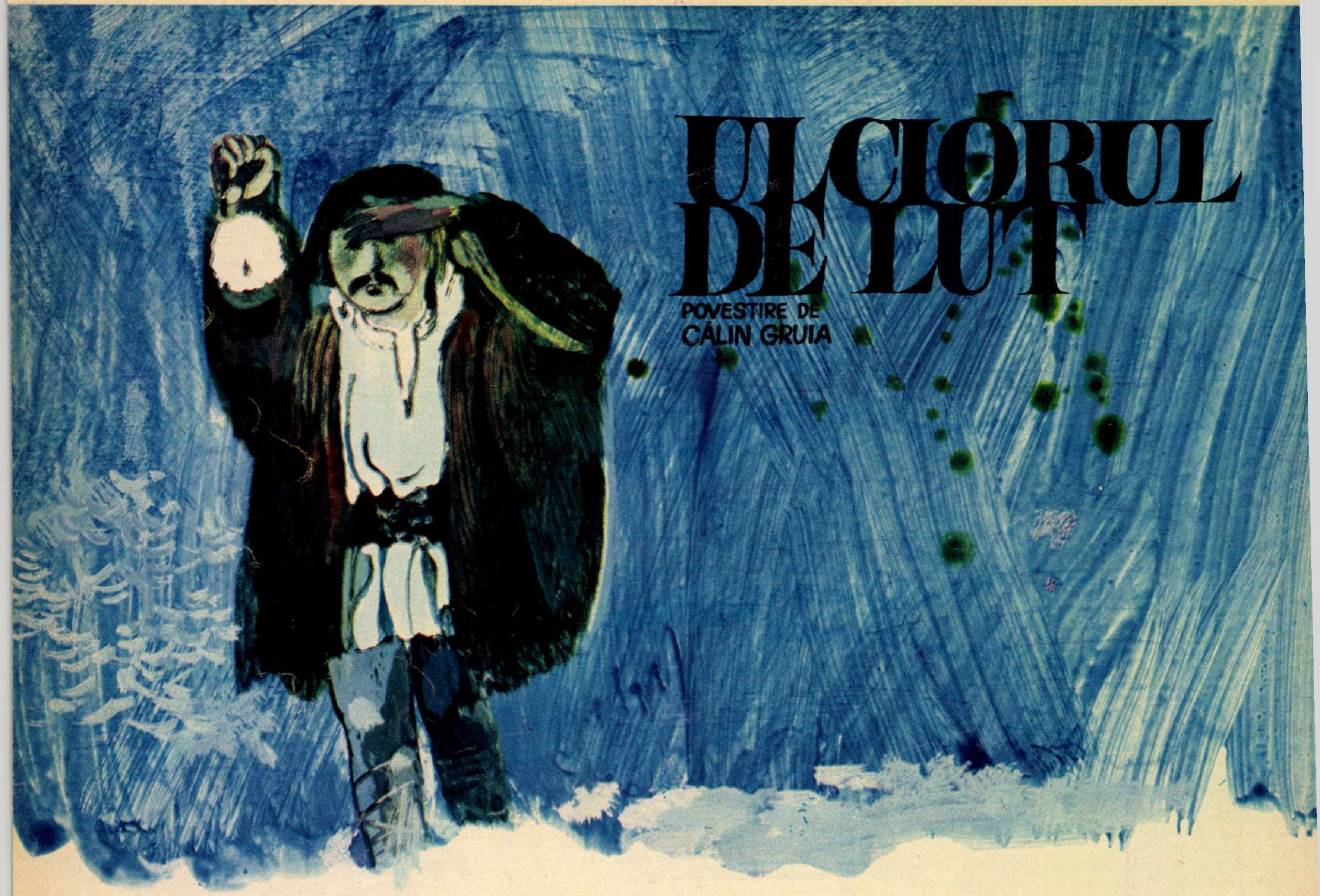

Umblă prin codrii Moldovei, noaptea, o poveste. O spune vîntul. O șoptesc frunzele. Unii drumeți n-o înțeleg, alții stau și o ascultă. Stau nemișcați și o ascultă. S-ar putea să fie adevărată, s-ar putea să fie născocită, dar asta n-are nici o însemnătate. Povestea e singură și trăiește.

Era toamnă. Toamnă cu miresme de poame dulci. Toamnă cu clăci la desfăcutul porumbului si cu întîmplări despre Cuza Vodă. Unii îl văzuseră deaproape și-l auziseră, alții îi pomeneau doar faptele înnoitoare de țară.

Într-una din zilele acelei toamne,un gospodar tînăr, dintr-un cătun cu case puține și răzlețe, porni pe uliți cu un ulcior de lut în mînă. Se grăbea să ajungă la drumul mare care trecea pe o culme moldoveană pe lîngă o pădure cu frunza de aur și flăcări. Din cînd în cînd se oprea să răsufle și să-și bucure ochii de frumusețe. Cînd ajunse pe culme așeză ulciorul jos și-și duse palmele streașină la ochi. Drumul se pierdea pustiu în codri. Trecură cîteva ceasuri bune din zi și omul stătea nemișcat lîngă ulcior. Abia pe la amiază se auziră pocnete de bici, tropote de cai și uruit de roți. Alaiul domnesc se apropia din ce în ce în goana mare... Gospodarul cel tînăr ridică de jos ulciorul și porni repede prin mijlocul drumului. Dar după cîțiva pași se împiedică și căzu. Ulciorul se rostogoli și se făcu țăndări împrăștiind, pe drumul lucios, vinul roșu ca sîngele. Surugiii opriră caii. Din rădvan coborî însuși Cuza Vodă să vadă ce s-a întîmplat. Omul se ridică de jos și-și duse palmele la frunte.

— Ce-i, omule? întrebă domnitorul.

— Rău, măria ta! Sînt un om fără noroc. Iată, am voit să te cinstesc cu vin nou,dar un blestemat de bolovan mi-a pus piedică. M-am făcut de rîsul lumii.

— Te-a trimis cineva? — întrebă Cuza Vodă.

— Inima, măria ta.

Domnitorul zîmbi și se uită la ulciorul făcut bucăți, la chipul omului, la locurile din jur și-n cele din urmă spuse:

— Nu te-ai făcut de rîs, omule. Îți mulțumesc pentru vinul cel nou... Să știi însă că prin locurile astea pustii n-ar fi rău să se ridice un han pentru odihna drumeților. Și să fii chiar dumneata hangiu. Poate mai trec pe aici.

— Am să te aștept, măria ta.

Și, după ce Cuza Vodă îi dădu omului o pungă cu bani și un înscris cu pecete, se urcă în rădvan. Gospodarul cel tînăr rămase pînă în amurgul zilei lîngă sfărîmăturile ulciorului de lut.

Peste un an, pe locul acela s-a ridicat un han cu mese și vin pentru călători, cu paturi de scîndură, cu grajd pentru vite. Și-a mai pregătit gospodarul o încăpere frumos împodobită cu velințe și lăicere, cu pat alb ca zăpada în care avea să se odihnească Cuza Vodă la vreme de noapte. Și în încăperea aceea n-a pătruns picior de om și pernele n-au fost atinse de nici o frunte. Noaptea tîrziu, hangiul se trezea în pocnete de bice și uruit de trăsuri. «Vine Vodă», își spunea, trăgîndu-și repede pe deasupra cămășii haină de sărbătoare. Dar Cuza Vodă n-a poposit niciodată la hanul «Ulciorul de lut». Veneau, prin drumeți, numai cîntecele despre el, numai poveștile, numai dragostea oamenilor pentru el. Hangiul asculta cu sufletul la gură și închizînd ochii îl vedea aievea și atunci se pomenea spunînd cu glas tare:

— Nu se poate să nu treacă pe aici! Nu se poate! Vreau să-l cinstesc.

Drumeții își făceau semne între ei,dar nu-l întrebau pe cine așteaptă. Îl credeau ciudat.

Și-au trecut ani.

Cînd a aflat hangiul că domnitorul Cuza Vodă a murit printre străini, departe de țară, n-a mai scos o vorbă, a făcut semn drumeților să nu se oprească și a dat foc hanului...

Umblă prin codrii Moldovei o poveste. O spune vîntul. O șoptesc frunzele. O aud drumeții.

ZIUA CEA MARE A VEACULUI

MEDALIE DIN 1859, CONSACRATĂ UNIRII ŞI ALEGERII LUI ALEXANDRU IOAN CUZA.

Acum 111 ani, în după–amiaza zilei de 24 ianuarie 1859, a avut loc unul din evenimentele cele mai de seamă din procesul făuririi României moderne: alegerea ca domn al Ţării Româneşti a lui Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei. 24 ianuarie 1859 a fost, cum au scris unii contemporani ai acestui act istoric, ziua cea mare a veacului, ori momentul de împlinire a visului de aur al naţiunii române. Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza nu a însemnat numai o simplă alegere de domn. Prin acest eveniment s-a realizat într-o primă etapă unitatea politică a naţiunii române moderne în cadrul unui stat naţional, înfăptuindu-se unirea Moldovei şi a Ţării Româneşti. Dar Cuza n-a fost numai simbolul Unirii, ci şi al noului, al înnoirilor, deoarece — el însuşi luptător revoluţionar în 1848 şi fruntaş al mişcării pentru făurirea statului modern — a urmărit să creeze printr-un ansamblu de reforme o nouă formă de organizare a societăţii româneşti, să pună capăt puterii marii boierimi reacţionare. Domnia sa a însemnat împlinirea în bună măsură a unui larg program de reforme, care stau la temelia statului român modern.

Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza n-a fost rezultatul întîmplării şi nici nu s-a înfăptuit de la sine. Evenimentul apare în perspectiva istoriei ca unul din momentele în care naţiunea română a acţionat cu vigoare, înfruntînd atît forţele reacţionare dinlăuntrul ţărilor române cît şi puterile străine potrivnice. Trei zile de luptă, de afirmare dîrză a unei poziţii au dus la măreţul eveniment de la 24 ianuarie 1859, au dat un nou curs istoriei naţionale.

Dacă în Moldova alegerea lui Cuza s-a putut realiza cu o relativă uşurinţă, forţele progresiste deţinînd majoritatea în Adunarea Electivă, nu aceeaşi situaţie putea fi constatată în Ţara Românească în ziua de 22 ianuarie 1859, ziua deschiderii lucrărilor adunării Elective de la Bucureşti. Datorită uneltirilor unei căimăcămii cu majoritate reacţionară şi a dispoziţiilor electorale restrictive, majoritatea în Adunare era deţinută de conservatori care urmăreau aducerea pe tron nu a unui domn nou, ci a unuia din vechii domnitori. În faţa acestei majorităţi nu se ridica însă numai minoritatea progresistă şi patriotică din sînul Adunării, ci şi poporul, masele, hotărîte să realizeze în acel moment de cotitură un pas mai departe, să deschidă drum larg înnoirilor, să înfăptuiască Unirea Principatelor, în aşteptarea momentului desăvîrşirii unităţii politice a statului român.

Trei zile, zeci de mii de oameni, orăşeni şi ţărani, strînşi în preajma Adunării Elective au ţinut-o sub presiunea lor şi au impus majorităţii reacţionare să cedeze pas cu pas şi să accepte propunerile minorităţii progresiste. «Poporul — scria unul dintre conducătorii săi din ianuarie 1859, ziaristul N.T. Orăşanu — nu mai prezenta o adunătură de oameni, ci o mare vie ale cării valuri abia se puteau mişca şi care ameninţa să năvălească pe uşi şi pe ferestre în Cameră, ca să-şi susţie drepturile şi principiul său». În repetate rînduri, masele şi-au exprimat cu vigoare simţămintele şi mai ales hotărîrea de a nu îngădui reacţiunii conservatoare să-şi realizeze planurile. Odată chiar, atunci cînd căimăcămia reactionară a schiţat gestul unei încercări de a reprima poporul prin armată — care, de altfel, a refuzat să facă jocul reacţiunii — masele au fost gata să pătrundă în incinta Adunării.

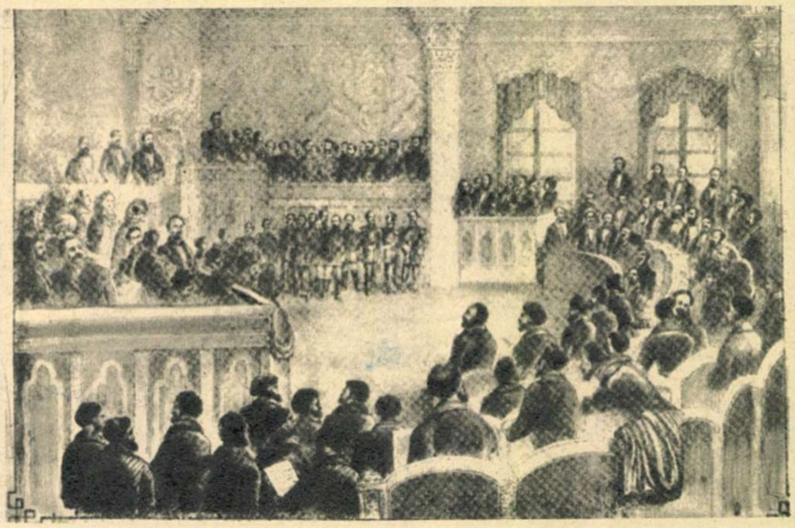

SOLEMNITATEA DESCHIDERII ADUNĂRII ŢĂRII ROMÂNEŞTI LA 29 FEBRUARIE — 12 MARTIE 1860. LITOGRAFIE.

Trei zile, atelierele meşteşugăreşti şi micile prăvălii ale oraşului au stat închise, iar ţăranii care pătrunseseră prin barierele Bucureştilor au stat la datorie nemîncaţi şi mulţi fără adăpost. Tineretul s-a găsit entuziast în primele rînduri, ucenicii şi calfele, elevii şi tinerii intelectuali au înţeles să nu părăsească poporul, ci să lupte neînfricaţi în mijlocul său pentru împlinirea năzuinţelor arzătoare ale tuturor.

Reacţiunea conservatoare nu şi-a putut realiza planurile, nici Gheorghe Bibescu şi nici Barbu Ştirbei n-au putut fi impuşi ca domni. Domnia Ţării Româneşti a fost încredinţată lui Alexandru Ioan Cuza, realizîndu-se astfel Unirea Principatelor Române şi punîndu-se temeliile înfăptuirii României moderne. Poporul a întîmpinat cu un nesfîrşit entuziasm în după-amiaza zilei de 24 ianuarie vestea izbînzii sale. O uriaşă manifestaţie de bucurie a cuprins întreg oraşul, numele noului domn fluturînd pe buzele tuturor ca un simbol al victoriei poporului, ca o dovadă a realizării Unirii, ca o confirmare a îndeplinirii visului de aur al veacului. Neatîrnarea ţării, desăvîrşirea unităţii statale, şirul reformelor înnoitoare ale domniei lui Cuza, deschizătoare de drum către progres, iată urmările cele mai de seamă ale marelui act istoric de la 24 ianuarie 1859, cucerire a poporului, dovadă peste veacuri a înţelepciunii şi a curajului său.

DAN BERINDEI

DE VORBĂ CU UN VETERAN

Cartea «Trei evadări din lagărele germane», apărută în colecţia «Memorii de război», este o interesantă istorisire a unor întîmplări adevărate, petrecute în primul război mondial. Autorul ei, generalul-maior în rezervă Gheorghe Caracaş, a povestit fapte şi întîmplări trăite de el. Dorind a da cîteva relatări cititorilor despre această carte, «Cutezătorii» s-au adresat autorului:

— Ce v-a îndemnat, acum, după atîţia ani, să reluaţi aceste vechi întîmplări?

— Faptele despre care povestesc în cartea mea, sînt într-adevăr foarte vechi. Eram căpitan pe atunci şi mă aflam în focul bătăliilor în anii primului război mondial, cînd am căzut prizonier în Germania. Mînat de dorul de patrie, de camarazi şi din dorinţa de a fi acolo unde poporul meu sîngera, am încercat de trei ori să evadez din prizonierat. Despre peripeţiile prin care am trecut atunci printre străini, fugărit, fără bani, ascunzîndu-mă mereu, am încercat să povestesc în cartea mea. Prin ea, doresc să transmit, celor tineri mai ales, sentimentul puternic al dragostei de ţară, să-i fac să înţeleagă ce înseamnă a-ţi iubi pămîntul unde te-ai născut.

— Aţi scris cartea numai din memorie?

— Nu, am avut caiete de note şi însemnări pe care am reuşit să le camuflez. Am avut norocul să le pot salva şi să le aduc apoi în ţară, într-o ladă cu pereţi dubli. Ele m-au ajutat mult la redactarea acestei cărţi.

— În ce parte a ţării aţi copilărit?

— La Iaşi, oraş cu un trecut plin de fapte istorice. Îmi aduc aminte şi acum, eram elev, cînd oraşul meu natal sărbătorea, într-un 24 ianuarie, 50 de ani de la Unire. Împreună cu colegii mei am vizitat toate locurile din oraş care erau legate de acest act de importanţă istorică. Am scris atunci şi o înflăcărată poezie. Mai tîrziu, generaţia mea care a luptat cu abnegaţie pentru patrie, a trăit, la 1 decembrie 1918 unul din cele mai înălţătoare momente, realizarea unui vis la care poporul nostru năzuise veacuri de-a rîndul: fraţii buni ai aceluiaşi neam de dincolo şi de dincoace de Carpaţi s-au unit pe vecie.

B. CARAGIALE

FANTASTICA REVELAȚI

ENIGMELE CIVILIZAȚIEI TERESTRE

Grupate sau răzlețe, acoperind întinderi de kilometri întregi, blocuri de piatră, grele de zeci de tone, așezate în poziție verticală sau culcate, numărînd mii de ani vechime — acestea sînt monumentele megalitice. Multă vreme, istoricii au considerat că ele sînt o particularitate exclusivă a Bretaniei franceze. Iată însă că asemenea megaliți au fost descoperiți și în insulele Hebride, și în insulele Falkland, și în Africa. Dar, fără îndoială, cele mai impresionante și mai bine păstrate vestigii arheologice de acest fel se află în sud-estul Angliei, la Stonehenge.

Oprindu-se în fața acestor uriașe mărturii tăcute ale trecutului, care-l uimesc prin impresionanta lor grandoare, omul modern își simte gîndurile alunecînd pe panta presupunerilor: să fie vorba de templul străvechi al unei religii puțin cunoscute, de o construcție a atlanților sau de o operă a uriașilor epocii de piatră? El caută răspuns la aceste întrebări în lucrările istoricilor și arheologilor. Dar aceștia ezită să se pronunțe...

Printre cei pasionați de tainele megaliților de la Stonehenge se numără și un cunoscut astronom — Gerald G. Hawkins. Acesta s-a folosit de concursul unui colaborator neobișnuit, dar foarte «la modă»: o mașină electronică de calcul.

Dar, înainte de a formula surprinzătorul rezultat al acestor cercetări și de a prezenta argumentele pe care se bazează el, se impune, credem, să arătăm mai limpede...

CE SÎNT MEGALIȚII ȘI CUM SE ÎNFĂȚIȘEAZĂ COMPLEXUL ARHITECTURAL DE LA STONEHENGE

Identificate în multe regiuni ale lumii — existente, fără îndoială, în și mai multe regiuni de pe glob — monumentele alcătuite din megaliți, adică pietre uriașe, poartă denumiri diferite în funcție de amplasarea și poziția lor. Monumentele megalitice pot fi formate, de pildă, din menhire — pietre uriașe înfipte vertical în pămînt, din dolmene — două sau mai multe menhire acoperite de o placă de piatră orizontală, sau din cromlechuri — ansambluri de pietre circ lare eliptice, rectangulare.

Stonehenge este un cromlech — «cel mai frumos, mai perfect, mai emoți nant dintre toate monumentele megalitice» — afirmă specialiștii care dateaz totodată, cu vreo 4 000 de ani în urmă, momentul construirii acestui giga arhitectonic. Cum se înfățișează acest monument celor peste 300 000 de turiș care vin anual să-l viziteze și, mai ales, care era aspectul inițial al construcție în lumina reconstituirilor arheologice? Pe întinderea cîmpiei brăzdată de cît va văi ale Salisbury-ului, în apropierea rîului Avon, a fost trasată o circumf rință cu un diametru de 115 m, delimitată de un șanț cu două talazuri și dispu nînd doar de o singură intrare. Concentric și în imediata apropiere a acesto se află dispuse 56 de gropi. Înscris în cercul astfel format și perpendicular p intrare se poate vedea un dreptunghi, delimitat în cele patru colțuri de pietre, dintre care două au mai rămas și astăzi în picioare. Un cerc avînd 31 de metri diametru, format din 30 de pietre de cîte 25 tone fiecare, legate unele de altele prin plăci orizontale, formează o suită continuă de dolmene, toate tăiate din roca denumită sarsen. Urmează un nou cerc din 59 de pietre albastre și un arc în formă de potcoavă orientat către punctul de intrare. Arcul este format din zece blocuri gigantice de sarsen, cîntărind fiecare 50 de tone și legate două cîte două prin plăci orizontale, care poartă denumirea de trilite (trei pietre). Alt arc de cerc alcătuit din 19 pietre albastre, trei menhire așezate unul la intrare, altul în centru și al treilea în afara șanțului exterior și, aproape invizibile, redescoperite cu greu, două cercuri — unul format din 30 de gropi și altul din 29 de gropi — completează ansamblul de la Stonehenge.

UN OBSERVATOR ASTRONOMIC DE ACUM 4 000 DE ANI

Care să fi fost rostul acestei varietăți de elemente și a orînduirii acestora?

Astronomul Gerald G. Hawkins, remarcabil om de știință, înzestrat în același timp cu deosebită imaginație, prezintă punctul său de vedere în cartea

TAINEI MEGALIȚILOR

Această unealtă neolitică găsită la Stonehenge provine din... Danemarca!

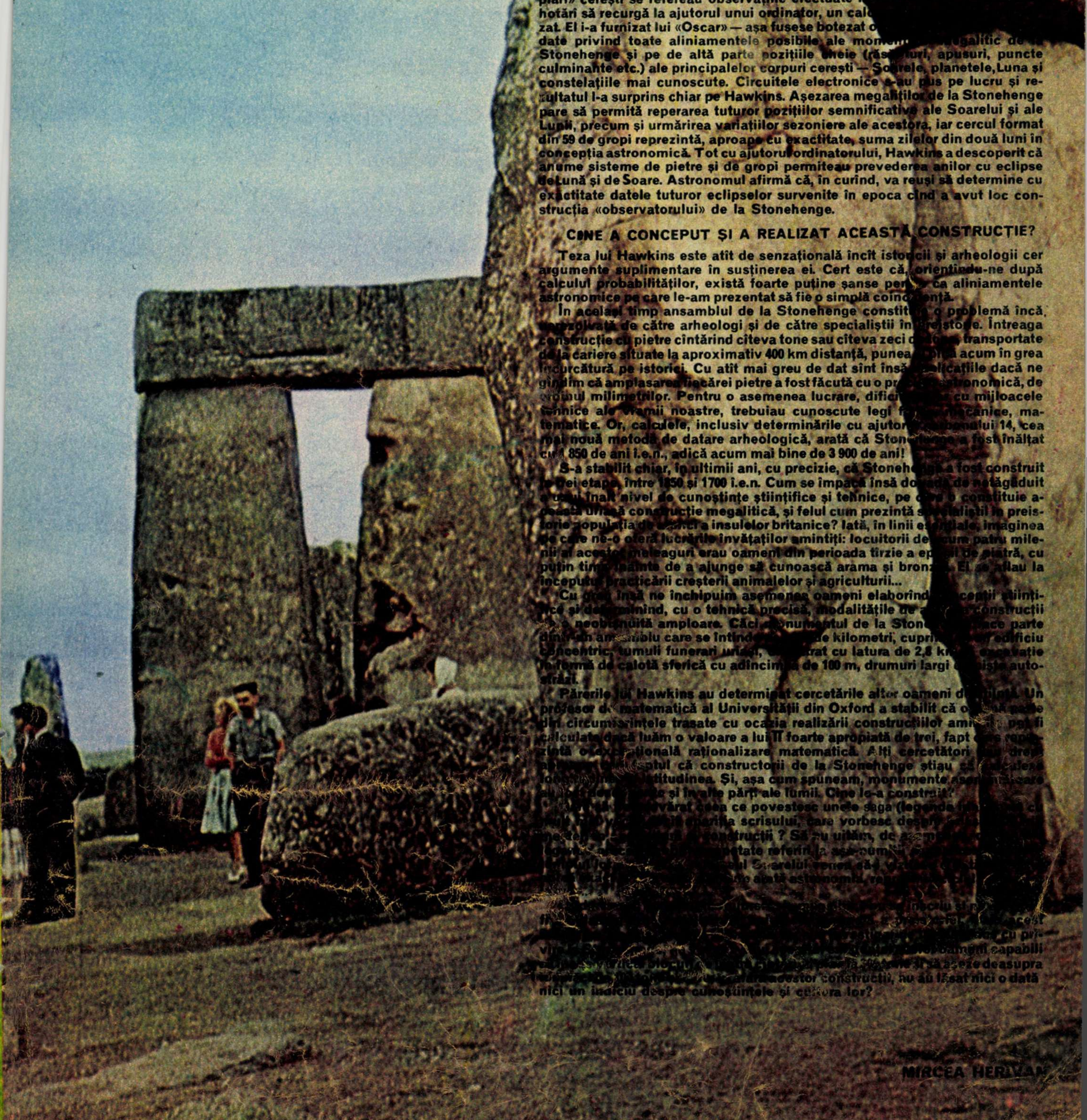

pe care a intitulat-o «Stonehenge decoded» (Stonehenge descifrat), apărută în numeroase ediții. El afirmă răspicat: «Stonehenge este, fără nici o îndoială, un observator astronomic».

Cum a ajuns Hawkins la această concluzie? Totul a început de la o simplă excursie. Astronomul a privit, asemeni altor numeroși vizitatori, spectacolul grandios al răsăritului de soare proiectînd megaliții într-un fantastic joc de lumini și umbre [illegible] dincolo de efectele estetice și pitorești unele tulburătoare [illegible] vină în ziua solstițiului de vară. Privind din nou răsăritul [illegible] printre arcurile de cerc formate din blocuri de sarsen el a văzut că [illegible] se calcă exact pe linia diametrului întregii alcătuiri.

Observații ulterioare l-au convins pe Ha[illegible] între diferiți factori ai construcției pot să constituie nume[illegible]ono-mice. Pentru a vedea însă la care fenomene a[illegible] «[illegible]plări» cerești se refereau observațiile efectuate [illegible] hotărî să recurgă la ajutorul unui ordinator, un calc[illegible]zat. El i-a furnizat lui «Oscar» — așa fusese botezat o[illegible] date privind toate aliniamentele posibile ale mon[illegible]egalitic de la Stonehenge și pe de altă parte pozițiile cheie (răs[illegible]uri, apusuri, puncte culminante etc.) ale principalelor corpuri cerești — Soarele, planetele, Luna și constelațiile mai cunoscute. Circuitele electronice s-au pus pe lucru și rezultatul l-a surprins chiar pe Hawkins. Așezarea megaliților de la Stonehenge pare să permită reperarea tuturor pozițiilor semnificative ale Soarelui și ale Lunii, precum și urmărirea variațiilor sezoniere ale acestora, iar cercul format din 59 de gropi reprezintă, aproape cu exactitate, suma zilelor din două luni în concepția astronomică. Tot cu ajutorul ordinatorului, Hawkins a descoperit că anume sisteme de pietre și de gropi permiteau prevederea anilor cu eclipse de Lună și de Soare. Astronomul afirmă că, în curînd, va reuși să determine cu exactitate datele tuturor eclipselor survenite în epoca cînd a avut loc construcția «observatorului» de la Stonehenge.

CINE A CONCEPUT ȘI A REALIZAT ACEASTĂ CONSTRUCȚIE?

Teza lui Hawkins este atît de senzațională încît istoricii și arheologii cer argumente suplimentare în susținerea ei. Cert este că, orientîndu-ne după calculul probabilităților, există foarte puține șanse pe[illegible] ca aliniamentele astronomice pe care le-am prezentat să fie o simplă coincidență.

În același timp ansamblul de la Stonehenge constit[illegible] o problemă încă nerezolvată de către arheologi și de către specialiștii în preistorie. Întreaga construcție cu pietre cîntărind cîteva tone sau cîteva zeci d[illegible] transportate de la cariere situate la aproximativ 400 km distanță, punea [illegible] acum în grea încurcătură pe istorici. Cu atît mai greu de dat sînt însă [illegible]licațiile dacă ne gîndim că amplasarea fiecărei pietre a fost făcută cu o pr[illegible]stronomică, de ordinul milimetrilor. Pentru o asemenea lucrare, dific[illegible] cu mijloacele tehnice ale vremii noastre, trebuiau cunoscute legi f[illegible]ecanice, matematice. Or, calculele, inclusiv determinările cu ajutor[illegible]bonului 14, cea mai nouă metodă de datare arheologică, arată că Ston[illegible] a fost înălțat cu 1 850 de ani î.e.n., adică acum mai bine de 3 900 de ani!

S-a stabilit chiar, în ultimii ani, cu precizie, că Stoneh[illegible] a fost construit în trei etape, între 1850 și 1700 î.e.n. Cum se împacă însă do[illegible] de netăgăduit a unui înalt nivel de cunoștințe științifice și tehnice, pe c[illegible] o constituie această uriașă construcție megalitică, și felul cum prezintă s[illegible]ialiștii în preistorie populația de [illegible] a insulelor britanice? Iată, în linii es[illegible]ale, imaginea pe care ne-o oferă lucrările învățaților amintiți: locuitorii de[illegible]cum patru milenii ai acestor meleaguri erau oameni din perioada tîrzie a ep[illegible] de piatră, cu puțin timp înainte de a ajunge să cunoască arama și bronz[illegible]. Ei se aflau la începutul practicării creșterii animalelor și agriculturii...

Cu greu însă ne închipuim asemenea oameni elaborînd [illegible]cepții științifice și determinînd, cu o tehnică precisă, modalitățile de a[illegible] construcții de o neobișnuită amploare. Căci monumentul de la Ston[illegible] face parte dintr-un ansamblu care se întinde [illegible] de kilometri, cupri[illegible] edificiu concentric, tumuli funerari uriași, [illegible]rat cu latura de 2,8 k[illegible] excavație în formă de calotă sferică cu adîncim[illegible] de 100 m, drumuri largi [illegible]iște autostrăzi.

Părerile lui Hawkins au determinat cercetările altor oameni de știință. Un profesor de matematică al Universității din Oxford a stabilit că o [illegible] parte din circumferințele trasate cu ocazia realizării construcțiilor ami[illegible] pot fi calculate dacă luăm o valoare a lui π foarte apropiată de trei, fapt c[illegible] reprezintă o excepțională raționalizare matematică. Alți cercetători [illegible] faptul că constructorii de la Stonehenge știau să [illegible] latitudinea. Și, așa cum spuneam, monumente asemănătoare au [illegible] și în alte părți ale lumii. Cine le-a construit?

[illegible] adevărat ceea ce povestesc unele saga (legende [illegible] apariția scrisului, care vorbesc despr[illegible] construcții? Să nu uităm, de asem[illegible] referiri la așa-numi[illegible] Soarelui venea să-i vi[illegible] astronomia, re[illegible]

[illegible] inscriu și [illegible] acest [illegible] cu privi[illegible] oameni capabili [illegible] și să așeze deasupra [illegible] acestor construcții, nu au lăsat nici o dată nici un indiciu despre cunoștințele și cultura lor?

MIRCEA HERIVAN

GÎNDIT ÎN ROMÂNIA

Sfîrșitul anului 1969 a adus două noi medalii de aur inventatorilor români. Cucerite de astădată la Nürnberg, ele încheie în chip strălucit seria de 15 invenții realizate în țara noastră și distinse cu medalii la saloanele de specialitate desfășurate în anul trecut.

PROF. UNIV. GH. CARTIANU

ING. AURIN POPEA

CASCADA COMUNICAȚIILOR RADIOTELEFONICE

Alo, Melbourne! Aici, București!
Alo, Tokio! Aici, Varșovia!
Alo, Moscova! Aici, Buenos-Aires!

Înmulțirea comunicațiilor radiotelefonice și de televiziune intercontinentale ridică probleme tehnice din cele mai complexe. Deși în ultimii ani au început să fie utilizați în acest scop și sateliți artificiali de telecomunicații, este necesară în continuare transmiterea a circa 2 800 de mesaje pe un singur canal radio. O importantă cale pentru obținerea unei asemenea înalte performanțe este aplicarea sistemului modulației de fază în cadrul radioreleelor. Pînă în prezent modulația de frecvență se obținea prin utilizarea tuburilor sau dispozitivelor semiconductoare de reactanță, ce însă prezintă o serie de dezavantaje tehnice care diminuează calitatea comunicațiilor.

Recent, pe baza unor îndelungate studii teoretice și experiențe de laborator, un cunoscut om de știință, prof. univ. **GH. CARTIANU**, membru corespondent al Academiei (a cărui bogată activitate științifică și tehnică am mai avut prilejul s-o prezentăm cititorilor noștri. N.R.), împreună cu un tînăr specialist, inginerul **AURIN POPEA**, au realizat și brevetat invenția «Procedeu și instalație de transmisie a semnalelor pe bandă largă».

Noul procedeu permite obținerea modulației de frecvență prin intermediul unei modulații de fază în cascadă, după ce în prealabil semnalul de bandă largă a fost divizat în mai multe subbenzi. Astfel sînt eliminate neajunsurile tehnice ale utilizării tuburilor și dispozitivelor de reactanță.

Instalația de mare performanță a celor doi inventatori români își va găsi o largă aplicare în radiostereofonie, în construcția radioreleelor de capacitate medie și mare, asigurînd stabilitatea și siguranța de funcționare a acestora în transmisiile telefonice și de televiziune.

PROF
DR DOCENT
ION S. ANTONIU

ING. MIHAIL
LEON

O METODĂ UNANIM APRECIATĂ

Obtinerea și utilizarea curentului continuu rămîne o problemă de importanță esențială în producția industrială. O componentă fundamentală a acestei probleme o constituie faptul că în condițiile obținerii curentului continuu prin redresarea curentului alternativ are loc o deformare a curbelor de tensiune și de curent. Această descoperire a fost realizată încă de acad. **CONSTANTIN BUDEANU**, care, într-un studiu publicat în anul 1927, se referea la așa-numitul «regim energetic caracterizat prin putere deformantă».

Regimul deformant ce apare cu ocazia producerii curentului continuu se resimte în întregul sistem energetic, determină pierderi în rețelele electrice, sporește căderile de tensiune, provoacă indicații eronate ale aparatelor de măsură.

Tot unor inventatori români: prof. dr. docent **ION S. ANTONIU**, membru corespondent al Academiei, și colaboratorului său ing. **MIHAIL LEON**, le revine meritul de a fi realizat prima «Metodă și schemă de măsurare a energiilor într-un regim deformant energetic». Aparatul construit în acest scop este un calculator electronic specializat, complet tranzistorizat. Cu ajutorul lui se realizează integrarea analogică a unor ecuații diferențiale speciale, efectuîndu-se astfel analiza armonică de tensiune și curent, prelucrarea și aflarea directă a rezultatelor făcîndu-se prin elemente de calculator digital (numeric). Aparatele de acest tip utilizate la dispeceratele energetice naționale și regionale vor aduce mari economii de energie electrică, prin depistarea regimurilor deformante, a locurilor în care se produc pierderile de energie.

H. LEREA

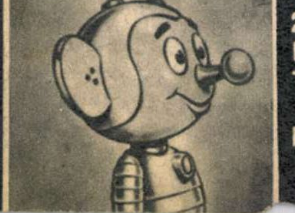

DAR INVENTATORII DIN ANUL 2000 CE FAC ÎN CLIPA DE FAȚĂ? EI CITESC «RACHETA CUTEZĂTORILOR»!

NU SCĂPAȚI ȘANSA DE A VĂ NUMĂRA PRINTRE EI!

ORAȘELE ÎNĂLȚIMILOR

Universitatea din La Paz, cea mai «înaltă» din lume.

Cînd, în anul 1534, conchistadorul spaniol Francisco Pizarro a ocupat orașul Cuzco din America de Sud, a rămas foarte impresionat de monumentalele construcții ale incașilor, situate la o altitudine de peste 3 000 m. Indienilor peruvieni care trăiau în aceste așezări, Francisco Pizarro le-a dat numele de «locuitori ai cerului».

Tot atunci s-a născut pentru europeni și întrebarea: «De ce indienii din Lumea Nouă își construiesc așezările la înălțimi atît de mari?»

După părerea unor cercetători, indienii și-au construit orașele la mari înălțimi din dorința de a fi cît mai aproape de Soare, zeul lor.

Geografii și geologii au demonstrat însă că orașele au fost așezate la mari altitudini ținîndu-se seamă de temperatură, curenți, precipitații, faună și floră, precum și de existența în apropierea acestor așezări a zăcămintelor de aur, argint și diferite alte bogății ale subsolului.

De fapt, asemenea orașe situate la peste 2 000 m altitudine nu se găsesc numai în America de Sud. Ele se mai pot întîlni atît în Asia cît și în Africa.

*

Gangtok, cel mai înalt oraș de pe pămînt, se află situat în Asia pe versantul sudic al munților Himalaia la altitudinea de 4 340 metri și este capitala principatului Sikkim, care se află sub protectoratul Indiei. Cei 14 000 de locuitori ai Gangtokului au ca ocupație de bază păstoritul și cultura meiului.

Tot în Asia se află și orașul Lhasa (R.P. Chineză), situat pe podișul Tibet la 3 650 m altitudine. Lhasa are o populație de peste 100 000 locuitori. Buni cunoscători ai proprietăților curative ale plantelor medicinale, mulți dintre locuitorii acestui oraș sînt renumiți în prepararea medicamentelor. Deși în această parte a continentului asiatic clima este foarte aspră și uscată, cu mari diferențe de temperatură, creșterea animalelor ocupă un loc important în economia orașului. Iacul, odinioară sălbatic, este domesticit și folosit în muncile agricole.

Nu departe de trecătoarea Haiber (Pakistan) — pe unde și-au croit odinioară drum armatele lui Alexandru Macedon și, mult mai tîrziu, avea să treacă Marco Polo — se află orașul Kalat. Situat la înălțimea de 2 060 metri, într-o vale de la poalele munților Saravan, Kalat-ul adăpostește o populație de 60 000 locuitori care vorbesc limba urdu. În această parte a Pakistanului, culturile se fac, în special, pe terenuri irigate. Iuta este cultivată cu precădere, iar măiestria cu care sînt lucrate aici covoarele a devenit cunoscută în toată lumea.

În extremitatea de sud-vest a Asiei Mici, se află orașul Sanaa, capitala republicii Yemen, așezat pe un podiș la altitudinea de 2 210 metri. Pe acest podiș — care este de fapt un fel de «insulă» în mijlocul deșertului — trăiește 75 la sută din populația țării. Locuitorii capitalei — oraș cu căsuțe și minarete albe ca zăpada — sînt în majoritate arabi. Ei poartă costume musulmane cu turban și brîu de care își agață tradiționalul iatagan-numit jambeia. Iataganul este și semnul bunăstării. Cu cît arabul este mai înstărit, cu atît iataganul său este mai încărcat cu pietre prețioase.

Locuitorii orașului duc o luptă înverșunată împotriva maimuțelor, care le distrug culturile de cafea, bumbac și kat.

Situată în cea mai mare parte pe podișul abisinian, Etiopia este singura țară din Africa pe al cărui teritoiu se află patru orașe situate la o altitudine mai mare de 2 000 metri. Acestea sînt: Ankober (2 600 m), Addis-Abeba (2 424 m), Lalibela (2 386 m) și Asmara (2 347 m).

Capitala Etiopiei Addis-Abeba (în limba amhara, «floare nouă») este renumită atît prin frumusețea parcurilor și a grădinilor sale cît și prin diversitatea peisajului de pe platoul situat la peste 2 400 m altitudine. Orașul, care ocupă o suprafață de două ori mai mare decît Bucureștiul, are o populație de numai 550 000 locuitori. Pe străzile însorite ale capitalei etiopiene se văd la tot pasul tradiționalele umbrele multicolore. Starea materială a locuitorilor poate fi cunoscută datorită... umbrelei. Săracii poartă umbrele de iută, iar cei bogați umbrele de mătase, brodate cu fir de aur și presărate cu pietre prețioase. Pe străzi pot fi întîlniți, alături de cămile și cai împodobiți cu fireturi, șefi de trib înarmați cu lănci și scuturi din piele de crocodil, iar

Sanaa, capitala Yemenului.

Addis-Abeba, orașul grădinilor.

MICRO ENCICLOPEDIE

Lhasa. Constructie din secolul VII.

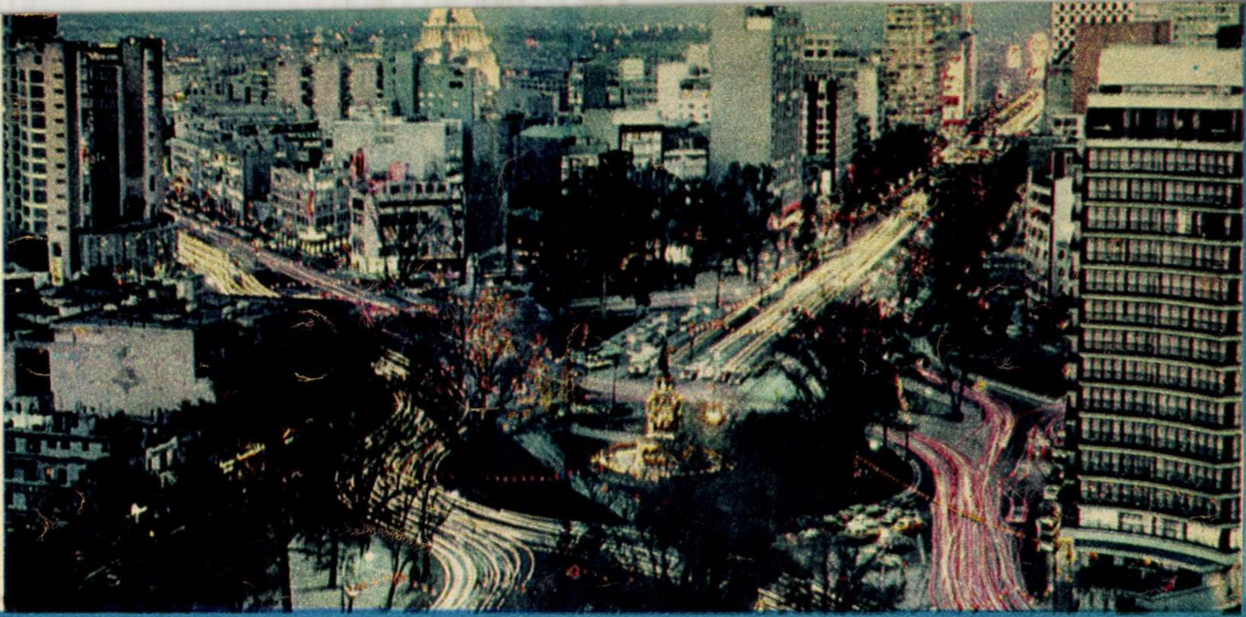

Ciudad de Mexico în timpul nopții.

pe umeri purtînd pelerine din coamă de leu. Printre construcțiile monumentale ale orașului se numără Organizația Unității Africane, clădire împodobită cu splendide vitralii, Parlamentul și Palatul imperial. În cele 36 școli primare, cele 20 de școli medii, 2 licee și o universitate învață peste 4 000 tineri.

Dacă Addis-Abeba este considerată o «floare nouă», orașul Lalibela se numără printre minunile Etiopiei. I se mai spune și orașul de piatră deoarece se află «agățat» pe un munte de granit la 2 386 m altitudine. Ridicîndu-l în urmă cu 900 de ani, meșterii Lalibelei au săpat în stîncă 11 edificii pe care le-au legat între ele printr-un labirint subteran lung de 450 metri.

Continentul sud-american deține supremația în ceea ce privește așezările situate la mari înălțimi. Bolivia bate recordul în această privință cu cinci orașe «înalte»: Corocoro (la 4 050 m) Potosi (la 3 960 m), La Paz (la 3 694 m), Sucre (la 2 694 m) și Cochabamba (la 2 500 m).

Cu toate că Sucre este capitala oficială a Boliviei, La Paz (care este reședința guvernului) îl întrece în mărime. El are o populație de aproape 400 000 locuitori. În La Paz se află cel mai «înalt» aeroport din lume, situat la înălțimea de 4 170 metri. Privind orașul de la aeroport ai impresia că La Pazul se află într-o uriașă căldare de piatră cu marginile dințate. Orașul dispune de cea mai înaltă pîrtie de schi din lume, pîrtia de pe muntele Chacaltaya, care se află la altitudinea de 5 040 metri. Tot în La Paz se află și cea mai «înaltă» universitate din lume, un zgîrie nori situat la înălțimea de 3 700 metri. În orașul bolivian aerul este atît de rar, atît de sărac în oxigen încît străinii care vin aici să admire vechile clădiri construite încă din secolul al XVI-lea de către spaniolii căutători de aur se plîng de amețeli și palpitații, astfel că după cîteva zile ei sînt nevoiți să-l părăsească.

În Peru sînt situate alte trei orașe între 3 500 și 2 000 m altitudine: Cuzco (la 3 467 m), Cajamarca (la 2 814 m) și Arequipa (la 2 363 m).

Cuzco este vechea capitală a lumii incașe. De acolo drumurile se împrăștiau ca niște raze în toate direcțiile spre colțurile cele mai îndepărtate ale imperiului. Orașul poartă amprenta cuceritorilor spanioli. Templele și monumentele incașe au fost distruse de conchistadori, iar din materialul lor au construit biserici și palate, clădiri care au rămas pînă astăzi în picioare. Cei 80 000 de locuitori ai orașului sînt în majoritate negustori și crescători de oi. Ei poartă cîte o pătură strînsă pe umeri, iar pe cap o pălărie largă și bombată. Femeile au costume bogat brodate și împodobite cu salbe de aur și argint, iar pe cap poartă, asemenea bărbaților, pălării.

Bogota, așezat la 2 610 m altitudine și Pasto, la 2 544 m aparțin Columbiei, iar orașul Quito (la 2 350 m) aparține Ecuadorului.

La Bogota, capitala Columbiei trăiesc 2 milioane de locuitori. Orașul a devenit un mare centru industrial și comercial, cu o viață agitată și obositoare. În sezonul umed, norii care se lasă pînă deasupra orașului îl fac cenușiu și întunecos.

Quito se află așezat în preajma vulcanului Cotopaxi, în imediata apropiere a liniei convenționale care delimitează Ecuatorul. E un oraș cu aspect provincial, cu străzi strîmte, întortocheate și construite în trepte. Arhitectura păstrează vechiul stil spaniol, cu curți interioare, frontaluri înalte și ferestre înguste, ogivale. Quito numără astăzi 370 000 locuitori, în mare parte indieni și metiși.

În America de mijloc, Mexicul este singurul stat cu 3 orașe «înalte»: Puebla (la 2 268 m), Ciudad de Mexico (la 2 264 m) și Durango (la 2 010 m).

Ciudad de Mexico, capitala Mexicului, este construit pe vechea vatră a orașului Tenochtitlan, capitala aztecilor cu cinci secole în urmă. Astăzi, Ciudad de Mexico are o populație de peste 3 milioane de locuitori și este cel mai puternic centru industrial dintre toate orașele «înalte» din lume. Pe marile bulevarde — avenidas — se deschid piețe circulare — glorietas — în mijlocul cărora se găsesc monumente ridicate pentru cinstirea oamenilor de seamă. Se văd numeroase palate, catedrale și biserici construite în diferite stiluri, mărturii ale diverselor perioade din istoria orașului. Pe zidurile cetății universitare din Ciudad de Mexico se află un uriaș mozaic alcătuit din pietre de felurite culori, lucrat de celebrul artist mexican Diego Riviera. În creația sa artistică, el a folosit un original mod de exprimare închinat omului și luptei revoluționare pentru libertate și o viață mai bună.

AUREL LECCA

Quito, capitala Ecuadorului străjuită de vulcanul Cotopaxi.

Bogota văzută din avion.

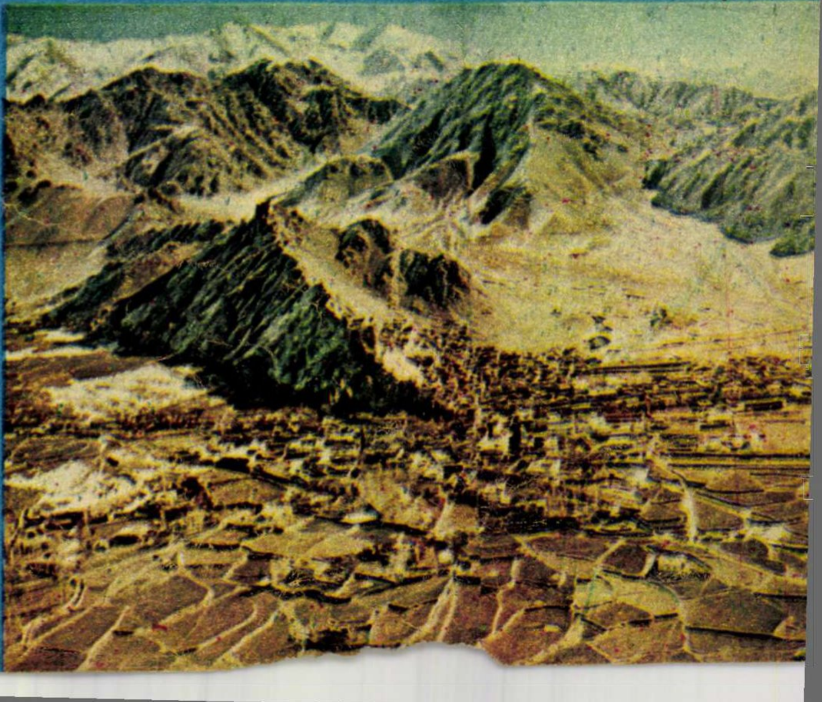

ROMAN FOILETON

OPERAȚIUNEA „HERCULE”

DE OVIDIU ZOTTA

EPISODUL 4

Geo se ridică anevoie în genunchi. Respira sacadat, pe bărbie i se prelingeau firișoare de salivă... Brusc, din poziția asta, țîșni înainte, placîndu-l pe Marius ca la rugby... dar brațele lui nu îmbrățișară decît aerul. Marius îl evitase cu ușurință. Căzînd cu fața în jos, Geo își strivi binișor nasul. Cîteva secunde, bătăușul rămase nemișcat la podea. Cînd, în fine, se hotărî să se ridice, toți crezură că va da atacul decisiv.

Dar Geo făcu lucrul cel mai neașteptat: izbucni în plîns, un plîns ciudat, fără văicăreli, fără strîmbături. S-ar fi zis că lacrimile evadau fără știrea lui de sub pleoape. Marius întoarse stînjenit capul; nu văzuse niciodată un băiat atît de mare plîngînd. Brusc, Geo Blondul se repezi pe hol. Prințesă alergă imediat după el, vorbindu-i cu însuflețire. În loc de răspuns — zgomotul ușii trîntite. Prințesă reveni, purpuriu de indignare:

— Frumos, domnule Marius! Te invit în casa mea, iar tu îmi lovești prietenii.

— Nu uita — bombăni Marius — că el a început! Întîi m-a jignit, pe urmă...

— Eu îți spusesem să nu intri.

— De unde să știu care-i situația la tine! Dacă puneai pe ușă un afiș cam așa «Atențiune, aici tragem tare la pocher, ne împroșcăm cu înjurături, avem poftă de bătaie», fii sigur că nu mai intram!

— Se înțelege, mylord... zise batjocoritor Prințesă. Dar, ia spune-mi, ți-ai luat vitaminele pentru azi? Ai mîncat toată supica la prînz? Ai răspuns frumos la lecții? Atunci du-te repede acasă și fă nani, mama o să-ți spună o poveste aleasă special din cartea pentru băieți cuminți.

— Ți-aș recomanda-o și ție...

— Eu nu sînt cuminte, zise furios Prințesă. Te sfătuiesc să mă eviți, aș putea să-ți fiu um exemplu rău.

Copiii țopăiau în jurul proaspătului erou:

— Oho, ce l-ai mai atins pe Geo!

— Dar cu doi odată, poți să te bați? Dar cu trei? Dar cu zece?

— Nu-l mai lăudați atît! se răsti Prințesă. Acum patru ani, cînd l-am luat de mînă și l-am dus la scrimă, tremura și de umbra lui, domnul ăsta curajos! Haideți, e tîrziu! Mai duceți-vă și pe la casele voastre, eee!

Apoi, obosit și fără chef, se întoarse spre Marius:

— Dacă vrei să rîzi de mine, pregătește-te să mă asculți.

Cu trei luni în urmă, o veste neobișnuită cutreiera școala; Prințesă fugise de acasă! O femeie, mătușa lui, alerga în panică pe culoarele liceului. Cancelaria trepida; telefoane la miliție, la consiliul municipal, la Spitalul de urgență... Dar n-a sunat bine de intrare, că în clasă și-a făcut apariția Prințesă însuși, calm ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. «Unde-ai fost, neseriosule?» El zîmbea, enigmatic... Două săptămîni mai tîrziu, povestea s-a repetat, devenind apoi ceva obișnuit: Prințesă lipsea cîte o zi — două și mătușa, pentru a-l întîlni, trebuia să vină la școală.

Puțină lume știa că, în realitate, Prințesă fuge... acasă la el, în apartamentul acesta, unde, pînă nu de mult, locuise împreună cu părinții lui. «Cînd s-au despărțit, plecînd fiecare în alt oraș, au zis să stau la mătușă-mea, Filofteia. Ce-ți spune numele ăsta? Nu-ți sugerează ceva alb, uscat și plîngăreț? Exact mătușă-mea; toată ziua îmi plîngea de milă!» Prințesă s-a

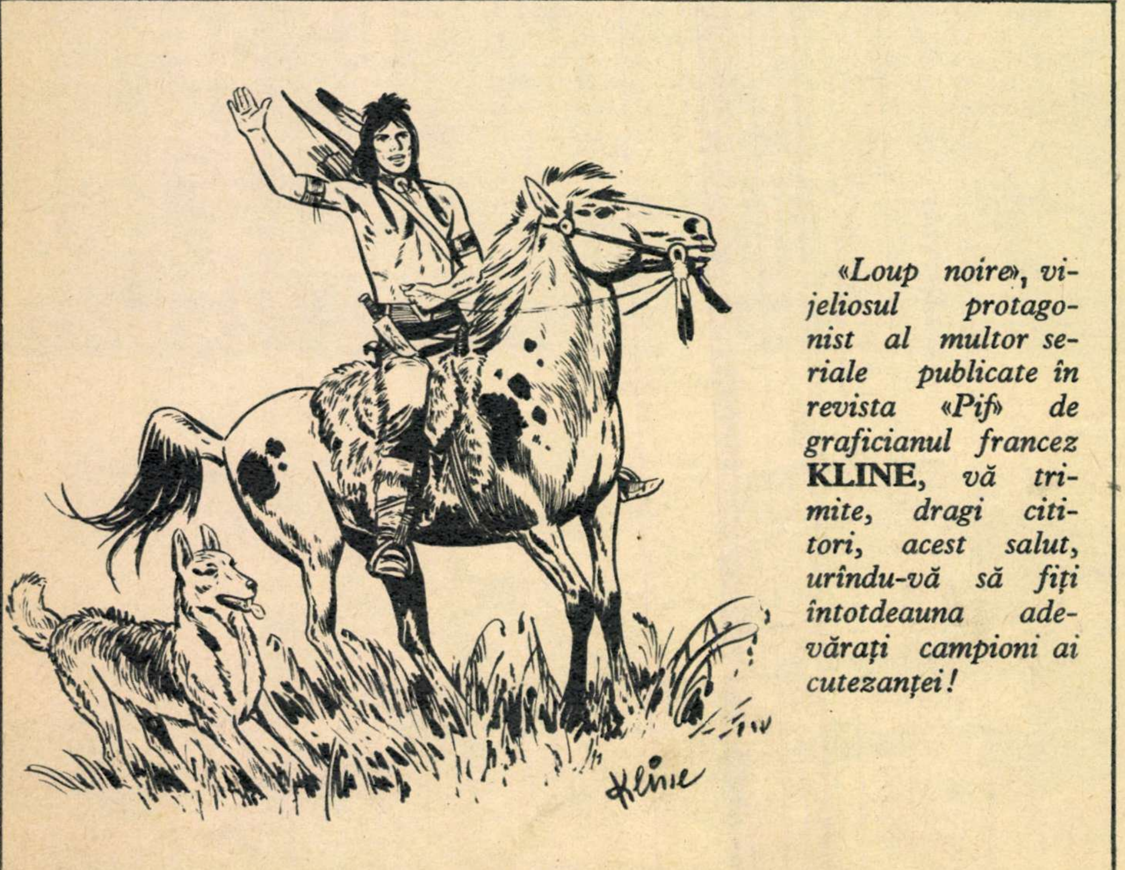

«Loup noire», vijeliosul protagonist al multor seriale publicate în revista «Pif» de graficianul francez **KLINE**, *vă trimite, dragi cititori, acest salut, urîndu-vă să fiți întotdeauna adevărați campioni ai cutezanței!*

Brrr!

ORIZONTAL

1. Binecunoscutul «urs polar». Autorul volumului de povestiri «Nopți înfrigurate». 2. A se face frig. A pictat tabloul «Iarnă». 3. Bloc de gheață plutitor, în termen mai vechi. Academia de Științe Economice. 4. Comune la godin și în dogoare! Înghețat! Dumneaei. 5. Nămeți de... apă. Floare de nea! 6. Inimă rece! Urmă pe zăpadă. 7. Vara la... Paris. Comună în estul Franței. Nu lasă frigul înăuntru. 8. Apărătoare contra gerului. Producție tip. 9. A da, cu bulgări de zăpadă. Nea! 10. Din timp! Scrîșnetul zăpezii înghețate. 11. A mări rezistența prin răcire bruscă după o încălzire. A vui! Zăpadă.

VERTICAL

1. Rece... de te ia cu tremurat. Adăpost pentru stupi iarna. 2. Întemeietorul speologiei, biolog român (1868—1947) care a iernat în Antarctica pe vasul Belgica. Din omăt! 3. Colți de gheață. Patinoar. 4. Spulberată de vînt! Animale care hibernează. 5. Trăgător... la săniile nor-

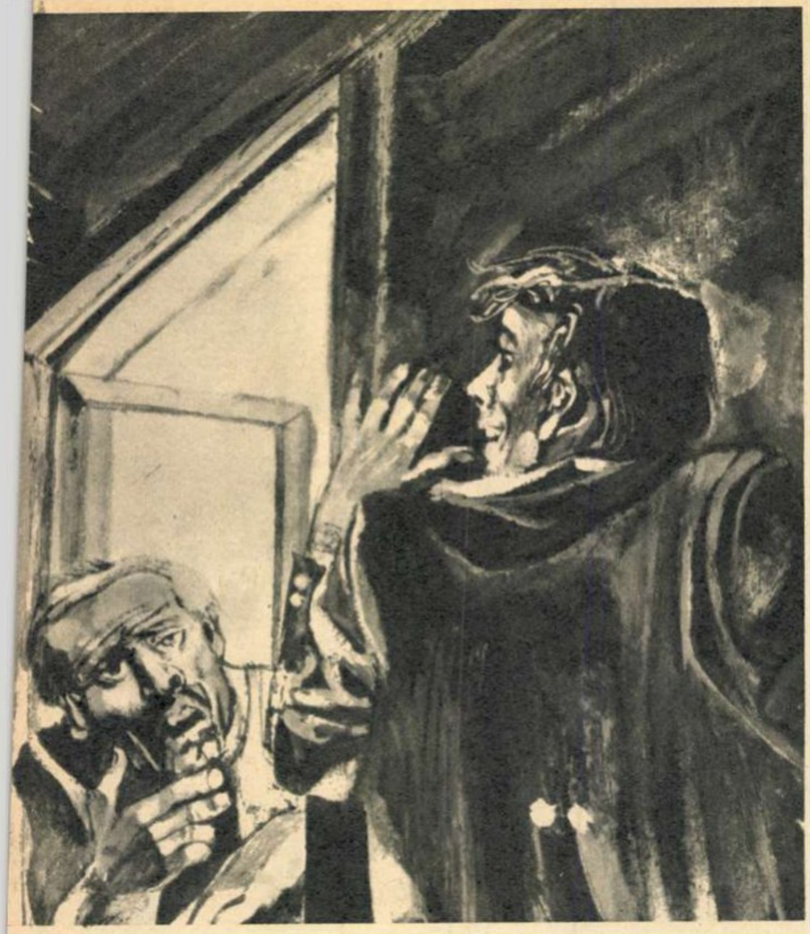

hotărît deci să fugă... acasă la el. «Aveam dreptul ăsta, nu? Uite, asta e mobila pe care o știu de cînd eram mic, pe covorul ăsta m-am jucat, parcă-l văd și acum, plin de acele bradului de Anul Nou. Mama voia să-l scoată imediat după revelion, ca să deretice, dar eu, nu și nu, mai lasă-l... Tu spui că Geo e un măgar; tot ce se poate. Dar pentru mine e un domn! Știi, n-aveam cheia apartamentului. Cînd am venit prima oară, a trebuit să dorm în spălătorie. Eram disperat. Atunci mi-a spus cineva: caută-l pe Geo Blondul. Vine Geo, se uită, fluieră. Mă întreabă: Ai vreun act la tine? Răspund: Buletinul. De ce? Rîde: Vreau să văd dacă e chiar casa ta. Să nu fii vreun spărgător! I-am dat buletinul, a zis «e-n regulă», a ieșit din bloc, a intrat pe scara cealaltă și a sunat la un apartament de la etajul 5: Bună ziua, uitați, băiatul ăsta trebuie să intre neapărat în casă și n-are cheia. Vă rog să-mi dați voie să ies pe fereastra dumneavoastră. Oamenii s-au opus: E primejdios, să nu faci asta! Dar Geo încălecase pervazul: Vă rog, nu mă tulburați, trebuie să mă concentrez. Trecătorii se opriseră cu răsuflarea tăiată: sus, la nivelul etajului 5, un tînăr blond și subțirel înainta lent pe fațada blocului. Sub picioare avea doar muchea de zece centimetri lățime a streașinii, înclinată și udă de ploaie. «Am crezut că leșin de groază pînă cînd Geo a ajuns la ferestrele noastre. A spart un geam, a intrat înăuntru. Eu, fuga pe scări. Cînd ajung, ușa deschisă. Geo rîdea: Ai văzut ce simplu e?»

O dată instalat, Prințesă s-a gîndit că e neplăcut să locuiești singur. Noaptea, mai ales, ți se face frică...

Atunci, Prințesă a început să lanseze invitații de ospeție în dreapta și-n stînga. După cum ai văzut și tu am o grămadă de musafiri, pe unii nici nu-i cunosc, sînt musafirii musafirilor! Noroc de Geo, că-i ține în frîu.

— Știi, îmi pare rău că l-am lovit, zise Marius. E un băiat bun, după cîte văd...

— Naiba mai știe, oftă Prințesă, Nu ți-am spus că din pricina lui sînt amestecat în furtul tabloului...

Chipul delicat al lui Prințesă se boți într-o strîmbătură de necaz. Întinse fața de masă, și vîrî lama briceagului într-o cutie de sardele. Marius îl privi nemulțumit.

— Tocmai acum ți-ai găsit să taci? Spune ce ai de spus!

— Am treabă, trebuie să mănînc! bombăni Prințesă. Mie nu-mi pregătește nimeni masa, știi?

Imediat, scoase un mic țipăt; pe deget îi apăruse o liniuță roșie.

Marius rîse:

— Cărțile de joc știi să le tai, dar la o biată conservă te poticnești! Uită-te aici, să vezi artă!

Îi luă briceagul și, dintr-o singură mișcare circulară, detașă capacul cutiei. În încăpere se răspîndi mirosul dulce al uleiului amestecat cu mirodenii.

— Măi-măi, dar știu că te pricepi!

Marius mai deschise o cutie:

— Răniții să stea deoparte, pregătesc eu masa. Între timp, povestește-mi ce-i cu tabloul.

(VA URMA)

---

dice. Proeminent și... înghețat pe vreme geroasă. 6. Pseudonimul sub care Șt. O. Iosif și Dimitrie Anghel semnează poezia «În furtună». Își intitulează două din poeziile sale «Florile ucise de ger» și «Senin de iarnă». 7. Boală de sezon (pl.). Scîncet de greier. 8. Cascadă de rîs! Literă arabă. Cadru pentru..., iarna pe uliță! 9. Intersecție. Pînă unde pătrunde gerul (dim.). Plantă textilă. 10. Topește totul în calea lui! Bucuria de sezon a copiilor. 11. Cel mai vestit... troian! Înghețată... specială.

Prof. DUMITRU IACOBESCU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1					■						
2							■				
3								■			
4			■						■		
5	■				■						■
6						■				■	
7				■				■			
8							■				
9		■							■		
10			■								
11					■			■			

AGENDĂ

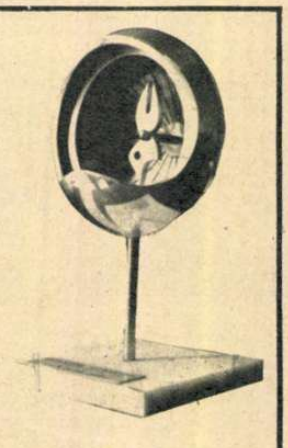

Sîmbătă 17 ianuarie a.c. a avut loc în orașul Iași decernarea BUSOLEI DE AUR — marele trofeu al «Expedițiilor Cutezătorii 1969» — cucerită de echipajul «VÎNĂTORII LUI DRAGOȘ» de la Casa pionierilor din localitate.

Cu același prilej, în prezența a peste 600 de pionieri ieșeni, au avut loc o șezătoare literară și un concurs cu premii, intitulat «Sfinx-Cutezătorii».

Au participat reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai conducerii revistei «Cutezătorii», precum și oaspeți din diferite județe ale țării.

În numerele viitoare, urmăriți reportajele realizate atît la Iași cît și în alte localități cărora le-au revenit trofee: ale «Expedițiilor Cutezătorii»: Măguri-Răcătău, Galați, Pitești, Reșița. Constanța.

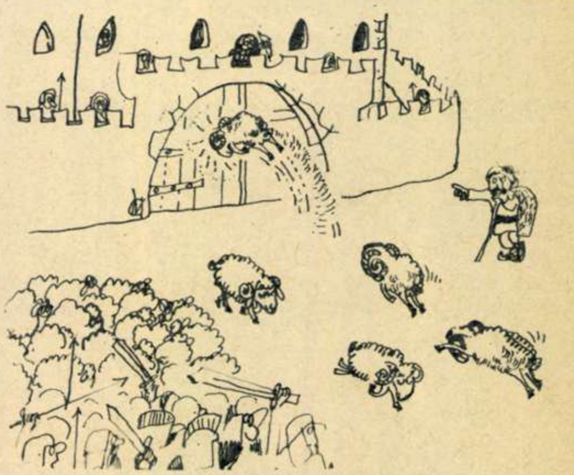

caricaturi de V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

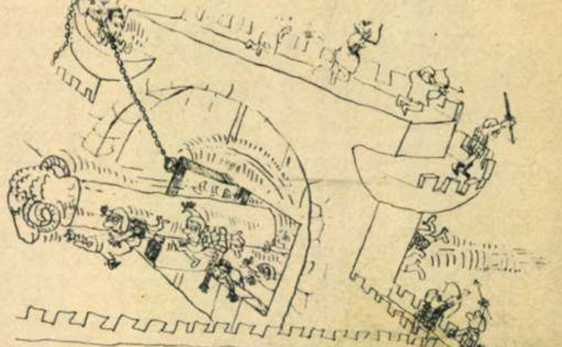

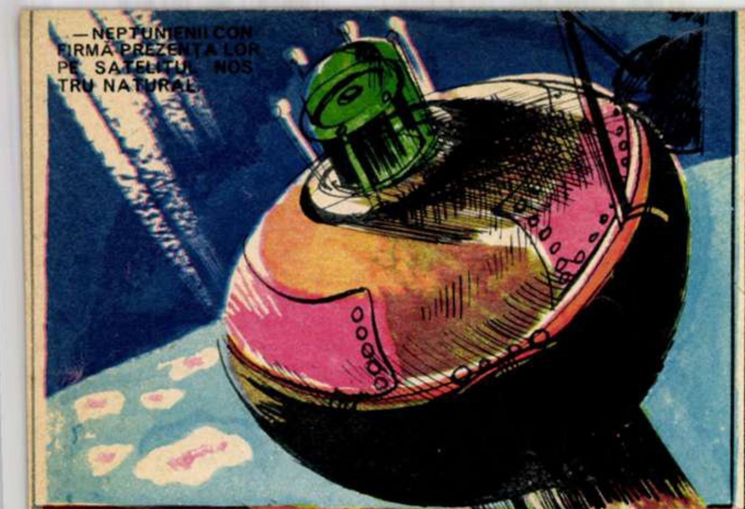
—NEPTUNIENII CONFIRMĂ PREZENŢA LOR PE SATELITUL NOSTRU NATURAL.

Bolidul misterios

Desene: I. DONCA

Scenariu: E. HADAI

10

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: ECHIPAJUL NAVEI SPAŢIALE SELENA OBSERVĂ PE LUNĂ ŞI PE MARTE PREZENŢA UNOR FIINŢE RAŢIONALE CARE ATRAG ATENŢIA PĂMÎNTENILOR ASUPRA UNEI PRIMEJDII: APROPIEREA DE SISTEMUL SOLAR, CU O VITEZĂ DE 400 KM/S, A UNUI OBIECT DIN ANTIMATERIE. O ESCADRILĂ DE NAVE COSMICE REUŞEŞTE SĂ ÎNDREPTE COMETA WARREN ASUPRA OBIECTULUI, REDUCÎNDU-I VITEZA LA 41 KM/S. CĂPITANUL ZENO ŞI COLABORATORII SĂI STABILESC CĂ FULGERELE ROŞII PRODUSE ÎN SPAŢIUL COSMIC SÎNT SEMNALE ADRESATE PĂMÎNTULUI DE CĂTRE NEPTUNIENI. RECEPŢIONÎND SEMNALELE DE RĂSPUNS ALE TERREI, NEPTUNIENII TRANSMIT IMAGINI TELEVIZATE SPRE PĂMÎNT.

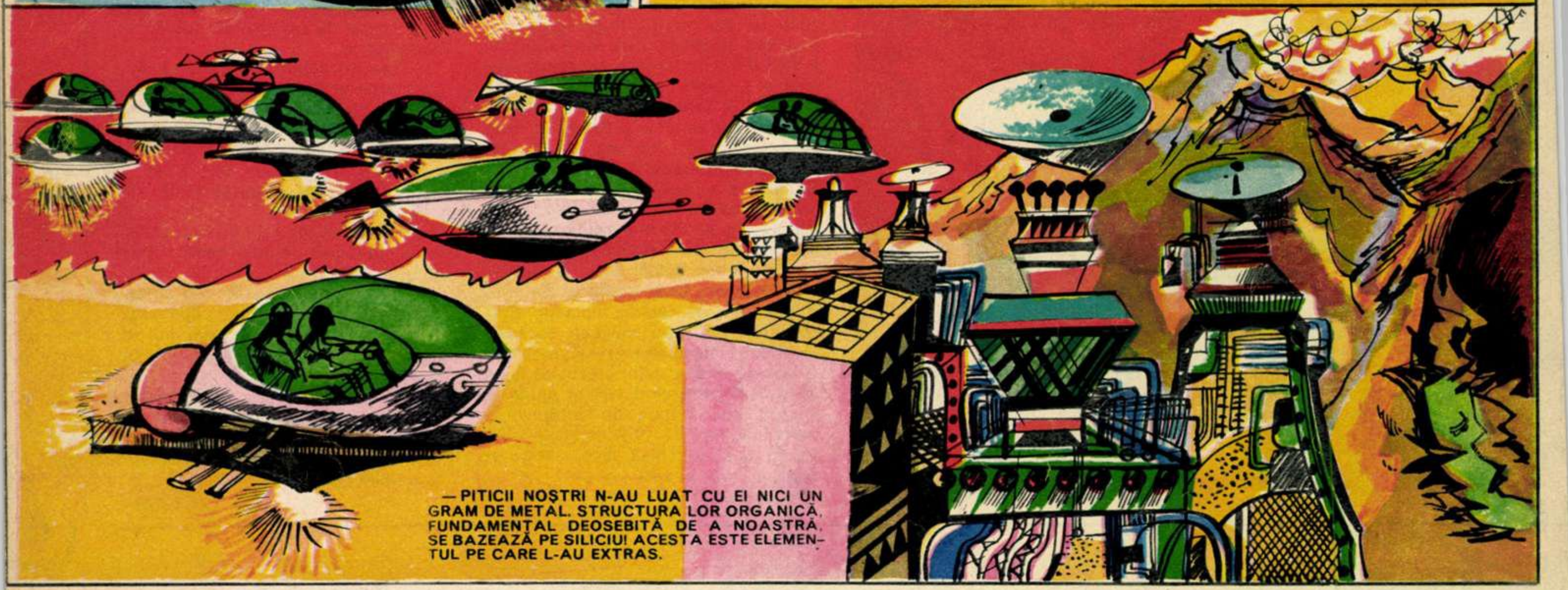
—PITICII NOŞTRI N-AU LUAT CU EI NICI UN GRAM DE METAL. STRUCTURA LOR ORGANICĂ, FUNDAMENTAL DEOSEBITĂ DE A NOASTRĂ, SE BAZEAZĂ PE SILICIU! ACESTA ESTE ELEMENTUL PE CARE L-AU EXTRAS.

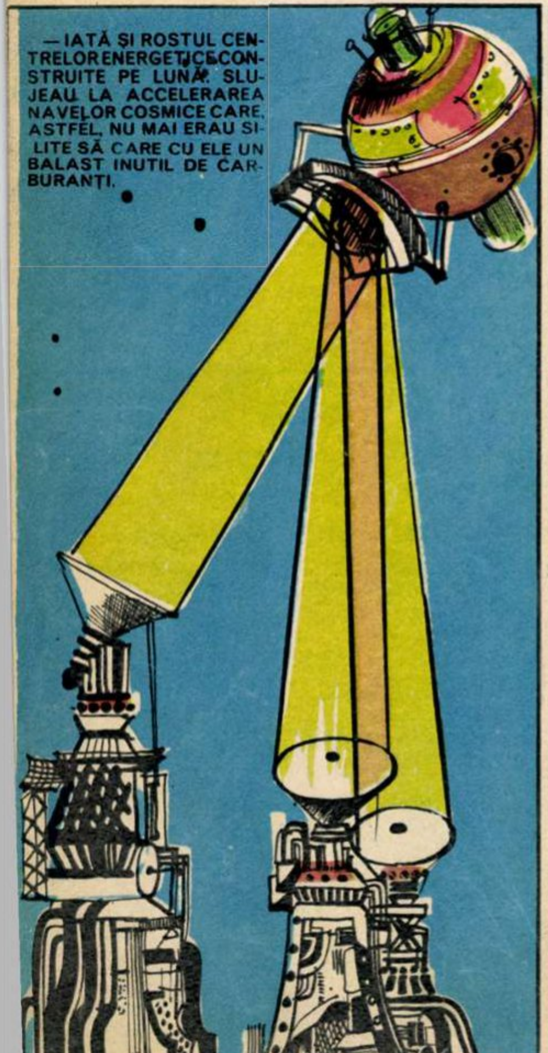
—IATĂ ŞI ROSTUL CENTRELOR ENERGETICE CONSTRUITE PE LUNĂ. SLUJEAU LA ACCELERAREA NAVELOR COSMICE CARE, ASTFEL, NU MAI ERAU SILITE SĂ CARE CU ELE UN BALAST INUTIL DE CARBURANŢI.

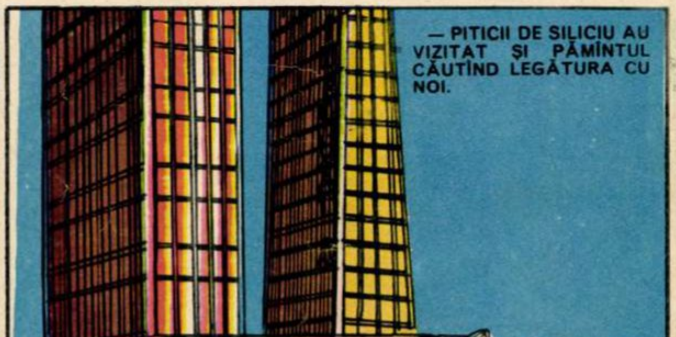
—PITICII DE SILICIU AU VIZITAT ŞI PĂMÎNTUL CĂUTÎND LEGĂTURA CU NOI.

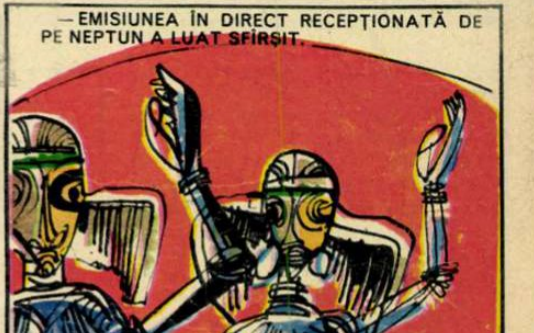
—EMISIUNEA ÎN DIRECT RECEPŢIONATĂ DE PE NEPTUN A LUAT SFÎRŞIT.

—CÎTE NU ŞTIU ACEŞTI PITICI! OARE CÎT TIMP NE-AR TREBUI SĂ-I AJUNGEM DIN URMĂ?
—NU TE PRIPI! FIECARE PLANETĂ TREBUIE SĂ PARCURGĂ CALEA PROPRIEI SALE DEZVOLTĂRI. ÎNDĂRĂTUL REZULTATELOR ACESTOR PITICI SE AFLĂ MILENII DE EFORTURI ANEVOIOASE.

—LUCRURILE NU SE VOR OPRI ÎNSĂ AICI. AŞA CUM GENERAŢIA NOASTRĂ S-A DESCĂTUŞAT DE FORŢELE DE ATRACŢIE ALE PĂMÎNTULUI, CĂUTÎND CALEA SPRE LUNĂ, MARTE, NEPTUN, URMAŞII NOŞTRI VOR PORNI MAI DEPARTE DINCOLO DE SISTEMUL SOLAR...
—PASUL URMĂTOR CONSTĂ ÎN GĂSIREA MODALITĂŢILOR PENTRU STABILIREA UNEI LEGĂTURI PERMANENTE CU ACEASTĂ LUME RAŢIONALĂ.

(SFÎRŞIT)

Echipajul „DANUBIUS '69" cîştigător al trofeului „SFÎNXUL CARPAŢILOR"

Credem că nu exagerăm susţinînd că sarcina legendarului Oedip a fost ceva mai uşoară decît aceea pe care şi-au asumat-o membrii echipajului «Danubius '69» din Galaţi. În amîndouă cazurile a fost vorba despre dezlegarea unor taine. Dar, să recunoaştem, una e să răspunzi la trei întrebări, oricît ar fi ele de grele, şi alta să găseşti răspunsuri la... o mie una. Şi încă ceva (foarte important): pe cînd Oedip a ajuns în faţa temutului Sfinx deplasîndu-se pe un drum obişnuit, membrii acestui echipaj au străbătut Bucegii din creastă în creastă, mai tot timpul aflîndu-se la înălţimi ameţitoare, de unde «vedeam lumea ca din avion», după cum mărturisesc ei.

O mie şi una de întrebări din diverse domenii — geografie, geologie, botanică, zoologie — cărora în cele 8 zile cît a durat expediţia (26 iulie — 2 august 1969), cei 8 membri ai acestui echipaj (patru fete şi patru băieţi, elevi la şcolile generale nr. 17 şi 23 din frumosul oraş dunărean), le-au găsit cele mai bune răspunsuri. Stau mărturie nu numai numeroasele fotografii «pe teme ştiinţifice» făcute de ei la faţa locului, ci şi colecţia de roci şi plante, precum şi numeroasele descrieri ştiinţifice din jurnalul echipajului.

Dar şi mai impresionant decît această activitate a fost itinerariul de-a lungul căruia a evoluat acest echipaj. Deşi obişnuiţi să călătorească mai mult cu bărcile pe apa lină a Dunării, micii expediţionari din Galaţi s-au dovedit nişte veritabili alpinişti, parcurgînd unul dintre cele mai frumoase, şi, totodată, grele itinerarii din cîte au fost parcurse la prima ediţie a «Expediţiilor Cutezătorii». Au pornit din Sinaia, cu corturile şi cu proviziile în spate, şi-ncet, cu răbdare, au reuşit s-ajungă tocmai la Bran, trecînd pe la cotele 1400 şi 1500, Vîrful cu Dor, vîrful Cocora, Babele, vîrfurile Găvanele, Omul şi Scara, cascada Urlătoarea etc. Dacă vă pricepeţi puţin la citirea hărţilor turistice şi urmăriţi acest itinerar, în cea mai mare parte aflat la peste 2 000 m altitudine, probabil că o să... ameţiţi puţin. Ei bine, nici unul dintre membrii acestui echipaj n-au ameţit de loc, străbătînd cărări «rezervate» mai ales... caprelor negre. Apreciind curajul, dar mai ales buna lor pregătire fizică, juriul concursului le-a acordat în unanimitate trofeul «Sfinxul Carpaţilor», pentru cel mai interesant şi frumos itinerar parcurs.

COMPONENŢA ECHIPAJULUI

Comandant: **NICOLAE CIUPERCA**, profesor de geografie, Şcoala generală nr. 17, Galaţi, 39 ani; căpitan — **DUMITRU PUŞCHILA**, Şcoala generală nr. 23, 14 ani; secund — **ELENA VERDE**, Şcoala generală nr. 17, 14 ani; membrii: **VALENTIN LECA**, Şcoala generală nr. 23, 14 ani; **NECULAI NEAGU**, Şcoala generală nr. 23, 14 ani; **GIGEL DĂNILĂ**, Şcoala generală nr. 23, 14 ani; **ELENA GRIGORAŞ**, Şcoala generală nr. 17, 14 ani; **FLORENTINA AVRAM**, Şcoala generală nr. 17, 14 ani; **GEORGETA VOICU**, Şcoala generală nr. 17, 14 ani.

◀ Instantanee pe traseu ▶

CORSARUL VI SE DESTĂINUIE

8

Aşa am intrat în primul lot al echipei «Dinamo» — Bucureşti. Spun în primul lot, deşi o vreme am pendulat între grupul celor 18 al primei formaţii a clubului şi cel de juniori. Mai tîrziu am înţeles că această pendulare avea un caracter strict pedagogic, acea pedagogie specială a lui Traian Ionescu. Povestind acest lucru, îmi amintesc de o istorie auzită cîndva despre un cetăţean care avea un cal cam leneş şi, pentru a-l îndemna la lucru, lungise un pic oiştea şi agăţase în capul ei un pumn de fîn după care bietul animal, ţinut zile întregi cu porţie redusă, alerga deznădăjduit să o ajungă. Cam aşa se întîmpla şi cu mine...

Eram ţinut cu porţie redusă în lotul primei formaţii, alergînd continuu după... locul meu din dreapta lui Lucescu. Cornel Dinu reuşise să devină titular, înlocuindu-l pe Lică Nunweiller. Pentru noi, cei de la «Dinamo», performanţa lui Dinu avea valoarea unei adevărate... revoluţii. Toată lumea care iubeşte fotbalul şi este aproape de realităţile lui, ştie că «dinastia Nunweiller» se confunda la un moment dat cu «Dinamo» şi părea imposibil de «detronat». Totuşi. Dinu a reuşit să creeze prima fisură în acest «bloc Nunweiller», dîndu-ne nouă, celorlalţi aspiranţi, o mare încredere.

Spunînd aceste lucruri, n-aş vrea să se înţeleagă cumva că n-am respectul cuvenit pentru Nunweilleri. Dimpotrivă. Şi nu am numai respectul cuvenit pentru aportul lor în dezvoltarea echipei «Dinamo» şi a fotbalului nostru în general, ci şi un fel de recunoştinţă. Da, recunoştinţă pentru că datorez foarte mult familiei Nunweiller şi îndeosebi lui Nunweiller III, atît în ceea ce priveşte formarea mea ca jucător de fotbal, cît şi ca om.

Nelu Nunweiller a fost şi rămîne un mare fotbalist şi, mai ales, o deosebit de puternică personalitate. Aş îndrăzni să zic aici că, deşi a plecat şi el de la «Dinamo», deasupra echipei pluteşte încă umbra lui, acea atitudine de dăruire pentru cauza echipei, pentru cauza fotbalului. Şi nu ezit să declar că cei şase-şapte dintre noi care ne numărăm acum printre titularii echipei naţionale, datorăm acest lucru lui Nelu. În ce fel?

Noi — eu, Dinu, Lucescu, Radu, Ghergheli — am înţeles mai bine decît ceilalţi «dădăceala» lui Nunweiller III şi ne-am adaptat exigenţelor ei: «Alergaţi continuu pe teren, în timpul jocului, nu aşteptaţi mingea, fugiţi în întîmpinarea ei!» «Cînd termini jocul, nu mai trebuie să ai rezerve decît pentru a putea face faţă obligaţiei de a saluta publicul». «Cine se scoală de dimineaţă, departe ajunge» — asta însemnînd că trebuie să te culci seara devreme. Şi altele, şi altele...

În timpul meciului cu Portugalia, din preliminariile campionatului mondial, disputat la Bucureşti, Radu Nunweiller mi-a spus la un moment dat că de-abia se mai ţine pe picioare de oboseală. «Moxule, am ficatul în dinţi...!» «Ţine bine de el, i-*am răspuns eu*, pentru că altfel ne lasă Eusebio... zîmbind pe teren!» *Radu s-a uitat la mine înciudat, dar a continuat să alerge la fel ca şi pînă atunci. Seara, cînd am ajuns acasă, parcă eram bătut centimetru cu centimetru. Nici măcar n-am reuşit să mănînc ceva. A doua zi Radu mi-a spus că şi el avusese aceeaşi senzaţie. Dar faptul nu mai avea nici o importanţă! Esenţial era că avusesem forţă pentru a ne îndeplini programul de joc, că obţinusem o mare victorie împotriva «unsprezecelui» lui Eusebio şi că drumul nostru spre «Mexico '70» rămînea larg deschis. Or, putusem să facem toate acestea pentru că de atîtea ori în timpul antrenamentelor sau al jocurilor de campionat, dînd curs «dădăcelii» lui Nunweiller cel mare, nu făcusem nici un fel de economie şi acumulasem forţa necesară, obişnuinţa de a nu ceda...*

(va urma)

TAINA CORBULUI DE AUR

108

1

Scenariul: IULIU RAŢIU **Ilustraţii: TEODOR BOGOI**

ERA ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1445. CU CÎTEVA LUNI MAI ÎNAINTE VLADISLAV, REGELE UNGARIEI MURISE LA VARNA, ÎNCERCUIT DE ARMATA OTOMANĂ. IANCU DE HUNEDOARA, VOIEVODUL TRANSILVANIEI ERA PREOCUPAT SĂ-ŞI ÎNTĂREASCĂ ARMATA — MAI ALES CU ŢĂRANI ROMÂNI ŞI UNGURI — GATA ORICÎND SĂ-ŞI APERE GLIA ŞI VIAŢA ÎMPOTRIVA PUHOIULUI OTOMAN. BARONII ŞI FEUDALII ÎNSĂ ÎNCURAJAŢI DE FRIEDERICH, REGELE AUSTRIEI, CARE VOIA SĂ URCE PE TRONUL UNGARIEI PE MICUŢUL LADISLAU, SE DEDAU LA UNELTIRI DE TOT FELUL. ÎNTRE TIMP, UNDEVA, ÎN ŢINUTUL HAŢEGULUI...

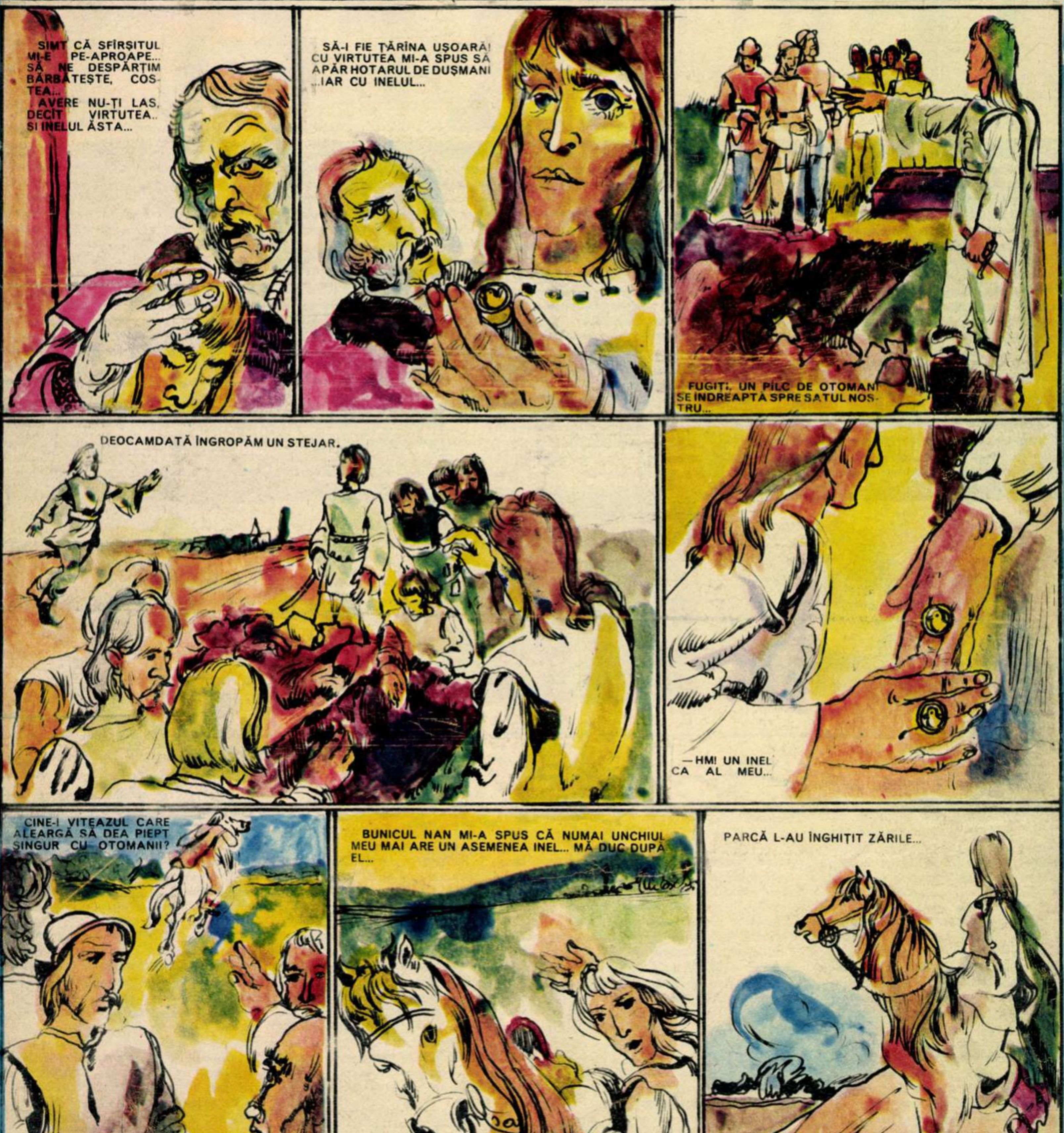
SIMT CĂ SFÎRŞITUL MI-E PE-APROAPE... SĂ NE DESPĂRŢIM BĂRBĂTEŞTE, COSTEA...
AVERE NU-ŢI LAS, DECÎT VIRTUTEA.. ŞI INELUL ĂSTA...
SĂ-I FIE ŢĂRÎNA UŞOARĂ! CU VIRTUTEA MI-A SPUS SĂ APĂR HOTARUL DE DUŞMANI ...IAR CU INELUL...
FUGIŢI!. UN PÎLC DE OTOMANI SE ÎNDREAPTĂ SPRE SATUL NOSTRU...
DEOCAMDATĂ ÎNGROPĂM UN STEJAR.
— HM! UN INEL CA AL MEU...
CINE-I VITEAZUL CARE ALEARGĂ SĂ DEA PIEPT SINGUR CU OTOMANII?
BUNICUL NAN MI-A SPUS CĂ NUMAI UNCHIUL MEU MAI ARE UN ASEMENEA INEL... MĂ DUC DUPĂ EL...
PARCĂ L-AU ÎNGHIŢIT ZĂRILE...

(VA URMA)

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administraţia: EDITURA SCÎNTEII. Tiparul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.
Redactor de număr: Ecaterina ROŞCA. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Rozalia BARÁNY.

41033 1 leu

mentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

5

JOI, 29 IANUARIE 1970, ANUL IV (123)

20 FEB 1970

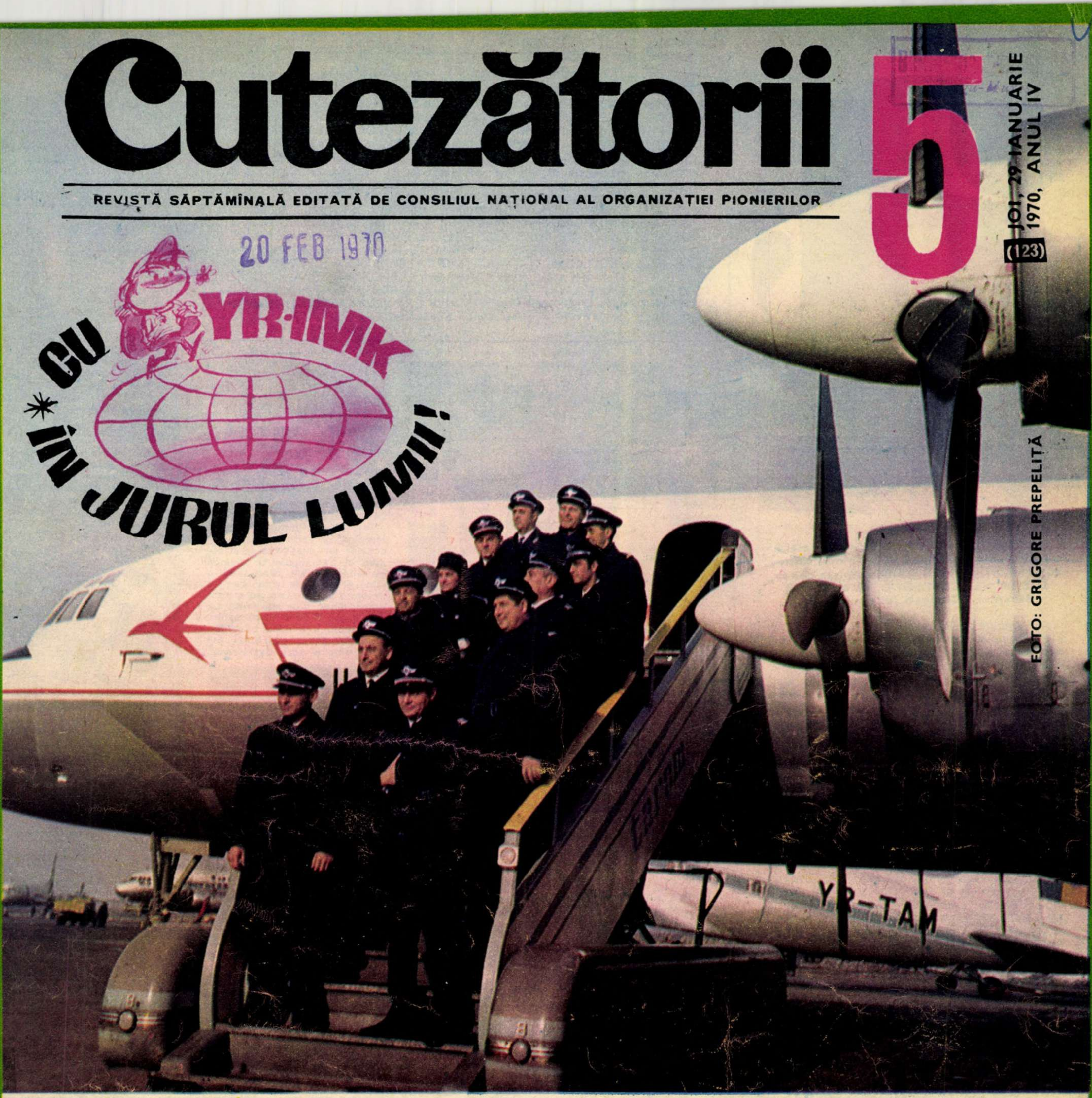

FOTO: GRIGORE PREPELIȚĂ

«CUTEZĂTORII» FELICITĂ ECHIPAJUL CARE, LA BORDUL UNUI AVION ROMÂNESC, A FĂCUT ÎNCONJURUL LUMII, REALIZÎND CEA MAI LUNGĂ CURSĂ A AVIAȚIEI ROMÂNEȘTI. VĂ PREZENTĂM MEMBRII ACESTUI ECHIPAJ, TOȚI FIIND ZBURĂTORI CU O VECHIME ÎNTRE 15 ȘI 22 ANI, ÎNSUMÎND FIECARE DE LA 3 LA 6 MILIOANE KILOMETRI PARCURȘI (pag. 8—9).

YR-IMK
tarom

20 FEB 1970

a
5
ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

MARȚI, 20 IANUARIE, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘII ILIE VERDEȚ, MEMBRU AL COMITETULUI EXECUTIV, AL PREZIDIULUI PERMANENT AL C.C. AL P.C.R., PRIM—VICEPREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI, DUMITRU POPESCU, MEMBRU AL COMITETULUI EXECUTIV, SECRETAR AL C.C. AL P.C.R., MIHAI MARINESCU, MEMBRU AL C.C. AL P.C.R., VICEPREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI, ȘI GHEORGHE NECULA, MEMBRU AL C.C. AL P.C.R., PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI JUDEȚEAN ILFOV AL P.C.R., A FĂCUT O VIZITĂ DE LUCRU ÎN ORAȘUL ȘI PORTUL OLTENIȚA. POPULAȚIA ORAȘULUI, MUNCITORII, INGINERII ȘI TEHNICIENII DIN ÎNTREPRINDERILE VIZITATE (PRINTRE CARE ȘI ȘANTIERUL NAVAL, UNDE ÎN ULTIMII 20 DE ANI S-AU CONSTRUIT APROAPE 700 DE VASE — O ADEVĂRATĂ FLOTĂ) AU FĂCUT TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, CELORLALȚI OASPEȚI, O CĂLDUROASĂ PRIMIRE, EXPRIMÎNDU-ȘI HOTĂRÎREA DE A DEPUNE TOATE EFORTURILE, ALĂTURI DE TOȚI CETĂȚENII PATRIEI, PENTRU TRADUCEREA ÎN VIAȚĂ A MARILOR SARCINI TRASATE DE CONGRESUL AL X-LEA AL PARTIDULUI, PENTRU CONTINUA ÎNFLORIRE A ROMÂNIEI SOCIALISTE.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«În timp ce făceam curățenie prin clasă, o colegă din altă clasă a rîs de noi, mirîndu-se că ne pierdem vremea cu așa ceva».
ELENA PLĂCINTESCU, cl. a VI-a B
Broșteni – Costești, județul Argeș.

Aici trebuie să fie un mister! M-am gîndit o jumătate de zi, am emis ipoteze peste ipoteze. Secretarul de redacție deschidea mereu ușa, amenințînd că, dacă mai tărăgănez articolul, o să dea revista la tipar fără «Scrisoarea săptămînii», iar eu răspundeam: — Încă un sfert de oră, încă cinci minute; trebuie să dezleg misterul!

Pentru că e un mister! Nu știm noi că fetițele sînt, chiar mai mult decît băieții, iubitoare de ordine? Știm. N-am hotărît, încă din clasa întîi, că încăperea în care învățam trebuie să fie frumoasă și primitoare? Am hotărît. N-am adus noi, de acasă, ghivece cu flori? Am adus, iar două colege au brodat o pînză cu fluturi și flori și au pus-o pe catedră, în timp ce băieții meștereau o cutie pentru cretă și burete. Trec anii, învățăm o grămadă de lucruri, sîntem salutați cu respect de școlarii mici, jucăm în echipe de teatru, participăm la concursul «Minitehnicus», facem planuri de viitor și, deodată, ne trezim luați în rîs chiar de cineva dintre noi. Motivul? Că n-am uitat nimic din bunele deprinderi, că ne iubim școala și clasa și le respectăm întocmai ca în prima zi de școală. Aș fi curios să știu cine-i deretică prin camera acestei fetițe, cine-i spală și-i calcă fusta, bluza, cravata roșie? Probabil, mama sau bunica. Dar s-ar putea să greșesc; poate că le face singură pe toate! În acest caz, aș felicita-o, dar n-aș uita să-i spun: școala este tot un fel de casă a ta, casa înțelepciunii tale. Un om poate schimba multe adrese în viață, dar copilăria rămîne la o singură adresă: aceea a școlii în care a învățat.

Ovidiu Zotta

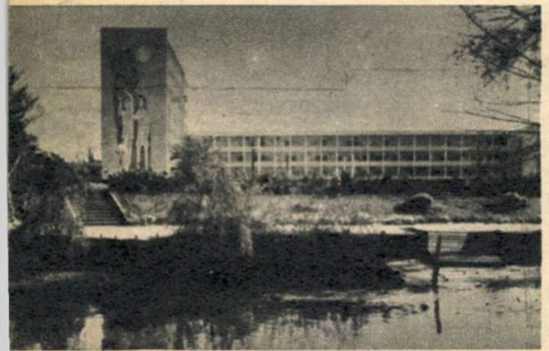

Cei peste 150 000 de studenți din patria noastră dispun de condiții minunate de studiu și învățătură.

Fotografia ne înfățișează noua clădire a universității din Timișoara.

Zilele acestea numeroși pionieri și școlari au vizitat Sala Unirii de la Muzeul de istorie a municipiului București, unde, cu prilejul aniversării Unirii Principatelor, au fost expuse, alături de obișnuitele documente și cîteva obiecte de aur masiv (printre care cunoscuta sabie de Toledo), care au aparținut domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

„Porni luceafărul"...

Cu prilejul împlinirii a 120 de ani de la nașterea celui mai mare poet român s-au organizat numeroase manifestări cultural-artistice, printre care și o expoziție deschisă în holul teatrului «Ion Creangă» din București, de către artistul Petre Jucu, consacrată memoriei lui Mihai Eminescu. Autorul expune peste 30 de lucrări inspirate din creația poetului, lucrări realizate din granit, lemn sau marmură. Atrag atenția îndeosebi sculpturile «O mamă, dulce mamă», «Unde ești, copilărie», «Împărat și proletar» și «Porni Luceafărul».....

CALENDAR

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

30 IANUARIE 1970
— au trecut 130 de ani de cînd a apărut revista «Dacia literară», editată de Mihail Kogălniceanu. Deși a apărut o perioadă scurtă de timp, publicația a reunit scriitori de prestigiu din Muntenia, Moldova și Ardeal, care au militat pentru ideile revoluției de la 1848.

31 IANUARIE 1797
— s-a născut compozitorul austriac Franz Schubert. Prin înclinarea sa spre visare, spre meditație, Schubert se înscrie printre primii romantici ai muzicii de la începutul veacului al XIX-lea (m. 1828).

Simfoniile sale, printre care cea mai populară «Neterminata» (numită astfel fiindcă este alcătuită numai din două părți), se caracterizează printr-o mare delicatețe a sentimentelor. Schubert este autorul a peste 600 de lieduri, printre care și foarte cunoscutul ciclu «Frumoasa morăriță». El a fost socotit creatorul și reprezentantul cel mai de seamă al liedului.

5 FEBRUARIE 1970
— se împlinesc 35 de ani de la moartea publicistului român Constantin Bacalbașa (n. 1856), autorul lucrării «Bucureștiul de altădată». Importantă din punct de vedere documentar, această lucrare, apărută în patru volume între anii 1927—1932, ne aduce o seamă de imagini ale Bucureștiului de odinioară.

FLORI MILENARE ? DA!

SPUN Cutezătorii

O galerie întunecoasă și lungă, ca un tunel. Numai că aici, în adînc, răsună bubuitul perforatoarelor, zgomotul sacadat al ciocanelor pneumatice, șuierul ascuțit al trenulețului ce aleargă pe șinele înguste. Sîntem într-o mină. O lampă de miner, pe care un om o ține în mînă, nu are astîmpăr deloc. Sau, mai exact, cel care o poartă cu el nu are astîmpăr. Acolo, în mijlocul minerilor, urmîndu-i pas cu pas, brăzdează cu lumina ei roca desferecată,

cercetează, descoperind în straturile rupte din stîncă adevărate comori, cristale de o rară perfecțiune și frumusețe — așa-numitele «flori de mină».

Cine este acest neobosit căutător de astfel de comori ale naturii? Nicolae Dicu, inginer șef la o mină din Maramureș.

Rod al unei munci de peste zece ani, florile minerale descoperite de el (printre care și un cristal de cuarț care păstrează în componența sa, de milenii poate, o picătură limpede de apă!) au fost adunate, într-un muzeu original, alături de o serie de obiecte specifice mineritului: lămpi, vagoneți, ciocane pneumatice, lucrate în miniatură, de către același pasionat inginer.

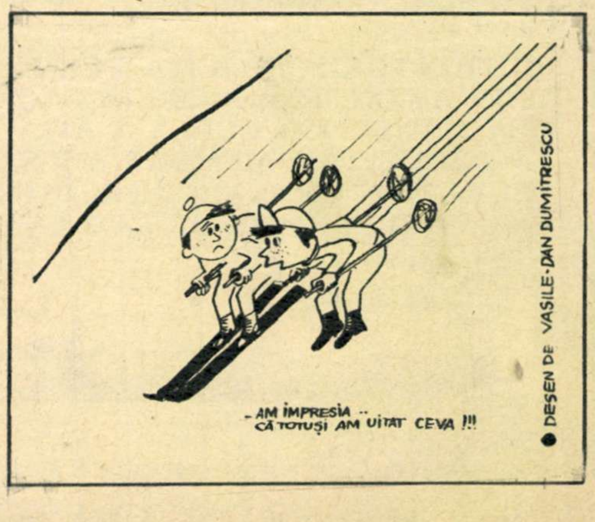
— AM IMPRESIA... CĂ TOTUȘI AM UITAT CEVA !!!

DESEN DE VASILE-DAN DUMITRESCU

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. În R.P. Polonă castanele comestibile sînt foarte căutate, din ele putîndu-se prepara numeroase și delicioase meniuri. Și cum anul trecut recolta a fost deosebit de bogată, gospodinele de toate vîrstele și-au făcut provizii suficiente.

2. Cu siguranță că partenera de lectură a acestui băiat din Austria nu cunoaște alfabetul. Ilustrațiile însă, da. Altfel nici nu s-ar putea explica atenția cu care se uită în pagini.

3. Numeroși copii japonezi sînt pasionați colecționari. Nimic din ceea ce este interesant nu scapă atenției lor. Pentru a-și îmbogăți colecțiile, aceștia își dau întîlnire în anume locuri (mai ales în parcuri) și fac schimb de obiecte între ei. În fotografie, doi băieți cu două «depozite» de seriale de aventuri.

JURNALUL
OLGUȚEI

COSTEL ȘI PRIETENII SĂI

Vă rog să mă iertați, dragi prieteni, azi sînt puțin înduioșată, tristă chiar. Discuția cu Costel — Dima Constantin din clasa a VIII-a, Școala generală nr. 4 din Tulcea — m-a făcut să vă scriu cele ce urmează.

Cînd am început această discuție eram nervoasă, indignată chiar. Profesoara de fizică nu-mi spusese cuvinte prea frumoase despre Costel. Înțelesesem că el reacționa aproape violent la orice încercare de mustrare, ba chiar la... sfaturi. Și nici pe mine nu m-a primit prea amabil. Băiat voinic și zdravăn, sta cu ochii în pămînt, rostea doar *da* și *nu* și mă privea rar și neprietenos. Abia aștepta să-mi zică... una.

Insist cu întrebările:

— Ai vreun prieten?

— Nu.

— Atunci cui îi spui bucuriile și necazurile tale? Părinților?

— Nu.

— Cu ce te supără, mai ales, ceilalți? De ce îi repezi?

Și iar tace. Pînă-ntr-un sfîrșit. «Știi, eu am pierdut un an. Și toată lumea face ce face ca să nu uit asta. Toți sînt răi...».

...Costel a greșit, n-a învățat și a rămas repetent. Nici în al doilea an nu s-a pus pe treabă serioasă, iar a greșit. Toți cei din jur au început să-i dea sfaturi, îndemnuri, el s-a supărat; a mai făcut o greșeală. Ei au insistat, el s-a enervat. Și iar a greșit. Costel a greșit mereu și mai ales cînd s-a supărat pe școală. Dar pînă la urmă, m-am înseninat; mi-a spus că e decis să facă totul să termine clasa a opta, trebuie să scape odată de tot corul sfătuitorilor, al mustrărilor, al...

Da, prieteni, mai e un cor; al celor cu minte rea și cu inimă de ciuline, al celor care, cum nu le e ceva pe plac, lovesc sub centură: «Tu, mă, repetentule!».

...Îmi pare rău de Costel, dar ce pot să fac? Poate să-i rog pe prietenii lui, pe colegii lui, să-l ia de guler pe băiatul corect la toate, și în drept să insulte.

P.S. Dar eu sper că în vară voi consemna în jurnalul meu o bucurie: o să vă scriu iarăși despre Costel, «absolvent al clasei a VIII-a».

Olguța

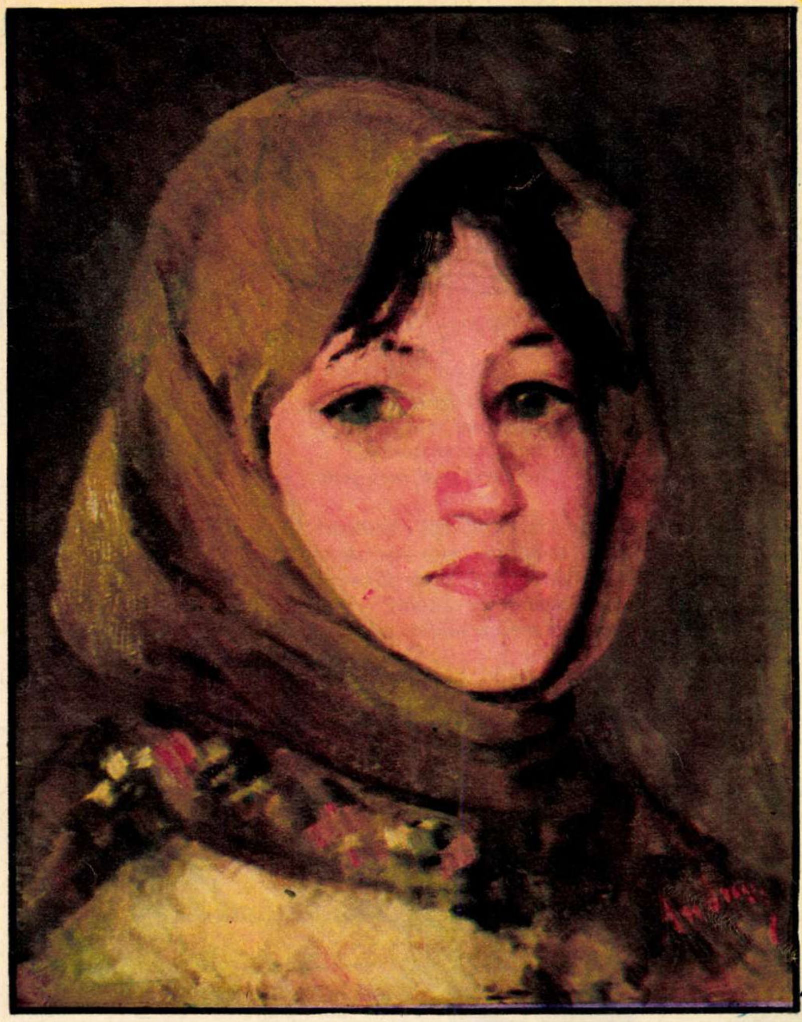

— **PORTRET DE ȚĂRANCĂ**, ulei. *(Muzeul de artă al Republicii, Galeria națională).*

RMĂRIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR ÎNTREBĂRILE DE PE CUPONUL N

CUPON 2

SERIA I

1 — Cine a pictat tabloul intitula «Andreescu la Barbizon»?

2 — În ce muzeu este expusă această lucrare?

3 — Numiți trei lucrări ale lui Andreescu reprezentînd peisaje din pădurea sau parcul natural al Buzăului.

CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ ?

Dragii mei — iată-ne în fața întrebărilor cuprinse pe cel de-al doilea cupon.

Vă reamintim pe scurt, condițiile concursului al cărui regulament a apărut în numărul trecut. Deci premiile; un tablou original, aparținînd unui pictor român contemporan, truse de pictură, truse de guașe își așteaptă cîștigătorii.

CINE VOR FI ACEȘTIA?

Ei vor fi desemnați dintre cititorii care timp de șase numere vor decupa cupoanele cu întrebări și după ce le vor lipi pe o coală de hîrtie, vor scrie răspunsurile.

NU UITAȚI!

Trimiteți cupoanele și răspunsurile toate deodată într-un plic cu mențiunea: PENTRU CONCURSUL: «CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?»

Plicul va fi trimis în maximum 5 zile după apariția cuponului nr. 6.

Vă reamintim adresa noastră: REVISTA «CUTEZĂTORII» — BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII NR. 1.

CRITICUL DE ARTĂ HORIA HORSIA VĂ PREZINTĂ **ALBUMUL DE ARTĂ «CUTEZĂTORII»**

ION ANDREESCU (1850 1882)

La vîrsta cînd, de obicei, un artist ajunge să-și afirme prin muncă talentul și personalitatea, Andreescu își încheia scurta existență lăsînd opera care l-a determinat pe însuși marele Grigorescu să spună: «Andreescu este cel mai mare artist pe care l-a avut țara...». Într-adevăr, Andreescu rămîne unul dintre pictorii noștri de seamă, opera sa creată în răstimpul unui deceniu, spre sfîrșitul secolului trecut, păstrîndu-și și astăzi neștirbită valoarea pe care i-o dau concepția realistă, interpretarea originală, vigoarea și forța de a evoca ceea ce este permanent în natură. Alături de numeroase peisaje, de flori și naturi moarte, pictorul a executat remarcabile portrete, unul dintre cele mai însemnate fiind acest «Portret de țărancă», cunoscut și sub titlul «Țăranca cu broboada verde» sau «Țăranca cu năframa verde». Datînd din ultimii ani ai vieții pictorului, portretul executat în tușe largi, într-un colorit sobru, exprimă noblețea și caracterul dîrz al acestei frumoase țărănci tinere. Atras de viața aspră a oamenilor simpli, pictorul a descoperit în chipul lor o atitudine de fermă demnitate umană, așa cum în peisaje a descoperit spațiul vast și monumentalitatea naturii. Opera sa poartă peste decenii mesajul artistului.

„ROZETELE CUTEZĂTORII“

UN CONCURS PENTRU **UN MILION** DE REPORTERI

Expoziția nr. 1

Sună de recreație. Glasurile copiilor umplu coridoarele școlii. Zarva se deplasează însă repede afară, unde ne așteaptă zăpada, care înmuiată de razele soarelui e numai bună pentru bulgări. Abia aștept să termin cu aerisirea clasei ca apoi să ies și eu la joacă. Cum isprăvesc, închid ferestrele și, fuga afară. Dar, spre uimirea mea nu văd nici un coleg de clasă. Unde or fi? Să știi c-au pus la cale vreo «acțiune secretă», fără mine. Alerg înapoi, în școală. Pe coridoare domnește liniștea. Vreau să-i strig dar, n-o fac. Străbat culoarul de la parter. Nimeni. Urc la etaj. În dreptul unei săli, mă opresc. Aud glasurile lor:

— Ce zici, Victorițo, de veverița mea?

— Foarte frumoasă...

— Mi-ar fi plăcut mai mult dacă spărgea cîteva alune... Intru. Toți colegii mei sînt prezenți. Admiră expoziția de desene a cercului de pictură din școală. Privesc. Prima expoziție de acest fel prezintă 50 de lucrări în acuarelă pe diferite teme: natură statică, peisaje, aspecte din viața noastră, a școlarilor și a oamenilor mari. Mă atrag în mod deosebit lucrările pionierilor: Marcela Chițu, Vasile Crușoveanu și Angela Prodan.

Cercul nostru de pictură este foarte tînăr, n-are tradiții. Dar sînt bucuros să vă scriu despre această frumoasă expoziție, Expoziția nr. 1 a mînuitorilor penelului din școala noastră.

ILIE NICOLA, cl. a V-a. Liceul - Dăbuleni, județul Dolj

Patrie nemuritoare

Tu ne-ai deschis cea mai aprinsă zare,
Ca raza unui soare necuprins,
Tu, România mea nemuritoare,
Al sufletelor noastre far și vis...

Plămada ta. din iarbă și din floare,
Ne-a dat scînteia graiului în piept,
Tu, România mea nemuritoare,
Supremul rost al vieții, înțelept...

Grădină-nstrăinată-ai fost, mă doare,
Dar dragostea din noi te-a liberat;
Tu, România mea nemuritoare,
Ești astăzi casa mea și-al meu palat!...

Noi, Codrul tău, cu frunza cîntătoare
Din inimi, te-nălțăm spre zări de vis
Sub ceruri de luceferi și de floare
Cu orizontul pururea deschis,
Tu, România mea nemuritoare!

TRAIAN IANCU

DETAȘAMENTUL CELOR 31

Într-o zi am cunoscut 31 de elevi — o clasă întreagă, 31 de pionieri — un detașament. Am stat cu ei și nu știu de ce mi s-a părut că timpul trece mai repede. Am stat în mijlocul lor și nu știu exact ce s-a întîmplat: parcă m-aș fi aflat cu ei la o altă oră, la ora în care...

...DORINA ȘI COLEGA EI AU «DISPĂRUT»

Liniște. Perdeluțele albe, molcome, și florile de la ferestre, accentuează parcă tăcerea care s-a lăsat. Toți elevii ascultă atenți lecția. Deodată: poc! poc!... Dorina și colega ei nu se mai văd. Au dispărut... sub bancă!

— Ce e, ce s-a întîmplat? sar cîțiva.

— Banca, răspunde una dintre fete, s-a rupt... Așa, dintr-o dată.

În rîsetele și hazul stîrnit de acest accident neprevăzut, doi elevi, ultimii de pe rîndul din mijloc, aduc banca lor fetelor. Ei s-au așezat pe două scaune.

Totul durează doar cîteva minute. Lecția își reia cursul...

Soneria a vestit apoi sfîrșitul orelor. Aproape toți elevii părăsiseră școala cînd, pe poartă, doi băieți se socoteau cum să iasă, cum să treacă mai bine dincolo în stradă cu spătarul unei bănci. După cîte se vedea, nu prea le era ușor.

— Uf... bine c-a ieșit, răsuflă ușurat unul dintre ei, cînd se văzură pe trotuar. Acum, încotro o luăm?

— Cum, încotro?! La atelier...

— Și pe urmă?

— Cum, pe urmă?!

— După ce reparăm spătarul...

— Ne-ntoarcem la școală, să-l montăm.

— Și cu planul nostru cum rămîne?

— Care plan?

— N-ai spus că mergem la Winnetou?

— Aa... da. Dar, zi și tu, cum? Aici e treabă serioasă, nu glumă. Pînă cînd îl sudează, pînă-l aducem înapoi și-l fixăm la loc, se face tîrziu.

— Atunci, lăsăm pe mîine filmul!

— Da, mergem mîine!

A doua zi, cînd Dorina și colega ei au venit în clasă, banca era la locul ei, reparată. Datorită celor doi — Petre Farcaș și Dumitru Irimia.

De altfel, cînd a fost vorba cine o să vopsească poarta mare de la intrarea școlii, tot ei au fost primii. Petre este un meșter neîntrecut. Știe de la unchiul său, constructor, o mulțime de lucruri. Știe în ce proporție se amestecă cimentul cu nisipul, știe să combine vopselele...

«CAPRA CU TREI IEZI»... IEDUL FĂRĂ COJOCEL

Marioara Morojan și Liliana Samoilă, secretarul literar și scenaristul teatrului «Așchiuță» citesc concentrate. Își repetă rolurile. Pentru că sînt și actori ai teatrului lor de păpuși. Mai departe puțin, peste cîteva bănci, sînt alte fete. Două dintre ele, Ruxandra Răduțoiu și Bela Carauleanu, sînt necăjite foc.

— Unde-i cojocelul?

— Ți-am spus doar, i-am căutat între costume și nu-i...

— Nu se poate, eu l-am pus acolo!

— Uită-te și tu, am îmbrăcat toate

◄ *Se pare că s-a ivit o defecțiune. Meșterii au sosit la fața locului.*

După vacanță, artiștii au pregătit o nouă stagiune. Premiera: «Punguța cu doi bani». Poftiți la spectacol! ▼

▲ *Cam așa se întîmplă înainte de plecarea în drumeție.*

păpușile. Numai iedul cel mic n-are cojoc. Cum o să apărem la spectacol?

— Facem altul! vine ideea salvatoare.

— Altul?! Bine, dar repede, că n-avem timp.

Și s-au apucat de lucru. Mîinile conduceau dibace foarfeca, stăpîneau cu pricepere mașina de cusut. O mașină pe măsura costumelor pe care le coase. Mică, mică, aproape cît palma...

După ce l-au îmbrăcat și pe iedul cel mic, au plecat degrabă la spectacol.

— Au sosit artiștii! Au sosit artiștii!... — se auzi strigînd un glas subțirel pe culoar. Pe semne, un școlar din clasa care aștepta cu nerăbdare teatrul pionierilor.

Uneori problemele par mai grele. Cei care sînt în impas, nu rămîn singuri. ▼

Ușile s-au închis, s-a făcut liniște. Apoi, în tăcerea coridorului, răzbăteau necontenit rîsete și aplauze. Era clar, artiștii se bucurau de mare succes.

VICECAMPIONUL

De nenumărate ori, băieții și fetele se adună în jurul comandantei lor, profesoara Ana Cornea. Stau de vorbă, discută despre lume, despre cum vor intra în viață, despre ce vor deveni. Cîte cărări nu are viața... spre care se vor îndrepta?! Cîțiva s-au hotărît să devină profesori, una dintre fete se și vede actriță, un băiat alpinist... Cei mai mulți băieți însă se doresc elevi în școlile miniere, la institut. Aici, pe Valea Jiului, mai mult decît oriunde, munca în mină are tradițiile ei. Băieții se văd în locul părinților și fraților mai mari. Pînă atunci însă, învață — detașamentul lor are mulți pionieri fruntași; și-și pregătesc puterile în sport. Mulți dintre ei sînt membrii în reprezentativele sportive din școală.

Într-o zi, un coleg de-al lor, a fost scos din echipa de handbal. Nu pentru abateri, nu. Altul a fost motivul. Profesorul de educație fizică l-a găsit mai potrivit pentru alt sport. De atunci, au trecut cîteva luni. Colegul lor Gheorghe Konya, că despre el era vorba, a devenit vice campion județean la lupte libere. Cine și-ar fi închipuit că el, care este atît de așezat, ar putea să-și măsoare puterile cu alți voinici și să-i învingă.

Zilele acestea, redactorii și «scriitorii» detașamentului sînt în mare fierbere. Primii pregătesc un nou număr de revistă («Foaie pentru inimă și minte»), ceilalți o nouă ediție de basme și povestiri. Da, nu vă mirați: în detașamentul lor se editează volume. Mici, ce-i drept, dar volume!

...Am cunoscut într-o zi 31 de elevi — o clasă întreagă, 31 de pionieri — un detașament. Am stat cu ei și nu știu de ce mi s-a părut că timpul trece mai repede. Am stat cu ei și nu știu exact de ce, dar nu-mi venea să plec. Ce mă reținea între ei? N-aș putea nici eu să spun precis. Poate felul lor deschis de a fi, poate clasa lor frumoasă, poate faptul că toți sînt buni colegi și prieteni, poate frumusețea vieții în clasă, în detașamentul lor. Sau poate toate la un loc. În orice caz, am să le scriu curînd. Unde? Pe adresa: clasa a VII-a C, Școala generală nr. 4, Petroșani.

LIDIA NOVAC

Graiul omenirii

Cînd luna apare din nou pe cer.
Luminile s-au stins în case,
Doar gospodinele mai stau cîteodată
Să facă baie pruncilor.

Eu am văzut și eu că e greu,
Să stai noaptea tîrziu,
Să lucrezi fără odihnă
Pe ramurile serii.

Apoi a venit din nou dimineața
Cu bucuria ei de derdeluș.
Copiii se duc prin parcurile albe și
Împreună cu pomii
Strălucesc ca o mantie sclipitoare.

MIRCEA POPESCU
Cl. a IV-a

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

CE-AR MAI TREBUI INVENTAT?

RECUNOSC CĂ IDEEA (EXCELENTĂ!) MI-A FOST SUGERATĂ DE O EMISIUNE DE RADIO. AM PUS ȘI EU ÎNTREBAREA DIN TITLU MAI MULTOR ELEVI DE 12—14 ANI. RĂSPUNSURILE LOR MI SE PAR CÎT SE POATE DE SEMNIFICATIVE, CONȚININD, PE LÎNGĂ OBIȘNUITA NOTĂ DE UMOR, ȘI O SERIOASĂ DOZĂ DE INVENTIVITATE (GARANȚIA UNEI DEZVOLTĂRI INTERESANTE, ÎN PERSPECTIVA VIITOARELOR ÎNDELETNICIRI):

● Posibilitatea amplificării curentului electric de natură biologică, din fiecare din noi, ori din animale, în așa fel încît să avem, extrem de ieftin, și într-un mod aproape permanent, surse de electricitate nesfîrșite (Dan Coman — clasa a VII-a);

● O mașină de scris, foarte economic construită din punctul de vedere al spațiului, cu litere de tipar și cursive, în care să poată fi introduse caietele de școală, mașina întreagă încăpînd în servietă, pe lîngă cărți și caiete (Gabriel Butnaru — clasa a VIII-a);

● O perie de dinți cu mînerul elastic, în care să fie introdusă o rezervă — ca la stilourile «Pix» — de pastă de dinți, adică un fel de cartuș, lîngă fiecare fir de păr, existînd un mic orificiu prin care pasta introdusă în mîner să iasă atunci cînd strîngi ușor mînerul (Manole Sterian — clasa a VII-a);

● Un glob pămîntesc pentru școală, dintr-un material care să permită ca pe suprafața acestuia, prin intermediul unei claviaturi electrice, să poți dirija zborul unor avioane peste oceane, curgerea apelor, iluminatul marilor orașe și așa mai departe (chiar și erupții vulcanice) (Alexandru Rădulescu — clasa a VIII-a);

● O scară rulantă la tramvaie și autobuze, astfel încît să fie destul să pui piciorul pe prima treaptă și să ajungi, numaidecît, în tramvai sau autobuz, sus: ar fi un foarte bun mijloc și de a-i obliga pe toți călătorii să urce *numai* prin spate și să coboare *numai* prin față, acesta fiind sensul de mers al celor două minibenzi rulante (Ion Paraschiv — clasa a VIII-a);

● Bare metalice, la automobile, fosforescente (Mariana Rădăuța — clasa a VI-a);

● O soluție netoxică, de pus în apa în care fierbe peștele, cînd îl gătești, în așa fel încît oasele să se coloreze (în roșu, în verde) și copiii mai mici să poată mînca și ei pește, fără să le mai fie teamă de oase (Florin Popa — clasa a VIII-a);

● O cerneală «cameleon», care-și schimbă culoarea în raport cu înclinarea tocului sau cu hîrtia pe care scrii (Vlad Stănescu — clasa a VII-a);

● Un bec fără filament, ceva în genul lămpilor fluorescente, dar mai ieftin (Viorel Popovici – clasa a VII-a);

● Un pupitru electronic, pentru copiii de clasa I care învață să scrie și nu știu ce înseamnă o poziție corectă la scris; acest pupitru măsoară instantaneu înălțimea elevului, greutatea, și se înalță ori coboară după necesități, iar dacă elevul își modifică poziția la scris, stă ghebos, numaidecît îl avertizează printr-un semnal luminos (nu sonor, fiindcă ar tulbura liniștea din clasă) (Pavel Poenaru — clasa a VII-a); etc. etc.

INVENTIVITATEA CELOR CHESTIONAȚI MERITĂ SĂ FIE CONSEMNATĂ ȘI, DE CE NU, STIMULATĂ ÎN PERMANENȚĂ — A LOR ȘI-A TUTUROR CELOR DE VÎRSTE ASEMĂNĂTOARE — ACUM, ÎN MOMENTELE ALEGERII VIITOAREI PROFESII. ORICÎT DE NAIVE, AMUZANTE SAU PUR SI SIMPLU GREU DE REALIZAT PAR IDEILE PE CARE M-AM GÎNDIT SĂ LE CITEZ, ELE VORBESC DESPRE CEVA EXTREM DE PREȚIOS: INTELIGENȚĂ ȘI INGENIOZITATE. SĂ NU RISIPIM, PE DRUM, NICI UN GRAM DIN ACESTE CALITĂȚI.

MIHAI STOIAN

Ah, zăpezile

Povestire de COSTACHE ANTON

Niciodată albul zăpezii și jocul fulgilor nu m-a decepționat mai mult ca în această vacanță. Trebuia să plec la bunici, acolo urma să-i întîlnesc pe verișorii mei Ioniță și Uca, dar zăpezile abundente care cad de trei zile m-au oprit. Pe Ioniță și Uca nu-i văzusem niciodată. Îi știam doar din spusele bunicului. Ori de cîte ori venea bunicul pe la noi, mama sau Octav (asta cînd Octav nu era la școală) îl întrebau:

— Ai fost și pe la Alexandru? Ce fac nepoții?

Bunicul părea să aibă răspunsul pregătit mai dinainte:

— Ce să facă și ei? Cresc! Uca și-a tăiat părul.

De obicei, din răspunsurile bunicului, Ioniță lipsea. Numai cînd întrebarea se referea la amîndoi exista și el. În rest, nu l-am auzit niciodată pe bunicul să-i rostească numele. Totdeauna o aducea în prim plan pe Uca. Ce părere avea Uca despre căderea dinților, ce a făcut cînd a mers în prima zi la școală, de ce și-a ars pe rug cea mai frumoasă păpușă, cum a fugit într-o vară din tabără. În multe din aceste întîmplări cred că nu s-ar fi recunoscut nici ea pentru că bunicul le privea dintr-un anumit unghi, care le schimba puțin, le înfrumuseța. Slăbiciunea lui pentru Uca era evidentă. Tot ce făcea ea, găsea la bunicul înțelegere și părtinire. Chiar cînd punea la cale sau cînd comitea cele mai mari boroboațe, el îi găsea circumstanțe atenuante, o absolvea de greșeli, le trecea în seama lui Ioniță. După el, Ioniță era capul tuturor răutăților. Punea boabe de piper în prăjituri, ulei în damigenele cu vin, bicarbonat în cafelele invitaților. La unchiul Alexandru venea lume multă: regizori de filme, actori, scenariști, balerine, compozitori, directori mari din ministere. Ei bine, odată Ioniță a tăiat toți nasturii de la paltoanele lăsate la vestiar. Uca, bineînțeles, i-a sărit în ajutor. A luat vina asupra ei. S-a sacrificat, așa cum se mai sacrificase de atîtea ori. Octav nu era acasă și bunicul ne povestise întîmplarea numai nouă, adică mie și mamei. Știu că mama a întrebat:

— Dar ești sigur că nu a tăiat ea nasturii?

Eu am sărit indignat:

— Cum, mamă? Nu crezi ce spune bunicul?

Unchiul Alexandru a trebuit să ia măsuri severe. Ori de cîte ori mai avea invitați, o ducea pe Uca în camera ei și răsucea cheia în ușă cu mîna lui. Am vrut să întreb dacă Ioniță n-o ajuta să evadeze, dar m-am oprit la timp. N-ar fi avut nici-un haz s-o ajute el. Cel care îi arunca o scară din fibre de rafie și-i întindea mîna să iasă pe fereastră eram eu. Zile și săptămîni m-am văzut, după aceea, salvatorul Ucăi. Aparițiile mele erau dintre cele mai neașteptate. Purtam mască, un sombrero uriaș, albastru sau roșu, și încercam să fiu cît mai misterios. Nu-i spuneam decît trei cuvinte:

— Vino! Ești liberă.

O ajutam să coboare pe scara din fibre de rafie, apoi dispăream. Alteori ne strecuram chiar pe sub nasul invitaților și dacă vestiarul era păzit cu strășnicie, tot găseam ceva care să ne amuze și în același timp să o răzbune pe Uca. Lăsam robinetele deschise la bucătărie, împrăștiam prin salon prafuri de strănutat sau (cea mai grozavă răzbunare) blocam butonul soneriei și pînă își dădeau seama, țîrîitul strident se auzea un sfert de oră. În stradă, Uca se oprea, îmi lua sombrero de pe cap și după ce mă privea lung, întreba:

— Pot să știu cui datorez recunoștința de a fi fost smulsă din acest Turn Babel?

Eu zîmbeam:

— Are vreo importanță?

În vara aceea n-a lipsit mult s-o întîlnesc cu adevărat la bunici. Numai Octav a fost de vină că n-am întîlnit-o, cum isprăveam școala, îmi făceam bagajele și a doua sau a treia zi plecam. Plecam cu domnișoara Zane. Bunicul ne aștepta la gară cu docarul. Octav avusese un an greu, își luase multe ore sau ceva în genul ăsta și pentru că se simțea obosit, încă de pe la jumătatea ultimului trimestru ne-a anunțat că va merge și el să petreacă vacanța la țară. Mama a fost teribil de bucuroasă și s-a apucat de pregătiri. Nu se mai întîmplase de mult să plecăm toți trei în vacanță la bunici. Eu eram amețit. Pur și simplu nu-mi mai găseam locul. O vacanță cu Octav nu se întîlnea chiar pe toate drumurile.

În primul rînd, Octav avea cele mai grozave undițe, dar asta nu era totul. La țară se schimba, devenea dintr-o dată altul. Cum punea piciorul pe scara docarului, își scotea ochelarii, cravata, haina, își sufleca mînecile și, bineînțeles, îi cerea bunicului biciul și hățurile. Mama spunea rîzînd:

— Fiți atenți, domnul profesor se pregătește pentru cea mai importantă experiență din cariera dumisale didactică: propagarea sunetului în natură. La primul punct se înscrie rotirea biciului prin aer, la al doilea vor fi lansate în eter cuvintele «dii, călușule», iar la punctul al treilea se va încerca obținerea celui mai clar ecou din cîte s-au obținut vreodată.

Dar la sfîrșitul anului școlar, tezele, reexaminările, examenele, l-au prins pe Octav pînă peste cap. Și cum el nu-i deloc expeditiv, a amînat plecarea la țară. Întîi o săptămînă, apoi două, apoi într-o dimineață la cafea l-am auzit întrebînd-o pe mama:

— Ce faci cu Tin? De ce nu-l trimiți la bunici?

Eu eram de față, dar Octav vorbise ca și cînd n-aș fi fost. Mama, contrariată, i-a căutat privirea:

— Credeam că mergem împreună.

— Sînt ocupat. Să plece singur.

Știam ce sens dădea Octav acestor cuvinte. Din nou trebuia să suport toată vara glasul dogit și obositor al domnișoarei Zane. Dar n-aveam ce face. Zarurile fuseseră aruncate. Încă înainte de prînz profesoara mea de vioară a intrat în curte, pregătită de drum. Își pusese cunoscuta și răscunoscuta pălărie cu voaletă neagră, pardesiul de alpaga, pantofii de lac. Bineînțeles, nu-și uitase poșeta de voiaj (mare cît două valize) și burdușită cu tot felul de partituri, doctorii și ierburi culese cu mîna ei pentru ceaiuri.

Bunicul ne aștepta la gară. După ce m-am urcat în docar, m-a întrebat:

— De ce-ai întîrziat atîta? Au fost pe-aici Uca și Ioniță. Dacă veneai alaltăieri îi mai prindeai.

Am lăsat vorbele bunicului să treacă pe lîngă mine, fără măcar să clipesc. N-am întrebat nimic, nici atunci, nici mai tîrziu, însă eram atent la tot ce se vorbea în casă. Uca și Ioniță au stat puțin la bunici, vreo cinci zile, dar s-a vorbit despre ei de parcă ar fi stat cinci veri. Ioniță a spart un geam, a dărîmat poarta de la uliță, a devastat livada. În livadă erau opt meri vărateci și nici unul n-a rămas întreg. Însă bunicul era incorigibil. Din nou atribuia lui Ioniță aproape tot ce făptuise Uca. De astă dată însă nu mai era mama care să i se alieze ori să-i treacă exagerările cu vederea. În schimb exista un martor imparțial: bunica. Ea își vedea de treburi, nu părea atentă la ceea ce spunea el, dar cum se ivea o neconcordanță, întreba:

— Ce spui tu, Alexandre? Geamul de la bucătărie l-a spart Uca, nu Ioniță.

Bunicul nu era surprins de intervenție, dar nici nu revenea asupra celor spuse. Dădea din cap hotărît:

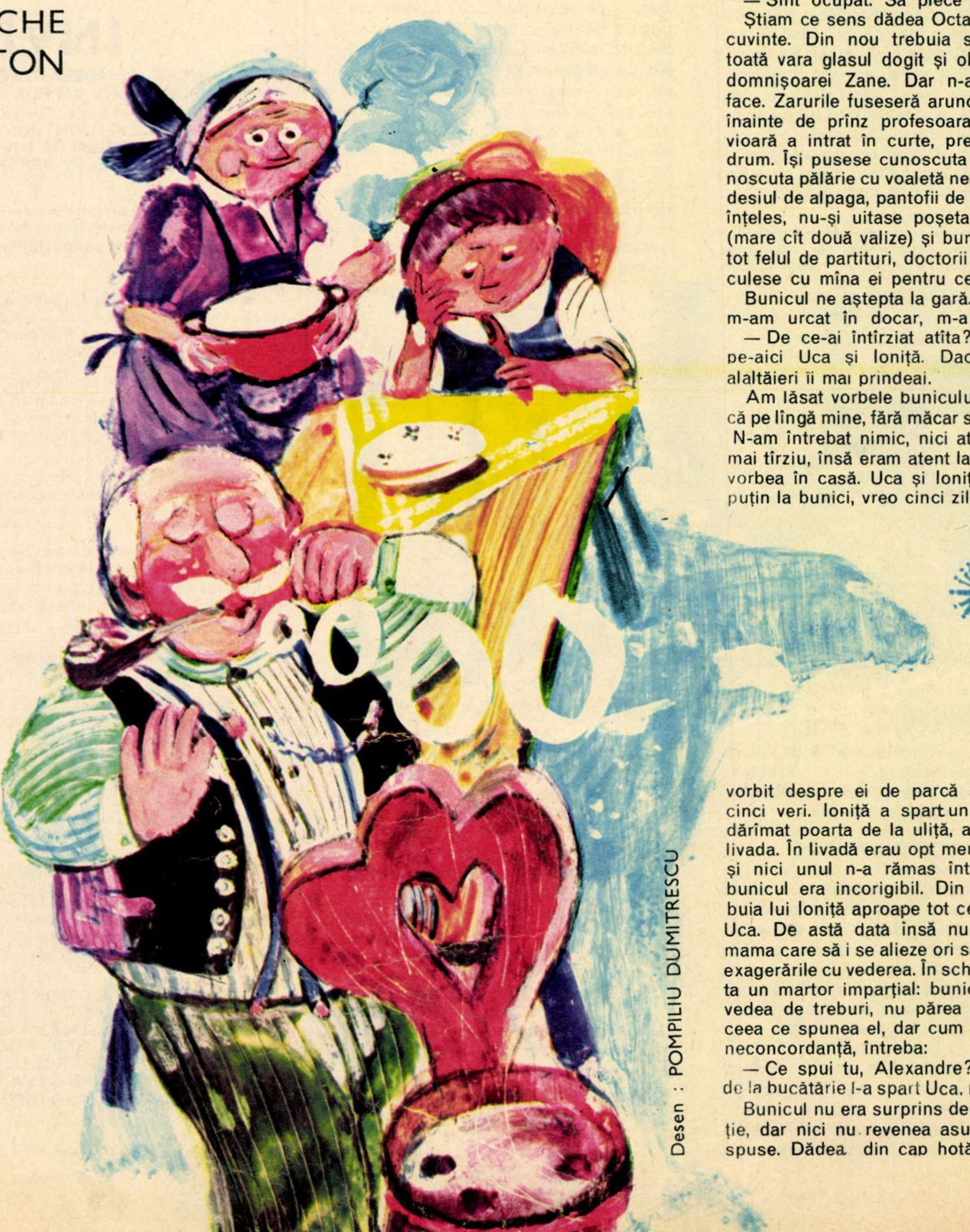

Desen : POMPILIU DUMITRESCU

— Știu eu mai bine. Ioniță l-a spart. N-a venit el să-ți spună?

— A venit pentru că n-a avut încotro. Pentru că îl mîna din urmă soră-sa, cu acul de cojocărie.

Oricît ar părea de ciudat, însă ceva din atitudinea părtinitoare a bunicului mi se transmisese și mie. Uca mă atrăgea prin purtarea ei băiețoasă, prin isprăvile neobișnuite, răsunătoare. Eu mă jucam puțin și de aceea poate simțeam nevoia unei compensații, tînjeam după un tovarăș de năzdrăvănii. L-aș fi ales pe Ioniță, dar prea semăna cu mine, prea ne potriveam în multe, ca să ne și tolerăm. Eu tînjeam după un tovarăș de joacă, dar nu mă gîndeam să fie neapărat băiat și nici fată. Gîndul mă ducea la ceva intermediar, adică și băiat și fată. Și Uca părea să întruchipeze cum nu se putea mai bine acel gînd.

A fost o vară dominată de gesturile ei insolite, de capriciile și gusturile ei. Tot ce altădată nu-mi plăcea la bunici, un anume obiect, un anume ungher din casă sau din curte, un anume drum, căpăta un interes deosebit, ori pur și simplu își schimba înfățișarea din clipa în care aflam că acel obiect, acel ungher ori acel drum îi plăcuse Ucăi. Așa s-a întîmplat cu tacîmurile. Bunica Octavia nu punea la masă tacîmurile bune (linguri, cuțite și furculițe de argint) decît de două-trei ori pe an, de sărbători. Cu mine făcea însă excepție. Îmi punea tacîmuri bune în fiecare zi. Eram singurul care se folosea la masă de lingură, cuțit și furculiță de argint. Așa am fost obișnuit de cînd eram mic și mi se părea cît se poate de firesc să fie așa. Nefirescul și nu atît nefirescul, cît ridicolul din această situație, mi s-a relevat abia cînd am aflat că Uca preferase tacîmurilor bune (cu care a vrut bunica să o răsfețe) pe cele de fiecare zi. Poate că n-aș fi aflat acest lucru, însă într-o seară pe masă a apărut o lingură de lemn cu coada mai scurtă. Bunicul a dat-o la o parte, rîzînd:

— Asta-i bună de aruncat pe foc, Octavie. De ce-o mai pui pe masă?

— E lingura Ucăi, a spus bunica. Ea a rupt-o, ei o să i-o dau ori de cîte ori o mai veni pe-aici. Că i-am pus tacîmurile bune și nici n-a vrut să se uite la ele.

— Ce ai iar cu fata? a întrebat bunicul. Nu-i poți ierta că ți-a refuzat bunătate de tacîmuri. Da'poate că n-a vrut să te refuze. Poate că a vrut să nu ne jignească separîndu-se de noi. La asta de ce nu te gîndești?

A fost cred cel mai mare bobîrnac pe care l-am primit vreodată. M-am ridicat de la masă pretextînd că nu mi-e bine, iar a doua zi am cerut să mi se schimbe tacîmurile. Bunica Octavia n-a înțeles ce vreau. Mi-a adus tot tacîmuri de argint.

— Astea ce au? a întrebat ea mirată. Nu-s curate?

Eu nici n-am ridicat ochii, am spus repede:

— Vreau să mănînc laptele cu lingură de lemn.

Voiam, de fapt, altceva. Voiam să mănînc cu lingura Ucăi, dar nu puteam s-o cer, așa, tam-nesam. Pentru asta am recurs la altă stratagemă. Am lăsat să treacă vreo cîteva zile, am luat o lingură de lemn și după ce i-am rupt coada, am schimbat-o cu aceea care fusese a Ucăi.

*

Ninge de trei zile și nu pot pleca la bunici. Ah! zăpezile, zăpezile...

MIHAI NEGULESCU

OGLINZI DE ȚARĂ

Pe scoarță de copac de s-ar înscrie
numele tău — copacul s-ar urni
din rădăcini, înaltă bucurie,
vibrînd de rod stelar în plină zi.

Pe coama rîului de-ar fi să-ți bată
imaginea, ar fulgera undiri
și-ar reveni din rîu, împrospătată
ca soarele dintr-un sărut de miri.

Pe frunți de lan de ți-ai lăsa-n amiază
de aur calm privirile, te-ai minuna
cum ciocîrliile te desenează,
cum spicul soarelui sărută umbra ta.

IN ȚARA LUI Walt Disney

Haide în trenul de romanițe, fata mea,
cu locomotivă de crizantemă.
Vom călători peste rîul a însera,
ne vor fi zorile diademă.

Simți culorile respirînd într-un vechi tam-tam,
simți în păsări cum inima clipei bate?
Rupi din pădure un ram —
frunza va ninge și va zidi cetate...

Dar, sub cetatea de frunze, la colț de drum,
ne va face cu ochiul, ghiduș, o păpușă de scîndură.
De-i răspunzi, în jurul ei se va face moară de fum,
și din acel așchiuță, ce culorile lui Disney le vîntură,

Va răsări aievea un băietan —
Pinocchio — fiul creioanelor colorate.
Îl vom decupa de pe ecran
cu inima. Și vom porni mai departe.

TRENUL

Aleargă prin zodii, ce herghelii de mister?
Ce tren de-nserare ori de penare?
Sub ochii-i de zimbru distanțele pier,
în șeile negre — feți frumoși de ninsoare...

Îl așteaptă Moldova într-o oră cu tei,
Ardealul prin codri îi leagănă urmele —
și Dunărea-l simte de seama ei
trăgînd după sine munții, cu turmele.

Trenul să fie de zahăr și celofan?
Transparent te străbate, copilărie.
Se oprește doar cînd mai împlinim un an
să-și dreagă osiile, la cofetărie.

Și pleacă degrabă, mai năzdrăvan,
mai abraș
decît mingea, decît sandalele sau ghiozdanul —
ducîndu-ne în cușetă paltonul de uriaș
ce mic ne va rămîne pînă la anul!

Să aibă locomotivă de catifea
ori de stea?
Nici nu-l auzi cum vine și pleacă.
Se luptă în numele nostru cu iarna grea
îmbrăcat în halviță de promoroacă...

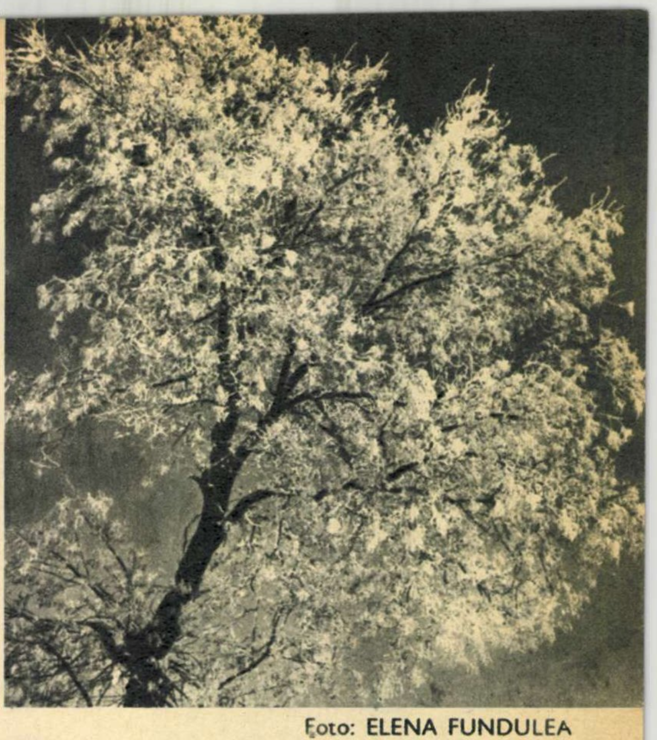

Foto: ELENA FUNDULEA

MIOARA CREMENE

Un as

Spuneți-mi: cunoașteți băiatul acesta zburător?
E campionul săriturilor într-un picior...

Poate sări
(într-adevăr uluitor e!)
peste pomi, peste mori, peste casă
(ce vreți, dacă face exerciții întreaga zi,
și e, și fondist
și mare, mare artist?)
Sare peste geografie, matematică, franceză, istorie.
Dar nu poate sări dintr-o clasă în cealaltă clasă.
(Ăsta e singurul lucru trist!)

Supărare

Nu știu dacă-i minciună, ori adevărat e.
A fost un împărat care avea întotdeauna dreptate...
Pe împărat îl chema:
Vasile, Dan, Laie,
(cam așa ceva)
și era împărat la el în odaie.
Împărțea porunci cu gesturi nobile
printre obiecte și printre mobile.
Zicea: azi scaunul o să fie masă,
masa un ceainic
fumegînd în sus,
covorul un tren,
oglinda — locomotivă viforoasă!...
(... Iar supușii i se supuneau în chip supus)
Zicea (pedeapsa o dădea destul de des pare-mi-se):
azi cărțile le pedepsesc
să stea închise!...

Și totuși împăratul stă îmbufnat
Și nu mai poate de supărare...
Pentru că atunci cînd iese la plimbare,
(Oare de ce? Din ce pricini tainice?)
copiii din strada noastră nu vor să fie
nici mese, nici scaune, nici ceainice...

6

7

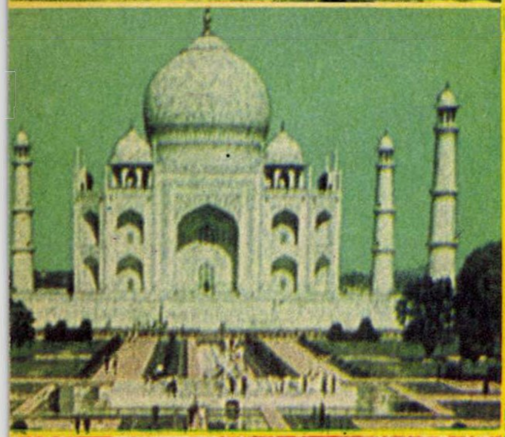

5

4

3

2

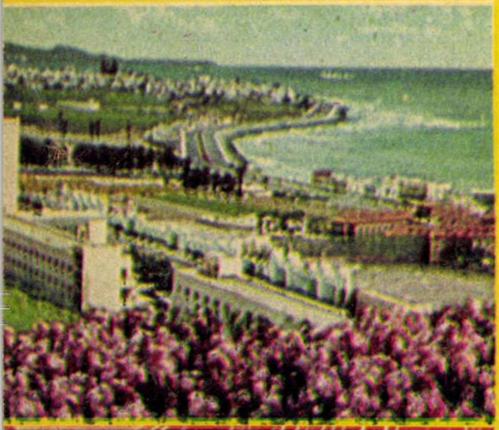

1

CU PRILEJUL REINTOARCERII ÎN PATRIE, PENTRU VOI, DRAGI CITITORI, **CONSTANTIN MĂNESCU**, NAVIGATOR ȘEF AL TAROM VĂ ÎMPĂRTĂȘEȘTE UNELE IMPRESII DIN CĂLĂTORIA ÎNTREPRINSĂ

CU YR·IMK

ÎN JURUL LUMII SURVOLÎND: ③ OCEANE ⑤ MĂRI ④ CONTINENTE ㉗ ȚĂRI

BUCUREȘTI, 11 DECEMBRIE 1969, ORA 12,59.

— Turn Băneasa, sînt YR—I M K, la bord totul normal, aprobați decolarea.

— Y R—I M K, sînt Băneasa Turn! Aprob decolarea pe pista 072°, vîntul de la 050° cu 3 m/sec.

— I M K confirm. Avem liber pentru decolare.

— I M K sînt Băneasa Turn, ați decolat la ora 13,00. Pentru instrucțiuni următoare, schimbați pe frecvența...

Avionul desprins de pe pistă și-a luat zborul plecînd în cea mai lungă cursă a aviației române, avînd de străbătut peste 47 000 km. De fapt, pentru noi, echipajul, cursa aceasta începuse cu cîtva timp în urmă. Stabilirea rutei, calcularea distanțelor și a timpilor de zbor, studierea fenomenelor meteorologice previzibile pe durata cursei în diverse zone ale globului, ne-au ținut multe ore aplecați deasupra hărților și a documentației aviatice cu aplicație internațională.

Prima escală — **Karaci** (Pakistan). Escală scurtă (de alimentare cu combustibil) dar foarte... fierbinte. Trecuseră numai 8 ore de cînd paltoanele și mănușile ni se păreau buni tovarăși de drum, iar acum nu știam cum să ne debarasăm mai repede de ele. Și de aici înainte, încă multă vreme le-am lăsat în părăsire.

Două ore după decolarea din Karaci, roțile avionului nostru au atins pămîntul Indiei. Se lumina de ziuă la **New Delhi.** Acasă, la București, era ora 2 . Iar noi... simțeam că-i ora de culcare. Și ne-am conformat. Dar, după cîteva ore de odihnă, întreg echipajul eram gata de plecare în oraș. Eram nerăbdători să vedem elefanți, îmblînzitori de șerpi, indieni cu turbane, magazine cu obiecte din fildeș sculptat, Universitatea, mormîntul luptătorului pentru eliberare națională — Gandhi. Am văzut toate acestea. Ba mai mult decît atît, pe o căldură toridă, cîteva mașini închiriate ne-au dus la 250 km depărtare de New Delhi, pînă la Agra. Aici se află renumitul templu Taj Mahal. Efortul nostru a fost pe deplin răsplătit de frumusețea și strălucirea acestui monument arhitectonic, de măiestria cu care au fost încrustate în marmură mii și mii de pietre prețioase, de finețea cu care au fost create adevărate dantele din marmură. Perfecta simetrie a întregului ansamblu al clădirilor privite de pe linia de centru îți dă în permanență senzația că privești în oglindă.

15 DECEMBRIE. Ne aflăm la **Rangoon** (capitala Birmaniei). Căldura ne urmărește și aici. Pe străzi, alături de tradiționala ricșă a orientului, întîlnim mașini cu trei roți și cu... patru.

Știam multe despre arta și perfecțiunea cu care au fost ridicate aici pagodele. Așa că ne-am hotărît să vedem o astfel de construcție, așa-numita «Pagoda de aur», urcată sus, pe o colină și ale cărei turnuri străluceau pînă departe. După această «ascensiune», o masă alcătuită din diferite specialități de orez și un desert de papaia (un fel de pepene galben), au fost binevenite. A doua zi urma să efectuăm zborul de la Rangoon la Bangkok și de aici mai departe la **Hong Kong.** Am rămas aici, la Hong Kong, trei zile. Trei zile, în care am avut prilejul să admirăm portul cu sute de ambarcațiuni, orașul iluminat feeric, sute și sute de reclame colorate. Ne-au impresionat coloritul viu al peisajului, ordinea și curățenia, intensa animație, aglomerarea de magazine.

O dată cu apropierea decolării de la Hong Kong nerăbdarea pasagerilor de a ajunge în centrul celei mai populate aglomerări urbane de pe glob — **Tokio** — creștea tot mai vizibil. **«Cît va dura zborul?»**, **«O fi departe de la aeroport pînă în oraș?»** și alte întrebări de acest fel ne erau adresate.

Peste mai bine de cinci ore de la decolare, I M K își așeza trenul de aterizare pe una din pistele aeroportului Sakura din Tokio. Traficul intens nu ne permitea să rămînem mai mult de 45' pe acest aeroport. Așa că, după ce i-am lăsat pe pasageri, ne-am «luat iar zborul» spre **Nagoya,** un oraș la vreo 300 km de capitala Japoniei. Primiți la început cu vînt, pîclă și o atmosferă morocănoasă, Nagoya și-a dezvăluit farmecul numai după vreo două zile, cînd totul în jur parcă s-a limpezit. Am stat în fața televizoarelor din camerele hotelului multe ore. Eram amatori să vedem cîte ceva pe fiecare dintre canalele de televiziune. În acest timp, cei doi mecanici naviganți Mihai Rusoiu și Dumitru Mătasa s-au îngrijit de «sănătatea» avionului. Ne aștepta un zbor care nu mai fusese efectuat nicicînd de un avion românesc:

ZBORUL PESTE PACIFIC

N-aș putea vorbi de emoție. Poate, doar emoția unei premiere în care «rolurile», teoretic, erau foarte bine cunoscute de noi toți. Este drept, era necesară o atenție deosebită. Ocolirea unui nor, a unei furtuni, o deviație oricît de mică trebuia notată, ca apoi să fie corectată.

Zburam la 7 000 m altitudine. Pasagerii erau liniștiți. Zîmbetul încrezător al însoțitoarei de bord care le aducea mereu vești din cabina noastră, avea darul să-i facă să se simtă «la larg». Mai mult de 5 ore, pe parcursul a 3 500 km, n-am văzut prin norii sparți decît oglinda oceanului albastru-cenușiu, încrețit de valuri. Pentru a ajunge în arhipelagul Hawai era necesară, undeva, pe o insulă, o escală tehnică (alimentare cu combustibil). Nu era deloc simplu să găsești această insulă (despre care știam că-i lungă de 3 km, atît cît este și pista). Dar, după calculele făcute încă din București, cu mici corecții la fața locului, în radarul de bord, exact pe direcția de înaintare, la 235 km a apărut un punct: era insula **Wake.**

Se făcuse noapte. Apropiindu-ne, am văzut luminile aeroportului răsărind ca din apă. Suprafața insulei părea atît de mică și parcă legănată de valurile oceanului, încît îți crea senzația că nu ai unde să aterizezi. În privința aceasta însă, noi nu aveam griji. Eram bine documentați, cunoșteam toate manevrele aterizării, fără nici un risc. O oră și jumătate după aterizare pusesem la punct totul pentru un drum de încă 3 600 km peste apele Pacificului, spre arhipelagul insulelor...

HAWAI

Era în noaptea de 24 decembrie. Plecați din Wake, în zborul nostru urma să intersectăm meridianul de 180° (linia de schimbare a datei). Întîlnirea aceasta ne făcea să fim mai tineri cu o zi (dacă se merge spre

9

10

11

CARTE DE VIZITĂ:

EXCURSIE PE GLOB

ION ALEXANDRU, PILOT-ȘEF AL TAROM (CEL CARE 27 DE ZILE S-A DOVEDIT «AS» LA LIMBA ENGLEZĂ); **CONSTANTIN MĂNESCU,** NAVIGATOR-ȘEF AL TAROM (NUMIT DE CĂTRE COLEGI «CREIERUL ELECTRONIC LA BORD»); **ION DRĂGĂNESCU,** COMANDANTUL DETAȘAMENTULUI IL-18 (ENTUZIASTUL ORGANIZATOR AL PLIMBĂRILOR TERESTRE); **ION GAVRILĂ,** PILOT INSTRUCTOR (ÎNTRUCHIPAREA CALMULUI LA BORD); **STELIAN BĂNICĂ,** PILOT INSTRUCTOR («CEL MAI BOGAT OM DIN ECHIPAJ», CARE REZOLVA LA ATERIZARE ȘI PROBLEME BĂNEȘTI); **GHEORGHE TULBURE,** NAVIGATOR INSTRUCTOR (DEȚINĂTORUL ÎNTREGII DOCUMENTAȚII DE NAVIGAȚIE DE LA BORD); **EMIL ROTARU,** OPERATOR-RADIO NAVIGANT INSTRUCTOR ȘI **GHEORGHE ȘTEFĂNESCU,** OPERATOR RADIO NAVIGANT (OAMENII DE LEGĂTURĂ CU PĂMÎNTUL); **DUMITRU MĂTASA** ȘI **MIHAI RUSOIU,** MECANICI NAVIGANȚI («MEDICII» TEHNICI AI AVIONULUI); **VIORICA HUȚANU, DORIN RĂȘINĂ** ȘI **N. GHEGELIU,** ÎNSOȚITORI DE BORD (REALIZATORII DIALOGULUI DINTRE ECHIPAJ ȘI PASAGERI).

12

vest de meridian se adaugă o zi, spre est se scade o zi), așa că pasagerii au ținut să cinstească evenimentul destupînd cîteva sticle de șampanie. Am ajuns la **Honolulu,** în insulele Hawai , dimineața. Dimineața zilei de... 24 decembrie!

«Insulele primăverii veșnice», cum i se mai spune arhipelagului, ne-au primit cu o temperatură foarte plăcută (era iarnă, cînd temperatura nu scade mai mult de + 18°), cu un soare nemaipomenit de strălucitor, îmbrăcate într-o haină atît de viu colorată încît totul ni se părea nefiresc. Marele oraș turistic și-a așezat hotelurile în așa fel, încît din orice colț să ai vedere la munte și la ocean.

Coloritul voios, oamenii amabili, și, mai ales, dorința noastră de a vedea cît mai multe lucruri au făcut să ne piară oboseala. Plaja întinsă, lacul special amenajat cu fel de fel de specii de viețuitoare din ocean, clădirile cu cele mai neașteptate soluții arhitectonice împrejurimile orașului Honolulu, toate au fost îndelung privite, admirate. Fotografii cu fiecare dintre noi așezați sub palmieri sau bananieri, urcați pe stînci sau mergînd pe stradă, s-au aglomerat în aparatele noastre de fotografiat. Seara, o surpriză plăcută: televiziunea consemna aterizarea noastră la Honolulu. Imaginea s-a odihnit îndelung asupra indicativului Y R—I M K, asupra tricolorului patriei noastre. Era astfel salutată prima aterizare a unui avion românesc aici.

HONOLULU—LOS ANGELES:
4 300 km PESTE OCEAN

Ne aflam în fața celui mai lung și poate celui mai greu tronson pentru a ajunge în **Mexico-City.** 4 300km urma să parcurgem peste apă, fără nici un reper, iar după 7 ore de zbor, înainte cu 400 km de **Los Angeles** trebuia să intrăm într-un coridor aerian anume. În timpul pregătirilor din țară mai aflasem că în luna decembrie aeroportul de aici este inundat uneori de ceață. Așa că, pentru orice eventualitate, pregătiserăm încă alte... 7 aeroporturi de rezervă din California și Nevada, unde am fi putut ateriza în caz de nevoie. Dar, totul a decurs normal. După o scurtă escală la Los Angeles, și după alte 4 ore de zbor, în zorii zilei, o priveliște minunată ni se desfășoară sub ochi. La o altitudine de 2 400 m, în mijlocul unei naturi darnice, aeroportul din Mexico-City strălucea în soare. Orașul, pregătit să întîmpine Anul Nou era îmbrăcat în haină de sărbătoare. Cu toată atracția pe care o exercitau străzile cu magazine diverse, orășele special amenajate pentru copii, n-am uitat stadionul și satul Olimpic.

DECOLARE SPRE ORAȘUL «ZGÎRIE NORILOR»

După o scurtă escală la **Acapulco** — 3 950 km se așterneau în fața noastră, înainte de a ajunge la **New York.** 6 ore mai tîrziu aceștia rămăseseră în urmă,iar noi ne pregăteam să aterizăm. Se înoptase. Deodată în lumina farurilor, pentru o fracțiune de secundă ne apare o pasăre destul de mare. Păsările pot face stricăciuni serioase avionului, cînd acesta este în viteză. Ciocnirea n-a putut fi evitată și avionul a fost usor deteriorat în partea frontală. Dar în zilele următoare totul a fost remediat.

La New York ne-am adus, în sfîrșit, aminte de hainele groase cu care plecaserăm de acasă. Frigul însă nu ne-a împiedicat să mergem peste tot unde ne propusesem: unele cartiere mai importante, opera Metropolitan, Empire State Building (cu 102 etaje, înalt de 449 m), Statuia Libertății, sediul O.N.U. etc.

Anul Nou l-am sărbătorit după ora Bucureștiului. Gîndurile noastre zburau acasă, la cei dragi.

LAS PALMAS DE GRAN CANARIA,

renumita stațiune climaterică și port al insulelor Canare, a fost ultima noastră escală mai îndelungată. Cu o zi în urmă, o furtună distrugătoare făcuse multe stricăciuni. Dar oamenii de aici sînt obișnuiți atît cu dărnicia naturii cît și cu capriciile ei. Coloritul puternic, costumele pitorești, carnavalurile fastuase, dansurile și cîntecele localnicilor au darul să-i cucerească pe cei ce vin aici.

7 IANUARIE 1970

După scurte escale la Roma și Istambul Y R—IMK se îndreaptă spre București. Nerăbdarea noastră de a ateriza pe pămîntul patriei crește cu fiecare minut. Ni se transmite la bord, prin radio, că sîntem așteptați nu numai de familii ci și de presă, radio, televiziune. Sincer, nu ne așteptam la o astfel de primire. Socoteam că organizînd zborul în cele mai mici amănunte, respectînd ziua, ora și, bineînțeles, minutul de aterizare și decolare a avionului nostru cu pasageri (anunțate cu o lună mai devreme fiecărui aeroport străin), făcînd ca totul să meargă «ca ceasul», nu făcusem altceva, decît să ne îndeplinim misiunea.

ÎN IMAGINI: 1. Cînd soarele apune în insula Hawai. 2. Una dintre perlele coastei Oceanului Atlantic: Las Palmas de Gran Canaria. 3. În cartierul Manhattan din New York «zgîrie norii» se fac prezenți și noaptea. 4. Astfel de imagini întîlnești adesea în insula Canaria. 5. Taj Mahal — renumitul templu indian din orașul Agra. 6. Dantela aceasta uriașă acoperă unul dintre cele mai moderne restaurante din Mexico-City. 7. Aceste flori, mereu vii, amintesc de locul unde se află înmormîntat trupul marelui erou național al Indiei — Gandhi (Delhi). 8. Venirea serii aduce un plus de frumusețe peisajului din Hong Kong. 9. Stîncile, apa, soarele, toate sînt parcă altfel aici, în insula Oahu, cea mai mare din arhipelagul Hawai. 10. La orice oră din zi și din noapte Acapulco, oraș pe coasta Pacificului, prezintă același miraj pentru turiști. 11. Murmurul valurilor, adierea brizei oceanice, vegetația abundentă, acesta este decorul de basm al Hawai-ului. 12. Luminile, reclamele, benzile luminoase fac din noapte zi pe străzile orașului Las Palmas. 13. Apele darnice ale Oceanului Pacific sînt «vizitate» și noaptea de pescarii din Hong Kong. 14. Imagine adesea întîlnită în Bangkok (Tailanda). 15. Frumusețea arhitectonică a catedralei din Las Palmas vorbește despre măiestria constructorilor ei. 16. Alături de clădiri moderne, de civilizație, în Bangkok se întîlnesc și astfel de scene pitorești.

13

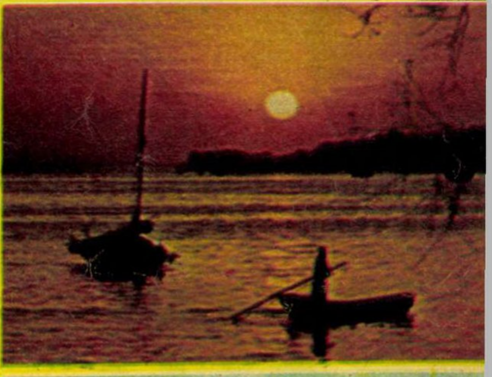

14

15

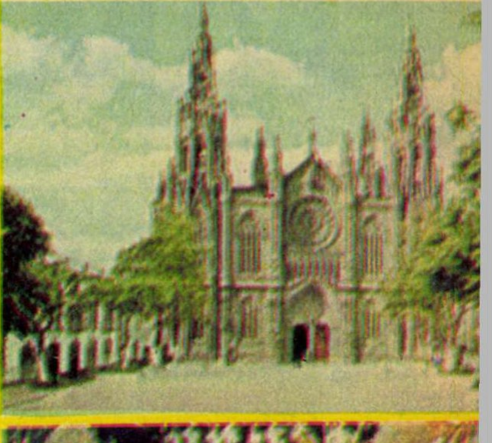

16

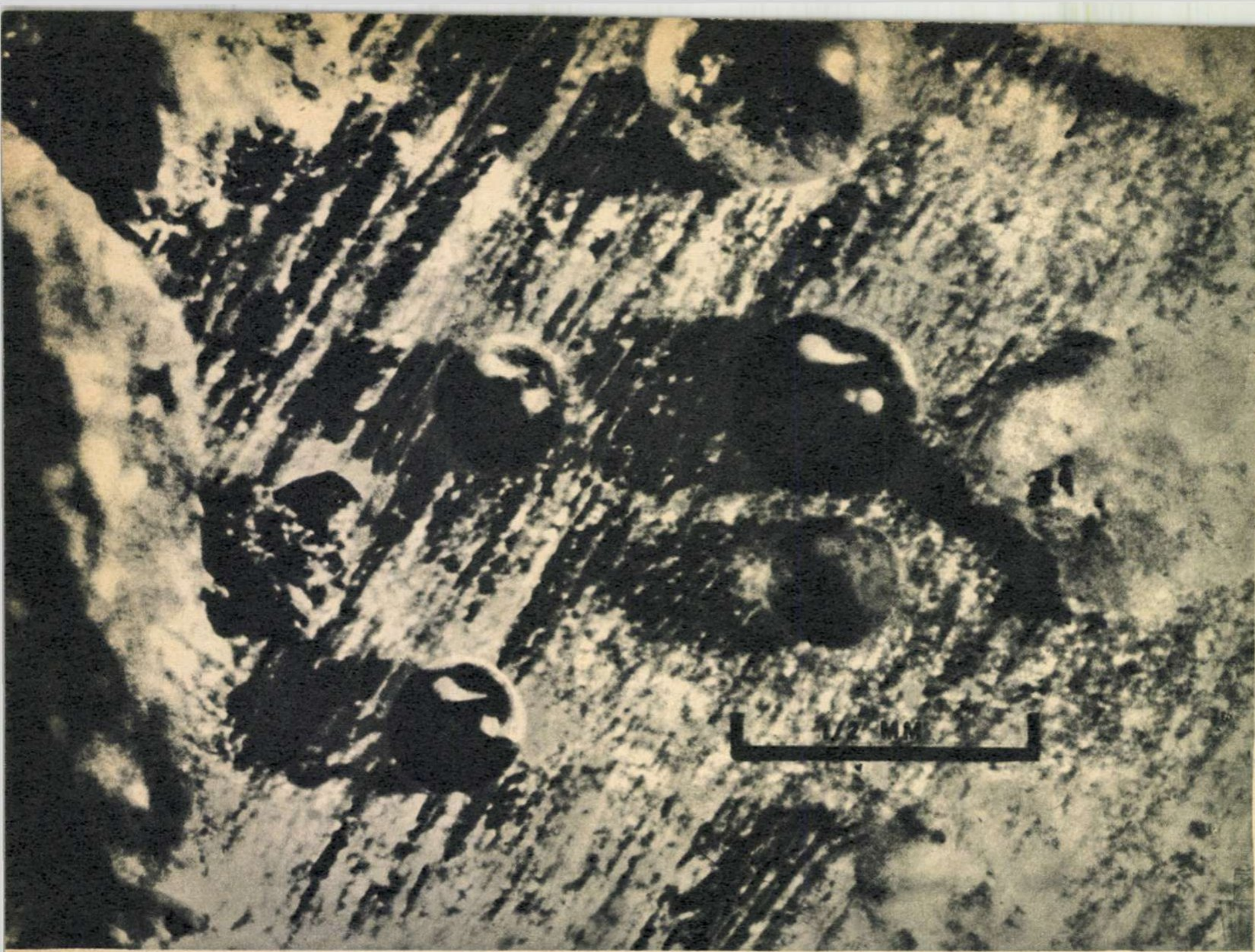

1

„DUPĂ 4 MLIARDE DE ANI ROCILE FAC MĂRTURISIRI”

ÎN FAȚA A PESTE O MIE DE PARTICIPANȚI — OAMENI DE ȘTIINȚĂ DIN ÎNTREAGA LUME — AU FOST PREZENTATE, ÎN ZILELE DE 5,6 ȘI 7 IANUARIE, CONCLUZIILE CELOR 147 DE SAVANȚI, DIN NOUĂ ȚĂRI, ASUPRA MOSTRELOR DE ROCI SELENARE RECOLTATE DE COSMONAUȚII CARE AU DEBARCAT PENTRU PRIMA DATĂ PE SATELITUL NATURAL AL PĂMÎNTULUI. AM ALCĂTUIT PENTRU CITITORII NOȘTRI PROGRAMUL UNUI SCURT INTERVIU, DESTINAT A FI TRANSMIS LA HOUSTON, UNDE S-A ȚINUT SIMPOZIONUL AMINTIT. IATĂ ACESTE ÎNTREBĂRI, CA ȘI RĂSPUNSURILE, AȘA CUM LE-A IMAGINAT COLABORATORUL NOSTRU DR. ING. NICOLAE CRISTIAN.

ÎNTREBARE: Cînd a început «odiseea» mostrelor selenare?

RĂSPUNS: La 26 iulie 1969, ora 45 și 49 de minute, la primul etaj al clădirii 37 de la Houston, străjuit de mai multe straturi de beton, plumb și oțel, tehnicianul **Jack Warren** începea emoționanta despachetare a celor peste 22 de kilograme de mostre aduse de pe Lună de **Neil Armstrong** și colegii săi de pe «Columbia». Astfel a început cercetarea științifică a celor mai scumpe substanțe din lume: circa **4,5 milioane de franci gramul!** Așa se explică de ce i-a fost atît de greu profesorului **S.R. Taylor** să obțină aprobarea pentru distrugerea în flacăra arcului voltaic a firicelelor de Lună obținute pentru analize de Universitatea națională australiană. În cîteva zecimi de secundă au ars — este drept, cu o flacără orbitoare, care a evidențiat prezența atomilor de titan — mai multe milioane de dolari!...

Cercetarea mostrelor de roci a fost începută la Houston, în laboratorul de recepție lunară (L.R.L.), sub conducerea dr. **P. Bell** și a continuat în 142 de centre de cercetări din S.U.A. și alte opt țări. Concluziile celui mai amplu program de teste la care a fost supus vreodată vreun materi referit la: compoziția chimică și pică, procentul tipurilor de atomi, rea mineralogică și cristalină, condu tibilitatea electrică și termică, cîmpu magnetic, viteza de propagare a sunetului, eventuala prezență a microorganismelor etc.

ÎNTREBARE: Avem acum date mai sigure despre geneza Lunii?

RĂSPUNS: «Dați-mi o bucată de Lună și vă spun istoria sistemului solar»... Vă mai amintiți? Aceste cuvinte au fost rostite de cunoscutul savant american dr. **Harold C. Urey,**

2

Laureat al Premiului Nobel pentru chimie, specialist în domeniul studierii meteoriților. În urma observării reacțiilor de dezintegrare radioactivă a uraniului și a thoriului conținute în rocile lunare, profesorii **Tatsumoto, Rosholt** și **Wasserburg** au ajuns la

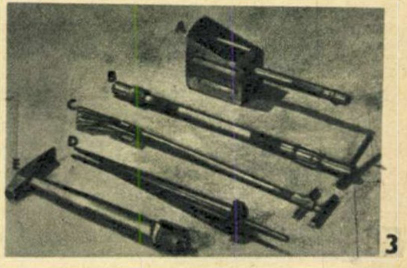

3

interesanta concluzie că **satelitul natural al Pămîntului este oarecum mai bătrîn decît Pămîntul!** Vechimea de aproximativ 4,6 miliarde de ani, relativ puțin diferită de a Terrei, confirmă faptul că Luna s-a format o dată cu sistemul planetar al Soarelui. În ceea ce privește geneza, la simpozion s-au înfruntat mai multe teorii; au întrunit mai multe «voturi» ipoteza formării Lunii ca urmare a unei gigantice explozii suferite de un corp ceresc cu dimensiuni uriașe, precum și așa-numita teorie a «condensării minisateliților» Terrei, proveniți prin solidificarea și aglomerarea silicaților existenți într-o atmosferă primară a Pămîntului. Trebuie totuși să arătăm că această ultimă părere, aparținînd prof. dr. **A. Ringwood,** geochimist australian, a fost puternic combătută de americanul **Donald Wise,** care a demonstrat că — în acest caz — Luna ar fi trebuit să aibă o orbită diferită de cea actuală! Oricare ar fi teoria cea mai apropiată de realitate, s-au conturat următoarele concluzii: o lungă perioadă materia din care a fost constituită Luna s-a găsit în stare

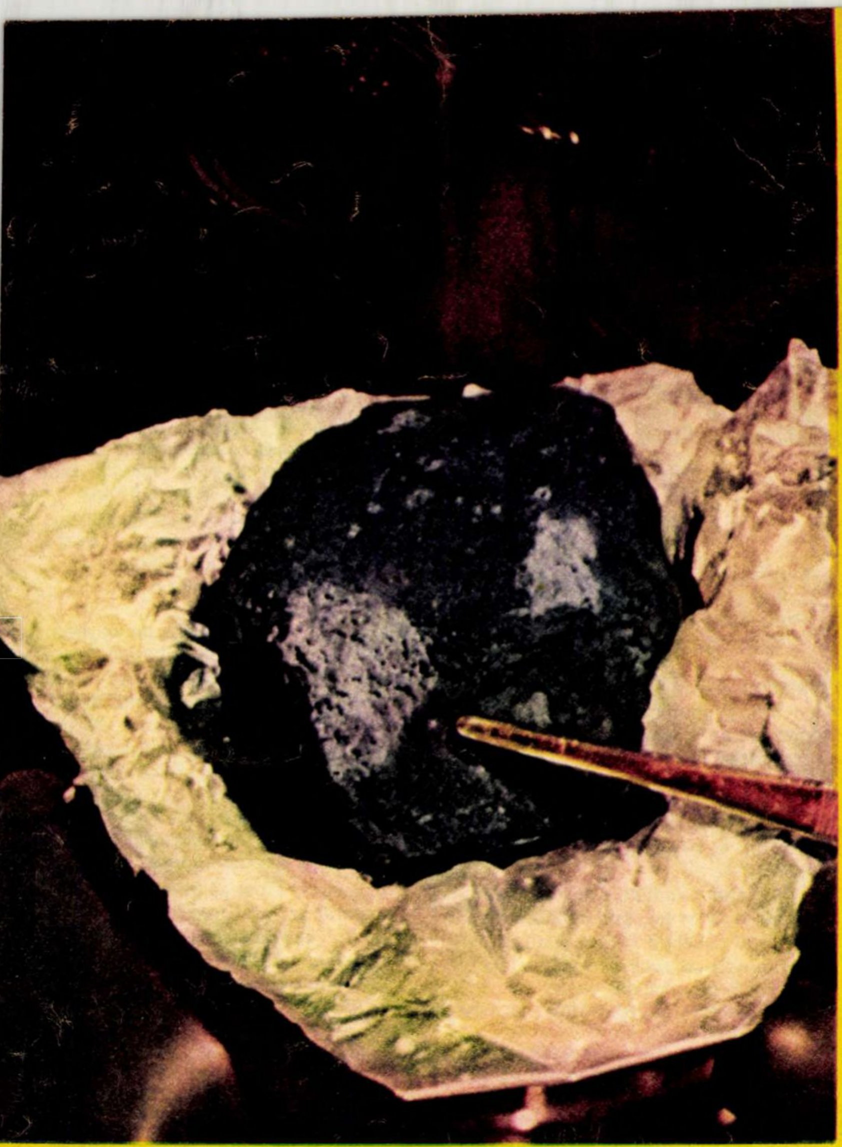

4

6

topită; după răcire și solidificare — în condițiile lipsei atmosferei și, probabil, a apei — pe scoartă s-au adunat roci si alte stărımături solide, acestea cristalizînd cu circa 4 miliarde de ani în urmă, adică aproximativ în perioada în care au apărut formațiunile cristaline și pe Terra. Dar, ca urmare a condițiilor specifice amintite, **deși în rocile selenare există aceleași elemente ca și în cele terestre, ele se află în combinații chimice diferite.**

Savanții au mai ajuns la o concluzie interesantă și asupra originii craterelor selenare, care par a fi rezultatul căderii meteoriților și nu al activității vulqanice, părere destul de răspîndită pînă acum. Ca urmare, trebuie revizuite, desigur, modelele viitoarelor construcții de pe Lună, adoptîndu-se măsuri corespunzătoare de protecție a astronauților.

5

ÎNTREBARE: Au existat forme de viață pe Lună?

RĂSPUNS: Trebuie mai întîi să arătăm, ca o concluzie importantă a lucrărilor simpozionului, că Luna este lipsită de apă, probabil chiar de la apariția ei; această concluzie a reieșit și din faptul că eșantioanele selenare sînt bogate în oxigen, dar foarte sărace în hidrogen. Cum se explică aceasta? Se pare că, inițial, pe Lună ar fi fost foarte mult hidrogen... sub formă de amoniac, gaz metan și chiar vapori de apă! Acești compuși, existenți în magma fierbinte, s-au volatilizat și risipit în cosmos în perioada de formare a Lunii. Urma lor ar putea fi detectată în structura poroasă existentă probabil sub scoarța subțire a astrului... Rămîn doar de pregătit lucrările de foraj!

Și acum în ceea ce privește «viața» pe Lună. Din nou **H.C. Urey** a avut dreptate și o dată cu el prof. **A. Lwoff,** laureat al Premiului Nobel: **Luna nu are și se pare că nu a cunoscut niciodată vreo formă de viață!** Nu au fost găsite, chiar prin cele mai fine experimentări și analize, nici un fel de urme în acest sens. S-au făcut probe în ambele direcții, adică s-a încercat «contaminarea» unei pietre cu microorganisme terestre, dar după cîteva zile s-a constatat că acestea nu s-au putut adapta la condițiile «lunare». Prof. **Lwoff** explică: «Pe Lună există, la un centimetru cub, 300—400 000 molecule de bioxid de carbon, 100 —140 000 molecule de vapori de apă, 12 000 molecule de hidrogen și relativ puține molecule de gaze rare. Temperatura variază între plus 120°C la soare și minus 150°C la umbră, iar presiunea «atmosferei» este practic nulă. În această situație formele de energie capabile să acționeze în procesele metabolice nu au condițiile necesare pentru ca pe Lună să fi apărut vreodată forme de viață analoge cu cele terestre...» Concluzia este verificată de probe.

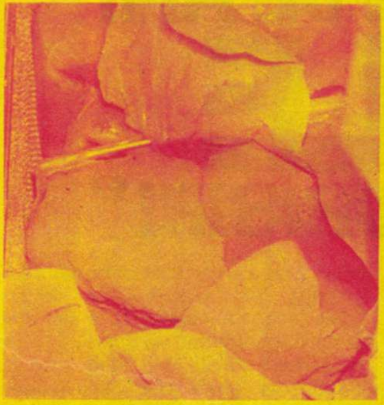

8

7

ÎNTREBARE: Ce ne-au dezvăluit praful și rocile selenare?

RĂSPUNS: Că Marea Liniștii găzduiește patru categorii de materiale: praf format din particule avînd diametrul cuprins între 0,03 mm și 0,1 mm, amestecate cu fragmente de roci și sfărîmături sticloase. Conglomerate, asemănătoare celor terestre, dar conținînd roci diferite, cu un caracter mai vitrifiat. Apoi, sferule de sticlă și sfărîmături de roci de natură vulcanică. Au fost detectate roci cristaline cu structură fină a porozităților (0,2 mm), în general de formă sferică, precum și cu structură mijlocie (sub 3 mm), la care s-a apreciat că porozitățile au apărut la evacuarea gazelor dizolvate, în procesul de solidificare.

Praful seamănă la pipăit cu pudra de talc, este aderent, de culoare închisă, se spală cu apă, nu provoacă

(Continuare în pag. 12)

1) Transparente, nestematele Selenei au acumulat strălucirea stelelor. 2) Una din cele mai recente achiziții lunare: o rocă bazaltică recoltată de echipajul navei «Apollo»-12. Spărturile rocii se datoresc ciocnirii cu un fragment meteoritic. 3) Recoltarea de rocă lunară a pretins crearea de instrumente speciale, ce reprezintă încă un «monopol» al cosmonauților. 4) Față în față: omul cu întrebările sale și tăcerea acestei roci selenare, veche de miliarde de ani. 5) O sferulă de sticlă de aceeași proveniență cu rocile lîngă care a petrecut lungul șir al zilelor și al nopților lunare, pînă ce a fost scoasă la lumină de ciocanul geologic. 6) O mare experiență: contactul dintre două lumi — cea biologică (pămînteană) și cea minerală (selenară). Pericol? se întreabă savantul. Nu! 7) Omniprezentele sferule de sticlă știu să impresioneze și pelicula color a aparatului fotografic. 8) Dar Luna este departe de a fi cunoscută. Noi și noi zone ale ei își vor trimite pe Pămînt, în colete de plastic, mostrele în care savanții vor citi istoria astrului nopții.

ROMAN FOILETON

OPERAŢIUNEA „HERCULE”

DE OVIDIU ZOTTA

EPISODUL 5

Prinţesă îşi înfăşură degetul în batistă:

— Nu ţi-am spus? Geo... M-a luat pe nepregătite: «Prinţesă, am nevoie de un tip isteţ şi în care pot să am toată încrederea. Cunoşti pe cineva, ai putea să garantezi pentru el?». I-am răspuns că nu garantez pentru nimeni, în afară de mine însumi. Pe urmă mi-a explicat ce am de făcut, cutare şi cutare: să am fularul ăla tehnicolor la mine, să aştept «Volkswagenul» roşu, să iau blocul de desen şi să i-l duc lui. Altceva nu mi-a mai spus.

Marius oftă:

— Te dureau dinţii în ziua aia?

— Nu, ce-ţi veni?

— Pentru că ţi-a fost greu să deschizi gura şi să-l întrebi la ce folosesc toate astea!

Marius tăie cu plăcere felii din franzela aurie, cu coajă lucie şi miez pufos şi începu să le ungă cu unt.

— De ce nu i-ai spus că, dacă nu te lămureşte, refuzi să-l ajuţi?

Prinţesă ţinea braţul în sus, să nu mai curgă sînge. Mormăi:

— Ei, de ce! Ca să nu creadă că mi-e teamă sau că n-am încredere în el!

— Mda, zise Marius, mai cunosc eu un prost care, exact din acelaşi motiv, şi-a dat cuvîntul de onoare în împrejurări identice. Dar în cazul tău nu cred că a fost numai atît... Ia spune tu adevărul, adevărul ăla pe care demult simţi nevoia să-l mărturiseşti şi n-ai vrut să i-l spui nici lui Geo, nici stimatei mătuşi Filofteia!

Prinţesă îşi desfăşă degetul, privind foarte preocupat tăietura:

— Ai uitat să numeşti persoana cea mai importantă. *Să nu rîzi* că te dau imediat afară! E vorba de mama. *Numai ei* i-aş putea spune totul!

Tîrziu, cînd din cină nu mai rămasese decît firimituri, Prinţesă fîrnîi satisfăcut şi îl întrebă pe Marius:

— În fond, de ce ai venit astăzi la mine?

Marius nu răspunse imediat. Se gîndea că e uimitor de plăcut aici, cu Prinţesă şi cu liniştea. E adevărat că fusese şi o încăierare, dar asta se întîmplase cu mult timp în urmă...

— Îmi trebuie tabloul, zise el.

Prinţesă îl privi năuc:

— Şi o spui aşa, de parcă ar fi nimica toată?!

Marius coborî glasul:

— Ştii, probabil, că portretul a fost pictat acum cîteva sute de ani. Cu toate astea, am impresia... sînt sigur că pe fata asta am mai văzut-o, am stat de vorbă cu ea, ştiu şi cum o cheamă!

— Cum o cheamă? făcu Prinţesă, năucit.

— Agmad. Închipuie-ti cum suna numele ei, Agmad, sub bolţile castelului, cînd cavalerii îşi zornăiau armurile grăbindu-se să se încline în faţa ei...

Prinţesă începu să caşte:

— Povesteşte-mi, o să-mi fie mai uşor să adorm!

— Nu mai rînji ca un prostănac! se supără Marius. N-auzi că vreau să aflu unde e tabloul?

— Dar eu *nu vreau* să aflu nimic, pentru mine problema asta nu mai există, şi te rog să încetezi! ţipă Prinţesă, cu ochii roşii de enervare.

— Naiba ştie ce înţelegi tu cînd spui că «problema asta nu mai există» se miră Marius. Vrei să spui că e rezolvată?

— Da, da, da! strigă Prinţesă. A fost, a trecut, pfu... suflă el alungînd din palmă un fulg nevăzut... şi gata, nu mai e!

Marius se ridică, de parcă lucrurile la care se gîndea nu puteau fi rostite decît de un om care stă bine înfipt pe picioarele lui:

— Atunci, din clipa asta, *comanda o preiau eu!* Află că n-o să-ţi dau pace decît în clipa cînd tabloul va fi din nou acolo de unde l-aţi furat, hoţi nenorociţi ce sînteţi! O să mă ţin *pas cu pas* după tine, o să *te silesc* să mă duci la toţi cei care au vreo legătură cu isprava asta urîtă, o *să te oblig* să gîndesti! Acum concentrează-te; vreau să-ţi expun planul de acţiune.

Prinţesă îl privea aiurit.

În acest timp, la cîteva sute de metri depărtare, şeful clasei, Tiberică Avramescu, intra în camera lui. Doi pereţi erau acoperiţi cu rafturi cuprinzînd, într-o ordine desăvîrşită, vase de lut, opaiţe, monede vechi, statuiete, vîrfuri de săgeată, fibule, petice de zale...

Nici un băiat de vîrsta lui nu se putea lăuda, cel puţin pe o rază de o sută de kilometri împrejur, cu aşa ceva. «Asta-i doar partea spectaculoasă, obişnuia să le spună Tiberică prietenilor. Iată şi cealaltă parte!» Deschizînd dulapul de pe hol, le arăta nişte cizme enorme de cauciuc, salopeta, pelerina de ploaie, tîrnăcopul, lopata şi măturicele, porthartul, cortul pliant. «Păi voi ce credeaţi?» spunea Tiberică, lăsîndu-i apoi să întrebe singuri de ce are atît de multe dăltiţe, cleşti şi pensete pe masa de lucru, la ce folosesc reactivii din sticluţe şi cum reuşeşte el să reconstituie, din patru-cinci cioburi, un vas întreg. Tiberică îşi adună în faţă o cantitate impresionantă de cărţi groa-

---

„DUPĂ 4 MILIARDE DE ANI ROCILE FAC MĂRTURISIRI”

(urmare din pag. 11)

afecţiuni ţesăturilor şi **înlesneşte creşterea plantelor!** El pare a fi format din mici sfere sticloase, în a căror structură lumina cade cu reflexe colorate diferit... Profesorii americani **P. Johnson, R. Martin, D. Benett** şi **J. Allen,** precum şi australianul **S.R. Taylor** au ajuns la concluzia că acest praf este mai «tînăr» decît rocile pe care se află: în timp ce acestea s-au format din magmă sau lavă topită, praful a apărut ca urmare a «bombardamentului» meteoritic şi din substanţa cosmică depusă timp de milenii pe suprafaţa Selenei. Acest praf este alunecos, de parcă Luna ar fi acoperită cu un covor format din bile minuscule de sticlă, covor care însă nu are nici un pic de elasticitate, nu poate aluneca, şi astfel conservă pentru veşnicie urmele temerarilor cosmonauţi... Spectrogramele au arătat existenţa în acest praf a unor gaze rare din componenţa «vîntului solar» (flux de particule încărcate electric care sînt emise cu viteze enorme de Soare). În ceea ce priveşte rocile, s-a stabilit că au compoziţia următoare: 58% oxigen, 18% siliciu, 7% aluminiu, precum şi alte elemente chimice, printre care în special titan, apoi fier, magneziu, nichel, sodiu etc. Rocile au unele asemănări cu cele terestre de tipul bazaltului, precum şi cu cioburile de meteoriţi, dar se deosebesc de acestea prin foarte multe elemente, ceea ce demonstrează influenţa condiţiilor în care s-au format, proprii fiecărui astru...

ÎNTREBARE: Sînt, într-adevăr, pe Lună, metale preţioase sau diamante?

RĂSPUNS: Comentînd ştirea descoperirii de către astronautul **Conrad** a unor «pietre cristalizate strălucitoare»; un cunoscut importator de diamante din Anvers declara categoric, dar şi puţin enervat: «Dacă există diamante pe Lună, fiţi sigur că trustul la care lucrez le va cumpăra imediat...». Chiar dacă ar fi să-l decepţionăm, trebuie arătat că urme de metale preţioase au putut fi detectate doar cu aparate foarte pretenţioase, iar pentru găsirea unui rubin minuscul dr. **R.M. Walker** de la universitatea din Washington a trebuit să utilizeze un... microscop electronic! Este adevărat că dr. **P. Anderson,** directorul L.R.L., a afirmat că unele din mostrele selenare sînt foarte strălucitoare, iar astronautul Armstrong a adus pe Terra acel renumit «briliant selenar» de cîţiva milimetri. Prezenţa în rocile lunare a unor minisferule strălucitoare, cu diametre de la miimi pînă la zecimi de milimetru, i-a captivat pe mineralogi prin excepţionala lor capacitate de reflectare. Dacă adăugăm la aceasta şi faptul că acolo unde se găsesc cristale, de regulă sînt şi depozite de diamante, avem cîteva din indiciile care au făcut pe specialişti să pună problema unor posibile zăcăminte care s-ar fi format în unele zone cu activitate vulcanică iniţială.

Cu toate că prestigioasa întrunire de la Houston încă nu a răspuns tuturor întrebărilor pe care le ridică astrul nopţilor, prima etapă a studiului eşantioanelor selenare ne-a apropiat simţitor de cunoaşterea surorii mai mici (în volum!) a Pămîntului şi de înţelegerea proceselor atît de enigmatice, care, acum peste 4 miliarde de ani, au dat naştere atît planetei noastre, cît şi satelitului ei natural. Deşi nu au spus totul, **rocile selenare au vorbit!**

se, scoase «caietul de şantier nr. 8 — Nămaia» (localitatea unde, cu prilejul recentei excursii şcolare, descoperise o admirabilă jumătate de pinten medieval) şi începu să scrie. În clipa aceea, reprezenta cît se poate de bine tipul tînărului savant. Atît doar că, de astădată, trăgînd cu urechea să nu fie surprins de maică-sa, tînărul savant aşternea pe hîrtie, murmurînd, următoarele *rînduri pentru Valerica Sima* (dar ştergînd repede lăsă numai V.S.)

Ca o stea ce străluceşte
În abisul legendar,
Chipul tău mă urmăreşte...

— Bun... Versul al patrulea ar putea să fie... ia să văd... ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta.... o rimă în «ar»: clar, răsar, lampadar... asta-i o aiureală!... Icar, da, mai merge. Şi *m-avînt ca un Icar!*

Tot în aceeaşi seară, la cofetăria de pe Calea Roşiorilor, Gigi Feneşan înregistra o rîvnită victorie la jocul electronic cu bile: 7 000 de puncte. Avea deci dreptul la trei jocuri gratuite. Succesul fu sărbătorit cu cîteva sticle de bere caramel. Spuma dulce încoronă paharele, la tonomat cînta vioi şi răguşit Adriano Celentano, spunînd că dintre toate culorile el iubeşte albastrul. Sub privirile admirative ale amicilor, Gigi apăsă din nou pe butoane, povestind pentru a suta oară despre ce anchetă formidabilă, necruţătoare va face el în chestiunea tabloului...

La «televizor», pe strada Rucăr, sora lui Gigi, Magda, terminînd de scris la matematică se gîndea unde să ascundă caietul. «E cazul ca augustul meu frate să-şi mai rezolve şi singur îndatoririle, bombăni ea. Cînd e vorba să copieze de la mine, sînt *surioara cea drăguţă şi genială* pentru ca, după un sfert de oră, să devin iarăşi *sor-mea care şi-a dedicat viaţa unui singur scop: să mă scoată pe mine din sărite».*

Rîzînd (şi-l imagina pe Gigi cum avea să scotocească pretutindeni) chibzui unde să pună caietul. «În cămară? O să prindă miros de gogoşari în oţet. Sub noptieră? Nu, acolo e tabu! Sub pat? Ar fi prea simplu. Ura, am găsit! Îl pun chiar în servieta lui Gigi, în cartea de matematică; e singurul loc în care nu-i place să caute niciodată nimic!».

Înainte de a proceda la această subtilă manevră, Magda scoase, visătoare, din noptieră (unde exista un sertăraş cu fund dublu, montat de ea fără ştirea nimănui) un alt caiet. Era jurnalul ei intim. Aşezîndu-se comod pe divan, deschise jurnalul, reciti ultimile însemnări apoi notă cu scrisul ei energic şi clar:

«8 decembrie. Astăzi dau dovadă de cruzime, *ascunzînd caietul de matematică. Cîndva, haimanaua de Gigi va înţelege că de fapt a fost în folosul lui.*

La şcoală, noutăţi şi nu prea: zăpăcita de Valerica Sima mi-a spus: «Tu, ce-o fi cu Prinţesă (adică Sandu Macovei) Lipseşte de două zile. Ştii, în ochii lui eu am citit o suferinţă». Ha-ha-ha. Suferinţă în ochii lui Prinţesă! Tot aşa a citit deunăzi «maturitate» în ochii lui Gigi. E cam simpluţă, biata de ea.

Lui Tiberică i-a apărut în revista liceului o prezentare sau un referat, nu ştiu cum să-i spun, despre aplicarea matematicii în arheologie. N-am înţeles nimic, dar e formidabil! Am vrut să-i cer un autograf pe pagina respectivă, dar... Poate o să am mai mult curaj mîine.

Nu ştiu ce se întîmplă cu Marius! A devenit cam îndrăzneţ! Azi, din toată clasa, numai el a luat 10 la extemporalul de fizică. Eu n-aş da cu atîta uşurinţă o notă de 10 aşa, oricui.»

Locotenentul major Dinulescu deschise uşa:

— Permiteţi?

— Poftim, poftim. Sînt curios să văd ce distracţii ne mai rezervă afacerea tabloului.

— Cîteva fotografii interesante şi un film de 15 minute. Pot începe proiecţia?

— Te rog.

Comandantul — un bărbat scund, voinic — veni din spatele biroului, ajutîndu-l pe Dinulescu să introducă bobina în aparatul de proiecţie.

Aproximativ la aceeaşi oră, un ascensor greoi, model vechi, cu uşi exterioare din fier forjat şi mari clanţe de alamă, urca şi cobora fără odihnă între parter şi etajul patru al unei clădiri din centru. Cabina era plină de tineri. Ajungînd sus, un oarecare Sergiu Duma, cunoscut de prieteni şi sub numele de Jocheul, pentru că era foarte măruntel, apăsă butonul soneriei. Se auzi un lătrat gros, uşa se deschise şi apăru un enorm cîine-lup. Adulmecîndu-l întrebător pe noul venit, îi făcu loc să treacă şi închise uşa împingînd-o uşurel cu laba. Jocheul, care îngheţase de spaimă, străbătu şovăitor micul culoar la capătul căruia se afla Salonul Jaguarului. Încăperea, tapetată în întregime cu pluş roşu, ar fi părut habitaclul unei enorme limuzine dacă pereţii n-ar fi fost literalmente acoperiţi cu tablouri, arme vechi, hărţi, instrumente muzicale. Mai putea fi văzut aici un acvariu enorm, o tejghea de brad după toate regulile Far-West-ului şi carlinga unui avion de vînătoare, absolut autentică. Nu existau două scaune de acelaşi fel; un taburet de pluş moţăia în preajma unui soi de tron incomod şi ţeapăn; balansoarul se răsfăţa lîngă graţioasa canapea vieneză; o străveche laviţă, cu incrustaţii severe, medita alături de un elegant fotoliu Barcelona.

Acest curios salon era despărţit prin draperii de alte trei încăperi.

— Bună seara, tinere!

Omul venise sau, mai precis, fusese aruncat dintr-o încăpere. Sergiu Duma îl văzuse zburînd ghemuit şi, înainte de a cădea, făcînd o agilă întoarcere în aer. Era Jaguarul însuşi. După el apăru, roşu de mîndrie, un băiat de circa 16 ani, îmbrăcat, de asemenea, în costum de judo.

— Bravo. Predescule, spuse Jaguarul. Aruncarea peste umăr ţi-a reuşit perfect, era să-mi rupi gîtul! Vom sărbători acest eveniment cu rom de Jamaica, furat în 1874 din Singapore de piraţii maltezi!

Se întoarse spre noul venit:

— Dumneavoastră?

— Pentru statură... spuse umilit jocheul. Nu ştiu de ce nu prea cresc. Am citit anunţul din ziar şi m-am gîndit...

— Da, spuse Jaguarul. Fii fără grijă, totul e posibil, asta ţi-o garantez eu. Dar nu ştiu dacă mai avem locuri. Să întrebăm secretariatul... Domnule Mirea, vă rog!

Se auzi o tuse bătrînească şi, de după spătarul tronului, apăru întîi o mînă care ţinea un registru, apoi umărul şi, în fine, chipul unui bărbat cam de vîrsta Jaguarului, dar cu totul deosebit de aceasta. În locul coamei negre, cu sclipiri argintii — un păr moale, rar, cînepiu. În locul sprîncenelor enorme şi al ochilor vioi — nişte ochelari înrămaţi cu sîrmă, îndărătul cărora moţăiau priviri de funcţionar blazat.

— Ştiu eu? deschise domnul Mirea registrul. Să vedem...

— Nu-i nevoie, mi-am amintit! Tînărul acela, Stoenescu, Didi Stoenescu s-a retras săptămîna trecută. Spunea că înfiinţează o orchestră de chitare electrice. Te rog, completează o fişă pentru noul nostru prieten.

Jocheul se lumină de bucurie.

— E clar? îi repeta Marius lui Prinţesă. Comanda am preluat-o eu! Din clipa asta, *nu* mai admit contraziceri!

(Va urma)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1							■				
2	■					■					
3					■						
4				■							■
5			■							■	
6									■		
7		■						■			
8							■				
9			■					■			
10	■					■					
11				■							

AFARĂ NINGE LINIŞTIT

ORIZONTAL

1. Îngheţaţi! (fig). — Probă la schi! 2. Dezgheţat (fig.) — Pojghiţă de gheaţă 3. Autorul tabloului «Iarna». — Se fac iarna de cei prevăzători. 4. Personaj din «Fata de zăpadă» de R. Korsakov. — Pachebotul oceanelor îngheţate. 5. Dacă... (lat.) — îngheţată la... suflet! (pl.) 6. Poet român, autorul poeziei «La un fulg de zăpadă» — Simbolul calciului! 7. Fructele arinului. — Notă! 8. Se poartă cu răceală. — Mamifere care hibernează. 9. Căluţ Dobrogean. — Hrişov. — Lună la vechii asirieni. 10. Îngheţat permanent el şi oponentul său — Alunecat pe gheaţă! 11. «Braţ» acoperit iarna de chiciură! — Blocuri de gheaţă «plimbate» de gheţuri.

VERTICAL

1. A cădea pe gheaţă! 2. Morman de zăpadă. — «Gura de foc» a Siciliei. 3. De aceeaşi valoare. — «Pastişă» de zăpadă! 4. Trage la sanie în nordul îngheţat. — Sloi prelung de gheaţă. 5. Perete! — Joc cu bile (pl.) 6. Albiţi! (fig.) 7. Din lumea copiilor. — Casa Centrală a Armatei. 8. Material depus de un gheţar dispărut. Îngheţat ... fără a fi îngheţat! 9. Puse în cămară de veveriţă în vederea iernii. — Pom de iarnă (pl.) 10. Diminutiv feminin — Autorul binecunoscutei poezii «Iarna pe uliţă». 11. Însuşi! (abr.) Vehicule de sezon!

A STAT ÎN CURENT

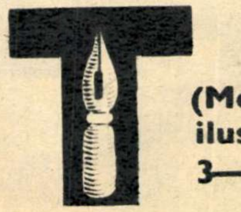

(Monoverb ilustrat: 3—10)

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

FĂRĂ CUVINTE

Desen: NIC. NICOLAESCU

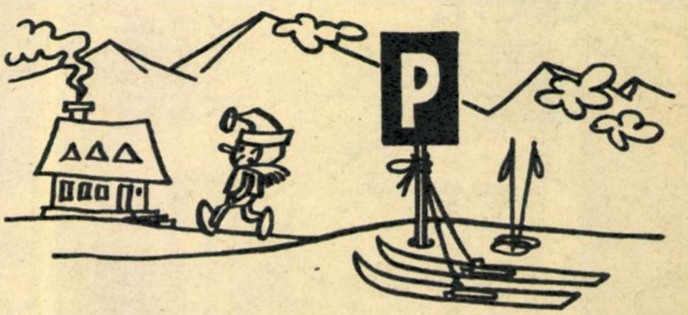

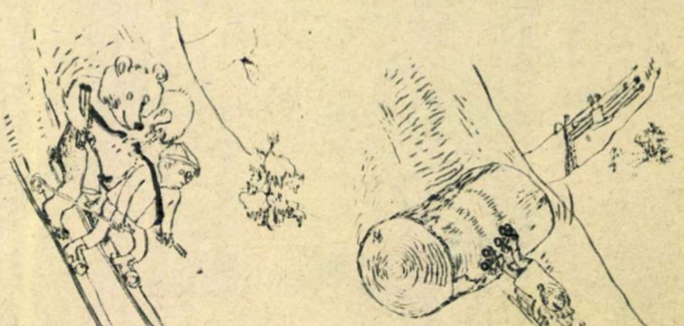

Desene: V. CRĂIŢĂ-MÎNDRĂ

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

DIAMANTELE NEGRE

SCENARIUL: AUREL WEISS • DESENE NICU RUSSU

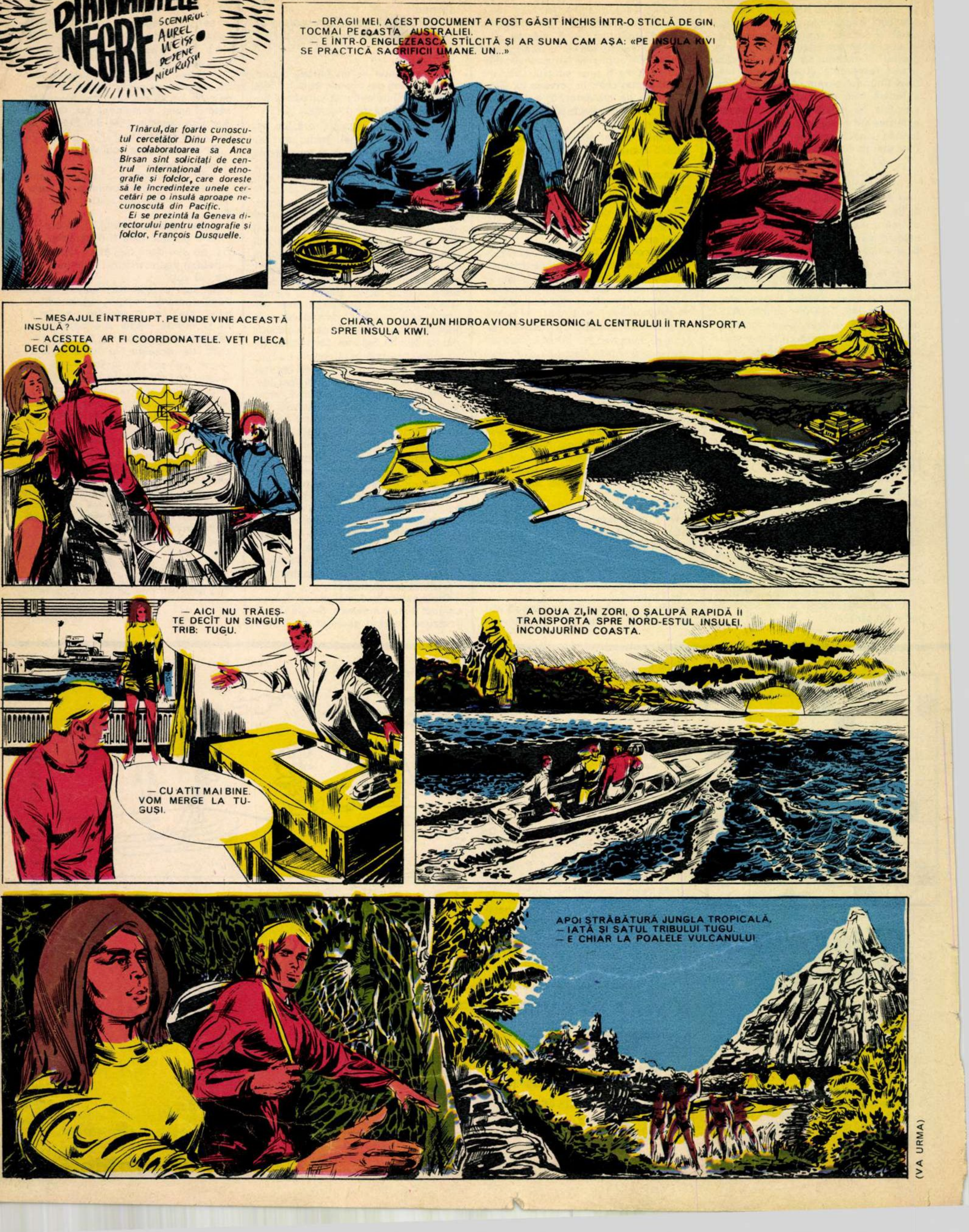
Tînărul, dar foarte cunoscutul cercetător Dinu Predescu și colaboratoarea sa Anca Bîrsan sînt solicitați de centrul internațional de etnografie și folclor, care dorește să le încredințeze unele cercetări pe o insulă aproape necunoscută din Pacific.
Ei se prezintă la Geneva directorului pentru etnografie și folclor, François Dusquelle.
– DRAGII MEI, ACEST DOCUMENT A FOST GĂSIT ÎNCHIS ÎNTR-O STICLĂ DE GIN, TOCMAI PE COASTA AUSTRALIEI.
– E ÎNTR-O ENGLEZEASCĂ STÎLCITĂ ȘI AR SUNA CAM AȘA: «PE INSULA KIVI SE PRACTICĂ SACRIFICII UMANE. UN...»
– MESAJUL E ÎNTRERUPT. PE UNDE VINE ACEASTĂ INSULĂ?
– ACESTEA AR FI COORDONATELE. VEȚI PLECA DECI ACOLO.
CHIAR A DOUA ZI, UN HIDROAVION SUPERSONIC AL CENTRULUI ÎI TRANSPORTĂ SPRE INSULA KIWI.
– AICI NU TRĂIEȘTE DECÎT UN SINGUR TRIB: TUGU.
– CU ATÎT MAI BINE. VOM MERGE LA TUGUȘI.
A DOUA ZI, ÎN ZORI, O ȘALUPĂ RAPIDĂ ÎI TRANSPORTĂ SPRE NORD-ESTUL INSULEI, ÎNCONJURÎND COASTA.
APOI STRĂBATURĂ JUNGLA TROPICALĂ.
– IATĂ ȘI SATUL TRIBULUI TUGU.
– E CHIAR LA POALELE VULCANULUI.

(VA URMA)

În plină cursă.

ÎNTRE FASCINAȚIA GHEȚII ȘI MERCURUL TERMOMETRULUI

De vreo cîțiva ani încoace, în fiecare iarnă, mai precis în perioada vacanței pe care o aduce anotimpul friguros, vreo 60—70 de copii și adolescenți din București, Cluj, Timișoara, Tîrgu Mureș, Brașov și Sibiu își dau întîlnire la Tușnad sau la Miercurea Ciuc. Vin cînd într-una, cînd în cealaltă dintre aceste localități apropiate, considerate ca aflîndu-se la «polul frigului» din țara noastră, în căutarea gheții. Vin cu aceeași consecvență impresionantă, cu care păsările călătoare sosesc primăvara în locurile pe care le-au părăsit toamna. După un an de zile de antrenamente pe parchetul sălilor de sport și pe asfaltul trotuarelor, cei mai talentați patinatori de viteză din țară — Rodica Nimereală, Gheorghe Varga, Adriana Pleșan și toți ceilalți — vin aici tremurînd nu de frig, ci de nerăbdare, dornici să-și încalțe cît mai repede ghetele cu patine și să zboare (aproape la modul real), pe oglinda pistei de gheață, să se întreacă între ei și pe ei înșiși totodată, în cadrul tradiționalului (de acum) concurs al speranțelor, dotat cu **Cupa revistei «Cutezătorii».**

Copii și adolescenți — fete și băieți; și chiar oameni mai în vîrstă — antrenori, arbitri, organizatori; apoi patine, cronometre, fluiere, difuzoare, fanioane; și încă ceva, un instrument de care depinde totul, bucuria sau necazul, reușita sau nereușita competiției:

TERMOMETRUL.

În vacanța de iarnă, la Tușnad și la Miercurea Ciuc, termometrul concentrează asupra lui zeci și zeci de priviri, care parcă nu se mai îndură să se dezlipească de el. Cînd mercurul lui se află sub zero, privirile exprimă o mulțumire profundă. Pentru că atunci se poate patina. Și se patinează. O oră, două, trei, uneori chiar o zi întreagă. Și se obțin rezultate bune, și chiar foarte bune, sînt doborîte vechi recorduri republicane, iar uneori realizate sensibile apropieri de recorduri internaționale. De multe, foarte multe ori însă, mercurul se încăpățînează să rămînă deasupra lui zero (așa cum s-a întîmplat și de data aceasta cînd o zi nu s-a putut patina de loc, iar în celelalte trei în primele ore ale dimineții. Și atunci gheața se-nmoaie. Începe să «plîngă», patinele stau neputincioase, iar privirile sînt încărcate de tristețe. Și-auzi, ici-colo, cîte un oftat, urmat de o binecunoscută propoziție: «**De-am avea și noi o pistă artificială!...**».

«**Particip pentru a treia oară la această importantă competiție a patinajului nostru de viteză. Și de la un an la altul am obținut rezultate tot mai bune. Dar, deși doresc să realizez o performanță cît mai apropiată de cea europeană, știu că nu voi reuși atîta timp cît eforturile mele se află la discreția... termometrului**» (Ladislau Coroș, de la clubul «Mureș» din Tg. Mureș).

«**Tot timpul anului ne antrenăm... pe uscat. Dispunem de gheață doar cîteva zile din 365. Dar dacă avem norocul să fie temperatură mai ridicată, nici aceste zile nu le putem folosi din plin**» («Roxana Salade, clubul «Agronomia» din Cluj).

«**Dacă am dispune fie și de o singură pistă artificială de viteză, în orice localitate din țară, patinatorii s-ar putea antrena suficient și corespunzător și sînt convins că-n doi-trei ani patinajul nostru de viteză s-ar afirma pe plan internațional**» (Carol Gall, antrenorul lotului de patinatori de la clubul sportiv «Mureșul» din Tg. Mureș).

De cîțiva ani încoace, numeroși patinatori de viteză evoluează între fascinația gheții și capriciile vremii. Și dacă unii dintre ei au obținut rezultate bune, cu siguranță că performanțele lor ar putea fi excelente. Cu o condiție: dacă ar dispune de o pistă artificială... Poate că federația română de specialitate, precum și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport vor găsi o soluție pentru remedierea unei asemenea situații. **Atita timp cît patinatorii noștri nu vor dispune de o asemenea pistă, rezultatele, performanțele lor nu vor putea satisface. Să nu uităm că de aceste «speranțe» depinde viitorul patinajului nostru de viteză.**

Pe lîngă premiile în obiecte (aparate foto, stilouri, pixuri), revista noastră a înminat, ca de obicei, Cupa «Cutezătorii», cîștigată anul acesta a doua oară consecutiv de către patinatorii de la clubul sportiv «Mureșul» din Tg. Mureș.

Și acum, iată cîteva dintre cele mai bune rezultate obținute:

juniori 1 — **Cătălin Bernat,** C.S. Mureș: 500 m — 48,0; **Gheorghe Varga,** Agronomia Cluj: 1 000 m — 1,41,6;
juniori II — **Eva Fokt,** Agronomia Cluj: 500 m — 51,3;
copii I — **Roxana Salade,** C.S.M. Cluj 500 m — 56,9;
— **Victor Ciobanu,** Învățămînt Sibiu: 500 m — 51,8;
copii 11 — **Carmen Dragoman,** Învățămînt Sibiu: 100 m — 14,6;
— **Radu Dobre,** Învățămînt-Sibiu; 100 m — 13,9;

FOTO: GH. CUCU

ECHIPAJUL

PESCĂRUȘ 1

CÎȘTIGĂTOR AL TROFEULUI „CASETA DE CRISTAL"

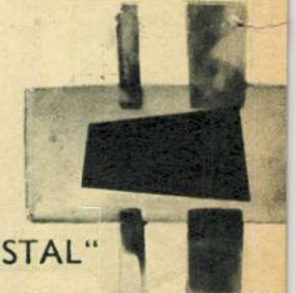

Comandant — ANDREAS KARSISIOTIS, profesor de geografie, Școala generală nr. 21, 30 ani.

Căpitan (și naturalist) — LIVIU NICOLESCU, Școala generală nr. 12, 14 ani.

Secund (și operator cinematografic) — ELENA URIAȘU, Școala generală nr. 12, 13 ani; istoric — CETIN DENISLAM, Școala generală nr. 12, 14 ani; bucătar — ORHAN MENZAT, Școala generală nr. 12, 14 ani: cronicari (și foto-reporter) — SIMONA BARBU, Liceul nr. 3, 14 ani: etnograf și folclorist — GABRIEL BABI, Școala generală nr. 12, 14 ani; geografi și geologi — MARCEL ZAREA și PAUL STANCIU, ambii de la Liceul nr. 3, în vîrstă de cîte 14 ani; biolog — FLORIN VOICU, Școala generală nr. 10, 13 ani; meteorolog (și desenator) — FLORIN RĂCEALĂ, Școala generală nr. 29, 13 ani.

Vara trecută, în Bucegi, s-a petrecut un fapt neobișnuit: aici, în împărăția munților și-au făcut apariția, pentru prima oară, niște... pescăruși! Ce credeți că i-a făcut să părăsească însoritul litoral și să se avînte atît de departe de mare, în zbor peste văile adînci și piscurile semețe? Același lucru care i-a determinat și pe «Șoimii Apusenilor», și pe «Vulturii Retezatului» să-și părăsească, în aceeași perioadă, locurile natale și să pornească la drum, tot prin munți și cît mai departe de casă: «EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII».

Ați înțeles, desigur, de la început chiar, că-i vorba despre niște expediționari, mai precis despre membrii echipajului constănțean, participant la expediții. Între 25 iulie și 4 august anul trecut, «pescărușii» — două fete și opt băieți de la cîteva școli din amintitul oraș — au parcurs, respectînd litera regulamentului (mergînd pe jos, pregătindu-și singuri mîncarea și dormind numai în corturi), mai bine de 150 de kilometri prin Bucegi, un itinerar greu, dar și frumos totodată (pe care îl puteți vedea în schița alăturată), de-a lungul căruia cotele și vîrfurile de peste 2000 de metri s-au succedat precum treptele unei scări. În cele zece zile efective de expediție, «pescărușii» din Constanța s-au aflat la înălțime, atît la propriu, cît și la figurat, trăind numeroase aventuri turistice și desfășurînd «O COMPLEXĂ ACTIVITATE DE CERCETARE A MASIVULUI ȘI A CURSULUI SUPERIOR AL RÎULUI IALOMIȚA». «Rezultatul acestei cercetări științifice? Printre altele, trei valoroase colecții — una de roci, alta de plante, iar cea de a treia de... reptile — pentru care juriul concursului le-a acordat trofeul «CASETA DE CRISTAL».

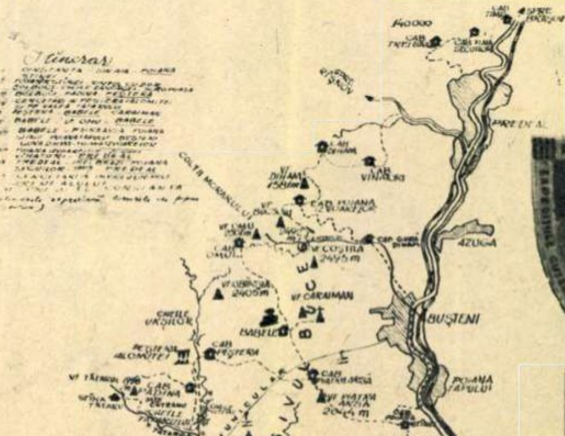

CALEIDOSCOP

- **media de vîrstă a echipajului a fost de aproape 14 ani, iar media... mediilor din anul școlar trecut de 9,44;**
- *pe lîngă trofeul amintit, echipajul a mai primit și alte premii și distincții, printre care și diploma «pentru cea mai frumoasă fotografie», jurnalul «pescărușilor» fiind singurul dintre toate celelalte care, pe lîngă fotografiile alb-negru, conține și numeroase (și frumoase totodată) fotografii color;*
- **avînd în trusa sanitară ser antiviperin, «pescărușii» au avut curajul și și-au permis să prindă și să transforme în... material didactic o viperă rară (după cum susțin ei).**

Vineri, 23 ianuarie, la Constanța, în cadrul unei entuziaste întîlniri cu cititorii, reprezentanți ai redacției noastre au înminat echipajului «Pescăruș 1» trofeul **«CASETA DE CRISTAL»** *și medaliile* **«EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII».**

TAINA CORBULUI DE AUR

108

Scenariu: **IULIU RAȚIU**
Ilustrații: **TEODOR BOGOI**

2

ANUL 1445, ÎN TINUTUL DE GRANITĂ AL HATEGULUI. LA MOARTEA UNCHIULUI SĂU, NAN, COSTEA PRIMEȘTE, CA MOSTENIRE, UN INEL CU UN CORB INCRUSTAT PE EL. ÎN ZIUA ÎNMORMÎNTĂRII APARE UN STRĂIN CARE ARE UN INEL ASEMĂNATOR ȘI, DUPĂ CE ARUNCĂ UN PUMN DE TĂRÎNĂ PESTE SICRIU, DISPARE ÎN CEA MAI MARE GRABĂ.

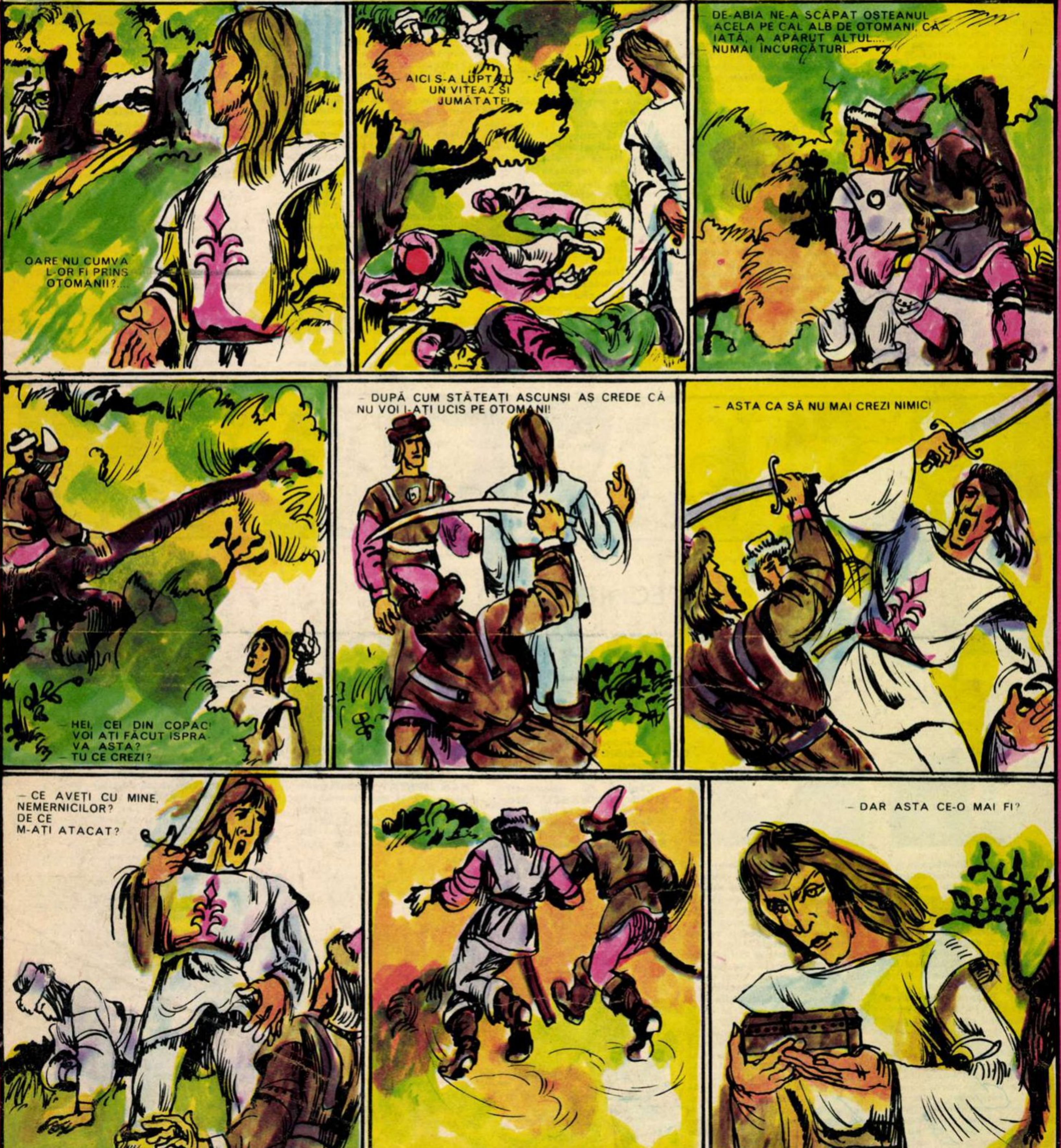
OARE NU CUMVA L-OR FI PRINS OTOMANII?...
AICI S-A LUPTAT UN VITEAZ ȘI JUMĂTATE!
— DE-ABIA NE-A SCĂPAT OSTEANUL ACELA PE CAL ALB DE OTOMANI, CĂ IATĂ, A APĂRUT ALTUL....
— NUMAI ÎNCURCĂTURI....
— HEI, CEI DIN COPAC! VOI AȚI FĂCUT ISPRAVA ASTA?
— TU CE CREZI?
— DUPĂ CUM STĂTEAȚI ASCUNȘI AȘ CREDE CĂ NU VOI I-AȚI UCIS PE OTOMANI!
— ASTA CA SĂ NU MAI CREZI NIMIC!
— CE AVEȚI CU MINE, NEMERNICILOR? DE CE M-AȚI ATACAT?
CEI DOI AU TULIT-O ÎNSĂ LA FUGĂ....
— DAR ASTA CE-O MAI FI?
(VA URMA)

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura Scînteii; Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.
Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS

Cutezătorii 5

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

Cutezătorii

6

JOI, 5 FEBRUARIE, 1970, ANUL IV

(124)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ÎN ACEST NUMĂR:

- **Ancheta noastră: «CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL UNUI BILET DE CINEMA»?** (PAG. 4-5)
- *ORIZONT OȘENESC* (PAG. 6-7)
- ÎN CĂUTAREA ORAȘELOR SCUFUNDATE (PAG. 8-9)
- **OCHII CELOR... ȘAPTE OCHI!** (PAG. 10-11)

a ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

SĂPTĂMÎNA TRECUTĂ A FOST PUBLICAT COMUNICATUL CU PRIVIRE LA ÎNDEPLINIREA PLANULUI DE STAT DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA PE ANUL 1969, AN ÎN CARE S-AU OBȚINUT REALIZĂRI DE SEAMĂ ÎN TOATE DOMENIILE VIEȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE. POTENȚIALUL INDUSTRIEI NOASTRE SOCIALISTE, BUNĂOARĂ, ESTE OGLINDIT DE FAPTUL CĂ PRODUCȚIA DIN 1969 ESTE APROAPE EGALĂ CU PRODUCȚIA OBȚINUTĂ ÎN ÎNTREAGA PERIOADĂ A ANILOR 1951—1956. AGRICULTURA A FOST DOTATĂ ÎN ANUL CARE A TRECUT CU APROAPE 9 400 TRACTOARE, PESTE 2 800 SEMĂNĂTORI MECANICE, CIRCA 4 400 COMBINE PENTRU CEREALE ȘI CU ALTE MAȘINI PERFECȚIONATE.

AU CONTINUAT LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚII PE MARILE ȘANTIERE ALE ȚĂRII — SISTEMUL HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE «PORȚILE DE FIER», CENTRALA TERMOELECTRICĂ DE LA DEVA, HIDROCENTRALA DE PE LOTRU, COMBINATUL SIDERURGIC GALAȚI, COMBINATUL PETROCHIMIC PITEȘTI. DE ASEMENEA, ÎN 1969 AU ÎNCEPUT LUCRĂRILE LA UN NUMĂR DE 250 OBIECTIVE INDUSTRIALE.

CONDIȚIILE DE LOCUIT ALE POPULAȚIEI AU CONTINUAT SĂ SE ÎMBUNĂTĂȚEASCĂ. CONSTRUINDU-SE ȘI DÎNDU-SE ÎN FOLOSINȚĂ 139 000 LOCUINȚE, LA ORAȘE ȘI SATE. S-A DEZVOLTAT BAZA MATERIALĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE TOATE GRADELE, DÎNDU-SE ÎN FOLOSINȚĂ PESTE 2 700 SĂLI DE CLASĂ.

A CRESCUT ÎN CONTINUARE NIVELUL DE TRAI MATERIAL ȘI CULTURAL AL POPULAȚIEI CARE, LA 1 IANUARIE 1970, A FOST DE 20 140 000 LOCUITORI, MAI MULT CU PESTE UN MILION DECÎT LA SFÎRȘITUL LUI 1965.

BILANȚUL POZITIV AL REALIZĂRILOR ANULUI 1969, HOTĂRÎREA CU CARE OAMENII MUNCII DE PE ÎNTREG CUPRINSUL ȚĂRII AU PORNIT SĂ-ȘI ÎNDEPLINEASCĂ ȘI DEPĂȘEASCĂ SARCINILE DE PLAN ÎNCĂ DE LA ÎNCEPUTUL ACESTUI AN, CONSTITUIE CHEZĂȘIA ÎNDEPLINIRII CU SUCCES A ÎNTREGULUI CINCINAL 1966—1970, REPREZINTĂ PREMISE TRAINICE PENTRU TRECEREA LA ÎNFĂPTUIREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE SOCIAL-ECONOMICĂ A ȚĂRII, ELABORAT DE CONGRESUL AL X-lea AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, ÎN VEDEREA FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE, A PROGRESULUI CONTINUU ȘI A PROSPERITĂȚII ROMÂNIEI SOCIALISTE.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«Dragă redacție. Mă numesc MARIANA TUȚA, sînt elevă în clasa a VI-a B la Școala generală din Broșteni, județul Argeș, și mie mi-ar plăcea să devin detectiv. Dar îmi place și literatura și aș vrea să devin scriitoare. Am citit cartea «Fram, ursul polar» și nu-mi mai iau gîndul de la o călătorie, la Pol. De curînd am citit «Jurnal de bord» de Jean Bart și vreau să mă fac marinar. Însă toți îmi spun: ești fată, nu poți tu să fii detectiv și nici marinar. Ce să fac, ce să-mi aleg mai întîi?»

Trebuie să mărturisim cu sinceritate, dragă Mariana, că într-o asemenea situație ne este destul de greu să ne descurcăm și noi cu un răspuns cît mai potrivit. Și asta dintr-un motiv foarte simplu și foarte important în același timp, și anume că, vreme de două zile, cît a durat drumul scrisorii tale pînă la redacție, noi încă nu știm ce ai mai citit și deci ce altă nouă pasiune a mai apărut în preocupările tale. Dar să presupunem că deocamdată polii atracției au rămas pentru tine aceiași pe care i-ai pomenit mai sus. Au dreptate atunci colegii care încearcă să te dezamăgească, spunîndu-ți că o fată nu poate să-și aleagă una dintre meseriile amintite? Mie mi se pare că n-au. Și iată de ce: nu numai la noi, dar și în alte țări din lume, există multe femei care lucrează în rîndul organelor ce asigură ordinea și liniștea cetățenilor. Cît despre femei — literate, tu însăți, cred, ai putea să numești pe loc măcar cîteva nume ilustre. Printre cercetătorii Polului Sud există, de asemenea, în prezent chiar, și cîteva cercetătoare. Este drept că pînă acum n-am auzit încă de vreo femeie căpitan de vapor, dar despre femei — piloți de avioane, sau despre o femeie cosmonaut, este vorba de Valentina Tereșkova, știe toată lumea. Așa că, practic, toate porțile care duc spre aceste meserii, ca și spre atîtea altele, îți sînt deschise. Dar este suficient oare numai acest lucru? Eu cred că nu. Alegerea unei meserii, făurirea unui ideal nu-i o hotărîre chiar așa de simplă, pe care s-o poți face și desface după fiecare lectură, mai mult sau mai puțin pripită. «De ce îmi aleg meseria aceasta și nu pe cealaltă?» «Am eu aptitudini, sau chiar talent pentru această meserie?». «Au cei din jurul meu cea mai mare nevoie ca eu să fac acest lucru?». «Am înfăptuit eu cît mai bine cea mai simplă îndatorire pe care o pot împlini la vîrsta mea — învățătura — pentru a atinge acest ideal?». *Dacă noi am putea răspunde foarte bine în locul tău la aceste întrebări, ți-am putea spune și ce să-ți alegi «mai întîi». Dar, se pare că, deocamdată, tu nici nu ți-ai pus asemenea întrebări, ci ai numit doar niște meserii, spre care crezi că te simți atrasă, sub influența, probabil trecătoare, a unor lecturi. Pune-ți deci «mai întîi» întrebările de care aminteam și, în funcție de răspunsurile pe care le vei da, vei afla și meseria care ți se potrivește cel mai bine. Cine știe, poate că la ea nici nu te-ai gîndit pînă acum!*

Petre Ghelmez

Aspect interior de la noul magazin universal din comuna Stremț, județul Alba.

CALENDAR

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

8 FEBRUARIE 1970 ● Se împlinesc 75 de ani de la nașterea lui **Horloghiin Cioibalsan** (m. 1952), revoluționar mongol, unul dintre fondatorii Partidului Popular Revoluționar Mongol. A fost mareșal al R.P. Mongole. Între anii 1939—1952 a fost prim-ministru.

13 FEBRUARIE 1970 ● Au trecut 35 de ani de la moartea filologului român **Ion Bianu,** profesor la Universitatea din București (n. 1856). Numele său se leagă de organizarea Bibliotecii Academiei pe care a înzestrat-o cu un mare număr de cărți și manuscrise. Sub conducerea lui Ion Bianu, s-au alcătuit lucrări însemnate de bibliografie, printre care se numără lucrarea în trei volume «Catalogul manuscriptelor românești». I. Bianu este unul dintre autorii reformei ortografice din 1904, care a fost de mare însemnătate pentru ca limba română să se scrie așa cum se vorbește.

14 FEBRUARIE 1970 ● Se împlinesc 25 de ani de la moartea lui **Constantin Godeanu** (n. 1919), erou al războiului antihitlerist. Era ucenic la Atelierele Grivița din Capitală, cînd a devenit membru al Uniunii Tineretului Comunist. Ceva mai tîrziu, a fost primit în rîndul membrilor Partidului Comunist din România. Înrolat voluntar în războiul antihitlerist, a căzut eroic în luptele din Munții Tatra (Cehoslovacia). Exemplul vieții lui C. Godeanu rămîne veșnic viu în sufletele noastre.

Bijuterii din oțel?

DA!

spun Cutezătorii

Aurul, înnobilat cu 14 sau 24 carate, se situează pe primul loc în ierarhia metalelor folosite în modelarea bijuteriilor. O migală de bijutier cere însă și...

Dar să derulăm filmul. Ne aflăm într-o cunoscută uzină bîrlădeană. Metalul incandescent. din convulsiile căruia răzbat curcubeie de foc, nu e aur, ci oțel, și suferă o altă metamorfoză. Zeci de profesii, sute de mîini își dau întîlnire în modelarea acelor globulețe strălucitoare, montate în «inelele» fără de care nu ne putem închipui un automobil mergînd.

Rulmentul românesc — căci despre această bijuterie este vorba — multiplicat în milioane de exemplare, circulă cu succes nu numai pe meleagurile noastre, ci și în numeroase țări de pe glob, vorbind în limba ul său despre talentul și pasiunea metalurgiștilor care-și merită pe deplin comparația de «șlefuitori de bijuterii».

Dacă veți zări zilele acestea, în zona satului Căteasca, județ Argeș un balon cu parașută, să nu faceți cine știe ce presupuneri. Vă vom lămuri despre ce este vorba: elevii clasei a VI- de la Școala generală din Căteasa vor lansa pentru informați meteorologice acest balon însoțit de manometru, susținut de parașută.

COPII CU CARE NE MÎNDRIM

Ștefan Nagy — elev la Școala generală nr. 2 din Cluj. El este nu numai un școlar silitor, dar și un bun constructor. Acasă și-a amenajat un mic atelier și, în acest sens, sînt concludente cîteva din lucrările sale mai recente: un magnetofon și un aparat de radio portativ care funcționează perfect.

Fără îndoială că ați auzit de orchestra «Concertino» de la Palatul pionierilor. Cunoscută nu numai în țară, ci și peste hotare, îndeosebi prin concertele prezentate în Suedia, această formație pionierească se bucură de aprecierea unanimă a colegilor, a iubitorilor de muzică.

Fotografia alăturată vă prezintă pe cîțiva dintre membrii orchestrei «Concertino».

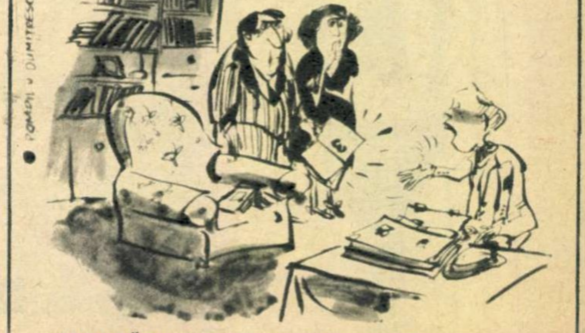

— ȘI DACĂ O SĂ VIN ÎNTR-O ZI ACASĂ CU PREMIUL NOBEL... TOT SUPĂRAȚI O SĂ FIȚI?

um și-a intitulat Luchian cunoscutul autoportret pi
arna 1906—1907? Unde se află tabloul?
2. Cînd a fost pictat tabloul «La împărțitul porumbului» și ce eveniment din viața socială a prevestit el?

CUPON NR.

3

SERIA I

ALBUMUL DE ARTĂ Cutezătorii

Vă invităm pe toți să participați la concursul CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?

Nu uitați să decupați cuponul nr. 3 și să-l păstrați. Numai cînd veți avea toate cele șase cupoane și răspunsurile la întrebări le veți trimite redacției.

Atențiune! **În numărul viitor, comunicări importante pentru participanții la concursul: CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?**

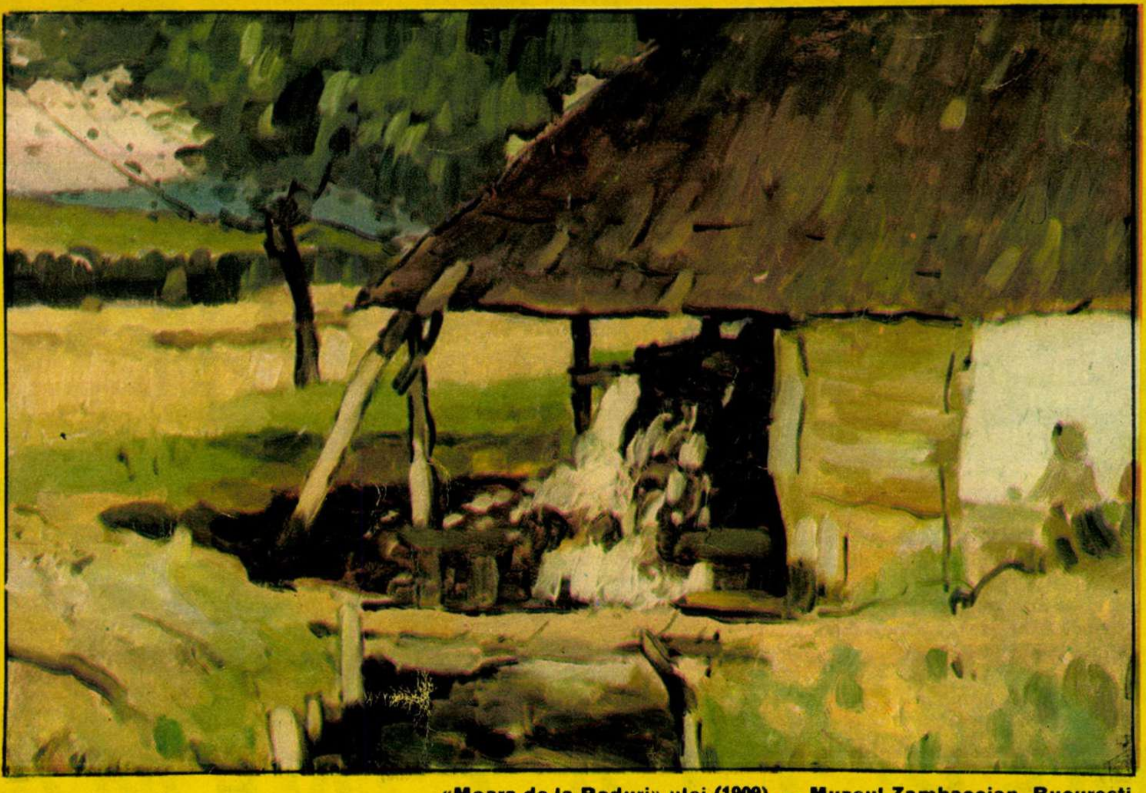

«Moara de la Poduri» ulei (1909), — Muzeul Zambaccian, București.

ȘTEFAN LUCHIAN (1868—1916)

«Pe aici sînt locuri atît de frumoase că nu te mai saturi privindu-le» — scria Luchian, de la Moinești, unui prieten. A pictat atunci cîteva dintre cele mai frumoase peisaje ale sale, printre care «Moara de la Poduri». Din natură îl atrăgeau îndeosebi colțurile mai intime și pline de poezie. Pictorul era în plinătatea maturității artistice. Stăpînea o măiestrie desăvîrșită care-i permitea să-și exprime cu claritate sentimentele. Îmbinînd aici culoarea și lumina în forme simplificate și solid construite, Luchian reușește să transmită un sentiment profund de armonie în mijlocul naturii. Culorile, transparente și strălucitoare ca smalțurile din ceramica noastră populară, sînt asternute în pensulații viguroase, peisajul căpătînd o undă de dramatism. «Natura nu trebuie să o imiți, nici să o copiezi, — spunea Luchian — trebuie să lucrezi în felul ei.» Și tot el spunea: «Noi, artiștii, privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul». Acesta a fost crezul pictorului pe care și l-a respectat în tot ceea ce a făcut. A fost alături de oamenii simpli și i-a pictat cu dragoste, în clipele lor de tihnă sau de revoltă. Cînd boala l-a impiedicat să se mai miște a continuat totuși să lucreze, pictînd splendidele sale simfonii florale, strălucitoare și dramatice. Atunci, într-un amurg, în casa lui deschisă la orice oră — istorisea Tudor Arghezi — a intrat în odaia bolnavului un tînăr purtînd sub manta o vioară. A cerut voie să cînte. Și a cîntat două ore.

— Cine ești dumneata? — a întrebat, emoționat, Luchian.

— Sînt George Enescu — a răspuns, la fel de emoționat, oaspetele.

Un artist genial îi aducea un omagiu altui artist genial. Două genii s-au întîlnit.

HORIA HORȘIA

Constructorul de pe Dunăre

De undeva, de sus, privesc îndelung podul fix...

Acolo, am fost martor la momentul culminant al zăgăzuirii Dunării. Totul, atunci la Porțile de Fier, în acele ore hotărîtoare, s-a desfășurat într-un ritm dramatic, infernal, cu o asemenea exactitate, încît aveam impresia că undeva, pe aproape, însuși Cronos fusese imobilizat. Fiecare mișcare a oamenilor era de o exactitate maximă. O singură ezitare, și șuvoiul de apă ar fi putut periclita întreaga muncă de pînă atunci. Dar nu s-a întîmplat așa ceva. Eram sigură. Pentru că acolo, în furnicarul acela de oameni, unul dintre dirijorii acestui moment era și comunistul Gheorghe Zaharia, inginer șef al șantierului baraj-uzină.

Atunci, timp de 24 de ore, continuu, una după alta, zeci de autobasculante transportau stabilopozi, blocuri de beton și piatră. În acel du-te-vino al oamenilor și mașinilor, inginerul, cu un aparat de radio-emisie era prezent cînd pe drumul bătătorit, conducînd convoiul uriașelor basculante, cînd acolo, în preajma valurilor. Un gest al său și în Dunăre se aruncau tone de piatră, tone de beton. În aer țișneau trombe uriașe de apă. Apoi, alte mașini și alte tone de beton, de piatră, de stabilopozi se cufundau în apa tulbure. De jos, din adîncuri, se înălța digul...

De la comuniști
ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Dar, în interesanta sa profesie — constructor de baraje de hidrocentrale — prin cîte asemenea momente însemnate n-a trecut Gheorghe Zaharia, la Bicaz, pe Argeș...

Cu cîțiva ani în urmă...

Pe Dunăre, Crivățul urla năprasnic. A fost adusă prima platformă plutitoare. Manevrată cu greu, a fost așezată în bătaia apei. Trebuia strunită și oprită într-un punct fix. Valurile furioase o purtau de colo — colo. O greutate stabilizatoare a fost aruncată la fundul apei. Din acest moment, oamenii au putut lucra celulele batardoului. Peste puțin timp, uriașa ancoră din mijlocul Dunării trebuia scoasă de urgență. Navele așteptau să-și continuie călătoria pe drumul de ape internațional. Pe Dunăre, Crivățul urla năprasnic. Oamenii, inginerul, îl înfruntau cu bărbăție pe platforma plutitoare. Greutatea din fundul apei fusese prinsă. În timp ce era trasă la suprafață, unul din cablurile de ancoraj s-au rupt trîntindu-l la pămînt pe inginerul Zaharia. Imobilizat, cu picioarele în gips, au urmat luni de suferință...

Azi, sînt iarăși pe același pod fix. Aici, în incinta batardoului, îl găsesc în aceeași salopetă gri, cu casca pe cap, pe inginerul Gheorghe Zaharia. Privește undeva, peste uriașele excavatoare, care sapă temelii unui nou șantier. Și, cine știe, poate că în ochii lui de constructor a și prins contur noul baraj deversor care va lega cele două hidrocentrale.

LIDIA NOVAC

Un concurs pentru un milion de reporteri!

E FRUMOS LA SĂNIUȘ DAR...ATENȚIE!

Se însera. Vălul negru al nopții se lăsa încet, încet. Luminile se aprindeau una cîte una. Luna își făcea și ea apariția ca o doamnă de elită! Pe derdeluș animația înceta. Doar cîțiva băieți mai rămăseseră cu săniile pentru o ultimă «tură». Porniră, rînd pe rînd, chiuind veseli.

Zgomotul unei căruțe se auzea de departe... Ultimul băiat care se pregătea de plecare își luă avînt și sania porni. Ceilalți copii stăteau la marginea derdelușului și povesteau, glumeau. Sania cobora vertiginos și băiatul era și el foarte vesel. Deodată, ochii i se împăienjeniră. O căruță apăru în fața lui, gata să-l strivească sub roți. Iulian Petrea se desprinse ca un fulger din grup, se aruncă prin fața calului și reuși să răstoarne sania pe care se afla Ionel. Ceilalți băieți rămaseră înmărmuriți. Le trebui cîteva secunde ca să înțeleagă ce se petrecuse. Alergară spre cei doi băieți și îi ajutară să se ridice. Ionel Ionescu îi mulțumea, printre lacrimi, prietenului său, dar Iulian, modest ca întotdeauna, tăcea. Îl ajută să-și ia sania și plecară spre casă urmați de grupul de copii. Ionel fusese salvat, dar spaima încă nu trecuse.

E frumos la săniuș dar... atenție!

GABI BURGAN, cl. a VII-a
Liceul nr. 1
Miercurea Ciuc, județul Harghita.

CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL

Cufundați în întunericul sălii de cinematograf, instalați comod într-un fotoliu, începem marea aventură. Inima bate cu putere... A fost o lovitură formidabilă! Cal și călăreț au reușit să se piardă în imensitatea preeriei. Ah, ce bine, gloanțele nu i-au ajuns! O clipă mai tîrziu, îți pare rău de soarta fetei. E atît de frumoasă!...

Și uite așa, timp de două ore, se desfășoară înaintea ta cele mai neașteptate imagini. Dialogul bine găsit face personajele mai vii. Muzica și culoarea creează parcă mai bine atmosfera. Totul e menit să ne facă a trăi adevărate emoții estetice. Fiecare moment al povestirii de pe ecran are un altfel de ecou în noi. Ne aflăm în contact cu arta, chiar dacă este cea... de a șaptea! Și fiindcă filmul face parte integrantă din viața veacului nostru, este foarte important să știm: ce primim în schimbul unui bilet de cinema?

DE CE MERGI LA CINEMA?

Aproape 500 de fete și băieți, elevi în clasele a VII-a și a VIII-a de la Școlile generale nr. 19, 24, 80 și 97 din București, ne-au răspuns la întrebarea: De ce mergi la cinema?

Spațiul nu ne îngăduie decît alegerea unui număr restrîns de răspunsuri.

Laura Stela Marcias. Mă duc la cinema numai cînd aud că e un film bun. Pentru mine, filmele bune sînt filmele care se termină cu bine.

Din ultimele filme văzute, mi-a plăcut foarte mult «Winnetou în Valea Morții», tocmai pentru că, după o luptă încordată, binele învinge răul.

Maria Ungureanu. Mă duc la cinematograf pentru a mă destinde și-mi aleg îndeosebi filmele istorice. «Dacii», «Columna lui Traian» mi-au lăsat impresii de neuitat.

Lucian Mitu. Consider cinematograful o instituție de cultură, care are ca specific povestirea palpitantă, fie că tema este din istorie, geografie sau muzică.

Dan Ionescu. Obișnuiesc să mă duc la cinema, dar numai la filmele cu cowboy.

Emilia Panait. Îmi plac numai filmele cu bătăi. De aceea, mi-a plăcut foarte mult «Un dolar găurit».

Liliana Petraș. Mă duc la cinema ca să văd comedii și filme muzicale. Dar îmi aleg și filme istorice. Mi-a plăcut mult filmul «Bătălie pentru Roma».

Dina Niculescu. Socotesc că din vizionarea filmelor pot culege o fărîmă de experiență și că, din fiecare film, pot învăța cîte ceva. Îmi plac deopotrivă comediile ca și tragediile, filmele muzicale ca și filmele polițiste. Mă mai duc la film și pentru actorul sau regizorul preferat.

Florian Petrescu. Merg la cinematograf ca să mă destind.

— Gata, ne-am ales filmul!

Andrei Z. Merg la cinema pentru că filmul îmi dezvăluie aspecte ale vieții neștiute de mine, îmi face cunoștință cu alți oameni, cu alte lumi. Această peliculă de celuloid te poate învăța atîtea și atîtea lucruri! Te poate face să rîzi sau să plîngi. A merge la cinema face parte din viața noastră. Mi-a plăcut filmul «Corabia nebunilor». M-a atras în primul rînd tema pe care o dezbate, și anume destinul omului. M-a impresionat fiecare personaj în parte, bun sau rău, precum și mediile sociale atît de diverse.

Adrian Pasculescu. Mă duc la cinema ca să petrec în compania rîsului și a umorului.

Florentina Lazăr. Îmi aleg filmele care au actorii și actrițele mele preferate. Mi-a plăcut «Winnetou în Valea Morții» pentru contrastul dintre vitejie și lașitate, pentru că îmi trezea emoții și palpitații și pentru că mai era și Pierre Brice, un actor care-mi place.

Maria Mihai. Mă duc la cinema numai pentru filmele de aventuri.

Radu Vîlsan. Merg la cinematograf pentru a mă recreea în orele libere. Dintre ultimele filme văzute mi-a plăcut «Bătălie pentru Roma», care evocă o pagină din istoria tragică a Romei. M-am bucurat că mi-am întîlnit actorii favoriți: pe Florin Piersic, Ion Dichiseanu, Emanoil Petruț.

Remaleu C. Merg la cinematograf din multe motive: pentru un actor bun, pentru o ecranizare după o piesă sau un roman. Îmi place ca un film să-mi dea de gîndit după ce plec din sală. În ultimul timp am vizionat filmul «Blow-up». L-am urmărit cu atenție, dar vă mărturisesc că nu am înțeles tot ce vrea să spună.

Ioana Grigoriță. Mă duc la cinema fiindcă ... îmi place! Ultimul film pe care l-am văzut a fost «Vă place Brahms?» Am urmărit acțiunea cu încordare, dar nu știu să spun de ce mi-a plăcut.

Sorin Iancu. Vizionarea unui film constituie pentru mine momente de liniște și recreere. Mi-a plăcut «Corabia nebunilor». Fiecare grup de oameni de pe vapor avea un univers al său, cu obiceiuri, preocupări, cu griji și bucurii.

Mihaela Halichidis. Mă duc la filme istorice pentru a mă documenta. Mi-a plăcut «Becket» nu numai pentru că a abordat un subiect din istorie, ci și pentru că ne arăta desfășurarea unei mari prietenii. Din punct de vedere al interpretării a fost extraordinar.

Doina Zeleneac. Merg la cinema pentru că acolo se poate vedea lumea în imagini, și oameni și fapte. Vreau să citez două filme care mi-au plăcut enorm. «Să trăim pînă luni», inspirat din viața școlii sovietice și care ne prezintă relațiile profesori-elevi și «Urmărirea», film american, care arată modul de viață din Texas. Subiectul filmului «Urmărirea» este extrem de interesant, iar filmul te ține încontinuu încordat. Dar subiectul nu este totul la un film; el trebuie să fie și bine regizat. Cred că «Urmărirea» este un film cu un regizor foarte bun.

— Noi ne ducem cu grupul de prieteni la cinema.

UNUI BILET DE CINEMA?

Ne-am adresat unor colaboratori ai revistei, rugîndu-i să comenteze răspunsurile cititorilor. Au cuvîntul:

Prof. univ. URSULA ȘCHIOPU

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ ALEGEM

În fiecare săptămînă ecranele cinematografelor ne ispitesc cu alte și alte pelicule. Și noi trebuie să alegem. Și nu este deloc ușor, fiindcă fiecare film ne tentează într-un fel. Unele ne plimbă prin întîmplări și fapte mai vechi, altele prin mai noi. Unele filme se petrec pe străzile Parisului, altele în orașele mari și mici ale țărilor de peste Ocean, sau chiar în Africa. Am putea spune că filmul ne plimbă în întreaga lume și ne prezintă pagini concentrate de viață, cu oameni buni sau răi, interesanți sau meschini, nefericiți sau fericiți. Există filme și filme. Așadar, este necesară o alegere.

Tot atît de adevărat este că, în timp, interesul și curiozitatea pentru filme de diferite feluri se schimbă. Într-un fel te atrage filmul la vîrsta de 6—7 ani, și în altul cînd ai 14 ani.

La 14 ani, alegerea filmului ar trebui să devină mai complexă. N-ar trebui să te mulțumești a urmări numai desfășurarea unei bătăi sau măiestria ei. (avem prea mulți amatori de încăierări spectaculoase), ci ar trebui ca dincolo de aceasta să cunoști chipuri de oameni, medii sociale, să primești niște răspunsuri prin care ca tu însuți să te cunoști mai bine.

La 14 ani, ar trebui să cauți pe ecran atracții mai subtile. Filme cu întîmplări din istorie, filme de epocă, ecranizări după operele unor mari scriitori ca: Ion Luca Caragiale, Cehov, în care faptele de viață apar mai complexe, mai adevărate, mai pline de sensuri, se potrivesc acestei vîrste.

La 14 ani, prin filmele vizionate ți se deschid noi porți spre cunoaștere. Filmul devine un act de cultură.

Eva SÎRBU critic de film

FICȚIUNEA ESTE ÎN PRIMUL RÎND FICȚIUNE

Cînd citești o carte, mai ales o carte de aventuri, ochiul minții încearcă să vadă locurile, oamenii, întîmplările, imaginează chiar înfățișarea eroilor. Dar fiecare vede altceva, reține altceva în funcție de sensibilitatea, de temperamentul său și, în ultimă instanță, de capacitatea lui creatoare. În fața ecranului, puterea de a imagina nu mai are ce face. Aici totul se vede. Cineva, un cineva numit regizor a hotărît totul pentru noi. Și cum vor arăta eroii, și locurile, și ce întîmplări se vor desfășura sub ochii noștri. Sîntem puși să privim o suită de întîmplări. Ni s-a luat dreptul de a fantaza, dar ni se oferă în schimb acela de a vedea cu ochii noștri o poveste care, grație tocmai imaginii, devine posibilă și cel puțin pentru timpul în care vedem filmul — adevărată. Se întîmplă, și nu odată, chiar și oamenilor în toată firea să se lase păcăliți de această fantastică putere de convingere a imaginii și să ia întîmplările văzute la cinematograf drept adevărate. Numai că, pentru ei, nu-i atît de grav cît poate fi pentru tineri. Există în occident statistici care stabilesc o legătură foarte strînsă între prezența pe ecrane a unor filme de groază și creșterea infracționismului în rîndul tinerilor. Sigur că nu orice tînăr care iese de la un astfel de film simte nevoia să tragă cu pistolul. Dar e la fel de adevărat că, după ce ai stat un ceas și jumătate în fața unor imagini palpitante, cu eroi formidabili și din cale afară de viteji, care au de făcut față unor situații nemaipomenit de periculoase, simți nevoia cel puțin să iei autobuzul din mers sau să treci stopul pe roșu. Asta în cazul cel mai fericit. Capacitatea tinerilor de a intra în pielea personajelor văzute la cinematograf este infinit mai mare decît a adulților. Fiindcă ei vin în fața ecranului cu un plus de naivitate, de încredere în adevărul poveștii de pe pînză, și de participare la acțiunea filmului. O elevă din clasa a IX-a a trimis redacției noastre o scrisoare în care întreba dacă e adevărat că Alain Delon a murit în «Samuraiul»... Pentru că în mintea ei Alain Delon și Samuraiul erau una și aceeași persoană. Și probabil că, așa cum a crezut în moartea lui Alain Delon, a crezut, imagine cu imagine, tot filmul. Și atunci ce e de făcut? Cred că ar fi necesară o îndrumare pe linia familiarizării tinerilor cu filmul. Ar trebui învățați **să vadă** *un film, înțelegînd prin asta să discearnă adevărul de invenția pură, valoarea, de lipsa de valoare, dar mai ales să învețe să tragă o linie între întîmplările senzaționale ale unui film și realitate. Să învețe să privească filmele de aventuri fantastice, ca pe niște cărți cu povești în imagini. Pentru că, de fapt, nu sînt decît povești, unele mai bine ticluite, altele chiar foarte prost.*

Em. MACARIE—economist

CU PUMNI ȘI CARATE

Nu-mi este deloc ușor să aleg un film pentru băiatul meu de 13 ani, cu atît mai mult cu cît, s-o recunoaștem, există foarte puține filme care să poarte mențiunea «pentru copii». În schimb, filmele cu «poc și pac», cu pumni și «carate» te cheamă din toate părțile. Ați încercat să faceți vreodată o statistică, să zicem pe o lună, ca să vedem cîte filme de aventuri rulează la cinematografele din București? Să nu mă înțelegeți greșit, nu sînt împotriva unor filme ca «Beru și Comisarul San Antonio» sau «Taina leului» și altele de acest gen, dar aș dori pe ecrane o programare mai variată pentru copii.

De aceea m-am bucurat că și unii tineri, prin răspunsurile lor, și-au manifestat și alte preferințe decît acelea pentru filmul de aventuri.

Este evident greșit ca singurul criteriu de alegere a unui film să fie prezența largă a bătăilor sau a cow-boy-lor. Și evident, greșit este să te duci la filme nepotrivite vîrstei. De aceea, filmele «Blow-up» și «Vă place Brahms»? n-au fost înțelese de cei care le-au vizionat.

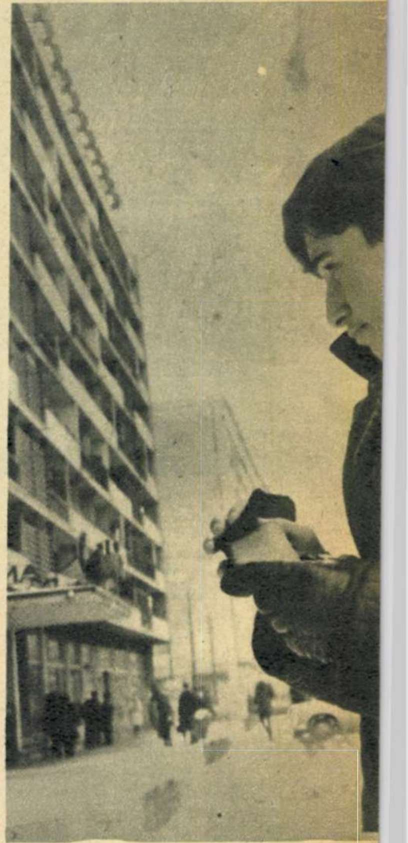

— Nu întotdeauna este cazul să regreți că n-ai găsit un bilet.

— Ne place să privim reclamel filmului...

Aveți un bilet în plus?

... Dar să și discutăm...

Discuția noastră se oprește deocamdată aici, rămînînd însă deschisă. Ne interesează părerile voastre despre ceea ce ați citit în aceste pagini, cu ce sînteți sau nu sînteți de acord, ce așteptați voi, cititorii «Cutezătorilor», în schimbul unui bilet de cinema?

FOARTE IMPORTANT!

Răspundeți pe adresa: Revista «Cutezătorii», Piața Scînteii nr. 1 — București. Cu mențiunea: **CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL UNUI BILET DE CINEMA?**

ORIZONT OȘENESC

de PATIȚA SILVESTRU

Fotografii de IONIȚĂ GH. ANDRON

În multe școli sătmărene pionierii au strîns minunate comori etnografice, cu care își desfată privirile în ceasurile de răgaz și își cultivă mintea și simțămintele în clipele de meditație. Vama, veche așezare din Țara Oașului, și-a concentrat tot ce are mai de preț în domeniul creației locale — ceramică, străvechi obiecte casnice din lemn, «ștergurí» (prosoape), icoane pe sticlă, costume purtate de străbunicii copiilor de azi etc. — într-o casă a cărei temelie au pus-o contemporanii lui Horia, Cloșca și Crișan.

La Școala generală nr. 1 din Negrești, după ce am ascultat o «țîpuritură» (cîntec oșenesc), redată cu farmec neasemuit de două pioniere, am pășit în sala rezervată muzeului unității de pionieri. Cum spunea undeva Arghezi despre localitățile așezate în pantă, că «dealul s-a încălțat cu satul pînă la glezne», tot așa se poate afirma că pereții acestui muzeu s-au îmbrăcat cu Țara pînă în grindă. Ce mîndre costume strămoșești, coborîte parcă din metopele Columnei lui Traian, stau mărturie a gustului și durabilității unui vrednic popor! Între vasele vechi, cu înflorituri atît de proaspete, se disting «hîrgăurile» (ulcioare în formă de paner), de toate mărimile și «olurile» (ulcioare cu siluetă de amforă).

Nu departe de școala negreșteană se găsește colecția de o valoare inestimabilă a tovarășului Ioniță Gh. Andron, prietenul pionierilor. Aci se învață istoria pe viu. Din curtea casei te întîmpină așezăminte ciobănești, încît ai impresia că acum iese în ușa stînii o băciță ca-n povești, cu legătura de caș proaspăt, gata de atîrnat în prepeleacul din preajmă.

Colindînd adesea, ca vînător, satele oșenilor și fiind îndrăgostit de oameni și de datini, tovarășul Andron a prins pe pelicula fotografică mii de imagini ale peisajului și vieții clocotitoare, pe care în parte le-a rînduit pe zidurile locuinței sale, ridicîndu-i valoarea acesteia la rang de unic muzeu. Fotografia unui bătrîn semeț, în port local, privind nemărginirea zărilor cu ochii vulturești, a fost botezat «Marele sfetnic». Un grup de țărani stînd la sfat, cu înfățișare aspră și privire dîrză, ivită sub streașina chicei sure, a fost atît de sugestiv intitulat: «Sfătuitorii lui Decebal». Una dintre sutele de mirese suave, cu părul «înstruțat» (împodobit) este alintată cu epitetul desprins din legende: «Împărăteasa».

La Certeze, micuții oșeni cu fețele rumene ca mărul, de cum «îs țîpați», (lăsați acasă) de la școală, își plimbă opincuțele prin toate tainițile vetrei părintești, adunînd cu sîrg «vechituri» prețioase pentru muzeul lor în plină dezvoltare. Aci totul are iz de legendă. Chiar și sfiiciunea copiilor seamănă cu a imaginilor hieratice din icoanele pe sticlă. O altă comună din partea locului, botezată de sciți sau agatîrși, Comîrzana, și-ar trage numele de la «cămara zînelor», se încumetă să susțină bogata imaginație

În brațele mamei.

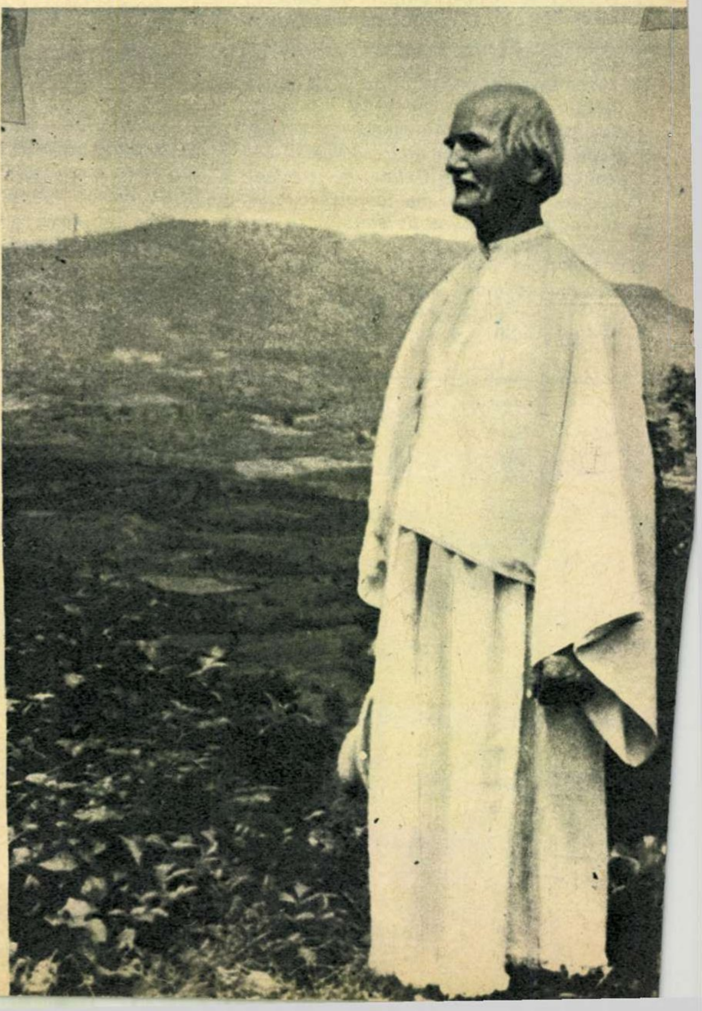

Demnitate.

„Urmașii lui Decebal"

a localnicilor.

La cîțiva zeci de kilometri în afara perimetrului Țării Oașului, în inima orașului Satu Mare, o forță neasemuită a smuls alese comori oșenești și le-a pus la răscruci de drumuri multe, să fie văzute și admirate de cît mai numeroși amatori de adevăruri și frumuseți autentice. Această forță se numește dragostea de patrie și de popor și cu sprijinul pionierilor ea a pus temelia muzeului oșenesc de la Școala generală nr. 1 din Satu Mare.

În colecția sătmăreană își dau fericită întîlnire mărturii concrete ale întregului Oaș. Pereții sînt împodobiți cu ceramică veche și nouă, de toate formele și nuanțele culorilor. Blidele sînt străjuite de ștergari cu motive zoomorfe (acestea fiind cele mai vechi), florale sau geometrice. Culorile stinse ale imaginilor animaliere sau aprinse ale celor florale, sînt de origină vegetală, extrase cu multă migală din «buruienile cîmpului». Dintre exponate, ne privesc parca din preajmă figuri de oșeni surprinse de fotograf în diferite ipostaze. La Sîrba Oilor (străveche întovărășire ciobănească), lumea petrece în plină primăvară, sub cerul liber, așa cum de mii de ani numai oamenii aceștia frumoși și plini de vigoare fizică și sufletească sînt în măsură s-o facă.

Pregătirea miresei pentru nuntă, alaiul nuntașilor, o horă îndrăcită, sau o plimbare a tinerilor în peisai montan, un copilandru doinînd din fluier, un bătrîn scrutînd depărtările, sau «coconi» (copii) jucîndu-se interioare de case oșenești, iată doar cîteva dintre «icoanele vii» care fac simțită atmosfera oșenească, culoarea locală în acest frumos muzeu. În restul încăperii, diferite obiecte casnice: război de țesut, plug de lemn, vase din trunchiuri masive de copaci, scaune cioplite, furci încrustate cu patima dorului ș.a.m.d. Din loc în loc cîte o icoană stilizată pe sticlă, scoate mai mult în relief viața din imaginile reale ale oamenilor născuți pe aceste plaiuri.

In aceste muzee, se țin lecții în adevăratul înțeles al cuvîntului. Și nu numai de istorie sau geografie, ci și de desen (pictură) și literatură (folclor). Căci aci totul instruiește și educă. Așa cum voinicul din poveste sorbind–în timpul luptei cu balaurul–din ulciorul cu apă vie, și-a înzecit puterile, la fel și pionierii sătmăreni ies zilnic cu sutele din incinta acestor lăcașuri cu forțele sporite, deprinzînd de la străbunii și părinții lor gusturi alese și puternice simțăminte de iubire și respect față de tradițiile valoroase ale poporului. De aceea privirea lor e senină și plină de încredere în viitorul nostru.

Credem că nici o excursie care trece prin Satu Mare nu poate fi considerată pe deplin izbutită dacă nu poposește și în aceste sanctuare oșenești, ridicate prin strădania copiilor. Iar dacă beneficiază și de competentele tălmăciri ale unui animator ca tovarășul Andron, vizitatorul se poate considera răsfățatul oșenilor.

Un colț din muzeul oșenesc organizat de către pionieri.

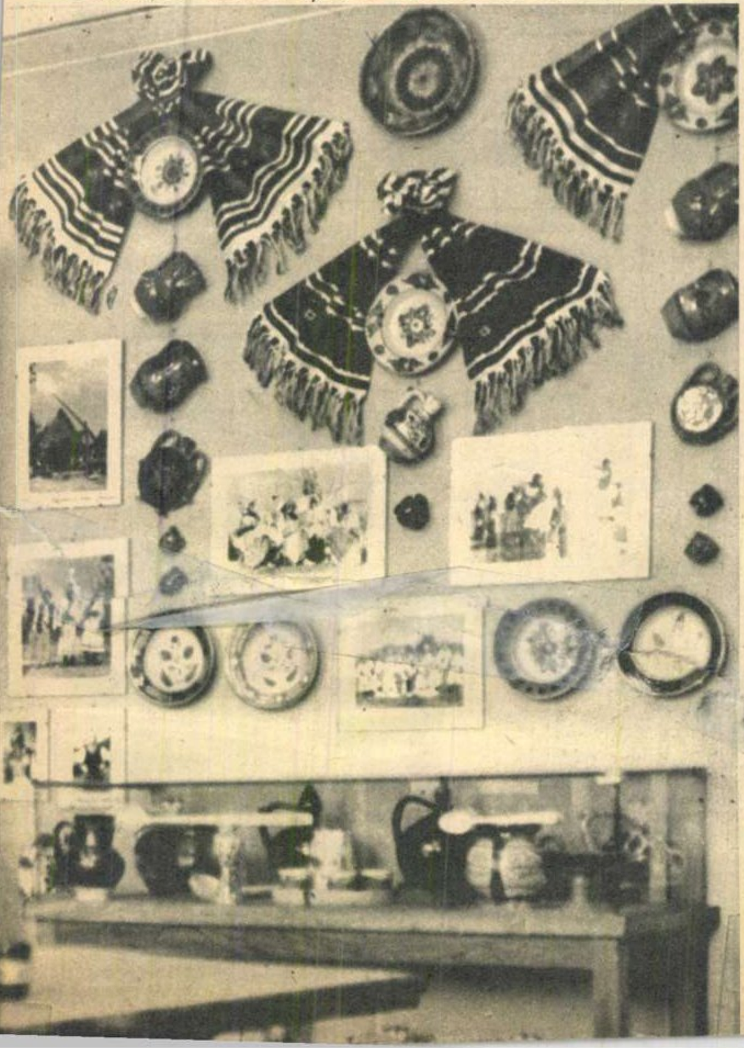

Alai de nuntă la Bicsad.

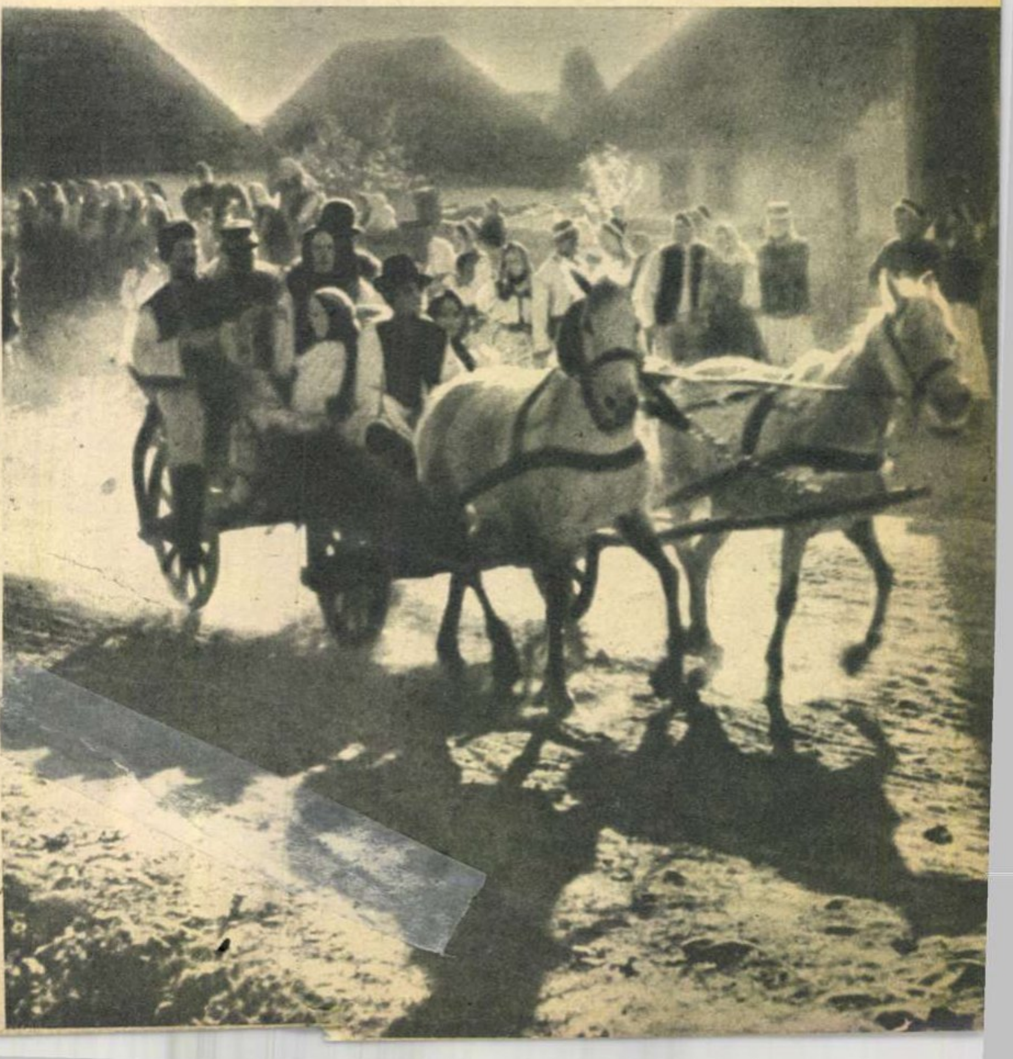

ÎN CĂUTAREA ORAȘELO

Apele mărilor sînt un veritabil muzeu arheologic, ascunzînd comori fabuloase și opere de artă unice. Să ne gîndim la sutele de mii de vase care s-au scufundat de-a lungul mileniilor, în încleștări cu urgiile naturii dezlănțuite sau în lupte navale; să ne aducem aminte de zecile de orașe, cîndva porturi înfloritoare, care sînt astăzi acoperite de apele mării, fie din cauza unor cataclisme naturale — cum este cazul orașului Port Royal, din Jamaica, scufundat de un cutremur în 1692 — fie în urma scufundării lente a țărmului, cum s-a întîmplat cu orașul Agger, din Danemarca, sau cu orașul maiașilor din peninsula Yucatan, ale cărui ruine se văd și astăzi, prin apele limpezi ale mării, în apropierea localității mexicane Campeche. Să ne gîndim la ipotetica Atlantidă și veți vedea că nu greșim afirmînd că multe taine ale istoriei vor putea fi descifrate răscolind fundul mărilor...

PUȚINĂ ISTORIE

La începutul secolului nostru, lîngă coasta Etruriei — o regiune din Italia — scafandrii scot din fundul mării faimoasa statuie de bronz a lui Apollo Piombino. În 1901, lîngă insula Anticytera, este scos la suprafață un grup de statui splendide, printre care se află una din cele mai renumite sculpturi ale antichității: «Efebul», aflată astăzi la muzeul din Atena.

Acum 1500 de ani această amforă era un banal obiect casnic.

Descoperirile urmează una după alta. Marile muzee ale lumii se împodobesc cu opere din cele mai valoroase. În 1907, superbele statui de piatră, marmură și bronz găsite în rada portului tunisian Mahdia, în 1925, statuia lui Hermes, în 1927, statuia lui Zeus de la Artemission. În 1948, Cousteau, Taillez și Dumas scot din epava unei uriașe galere antice alte opere de artă, pentru ca, începînd din 1964, în Jamaica, echipa lui Robert Marx să recupereze, an de an, nenumărate obiecte de preț din orașul scufundat Port Royal.

Tuturor acestora li se adaugă lunga listă de tezaure de preț — lingouri de aur și argint, monede și pietre prețioase — recuperate de-a lungul anilor de pe epavele galioanelor spaniole ale «Flotei de argint» sau de pe vasele scufundate în timpul ultimelor războaie.

Porțile celui mai bogat muzeu din lume — muzeul «lumii tăcerii» au fost astfel desferecate de acvanauți.

Omul care aduce la lumină trecutul.

MISTERELE PONTULUI EUXIN

Bineînțeles că țărmurile fertile ale Mării Negre nu puteau să scape atenției cercetătorilor. Existența a numeroase orașe-cetăți, înființate pe malurile Pontului Euxin de către coloniștii greci — Callatis, Parthenopolis, Stratonis, Tomis, Istria etc. — presupunea cu necesitate prezența a numeroase vestigii arheologice submarine. Cu atît mai mult cu cît săpăturile începute în 1924 la Callatis au scos la iveală un fapt surprinzător: zidul de incintă al orașului se continua... sub apele mării. Așadar, o bună parte a vestitului port de altădată, ce-și bătea monedă proprie, s-a scufundat încetul cu încetul. Urmele trecutului dormitau adînc îngropate în nisip, sub oglinda mării. Ca să ajungă la ele, acvanauții trebuiau doar să întindă mîna.

Prima încercare a făcut-o — prin anul 1963 — regizorul Ion Bostan, cu ocazia realizării filmului «Callatis». Investigațiile efectuate în timpul filmărilor subacvatice au dovedit că aproape două treimi din oraș se aflau dincolo de țărm, sub apa mării.

OM LA APĂ!

Un bărbat slăbuț, nu prea înalt, cu chipul smead și părul negru; un om tăcut, retras, ce nu iubește zgomotul. L-ați întîlnit de multe ori, vara, pe țărmul mării: în picioare cu labe de broască, îmbrăcat într-un costum de scufundător, din neopren, negru, cu o dungă galbenă pe umeri, purtînd în spate — ca pe o raniță — cele două butelii cu aer comprimat, iar pe față vizorul de sticlă. Este inginerul Vasile Cosma, de la Studioul cinematografic «Al. Sahia», unul din cei mai pasionați scufundători și cercetători ai mării, de numele căruia sînt legate numeroase descoperiri arheologice submarine.

Colaborînd cu el de mulți ani și cunoscîndu-i bine preocupările, îmi este greu mie, autorul acestor rînduri, să vorbesc despre el. De aceea, am preferat discuția liberă, interviul.

— Ce te-a atras către lumea misterioasă a adîncurilor?

— Atracția nu s-a manifestat dintr-o dată; terenul a fost pregătit încă din copilărie, cînd sportul meu preferat era înotul. Apoi am cunoscut marea...

— Cum îți explici că marea te-a cucerit în asemenea măsură?

— Nu știu. Poate pentru că sub apă, eliberat de greutate, încerci sentimentul zborului; un fenomen similar imponderabilității îți permite să evoluezi aidoma păsărilor în spațiu. De fapt, suprafața apei este punctul de referință față de care se poate zbura în două sensuri: deasupra, în văzduh, și dedesubt, spre înălțimea munților din adîncuri. Ma-

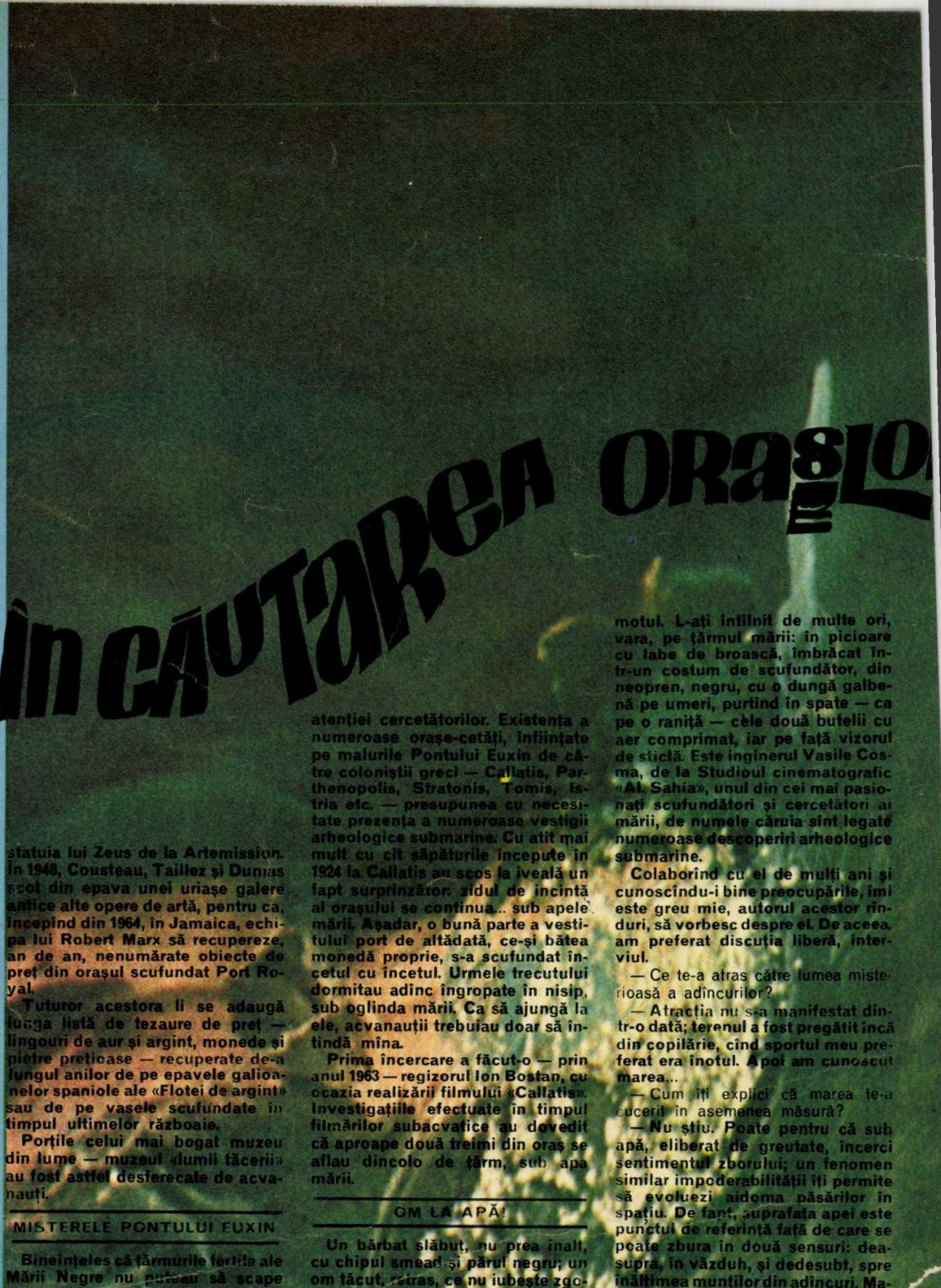

Somnul acestei coloane de marmură a luat sfîrșit.

Cutezătorii mărilor.

Iată-le, [illegible]...

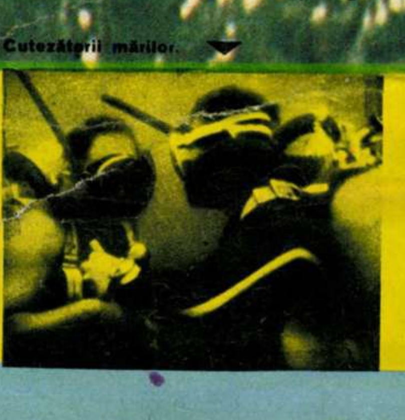

rea este un bun camarad, de care, atunci cînd i-ai obținut prietenia, nu te mai poți despărți.

— Cînd ai făcut prima scufundare?

— La rîu, ca orice copil din lume: de voie, căutînd pietre sub apă, sau de nevoie, adică atunci cînd vreun prieten mă «băga la fund». Prima scufundare adevărată am făcut-o însă în 1959, cînd mi-am procurat vizor, tub respirator și labe. Iar în 1962 am reușit să aspir pentru prima dată aerul furnizat de propriul meu aparat autonom.

O PREMIERĂ SUBMARINĂ

— Ce te-a atras înspre căutarea vestigiilor trecutului, către arheologia submarină?

SCUFUNDATE

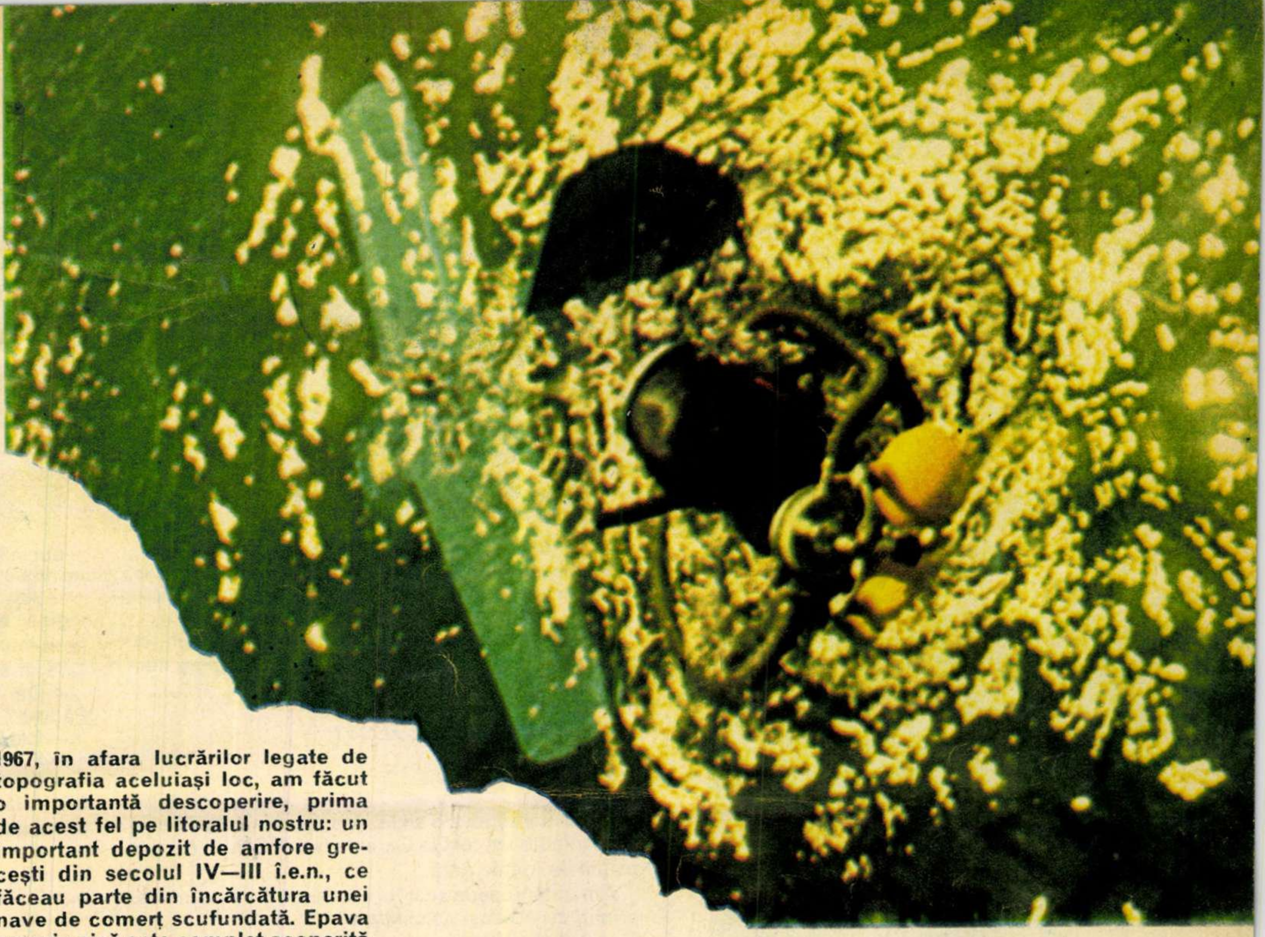

▲ Spre adîncuri...

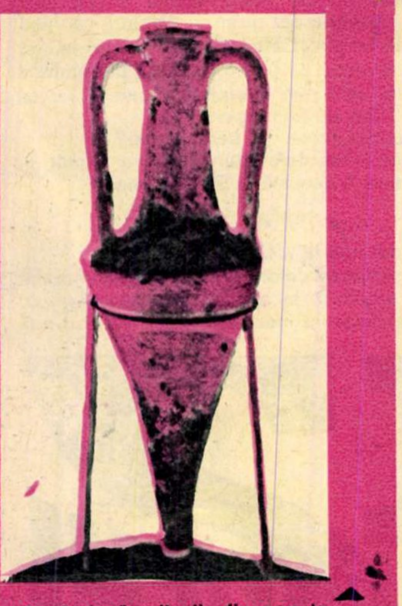

După două milenii, din nou la soare.

— Prima descoperire: un fragment de amforă, găsit pe plaja «2 Mai», în 1963. A început cu o reacție normală: un amestec de curiozitate și dorință de a identifica obiecte ce au aparținut unor oameni care au trăit cu două milenii înaintea noastră. Bineînțeles, au apărut probleme ce trebuiau elucidate. A trebuit să-mi petrec multe ore prin biblioteci, pentru a dobîndi cunoștințele necesare acestei activități: metodele de lucru proprii arheologiei submarine, istoria antică, navigația, arhitectura navală, construcția și arhitectura antică, materialele și tehnologia vaselor din ceramică, prelucrarea metalelor etc.

Tot ce am găsit sub apă în primii ani de activitate, cînd nu dispuneam de cunoștințe de specialitate, a fost un simplu pescuit — și încă făcut la întîmplare.

Anii 1965 și 1966 au însă pentru mine o semnificație deosebită; atunci am început să prospectez ordonat și metodic bazinul și rada portului antic Callatis. În august 1967, în afara lucrărilor legate de topografia aceluiași loc, am făcut o importantă descoperire, prima de acest fel pe litoralul nostru: un important depozit de amfore grecești din secolul IV—III î.e.n., ce făceau parte din încărcătura unei nave de comerț scufundată. Epava propriu-zisă este complet acoperită de nisip, fără a fi trădată nici cea mai mică denivelare a fundului mării. Nava a fost dată în vileag de încărcătura de amfore ce s-a împrăștiat după dezastru. Am determinat poziția navei cu mare precizie, iar o parte din amfore au fost scoase la suprafață și expuse la Muzeul marinei române din Constanța. Ar fi necesare însă o muncă intensă și mijloace tehnice importante pentru a se efectua în continuare săpături submarine pe locul epavei și a se scoate la suprafață tot ce ascunde încă nisipul.

— Cu ce alți cercetători ai «lumii tăcerii» ai colaborat?

— În anul 1966 am cunoscut pe plaja de la «2 Mai» pe căpitanul locotenent Constantin Scarlat, un scufundător desăvîrșit și cu totul devotat cercetărilor submarine. După cum era normal, am devenit prieteni și am început o colaborare rodnică. Am conlucrat în anii 1966 și 1967, marea răsplătindu-ne cu generozitate eforturile. Numeroasele obiecte recuperate constituie zestrea Secției de arheologie submarină înființată pe lîngă muzeul din Mangalia. Actualmente, acest fond muzeistic a fost transferat la Muzeul marinei române din Constanța. Alături de Scarlat se afla un mănunchi de scufundători, pentru care marea reprezenta totul: N. Radu, Matei Alexandru, N. Voica, P. Nichifor, precum și scufundătoarea Gabriela Olaru.

Din anul 1969, făcînd parte din comitetul Secției de arheologie submarină a Muzeului de arheologie din Constanța, mi-am îndreptat toate eforturile în vederea dezvoltării acestui tînăr dar competent colectiv.

ORAȘUL SUBACVATIC

— Am văzut de curînd, în jurnalul cinematografic «Orizont științific» nr. 11 un subiect realizat de dumneata despre o descoperire recentă, lîngă portul Constanța. Povestește-ne despre ea.

— In iulie 1969, am descoperit — în imediata vecinătate a portului Constanța — un depozit arheologic a cărui importanță este încă greu de imaginat. Vă veți mira poate dacă vă spun că, în vara aceasta, am străbătut de nenumărate ori sectorul cu vestigii, fără a observa nimic deosebit. Același lucru îl făcuseră, aproape zilnic, nenumărați colegi de scufundare din Constanța. Stratul gros de scoici păstra bine secretul.

Poate am fost favorizat trecînd pe acolo la o anumită oră, cînd orientarea luminii a sporit contrastul detaliilor. Sub crusta groasă a unei proeminențe, mi s-a părut că zăresc o linie dreaptă — semn ce trădează de multe ori intervenția omului. Am răzuit cu cuțitul stratul gros de scoici. Depunerea de calcar nu lăsa să se vadă albul strălucitor al marmurei. Am ezitat o clipă. «Desigur, este un bloc de piatră, pierdut cînd s-a construit digul», mi-am zis. Pentru a mă convinge, am apucat un drug ce se afla în apropiere și am spart un mic colț. Este greu să vă redau surpriza mea cînd am văzut strălucirea marmurei apărînd în spărtură. Am răzuit cu înfrigurare și alte proeminențe învecinate, rezultatul fiind mereu același.

După cîteva zile, pe care mi le-am petrecut verificînd fiecare ridicătură, mi-am dat seama că nu poate fi vorba de cîteva piese aruncate întîmplător în mare. Pe o suprafață de circa 3 000 de metri pătrați se află îngrămădite în dezordine și acoperite de scoici și alge numeroase elemente arhitectonice antice de marmură: arhitrave uriașe, frize, coloane, capiteluri, al căror stil unitar denotă că au făcut parte din aceeași construcție. Un sarcofag întreg și cîteva capace dispersate completau tabloul.

Este clar că uscatul locuit în antichitate se întindea mult sub mare — informație prețioasă pentru stabilirea întinderii reale a orașului Tomis.

În vara anului trecut a luat ființă la Muzeul de arheologie din Constanța o secție de arheologie submarină, care și-a început activitatea cu studiul acestui obiectiv. Primul pas a fost întocmirea unei hărți cu delimitarea precisă a sectorului. Către sfîrșitul sezonului au fost scoase la suprafață primele două piese, ce se află actualmente în studiu.

— Cred că este aproape inutil să te mai întreb de proiectele pentru viitor.

— Bineînțeles. Este normal să aștept cu nerăbdare sezonul cald, pentru a continua scoaterea la suprafață a vestigiilor descoperite la Constanța. Un șantier arheologic de asemenea amploare necesită un volum de lucru care poate pretinde doi-trei ani.

*

«Dacă vreți să găsiți orașele Helike și Bura din Aheia, căutați-le sub apă». Sînt cuvintele lui Ovidiu din «Metamorfoze». Pe țărmurile Mării Negre apelul său a aflat un ecou memorabil.

DORU CHEȘU

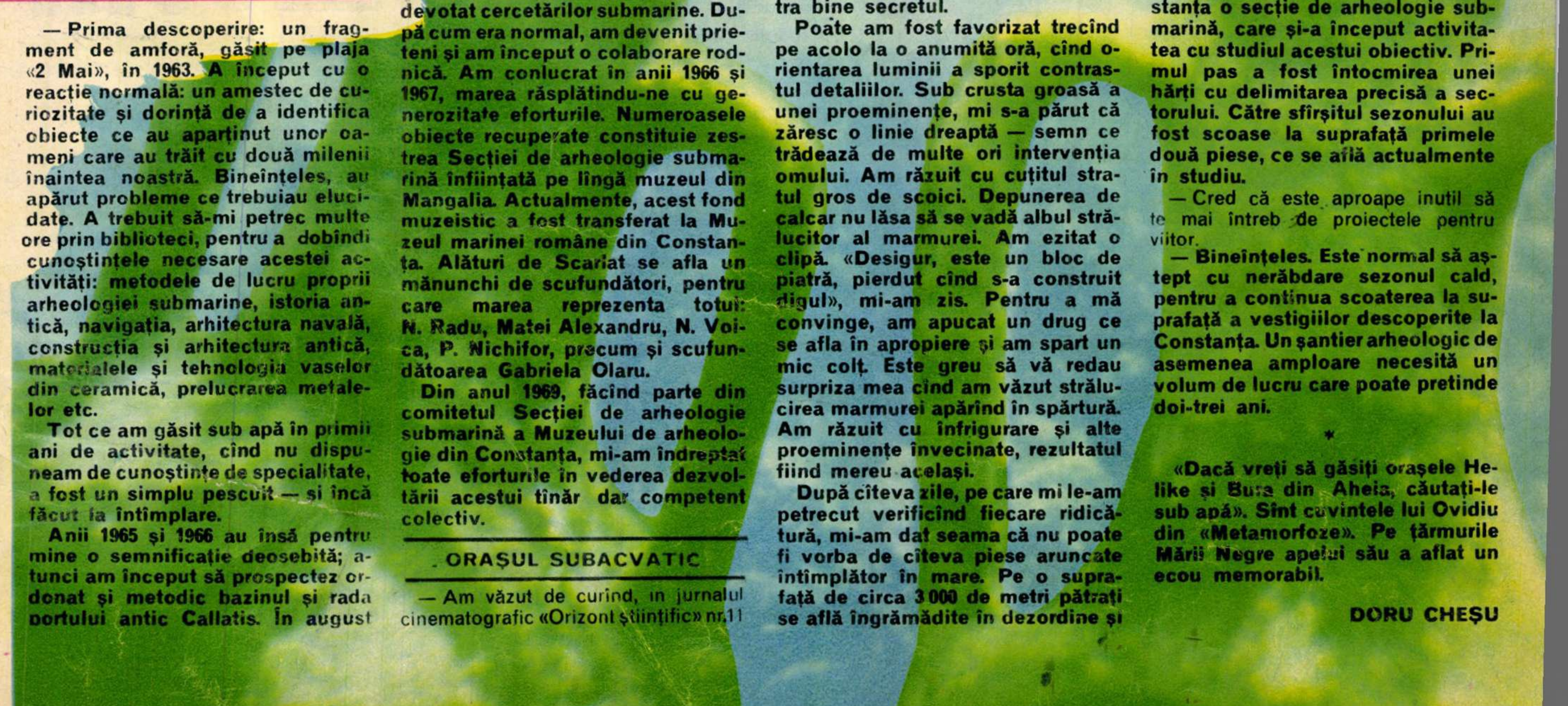

...acolo unde doarme istoria. ▼

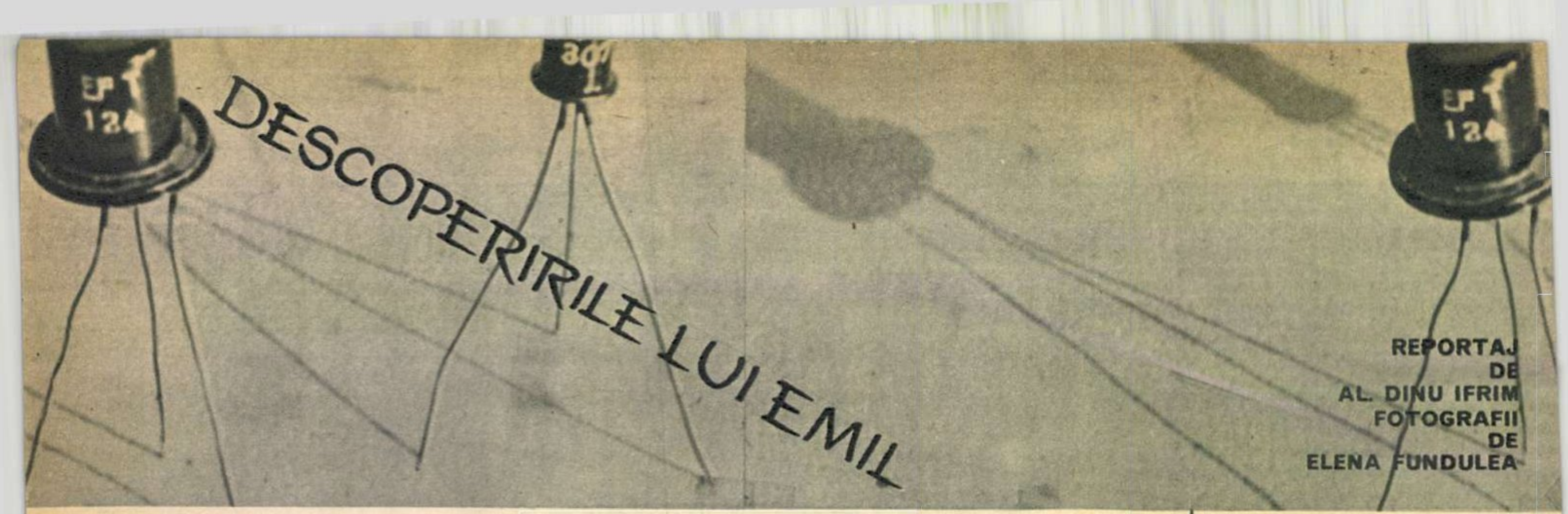

DESCOPERIRILE LUI EMIL

REPORTAJ
DE
AL. DINU IFRIM
FOTOGRAFII
DE
ELENA FUNDULEA

OCHII CELOR 7 OCHI

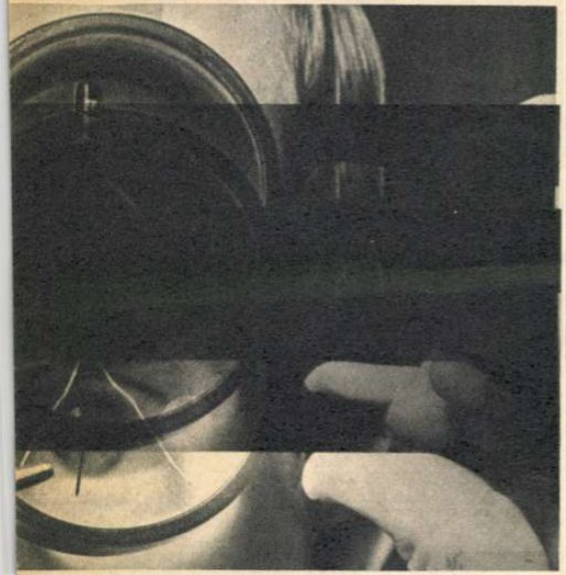

De cînd fusesem pe Lotru nu mai urcase la volan. Mai bine-zis, pe bancheta de lîngă volan, fiindcă el, Emil, nu are permis și nu poate să conducă. Mi-a spus:

— Dacă trebuie să mergem în mai multe locuri, cu mașina ne deplasăm mai rapid. Dar nu înțeleg cum vine cu cei șapte ochi...

— Ai să vezi.

— Zici că ai fost ieri acolo?

— Da.

— Socotește?

— Perfect.

N-am mai zăbovit o clipă. Am urcat în mașină și în zece minute am fost la Gara de Nord. Clădirea e la o palmă de loc de gară.

Am urcat repede scările, am deschis ușa. Am fost primiți cu aceeași amabilitate.

— Acesta e!

Emil, nerăbdător ca de obicei, s-a apropiat, s-a uitat cu gura căscată cum clipește din cei șapte ochi și, nici una — nici două, a început cu întrebările:

— Zece ori zece?

— 100

— O sută ori treizeci și opt?

— 3 800

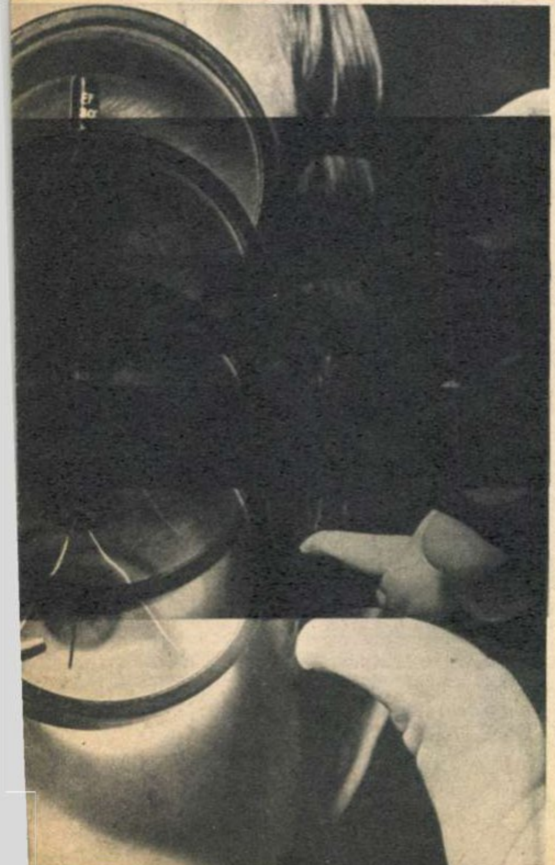

O fracțiune de secundă — și gata răspunsul. Emil s-a apropiat și mai mult, să cerceteze, să vadă.

O țesătură complicată de fire subțiri și colorate, punctată cu sute și sute de tranzistori mici cît un băț de chibrit, și mai mici chiar, își aduna impulsurile la cei șapte ochi cu globulețe de cristal, în pupilele cărora pîlpîirile de energie se transformau în cifre: răspunsurile exacte la întrebările de matematică care i se puneau.

— Așadar, un calculator electronic...

— Da, precizează Adrian Rusu, asistent universitar la facultatea de electronică, în laboratorul căreia ne aflăm. Doi dintre cei care l-au construit se află de față: studenții Lucia Miclea și Dan Tonceanu.

Emil scoate carnețelul din buzunar.

— Dacă se poate, un scurt interviu. Cît timp s-a lucrat la el?

— 320 de zile. Numai firele legate în această combinație complicată (cu 9 000 de tranzistori și rezistențe) au o lungime de aproape 2 km. Totul trebuia făcut cu mare exactitate. De altfel, fiecare student are o carte de vizită elocventă. Dan Tonceanu, bunăoară. A obținut nu mai puțin de douăsprezece premii, ajungînd în faza pe țară la toate olimpiadele de matematică la care a participat ca elev.

Emil se uită la el admirativ.

— Din școală s-au conturat succesele de acum, nu-i așa? Nu cumva ați fost chiar și pionier?

— Da, și eu, și colega mea.

Lucia Miclea, de asemenea premiantă în fiecare an de liceu, adaugă:

— Aș putea să spun că visul meu de a deveni inginer electronist atunci s-a înfiripat, l-am descoperit în paginile cu formule de fizică și matematică, care m-au captivat.

— Dar cu radio-telefonul de la mina Filipeștii de Pădure? se interesează Emil.

— Ce e cu el?

— E adevărat că tot aici, în laborator, s-a făcut?

— Da, spune Adrian Rusu. Avînd o concepție originală, la care și-a dat girul cunoscutul profesor universitar Gheorghe Cartianu, acest radio-telefon permite dispecerului să țină o legătură permanentă cu minerii din cele mai îndepărtate galerii, cu cel mai înaintat front de lucru din mină.

— Altă noutate, ceva în perspectivă?

— O instalație de televiziune pentru urmărirea circulației, ce va fi așezată în Piața Romană...

*

Am urcat din nou la volan și... la drum.

Aflat încă sub vraja celor văzute, Emil mă întreabă:

— Ai luat vreodată în mînă o chitară electrică?

— Da, chiar nepotul meu și-a făcut — și nu una, ci mai multe. Cum vine de la școală, și are timp liber, pune mîna pe ferăstrău. Dacă nu-i place cum a ieșit chitara, mai face una.

— Dar muzica electronică! se înflăcărează Emil. S-a făcut experiența cu un calculator care a interpretat perfect celebrul monolog din Hamlet.

— E vorba de interpretare...

— Dar și de creație. N-ai auzit? Chiar la noi, in țară, unii compozitori — cum ar fi Aurel Stroe — au scris muzică excelentă, utilizînd calculatoare electronice!

— Ce să mai spunem de bibliotecarul automat?! am zis.

Emil era la curent și cu acest aspect, mi-a vorbit de milioanele de documente tehnice și științifice care umplu arhivele și că, din ce în ce, acest tezaur se îmbogățește. A continuat cu aceeași convingere:

— Dacă un expert, oricît de operativ ar fi el, s-ar hotărî să citească timp de 8 ore pe zi ceea ce a apărut într-un singur an, să zicem în 1965, în domeniul tehnic și științific, l-ar apuca anul 3 000! E greu de presupus că poate să ajungă la o asemenea vîrstă matusalemică. Bibliotecarul automat, dotat de om cu o memorie extraordinară, îți consultă rafturile ticsite cu cărți pînă în tavan cu o viteză de... 120 000 de cuvinte pe minut.

Nu m-am îndoit o clipă de cele spuse de Emil, fiindcă îl stiu că citeste mult, se informează din sursele cele mai autorizate, dar n-am mai continuat discuția. Ajunsesem în altă parte a orașului, în fața unei clădiri cu linii arhitectonice moderne, înălțată nu de mult pe malul lacului Floreasca.

— Numele dumneavoastră? i s-a adresat Emil, politicos, tînărului electronist care ne-a întîmpinat.

— Valeriu Cozlovschi.

— N-am fost pînă acum într-un institut de cercetare electronică...

— Nu-i numai atît, răspunde inginerul. La noi se fac, în serie, pentru centrale electrice automate sau pentru marile laminoare de la Galați și Hunedoara, adevărate mașini cibernetice. Și încă un lucru foarte important...

Valeriu Cozlovschi ne-a invitat într-o cameră alăturată. O mașină, ca de scris, țăcănea necontenit. De la ea, niște cordoane duceau la un fel de dulap, în picioare, în interiorul căruia tot ce se afla acolo, circuite, beculețe, fremătau ca un organism omenesc. Deodată, pe o masă s-a auzit sunînd telefonul. Cineva a ridicat receptorul.

— Da, aici Bucureștiul!... — a răspuns apelului făcut de omul aflat la celălalt capăt de fir. Porțile de Fier?... Numaidecît...

Și zicînd, s-a uitat pe o foaie plină toată cu operațiuni matematice.

— Calcule pentru constructorii de acolo, de la hidrocentrală. De altfel, chiar buletinul meteorologic pe care îl ascultăm la radio are ceva din munca noastră: aici se prelucrează o parte din datele sosite din diferite colțuri de pe glob; mai întîi noi, cu mașinile electronice, alcătuim (bineînțeles, în cifre) prognoza timpului probabil.

O fată îmbrăcată în halat alb coboară repede scările și dă buzna pe ușă.

— Radarul funcționează grozav!

— Radar?! se miră Emil.

— A, e o glumă a noastră, a electroniștilor, rîde fata, Rodica Vitan. E un radar-liliput, care se mișcă cu... aerul condiționat din cameră. Ei, dar mașinile astea electronice sînt altceva! Și zicînd, ochii i s-au umplut de lumină. Aceeași, pe care o văzusem și în privirile electroniștilor care, timp de 320 de zile, au stat aplecați cu migală și pricepere asupra «robotului-matematician», însuflețindu-l, dîndu-i din forța lor intelectuală, investindu-l cu acel atribut de «secretar al geniului uman». Atribut al cutezanței, ce conferă electroniștilor, profesiei lor atît de frumoasă și indispensabilă industriei noastre în plină ascensiune, adevărata brățară de aur!

● Consultație... electronică

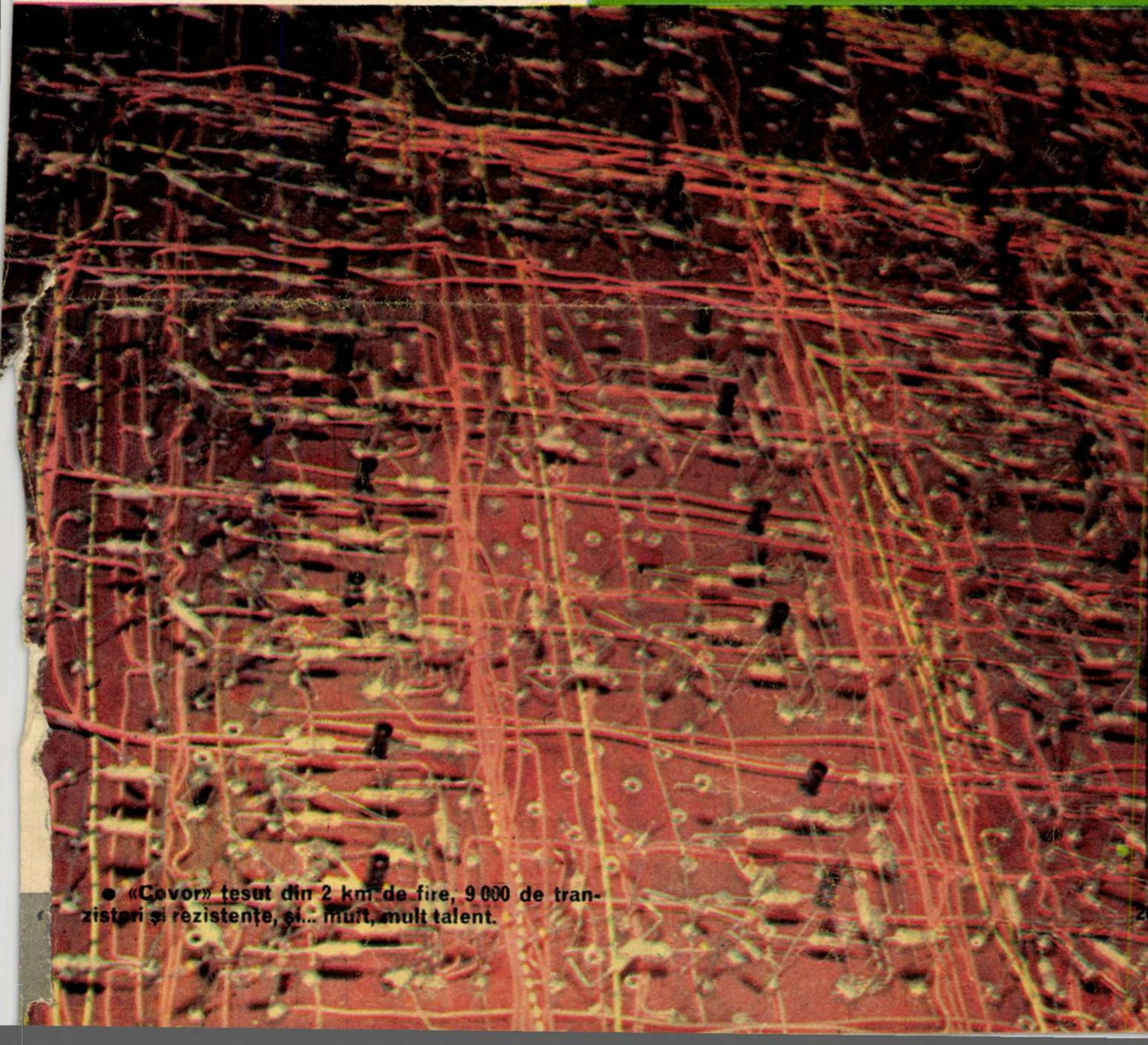

● «Covor» țesut din 2 km de fire, 9 000 de tranzistori și rezistențe, și... mult, mult talent.

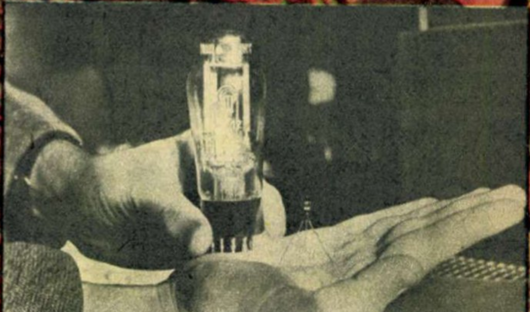

● Egalitate în confruntare — deși tranzistorul e de 200 de ori mai mic decît amicul său.

ROMAN FOILETON

OPERAȚIUNEA „HERCULE”

DE OVIDIU ZOTTA

În noaptea aceea frigul slăbi și, spre dimineață, orașul cunoscu, uimit și bucuros, surpriza primei ninsori. Marius se trezise foarte devreme, la cinci fără ceva. Era obosit și năuc, dar se învioră numaidecît *auzind* cum ninge. Mai exact, recunoscuse acea îndulcire a zgomotelor care se datorește ninsorii abundente. «Ce-i cu tine de te-ai trezit la ora asta?» se alarmă mama, vîrînd capul pe ușă. «Am teză la fizică» minți el. «Bine, să-ți pregătesc gustarea. Ești sigur că e ora cea mai potrivită pentru lecții?». Marius mormăi somnoros: «Nu știu. Să-i fac proba». În ultimele luni, devenise mai ursuz, mai puțin dispus să-și destăinuie gîndurile, în schimb termina orice lucru început, fie că era vorba de studiu, fie de o treabă gospodărească.

Nu avea nici o teză, dar hotărîse ca, pînă la ora 8, să-și termine de scris și de învățat deoarece îl așteptau două întîlniri importante. Mai întîi, dădu la iveală micul bloc notes cu scoarțe albastre al planului «Operațiunea Hercule». La o anumită pagină notă: ‖⊕ ᚹφ‖ʌµψ ceea ce, în citrul inventat de el, însemna «Luat 10 la fizică». Oftă: «Ce frumos s-ar fi desfășurat Operațiunea Hercule dacă nu intervenea pacostea cu tabloul!..».

Își rîndui la îndemînă cărțile și caietele pentru ziua aceea, căscînd prelung, aproape din minut în minut.

Trei ceasuri mai tîrziu, sună la Tiberică Avramescu. Conform unei vechi deprinderi, orice discuție între ei doi trebuia să fie plină de ironii. Pricina nu se datora dușmăniei. Pur și simplu, fiecare simțea, la apariția celuilalt, o inexplicabilă provocare.

De astădată Marius își pregătise cîteva cuvinte mai așezate («Tiberică, ce faci, băiatule, nu te deranjez dacă intru cinci minute?»). Dar, îndată ce-i zări în deschizătura ușii chipul lunguieț și grav, uită tot și rînji:

— Noroc, strîngătorule de vechituri! Avem acasă o albie crăpată, mama vrea s-o arunce, dar eu i-am zis că să ți-o dăm ție, poate identifici în ea corabia argonauților!

Odată, la începutul carierei sale, arheologul nostru venise năuc la școală, comunicînd că e în posesia unui «scut de cavalerie din secolul 16», achiziție care s-a dovedit a fi doar un biet capac de godin...

Deși pe buzele lui Tiberică ședea o foarte frumoasă frază de întîmpinare («Ce bine că ai venit, era și timpul ca noi doi să terminăm cu cearta!») obișnuința i-o luă înainte:

— Să trăiești, bătrîne ignorant! Văd că ai studiat pe îndelete «Poveștile Olimpului», ediția specială pentru preșcolari, fără text, în 64 de planșe colorate! Acum poți să-ți dai doctoratul în mitologie!

Avu loc, în fața rafturilor cu colecții, o convorbire însuflețită. Marius se rugă, porunci, argumentă, se înnegri de supărare, apoi o lua din nou cu duhul blîndeții, bătu din picior, spuse cuvinte grele... De uimire, chipul lui Tiberică se lungise și mai mult. «Nu se poate! Insiști degeaba! E o farsă! Ha! Te pomenești că-mi ceri și cuvîntul de onoare!» Marius rîse: «Ar fi inutil. Sînt sigur că și fără asta o să păstrezi secretul! Și știi de ce? Pentru că mai tîrziu sa te poți lăuda că *fără tine* n-aș fi făcut nimic. Culmea e că s-ar putea să ai perfectă dreptate!».

...Într-un tîrziu, Tiberică se lăsă convins. «Fie. Cred că e exact ceea ce te interesează!» și-i întinse, oftînd îngrijorat, o statuetă de marmură, înaltă de vreo 25 cm, reprezentînd un atlet cu chipul strălucitor de cutezanță. «E un zeu?» întrebă Marius». «E Hercule. L-am găsit la Istria. Uite, scrie aici — și-i arătă fața inferioară a soclului — He-ra-cles, cu litere grecești. E tot ce am mai prețios. Dar dacă tu spui...»

— Hercule... murmură Marius. De necrezut! Hercule!

În trecere, îl luă și pe Prințesă. Acesta era morocănos, nu manifestă nici un pic de entuziasm, dar Marius îi reaminti: «Ți-am spus că noi doi vom fi, pentru un timp oarecare, frați siamezi. Mișcă-te!».

Calea Roșiorilor, plină de magazine, hoteluri și localuri era primul loc din oraș unde se făcea simțită apropierea Anului Nou. Mii de becuri închipuiau, de-a lungul trotuarelor, siluete de brazi, cerul străzii era presărat cu steluțe multicolore. Trecătorii se opreau mai cu seamă dinaintea clădirii magazinului universal «Mercur», unde, pe toată înălțimea celor șapte etaje, era aplicat un Moș Gerilă. Acestui colos din catifea, barbă, mustăți și electricitate — instalatorii, suspendați în funii ca niște alpiniști, îi aduceau ultimele retușuri. Privirile trecătorilor erau ațintite mai ales spre cel care lucra la figura personajului. «Trebuie să ai ceva curaj pentru asta!» spuse o doamnă. Îndrăznețul muncitor se găsea la nivelul etajului șapte. «Sînt învățați, dragă — o edifică soțul ei — există echipe speciale de lucru la mare înălțime. Doar primesc *bani* și asta explică tot, nu-i așa?».

«Nu, nu e tocmai așa!» îi veni lui Marius să răspundă, dar se mulțumi să clatine compătimitor din cap și-l înșfăcă de mînă pe Prințesă, căci îndrăznețul care lucra acolo, sus, era Geo Blondul.

— Urcăm!

Intrară în magazin, suind cu liftul pînă la etajul șapte. Aici era unul din depozitele magazinului: lăzi, baloturi, munți de jucării, sticle cu vin, stofe, dulciuri, încălțaminte, vase de bucătărie, articole sportive. «Ce loc drăguț!» se bucură Prințesă, repezindu-se la o mulinetă scăpată pe pardoseală în timpul transportului. Se apleca... Dar Marius o expedie dintr-un șut în colțul cu articole sportive: «Prințesă, nu-mi plac glumele *astea!*».

Prin fereastra deschisă se zărea ceafa din țevi metalice și cabluri a lui Moș Gerilă. Marius se aplecă precaut peste pervaz. Sub el, la mai puțin de un metru, zări creștetul blond al lui Geo. Jos, aglomerația străzii. Geo lucra cu patentul și șurubelnița, avea mîinile roșii de ger.

— Geo! chemă Marius, încet.

Blondul privi în sus, chipul i se schimonosi de furie, dar mai ales de uimire.

— Geo, am o treabă cu tine.

— Și vii să mi-o spui aici?!

— Geo, îmi pare rău de ce s-a întîmplat ieri. Am venit să-mi cer iertare...

SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX •

V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

IN PLINĂ IARNĂ

ORIZONTAL

2. Patinoar natural. 5. Derdeluș de lung metraj. 7. O bucată de... gheață. 8. Îngheață la zero grade. 10. Ca nasul... înghețat. 11. «Bate iarna la...». 14. Tremură... cînd dau ceva (fem.). 17. Mormane de zăpadă. 19. Dinspre unde s-au mai răzbunat norii în prima strofă din poezia «Iarna pe uliță» de George Coșbuc. 22. Liniște! 23. Începe să alunece! 24. Corbul cînd acompaniază Crivățul. 27. Mingea hocheiștilor. 28. Referitoare la cele care, iarna, se dezgheață! 30. Așa (mold.). 31. Sfîrșit de iarnă! 32. Ca orice om... de zăpadă. 33. În cocoloș! 35. Plin de zăpadă. 37. Uriașul din «Orășelul copiilor». 40. Plan înclinat în care schiorul nu folosește bețele decît pentru cîrmit (pl.) 42. Rostogoliri masive de zăpadă periculoase pentru schiori și turiști. 45. Iarna e mai scurtă. 46. Gen de slalom. 47. Dezlegătorul enigmei sfinxului. 48. ... — de — păr.

VERTICAL

1. Timp favorabil săniușului. 3. În sanie. 4. Un fel de urcuș. 6. Ploaie amestecată cu ninsoare. 9. Nu astfel. 11. Se topește de căldură și iarna! 12. În fața saniei! 13. Pictor român, autorul tabloului «Scene de patinaj». 15. Urcarea sau coborîrea alpinistului cu ajutorul frînghiei, ca singurul mijloc eficace. 16. La o parte! 18. Primul timp la săritura cu schiurile, celelalte trei fiind împingerea, zborul prin aer și aterizarea. 20. Cîntec de leagăn. 21. Încălțăminte de iarnă. 22. Sport de iarnă la munte. 25. Cuvînt din refrenul cîntecelor populare. 26. Plină de... iarnă. 29. Bucuria iernilor pentru copii. 34. Sanie cu... șofer. 36. Poezie de Alecsandri care începe cu cuvintele «Zi cu soare, ger cu stele!... 38. Topesc... iarna! 39. Pasionat. 40. Alb ca zăpada. 41. Poet român, autorul poeziei «Ninge». 43. Iarna umblă după hrană în haită. 44. Est - Sud - Est.

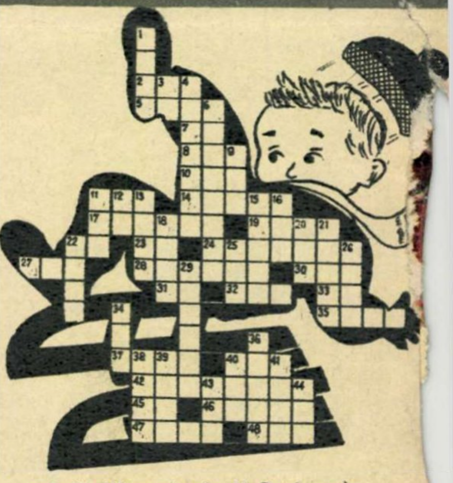

Mihai PĂTRAȘCU

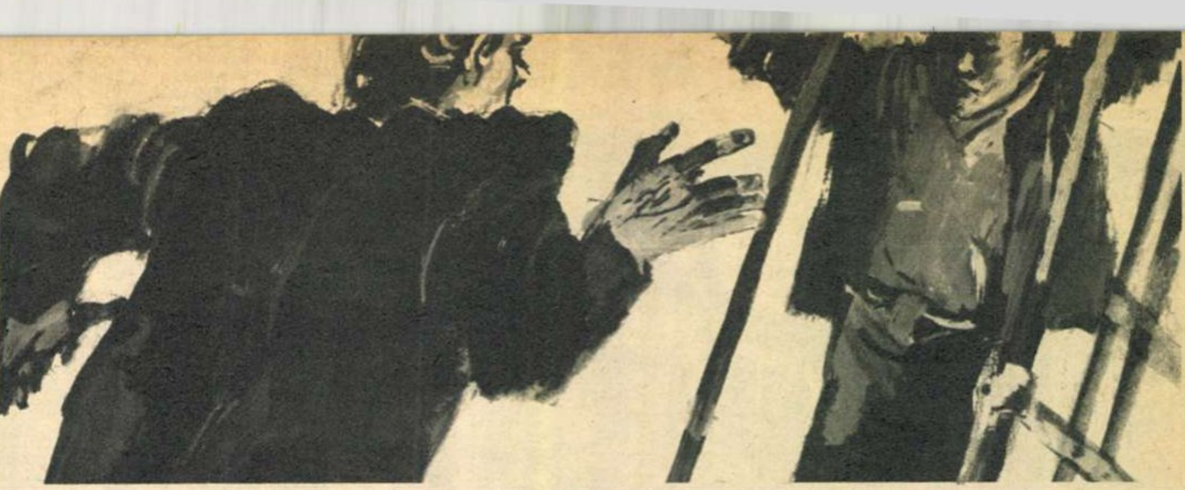

Blondul îl privi îndelung, neştiind ce să creadă.

— Geo, nu ştiam că tu... În fine, abia pe urmă am aflat că eşti un tip formidabil, Prinţesă mi-a spus, eu întîi n-am vrut să cred, dar adineaori, cînd m-am uitat la tine de jos...

— Ce vrei? se răsti Geo. Şi, cu ochii sclipind provocători: Nu prea te aud bine! Vino aici, mai aproape...

Îi arată, rînjind, leagănul lui de susţinere, o scîndurică lungă de un metru şi lată de-o palmă, suspendată ca un trapez de circ.

Marius simţi că-l cuprind toate spaimele. Totuşi, evitînd să privească în jos, încălecă hotărît pervazul. O rumoare de panică se răspîndi printre trecătorii care observaseră scena. Ţinîndu-se de ţevi, Marius se lăsă încet, pe lîngă cuşma lui Moş Gerilă, şi puse piciorul pe leagăn. Transpirase de încordare. Geo chicoti, începînd să balanseze leagănul:

— E bine aici, nu-i aşa? Bine şi comod! Ia uită-te *în jos!* Ieri făceai pe grozavul, dar să te văd *acum*. Hai, priveşte *în jos*, cînd îţi spun!

Marius îşi aplecă încet, cu fereală, privirile. O spaimă îngrozitoare îl cuprinse, ameţi — dar Geo îl înşfăcă zdravăn de subsuoară. Batjocura îi dispăruse din glas.

— Ajunge, nu te mai uita! porunci el. Oricum, eşti destul de curajos. Geo Blondul-adăugă el, cu mîndrie — i-a respectat întotdeauna pe oamenii curajoşi.

— Adevărat, Geo? Poţi tu să juri că sînt un om curajos?

— Şi niţel cam aiurit, pe deasupra. Dacă te zăreşte maistrul cu protecţia muncii, să vezi ce păţesc!

Rapid, îi legă în jurul pieptului o frînghie:

— Gata, te-am asigurat. Acum încearcă să urci înapoi.

— Bine, zise Marius, dar încă nu ţi-am spus de ce am venit.

Îi făcu semn lui Prinţesă care, despachetînd statueta, o aşeză pe pervaz. Hercule privi cu uimire oraşul.

— Ce spui, Geo? Mi-a făcut-o cadou un unchi. Artă antică. Două mii de ani garantaţi. Foarte valoroasă.

— Bravo, s-o stăpîneşti sănătos.

— Dar — zise Marius, compunîndu-şi o expresie şi un ton de prostănac revoltat — eu vreau să strîng bani pentru un magnetofon. Toţi au, nu mai eu, nu! Bătrînul meu nici nu vrea să audă, atunci eu am zis că o să-mi procur singur ce am nevoie, atunci el a zis că să te văd cu ce bani, atunci eu m-am dus la unchiul...

— ...atunci el ţi-a «dăruit» statueta! imită Geo acest fel de a vorbi. Ia ascultă: în fond, de unde o ai?

— Ce contează! se prefăcu Marius a fi în încurcătură. Acum e a mea şi gata! Tu ai mai multe relaţii, ajută-mă s-o vînd. M-aşi fi dus la Consignaţia, dar acolo cer prea multe acte... preciză el, cu subînţeles. Te rog, Geo! O să ai şi tu partea ta.

Geo îi ciocăni fruntea cu degetul:

— Bagă-ţi bine în cap: *nu mă interesează!* Şi te sfătuiesc s-o duci *înapoi*, acolo de unde ai luat-o.

Marius îl privi dezorientat. Pe chipul lui Geo nu era nimic care să te facă să crezi că glumeşte. Prinţesă, care-i urmărea sprijinit în coate pe pervaz îi făcu lui Marius un semn, adică «Ţi-am spus eu că n-o să meargă».

— Ascultă, Geo — zise încet Marius, cu alt glas, glasul lui obişnuit — m-ai înţeles greşit. Probabil, nu m-am exprimat bine. Statueta e *a mea*, n-am furat-o; e un cadou. Cam scump, dar cadou. Poţi să verifici.

— Şi ce vrei de la mine?

— Nu ţi-am spus? Vreau să vînd statueta. Poate cunoşti vreun colecţionar de artă, de *tablouri*... Sînt tipi care fac orice pentru a obţine o statuetă sau un *tablou*. Unele *tablouri vechi* sînt foarte scumpe, şi atunci... haţ!

Pupilele lui Geo se mişcară fulgerător; o privire spre Marius, alta spre Prinţesă, apoi din nou spre Marius:

— Cine te-a trimis aici? De unde ştii că eu cunosc oameni care se interesează de tablouri vechi? Bagă de seamă, frînghia asta care te ţine s-ar putea desprinde...

Prinţesă, de la fereastră, ameninţă îngrozit:

— Eu strig! Strig după ajutor!

— I-ai spus ăstuia tot, nu-i aşa! i-ai spus tot, m-ai distrus!

— N-am nici o vină! se tîngui Prinţesă. A aflat singur. Întreabă-l.

— Am fost de faţă atunci, zise încet Marius. O să-ţi explic. Dar să nu crezi că am ceva cu tine, Geo. O să-ţi explic tot. Tu nu ştii că, fără să vreau, m-am trezit complice cu voi. Dar eu sînt un om obişnuit, Geo, am anumite planuri ale mele, iar chestiunea cu tabloul m-a dat peste cap!

În cîteva cuvinte, îi povesti întîmplarea de pe strada Depozitelor. Cum ajunsese să aibă la gît fularul lui Prinţesă, cum se pomenise cu tabloul în mînă. Prinţesă confirmă fiecare amănunt, înclinînd cu tristeţe capul. Geo era uluit şi înspăimîntat. Obrajii i se albiseră şi — pacoste de care nu ştia cum să scape — ochii i se umpluseră de lacrimi mărunte, strălucitoare.

— Şi ce vrei tu acum? Am bani, uite C.E.C.-ul, mergem imediat, ţi-i dau pe toţi. *Nu vrei!* Atunci, ce vrei? Să mă nenoroceşti?

— Geo, un pic de ajutor, atît îţi cer! îl imploră Marius. Tu nu rişti nimic, şi nici Prinţesă. Numai eu. Risc *singur*, pentru toţi!

Geo îşi şterse, ruşinat, ochii cu dosul palmei:

— Nu te lua după lacrimile astea. E o boală de ochi. *Un om ca mine* nu plînge. Acum plecaţi. Ne vedem diseară. Şi să-ţi scoţi din cap că s-a născut omul care să rişte pentru mine!

Cînd se aflară din nou jos, Marius zise îngrijorat:

— Cine mă asigură că Geo nu ne pregăteşte o festă urîtă? Prea repede s-a lăsat convins! Ăsta ori are un caracter foarte slab, ori e nemaipomenit de viclean!

Deodată, privitorii începură să aplaude, ca la teatru. Sus, Geo, terminînd de lucru apăsase pe comutator. Giganticul Moş Gerilă se însufleţi: zîmbea, îşi mîngîia barba şi spunea cu un glas detunător şi voios: «La mulţi ani! Magazinul «Mercur» este locul pe care trebuie neapărat să-l vizitaţi înainte de a vă hotărî ce surprize să le faceţi celor dragi de Anul Nou!»

Începu să ningă. Marius privi nedumerit spre Geo, care, micşorat, pierdut în cascada fluturilor albi răspundea prin semne prietenoase aplauzelor de jos.

(Va urma)

• SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX •

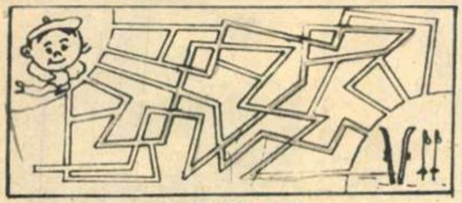

LABIRINT
cum ajunge Nicu la schiuri?

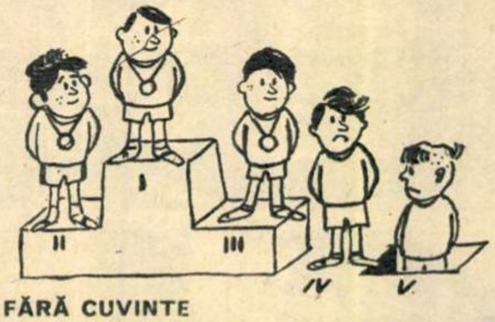

FĂRĂ CUVINTE
DAN VASILE DUMITRESCU

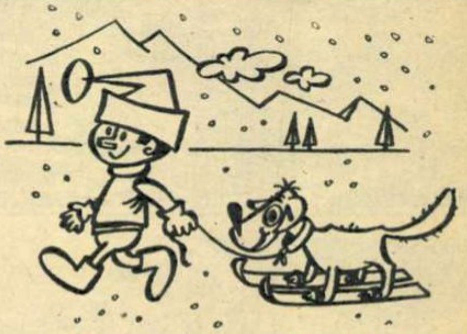

FĂRĂ CUVINTE **NIC. NICOLAESCU**

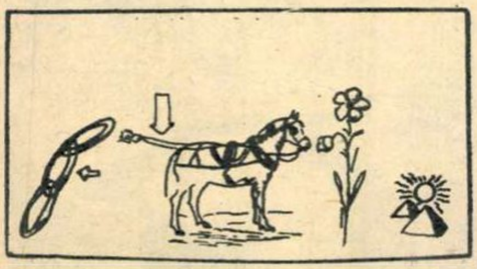

«DE PĂSTRARE»
Rebo anagramat: 2+3+4+2

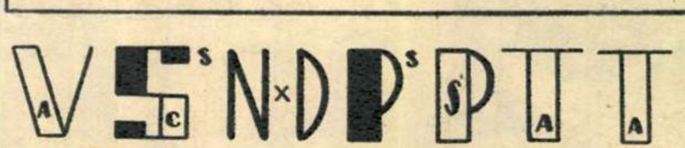

FOTBALISTICĂ
(Criptografie: 1, 6, 2, 4, 2, 9, 2, 6)

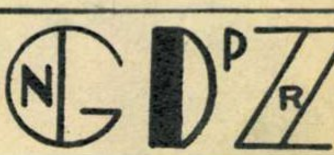

CER DE IARNĂ
(Criptografie: 5,2,2,5)

DIAMANTELE NEGRE

Scenariu: AUREL WEISS **Ilustrații: NICU RUSSU**

2 REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: DINU PREDESCU ȘI ANCA PRIMESC ÎNSĂRCINAREA DE A STUDIA ETNOGRAFIA ȘI FOLCLORUL TRIBULUI TUGU DE PE INSULA K-IWI. UN DOCUMENT CIUDAT ÎNCHIS ÎNTR-O STICLĂ ȘI PESCUIT PE COASTA AUSTRALIEI SEMNALA CĂ PE INSULA KIWI SE PRACTICĂ SACRIFICII UMANE.

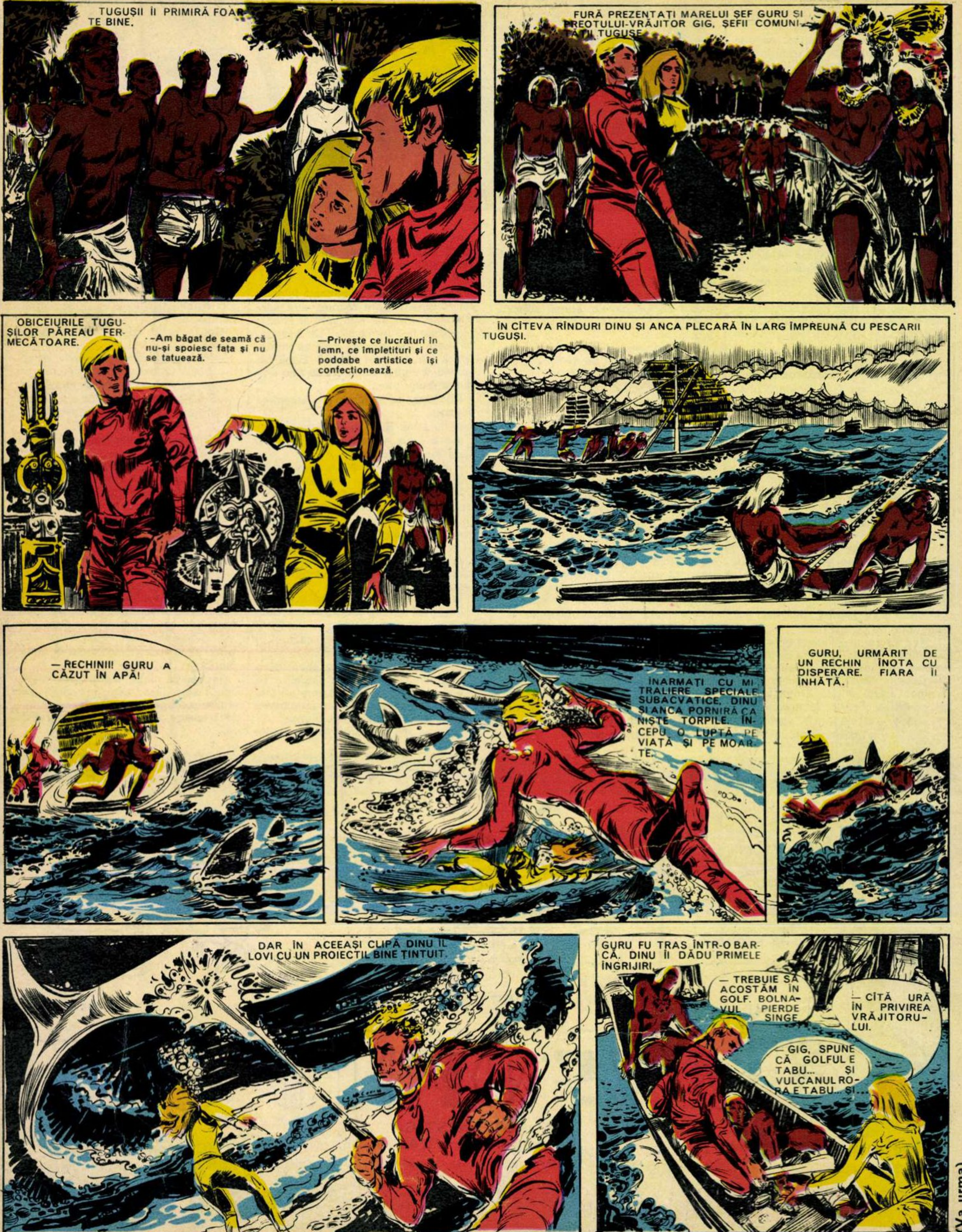
TUGUȘII ÎI PRIMIRĂ FOARTE BINE.
FURĂ PREZENTAȚI MARELUI ȘEF GURU ȘI PREOTULUI-VRĂJITOR GIG, ȘEFII COMUNITĂȚII TUGUSE.
OBICEIURILE TUGUȘILOR PĂREAU FERMECĂTOARE.
–Am băgat de seamă că nu-și spoiesc fața și nu se tatuează.
—Privește ce lucrături în lemn, ce împletituri și ce podoabe artistice își confecționează.
ÎN CÎTEVA RÎNDURI DINU ȘI ANCA PLECARĂ ÎN LARG ÎMPREUNĂ CU PESCARII TUGUȘI.
— RECHINII! GURU A CĂZUT ÎN APĂ!
ÎNARMAȚI CU MITRALIERE SPECIALE SUBACVATICE, DINU ȘI ANCA PORNIRĂ CA NIȘTE TORPILE. ÎNCEPU O LUPTĂ PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE.
GURU, URMĂRIT DE UN RECHIN ÎNOTA CU DISPERARE. FIARA ÎI ÎNHĂȚĂ.
DAR ÎN ACEEAȘI CLIPĂ DINU ÎL LOVI CU UN PROIECTIL BINE ȚINTUIT.
GURU FU TRAS ÎNTR-O BARCĂ. DINU ÎI DĂDU PRIMELE ÎNGRIJIRI.
— TREBUIE SĂ ACOSTĂM ÎN GOLF. BOLNAVUL PIERDE SÎNGE.
— CÎTĂ URĂ ÎN PRIVIREA VRĂJITORULUI.
— GIG, SPUNE CĂ GOLFUL E TABU... ȘI VULCANUL RORA E TABU... ȘI...

(Va urma)

CORSARUL VI SE DESTĂINUIE

(10)

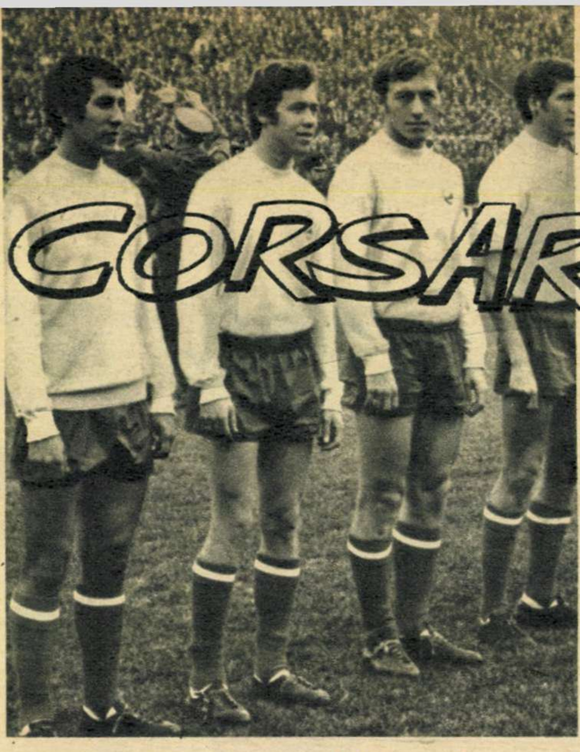

Nu cred să existe o formație de fotbal care să nu vrea să obțină victoria, dar puține sînt cele care au mijloacele de a o realiza. Or, Nunweiller III cerea de la noi tocmai acumularea acestor mijloace. Le cerea demonstrînd prin exemplu personal cum se realizează acest lucru.

Despre tricolorii noștri care au reușit calificarea pentru turneul final al C.M. din Mexic se spune adesea că se disting de alte formații românești prin capacitatea lor de luptă, prin faptul că fiecare dintre titulari se dăruiește total pe întreaga durată a fiecărei partide. Ei bine, îndrăznesc să spun că asta înseamnă că noi, cei de la «Dinamo», am reușit să le transmitem și celorlalți colegi din reprezentativă «lecția» lui Nunweiller. Și mă gîndesc că dacă Nelu Nunweiller ar fi avut alături de el, atunci cînd juca în națională, alți zece cu inima lui, România ar fi fost prezentă și la «World Cup», nu numai la «Mexico'70». Pentru că, nu văd de ce n-aș spune-o, nu cred în ruptul capului că noi sîntem cei mai talentați fotbaliști români din ultimii treizeci de ani (numai dacă mă gîndesc la «aripa» Pîrcălab—Varga și mi-e suficient). Noi însă am înțeles ceva, ceva în plus față de toți ceilalți. Atîta doar...

Vorbind atît despre Nelu Nunweiller, trebuie să mai spun încă ceva, care cred că a scăpat multora dintre cei care-i urmăresc și-i iubesc cu adevărat pe fotbaliști: eu n-am jucat niciodată împreună cu Nelu în același «unsprezece» într-un meci oficial și asta-i una dintre părerile mele de rău. S-a întîmplat așa, încît atunci cînd eu am intrat în prima garnitură, Nunweiller III a fost înlocuit. Îmi pare rău din acest punct de vedere, sînt bucuros însă că am fost, totuși, elevul lui, și că niciodată nu voi uita ceea ce am învățat de la el.

Nu, nu eu l-am înlocuit pe Nelu Nunweiller. Eu am debutat în prima formație a clubului «Dinamo» venind în locul lui Frățilă. Presa n-a remarcat debutul meu. Pe atunci, toți suporterii dinamoviștilor purtau cu ei «icoana» lui Titi Frățilă, acest mare vîrf de atac. «Omul cu golul» ani de zile, atît la «Dinamo», cît și în «națională», Titi suferise accidentul care l-a scos din echipă, lăsîndu-mi mie locul lui. Întîmplarea nu prea m-a avantajat. Toți priveau cu circumspecție prezența mea în linia de atac dinamovistă. Pînă și Varga...

Poate, totuși, a fost bine că s-a întîmplat așa. Pentru că faptul se înscrie perfect în șirul dificultăților pe care le-am întîmpinat tot timpul, și care m-au făcut să-mi încordez și să-mi folosesc toate forțele, toate posibilitățile. Poate că a fost bine și pentru ceea ce oamenii fotbalului numesc *«psihologia jucătorului Dumitrache»*. N-am citit și n-am auzit nicăieri la adresa mea exclamații de tipul celor care au aureolat debutul lui Varga, de pildă (formidabil, extraordinar, excepțional). Totuși am avut succes pentru că reușeam să înscriu goluri. Și, încet, încet, gazetarii și suporterii echipei «Dinamo» și-au dat seama că se găsise un înlocuitor al lui Frățilă și s-au împăcat cu această realitate...

(va urma)

„CĂLUȚUL de FILDEȘ"

ÎN PLINĂ CURSĂ

Din motive obiective, călușul nostru a luat startul cu oarecare întîrziere. În timpul acesta însă i-a fost pus la punct tot... harnașamentul, iar el a avut posibilitatea să se pregătească, să adune suficientă experiență și energie, care să-i ajungă pentru cursa lungă de o jumătate de an.

Și iată-l, acum, în plin... galop. Peste 1 200 de pionieri și școlari (clasele I-VIII) din toată țara participă la această cursă, străduindu-se din răsputeri să țină bine frîiele în mîini și să ajungă la SOSIRE în cît mai bune condiții, cu cît mai multe puncte acumulate. Marea lor majoritate se țin bine în șa. Mai sînt însă unii, pe ici, pe colo, care, neobișnuiți pesemne cu asemenea «căluți», cam bat pasul pe loc, întrebînd în dreapta și-n stînga: «Cum să fac? Încotro s-o iau?» Nimic mai simplu. Fiecărui concurent i-a fost trimis cîte un plic voluminos cu materiale documentare. Printre acestea se află și regulamentul concursului, tipărit, care trebuie studiat bine și respectat întocmai.

Ulterior vom reveni cu informații de pe parcursul acestei curse, precum și cu îndrumările de care se va simți nevoie.

Numeroși cititori, printre care Valeriu Predescu (Roșiorii de Vede), Gheorghe Bîlbîie (Pogoanele-Buzău), Vasile Solcan (Botoșana-Suceava) ș.a., ne-au rugat să publicăm în paginile revistei noastre portre-

---

BALONUL DE AUR

un „Oscar" al fotbalului

Și-n fotbal, ca-n multe alte domenii, există, de cîtva
np practica desemnării celor mai buni fotbaliști
ropeni. Inițiativa desemnării lor au avut-o în 1956,
onicarii sportivi de la revista «France Football». De
nci, în fiecare an, în urma unei anchete internațio-
e, este ales fotbalistul nr. 1 al bătrînului nostru con-
ent, spre a fi distins cu o frumoasă cupă denumită
ALONUL DE AUR». Convinși că vă interesează să-i
ați pe cei distinși cu titlul de «CEL MAI BUN FOTBA-
ST» de-a lungul acestor 13 ani, vă prezentăm atît
mele, cît și portretele lor: 1956 — STANLEY MATT-
WS («F.C. Blackpool»); 1957 — ALFREDO DI STE-
NO (Real Madrid); 1958 — RAYMOND KOPA (Real
drid); 1959 — ALFREDO DI STEFANO (Real Madrid);
— LUIS SUAREZ (C.F. Barcelona); 1961 — OMAR
ORI (Juventus Torino); 1962 – IOSEF MASOPUST
kla Praga); 1963 — LEV IAȘIN (Dinama Moscova);
— DENIS LAW (Manchester United); 1965 — EUSE-
DA SILVA FERREIRA (Benfica Lisabona); 1966 —
BY CHARLTON (Manchester United); 1967 —
RIAN ALBERT (Ferencvaros Budapesta); 1968 —
RGE BEST (Manchester United).
pă cum se vede, pînă acum, în cei 13 ani de cînd se
ă acest «Oscar» al fotbalului, Di Stefano l-a cîști-
două ori, performanță care face din el cel mai bun
st din Europa în această perioadă. Pe cînd, oare,
vea marea bucurie să vedem inclus, în această
e onoare a stelelor fotbalului european, și nu-
uia dintre fotbaliștii noștri? Poate anul acesta,
rneul final al campionatului mondial din Mexic,
articipăm, după o absență atît de îndelungată?
din toată inima să fie așa.

OCTAVIAN VINTILĂ

TAINA CORBULUI DE AUR

3

108

Scenariu : **IULIU RAȚIU** Ilustrații: **TEODOR BOGOI**

ÎN PRIMĂVARA LUI 1445, ÎN CODRII HAȚEGULUI. DUPĂ CE A SCĂPAT DE CEI DOI MERCENARI CARE AU VRUT SĂ-L OMOARE, COSTEA DESCOPERĂ ÎN IARBĂ O CASETĂ.

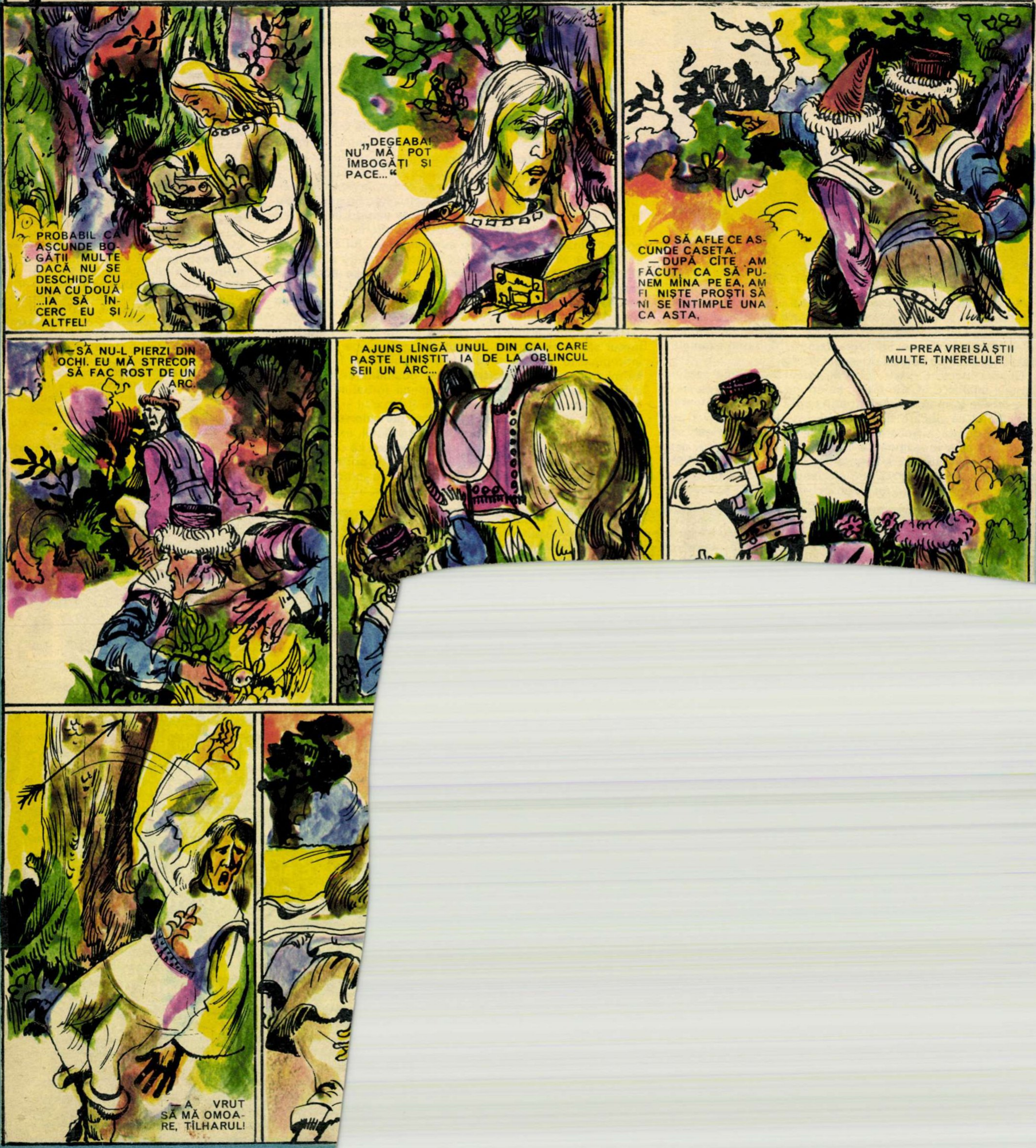
PROBABIL CĂ ASCUNDE BOGĂȚII MULTE DACĂ NU SE DESCHIDE CU UNA CU DOUĂ ...IA SĂ ÎNCERC EU ȘI ALTFEL!
„DEGEABA! NU MĂ POT ÎMBOGĂȚI ȘI PACE..."
— O SĂ AFLE CE ASCUNDE CASETA.
— DUPĂ CÎTE AM FĂCUT, CA SĂ PUNEM MÎNA PE EA, AM FI NIȘTE PROȘTI SĂ NI SE ÎNTÎMPLE UNA CA ASTA,
— SĂ NU-L PIERZI DIN OCHI. EU MĂ STRECOR SĂ FAC ROST DE UN ARC.
AJUNS LÎNGĂ UNUL DIN CAI, CARE PAȘTE LINIȘTIT, IA DE LA OBLINCUL ȘEII UN ARC...
— PREA VREI SĂ ȘTII MULTE, TINERELULE!
— A VRUT SĂ MĂ OMOARE, TÎLHARUL!

Cutezătorii 6

Redactor șef: Mih
rești, Piața

Abonam

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

7

JOI, 12 FEBRUARIE 1970, ANUL IV

(125)

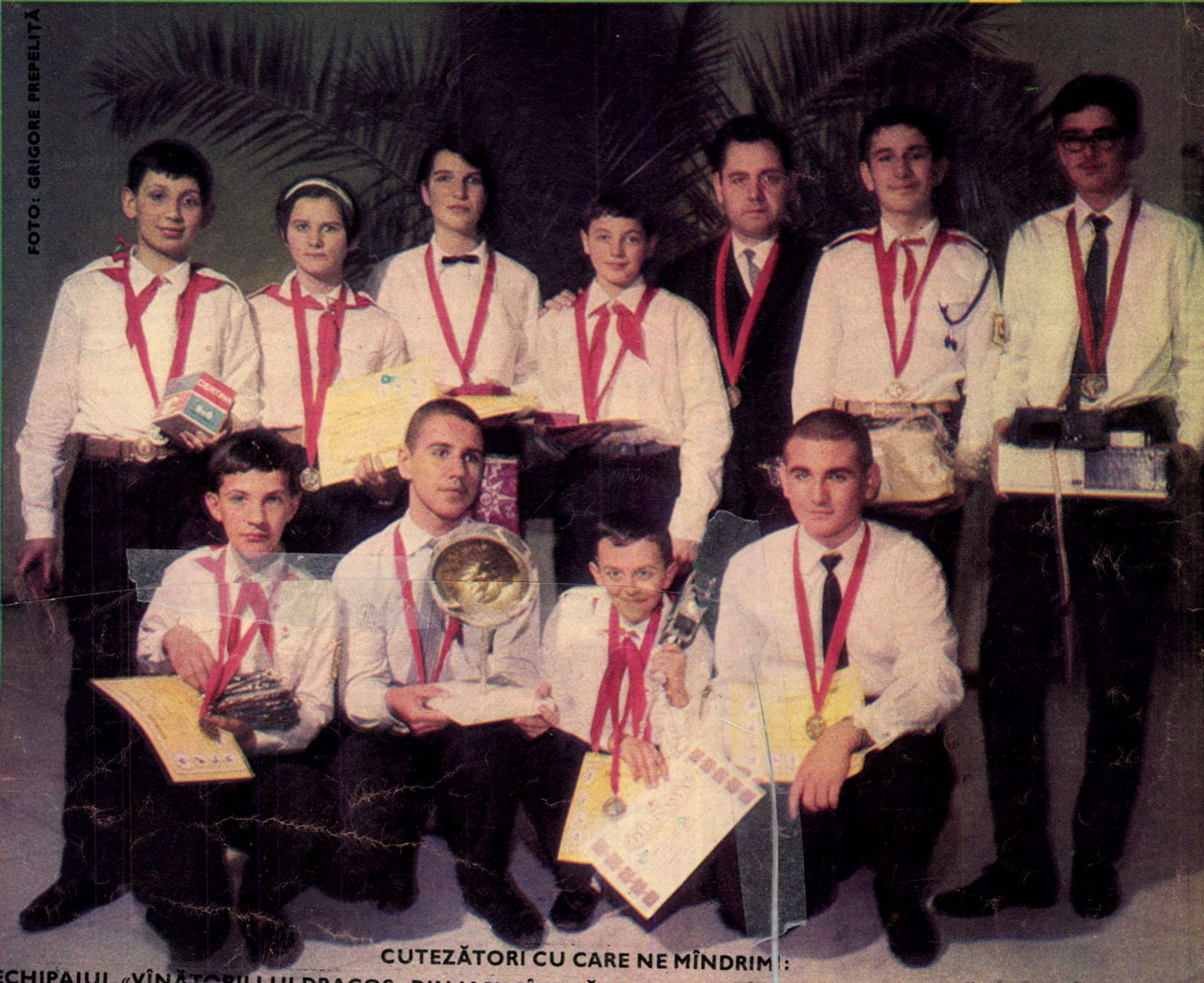

FOTO: GRIGORE PREPELIȚĂ

CUTEZĂTORI CU CARE NE MÎNDRIM!:
ECHIPAJUL «VÎNĂTORII LUI DRAGOȘ» DIN IAȘI, CÎȘTIGĂTOR AL «BUSOLEI DE AUR». AMĂNUNTE ÎN PAG. 4—5

Olguța prezintă „ROZETA SĂPTĂMÎNII"

Pe malul rîului

POVESTIRE DE CONSTANTIN DIACONU

EXCURSIE PE GLOB

„POPULAȚIA XINGU"

UN TRIB AFRICAN LA CARE POLITEȚEA ESTE LA MARE CINSTE

a ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

7

AGENDĂ

LA INVITAȚIA CONDUCERII UNIUNII HARCERZILOR POLONEZI, ÎN PERIOADA 29 IANUARIE—6 FEBRUARIE A.C., O DELEGAȚIE A CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR, CONDUSĂ DE **VIRGILIU RADULIAN**, *PREȘEDINTELE C.N.O.P., ADJUNCT AL MINISTRULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, A FĂCUT O VIZITĂ ÎN R.P. POLONĂ.*

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«Eu v-aș ruga, dacă se poate și dumneavoastră aveți bunăvoința de a mă ajuta, să-mi trimiteți o «foaie», tip legitimație, prin care să mi se ușureze frumoasa mea pasiune de a obține autografe și interviuri... deoarece în foarte multe cazuri am întîmpinat rezistență din partea unor persoane... Dacă voi primi această «legitimație», cu care voi putea dovedi că sînt un nedespărțit corespondent al admirabilei dv. reviste, făgăduiesc solemn să vă țin la curent cu tot ce este nou în școala noastră și în cunoscuta și frumoasa mea comună...»

C.V. — Tismana, 24 ian. 1970

Mărturisesc că, dînd urmare celor formulate de către corespondentul respectiv, în penultimul paragraf al scrisorii — de a nu-i face publică rugămintea și cu atît mai puțin, identitatea — mă pregăteam să îi răspund personal și operativ la adresa indicată. Mi-a reținut însă atenția nerăbdarea reală cu care tînărul corespondent îmi scrisese cele trei file ale scrisorii. Compuse «cu noaptea în cap», la 24 ianuarie a.c., acestea îmi fuseseră expediate recomandat, conform ștampilei poștei, în aceeași zi la orele... șapte dimineața!

Cum să nu te impresioneze o asemenea operativitate, o asemenea vervă de adevărat reporter! Rîndurile scrisorii pornesc, de bunăseamă, nu doar din dorința de-a avea neapărat o legitimație, cît mai ales din nevoia de-a avea un fel de statut social, *o recunoaștere a calității și răspunderilor propriului act gazetăresc.*

Nu știu dacă, mîine-poimîine, tînărul ce se vrea anonim va îmbrățișa într-adevăr trudnica și pasionanta meserie a ziaristicii. Ceea ce am reținut de pe acum din cuvintele sale este ciuda «de a nu fi luat în serios», de-a întîmpina «în foarte multe cazuri» rezistență «din partea unor persoane».

Firește că atît el, cît și alți corespondenți ce s-au distins la Rozetele-Cutezătorii, *vor primi — în condițiile stabilite prin regulament — făgăduita legitimație, de corespondent special. Avem însă nădejdea că o asemenea «foaie» nu va fi privită nicicum, de către «nedespărțitul corespondent» al «admirabilei reviste», ca o mini-diplomă, de pus în cui, ci ca o invitație de a ne comunica tot ce este mai nou, mai pasionant în viața școlii, a localității, de a vă spune deschis opinia față de problemele abordate în revista noastră «Cutezătorii».*

Nu e așa că merită să scrii, mai ales să scrii despre lucruri interesante, cînd ști că un milion de colegi — fără să te întrebe de nici o «legitimație» — așteaptă săptămînă de săptămînă, prin revista «Cutezătorii», vești de la tine?

Mihai Negulescu

ZILELE ACESTEA, ÎN AULA ACADEMIEI MILITARE DIN CAPITALĂ S-AU DESFĂȘURAT LUCRĂRILE CONSFĂTUIRII CU CADRELE DE BAZĂ ALE MINISTERULUI FORȚELOR ARMATE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA. LA CONSFĂTUIRE AU LUAT PARTE GENERALI ȘI OFIȚERI DIN COMANDAMENTELE DE ARMATĂ ȘI DE ARMĂ, DIN DIRECȚIILE CENTRALE ALE MINISTERULUI FORȚELOR ARMATE, COMANDANȚI DE MARI UNITĂȚI ȘI UNITĂȚI, SECRETARI AI CONSILIILOR POLITICE ȘI AI COMITETELOR DE PARTID.

LA SOSIRE, ÎN AULA ACADEMIEI MILITARE, PARTICIPANȚII AU ÎNTÎMPINAT CU APLAUZE, ÎNTR-O ATMOSFERĂ DE PUTERNICĂ ÎNSUFLEȚIRE, PE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT, COMANDANTUL SUPREM AL ARMATEI, PRECUM ȘI PE ALȚI CONDUCĂTORI DE PARTID ȘI DE STAT.

ÎN DEZBATERILE CARE AU AVUT LOC ȘI LA CARE AU LUAT PARTE GENERALI ȘI OFIȚERI, COMANDANȚI ȘI ACTIVIȘTI DE PARTID DIN ARMATĂ, S-A RELIEFAT SPIRITUL DE PUTERNIC PATRIOTISM AL MILITARILOR, DRAGOSTEA ȘI DEVOTAMENTUL LOR NEȚĂRMURIT FAȚĂ DE PATRIE ȘI POPOR, MÎNDRIA LOR FAȚĂ DE MARILE ÎNFĂPTUIRI ALE SOCIALISMULUI PE PĂMÎNTUL ROMÂNIEI; S-A SUBLINIAT HOTĂRÎREA UNANIMĂ DE A MUNCI FĂRĂ PREGET PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII DE APĂRARE A PATRIEI NOASTRE, PENTRU RIDICAREA GRADULUI DE PREGĂTIRE DE LUPTĂ A FORȚELOR NOASTRE ARMATE, ASTFEL ÎNCÎT SĂ FIE ORICÎND GATA SĂ-ȘI ÎNDEPLINEASCĂ CU CINSTE NOBILA MISIUNE ÎNCREDINȚATĂ DE POPOR — APĂRAREA INDEPENDENȚEI ȘI SUVERANITĂȚII PATRIEI, SALVGARDAREA CUCERIRILOR NOASTRE REVOLUȚIONARE, A ORÎNDUIRII SOCIALISTE.

PRIMIT CU PUTERNICE ȘI ENTUZIASTE URALE, A LUAT CUVÎNTUL CU ACEST PRILEJ TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, CARE A ROSTIT O AMPLĂ CUVÎNTARE.

MODERNA CLĂDIRE (CU CINCI LABORATOARE DATE NU DE MULT ÎN FOLOSINȚĂ) A INSTITUTULUI DE PROIECTĂRI ȘI CERCETĂRI MINIERE DIN CRAIOVA.

CALENDAR

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

- **15—16 FEBRUARIE 1933**
— au avut loc eroicele lupte de la Atelierele «Grivița Roșie», conduse de Partidul Comunist din România împotriva exploatării, pentru democrație și independență națională. În zilele acelea, cu ceferiștii de la Grivița s-au solidarizat mii de muncitori, ca de altfel și alte pături largi ale populației din Capitală. De asemenea, și-au manifestat solidaritatea prin greve și demonstrații muncitorii din principalele orașe ale țării. Deși reprimate sîngeros, eroicele lupte ale ceferiștilor au avut o mare însemnătate în istoria mișcării muncitorești și au deschis o pagină nouă în viața partidului și a țării.

- **15 FEBRUARIE 1970**
— se împlinesc 130 de ani de la nașterea lui Titu Maiorescu (m. 1917), personalitate dominantă în cultura românească din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Numele său se leagă de întemeierea societății literare «Junimea» și a revistei «Convorbiri literare». Cărturar cu multilaterale calități, călăuzit de un gust artistic sigur, Titu Maiorescu a stimulat afirmarea unor mari valori literare care au rămas în cultura românească: Eminescu, Caragiale, Creangă, Sadoveanu.

- **22 FEBRUARIE 1970**
— se împlinesc 160 de ani de la nașterea poetului Grigore Alexandrescu (m. 1885). Din tinerețe, el a fost legat de mișcarea pașoptistă, iar apoi a luat parte la lupta pentru Unire. Multe dintre poeziile sale sînt puternic influențate de ideile revoluției din 1848.

DRUMURI TURISTICE AERIENE?

DA!

SPUN Cutezătorii

Dincolo de marea hidrocentrală de pe Lotru, în munții Cibinului, au început lucrările la construcția primului drum turistic aerian din această parte a lanțului carpatin: un modern teleferic. Amplasat în zona stațiunii climaterice Păltiniș, noul teleferic va avea o lungime de peste 1 km.

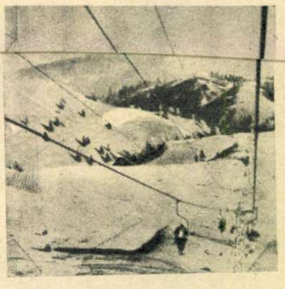

Dotat cu un puternic motor electric, cu instalații de comandă, de semnalizare acustică și cu o linie telefonică, telefericul va escalada culmile sălbatice cu o viteză de 2 m pe secundă. Capacitatea de transport? 360 de persoane pe oră.

Deocamdată, fotoreporterul a reținut pe peliculă o imagine nu mai puțin spectaculoasă: cu telefericul spre Vîrful cu Dor.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

In Iran se desfășoară o amplă campanie împotriva analfabetismului. În toate regiunile țării, mii de oameni de toate vîrstele, învață să scrie și să citească, asemeni acestor doi copii, elevi la o școală dintr-un sat aflat la vest de localitatea Isfahan.

Zăpada căzută din abundență în acest an în R.P. Ungară le-a oferit copiilor nu numai posibilitatea practicării sporturilor de iarnă, ci și construirea unor imaculate cetăți și castele de basm, precum și prilejul de-a modela tradiționalii oameni de zăpadă.

Încă din secolul al 16-lea, locuitorii satelor din munții Ore (R.D. Germană) se ocupă cu con- Brabant. [illegible]numitelor dantele de cială, în care obișnuita [illegible] spe- înlocuită cu niște ciocănele de lemn, ei reușesc să scoată din îmbinarea unor simple fire de ață, adevărate opere de artă. Tainele confecționării dantelei după acest procedeu sînt transmise din generație în generație, și descifrate de la cea mai fragedă vîrstă.

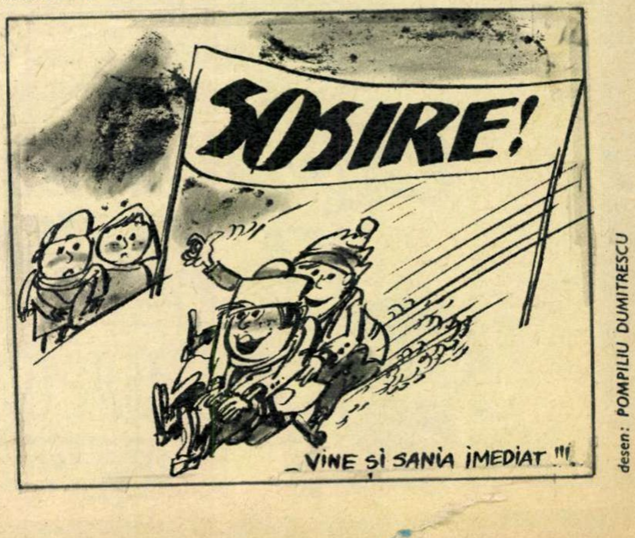
SOSIRE!
— VINE ȘI SANIA IMEDIAT !!!

desen: POMPILIU DUMITRESCU

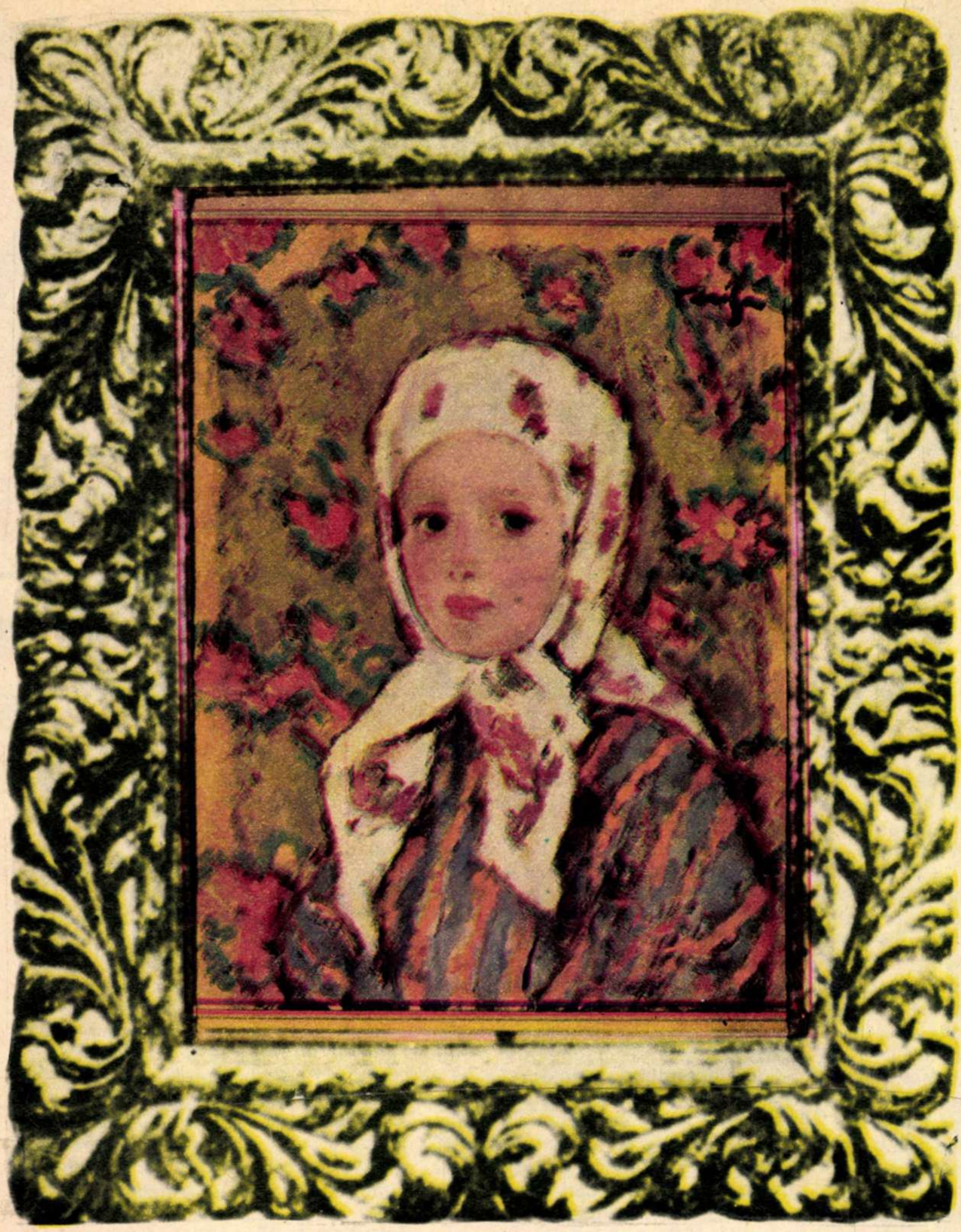

CATIUȘA LIPOVEANCA — ulei pe carton, Muzeul Zambaccian, București.

CUPON 4

De data aceasta, pentru toți concurenții, o singură probă: Descrieți și voi, doar pe o pagină de caiet, tabloul «FATA PĂDURARULUI». Tabloul se află în colecția DONA din București, precum și în numeroase albume cu reproduceri de artă.

«TU PARTICIPI LA CONCURSUL DOTAT CU PREMII «CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?» ATUNCI DECUPEAZĂ CUPONUL NR. 4 ȘI NUMAI CÎND VEI AVEA TOATE CELE ȘASE CUPOANE ȘI RĂSPUNSURILE LA ÎNTREBĂRILE LOR, TRIMITE-LE LA REDACȚIE CU MENȚIUNEA: CONCURSUL «CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?» DESCRIEREA PE CARE O VEȚI FACE DUPĂ TABLOUL «FATA PĂDURARULUI» VA FI ANEXATĂ CUPONULUI NR. 4. **STOP!**
URMĂRIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR SURPRIZA CONCURSULUI NOSTRU.

Criticul
de artă
HORIA HORȘIA
prezintă
ALBUMUL DE ARTĂ
Cutezătorii

Tonitza

(1886-1940)

Întîlnindu-ne astăzi în albumul nostru cu Tonitza, era poate firesc să ne oprim la unul dintre cunoscutele sale portrete de copii. Luptînd mereu cu greutățile materiale și cu nedreptățile sociale, în viața zbuciumată a pictorului, de la moartea căruia se împlinesc luna aceasta treizeci de ani, copilul a constituit una dintre temele cele mai luminoase. Tonitza s-a apropiat de copii cu dragoste și înțelegere și a știut să-i reprezinte în picturile sale cu toată candoarea copilăriei lor. Priviți cu atenție chipul frumos al acestei fetițe. Ovalul perfect al feței este încadrat de basmaua de culoare deschisă care subliniază chipul luminos. Portretul se desprinde de pe fondul decorativ, în care ornamentele sînt înlănțuite ca într-un ritm de dans ușor. Formele sînt clare și simple, anume stilizate, sporind strălucirea culorii. Pe această țesătură armonioasă de forme și culori, interesul pictorului pare a se concentra în ochii modelului. Ochii aceștia calzi care privesc direct, sincer, cu candoare, trădînd toată căldura, gingășia și naivitatea unui suflet curat și tînăr. Este unul dintre cele mai izbutite portrete de copii, pictat de Tonitza, în 1926, în perioada cea mai intensă și mai rodnică a creației sale.

SIRENA DE LA GRIVIȚA

de VLAICU BÂRNA

În ziua de Februar, prin asprul ger,
Demult, sub zodiile altei ere,
Semnal prelung sub plumburiul cer
Suna sirena la Ateliere.

Şi greva începu. Neînfricați
Stătură zi şi noapte muncitorii
La posturi, cînd ai domnilor gealați
Însîngerară cu rafale zorii.

Atîția au căzut sub plumbii lor
Privind cu vitejie moartea-n față
Şi al sirenei glas clocotitor
S-a stins şi el atunci, în dimineață.

Şi totuşi acel glas n-a contenit
În inimi răsunînd a lui chemare
Pîn-ce poporu-ntreg a biruit
În luptele lui Augustul cel mare.

UN CONCURS PENTRU UN MILION DE REPORTERI!

Se pare că la începutul acestui nou trimestru elanul și promptitudinea reporterilor noștri speciali a cam scăzut, cu toate că barometrul iernii nu înregistrează temperaturi în declin!

Explicația s-ar putea găsi totuși în faptul că îndatoririle de elevi — pregătirea temeinică la învățătură — vă răpește foarte mult timp. Dar oare nu sînt destule lucruri demne de relatat sau activități interesante la care participați și despre care ar trebui să ne informați?

Să nu uităm că unui bun reporter nu-i scapă nimic nou, faptul negativ sau lăudabil, scris din «vîrful peniței» — critic — sau creionat cu mai multă culoare și vigoare, tot ceea ce constituie realizări interesante, deosebite, frumoase. Marele trofeu al concursului «Rozetele Cutezătorii» — «Pana de aur» — *se dispută deocamdată între cîțiva dintre cei mai buni și consecvenți corespondenți speciali. (Dar cine ne poate garanta că nu vor apărea și alți concurenți serioși la orizont?)* Gabi Burjan — Miercurea Ciuc; Felicia Dobre — Mihăiești, jud. Olt *(am remarcat spiritul critic al corespondențelor tale);* Ștefan Tiță — Cîmpulung Moldovenesc *(reportaj amplu);* Sergiu Cristea — București; Petru Magheț — Sacoșu Mare, jud. Timiș; Nicolae Păun — Iași *(aprobăm participarea ta la concurs, deși ești în clasa a IX-a. Anchetele trimise sînt foarte bune);* Elena Cherciu — Focșani *(reușit fotoreportajul de la concursul de tir);* Virginica Ciolacu și Gheorghe Tochilă — Motru, jud. Gorj *etc. Din avalanșa de desene, reținem numele caricaturistului* Zeno Bogdănescu — Timișoara — *de la care așteptăm în continuare noutăți umoristice!*

În curînd, cei care vor acumula cele 20 de puncte vor deveni membri ai «Clubului corespondenților speciali» *ai revistei Cutezătorii — moment în care vor primi și mult-rîvnitul* carnet și trusa specială de reporter.

Publicăm alăturat corespondența elevului Sergiu Cristea *din* București, clasa a VIII-a, *Școala generală nr. 171 — corespondență asupra căreia nu vreau să mai stărui cu nici un fel de comentariu. Rămîne să reflectați voi singuri, dragi cititori.*

Olguța

CAPRICIILE IERNII?

Iarnă. Spui iarnă și pătrunzi direct în cadrul feeric al acestui anotimp. Și totuși, acum, în aceste zile, este de ajuns să cobori în stradă și să simți toate capriciile ei. Deasupra capului, fulgii de zăpadă dansează în acordurile vîntului care cîntă pe strunele arborilor desfrunziți.

O fetiță își descoperă capul și dansează împreună cu ei ca și cum ar fi prieteni vechi, imaginînd un balet — fantezie, aproape, ireal de frumos! Doi băieți se apropie de ea cu pași agresivi. Brusc, fetița coboară din basmul iernii, trezită brutal de loviturile bulgărilor de zăpadă proiectați de cei doi băieți. Am ajuns lîngă ei de-abia cînd fetiței îi șiroiau lacrimile pe obraz.

— De ce ați făcut asta? i-am întrebat.

— Așa e iarna, mi s-a răspuns.

Oare așa este iarna? Poate, pentru ei!

SERGIU CRISTEA
cl. a VIII-a, Școala **generală nr. 171, București**

Comandant — **STELIAN CHIRIAC**, profesor de geologie-geografie, Casa pionierilor Iași, 38 ani.

Căpitan — **ALEXANDRU SZABO**, Liceul nr. 3, 14 ani.

Secund — **DANA IEREMICIUC**, Liceul nr. 6, 14 ani.

Etnograf — **FLORIN PANTAZICĂ**, Liceul nr. 9, 14 ani

Geolog — **MIRCEA ALEXANDRESCU**, Liceul nr. 8, 14 ani.

Operator cinematograf fotograf — **FLORIN CHIR** Liceul nr. 7, 12 ani.

Folclorist — **EUGEN CILIBIU**, Școala generală nr. 22, 13 ani.

Istoric — **VIOREL ADAM**, Școala generală nr. 1, 14 ani.

Maestru bucătar — **NIKI IANĂȘI**, Liceul nr. 3, 13 ani.

Sanitar — **VIORICA BALOȘESCU**, Școala generală nr 13, 13 ani.

Naturalist — **TEODOR LIBABA**, Școala generală 13 ani.

Vînătorii lui DRAGOȘ

Nu putem să vă spunem prin ce munți și prin ce codrii au colindat vînătorii din ceata legendarului voievod Dragoș, în cei peste 600 de ani, care au trecut de la doborîrea fiorosului zimbru. Vara trecută însă ei și-au făcut apariția în Ceahlău.

E adevărat, nu prea arătau așa cum, cu siguranță, ni i-am închipuit fiecare dintre noi. Nu erau, adică, niște bărbați voinici și neguroși, cu plete lungi și mustăți stufoase, ci niște... copii! Niște băieți și chiar niște fete, zece cu toții. Și încă ceva: erau înarmați pînă în dinți — cum se zice — dar nu cu ghioage, arcuri și săgeți, ci cu altfel de arme, mult mai moderne: pixuri, caiete, un aparat de fotografiat și altul de filmat, un magnetofon, cîteva ciocane geologice, o plasă de prins fluturi... Se înțelege, cu astfel de «arme» n-au reușit să răpună nici o fiară a codrilor, totuși vînătoarea lor a fost deosebit de frumoasă și bogată.

Între 26 iunie si 6 iulie 1969, «Vînătorii lui Dragoș»(este vorba, după cum știți din alte informații publicate în revista noastră, despre membrii echipajului ieșean participant la «Expedițiile Cutezătorii»), au escaladat Ceahlăul dintr-o parte în cealaltă, pornind de la Bicaz și ajungînd la Izvorul Muntelui, parcurgînd un itinerar interesant, de-a lungul căruia au desfășurat diverse, dar mai ales rodnice cercetări științifice. În cele 10 zile cît a durat efectiv expediția lor, timp în care au avut de înfruntat nu numai înălțimile, ci și ploaia care **«se ținea scai de noi»**, «Vînătorii lui Dragoș», completînd tenacitatea cu o anumită doză de veselie și cunoștințele de specialitate cu o reală dorință de a și le îmbogăți, împărțiți pe grupe de lucru, au poposit în cîteva sate și au trecut pe la cîteva stîne, au răscolit cîteva păduri, masive stîncoase, precum și ruinele unor străvechi așezări, folosind din plin «armele» cu care erau dotați. Și, cu răbdare și o pricepere explicabilă, dacă ne gîndim la documentarea și pregătirea făcută înainte de plecarea în expediție (marșuri, studii geografice și geologice, discuții cu un profesor universitar specialist în etnografie și folclor), au reușit să-și încarce pînă la refuz rucsacurile cu autentice comori. Astfel, folcloriștii și etnografii au stat de vorbă cu numeroși locuitori ai acestei zone, notîndu-și și înregistrînd pe bandă de magnetofon ori pe pelicula aparatului de fotografiat și a celui de filmat, legende, zicători, balade, cîntece și dansuri populare specifice regiunii, au adunat peste 150 de vechi și interesante obiecte de uz casnic de o reală valoare etnografică, numeroase eșantioane de cusături populare. Grupa istoricilor a cules date încă puțin cunoscute despre comuna Ceahlău, mănăstirea Durău și despre ruinele Palatului cnejilor. Nici naturaliștii nu s-au lăsat mai prejos. Bine documentați asupra faunei și florei «Olimpului nostru», ei au realizat un voluminos ierbar cu cele mai specifice plante și-au reușit să observe felul de viață al cîtorva animale și păsări. Cît despre geologi, dacă ar fi fost după ei ar fi transportat la Iași jumătate din pietrele Ceahlăului. Neputînd realiza o asemenea performanță, s-au mulțumit numai cu două rucsacuri pline cu roci, prin care au exemplificat interesanta schiță geologică, o adevărată radiografie, pe care au făcut-o uriașului Moldovei.

În Ceahlău, «Vînătorii lui Dragoș» n-au doborît nici o fiară a codrilor. Totuși, datorită rezultatelor foarte bune obținute în toate domeniile abordate, ei a reușit să... vîneze marele trofeu «BUSOLA DE AUR», pentru cea mai reușită expediție a primei ediții a concursului nostru: «EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII»

Cu pluta pe «marea» de la Bicaz.

Niki bucătarul care a ținut să se fotografieze cu șorțul și tichia.

Așa arată morile din zona alpină a Ceahlăului

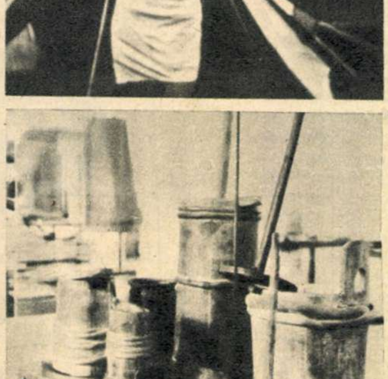

Vechi obiecte de uz casnic, confecționate numai din lemn, de o autentică valoare etnografică, culese de «Vînătorii lui Dragoș» din satele întîlnite pe traseu (imagine din expoziția expedițiilor).